

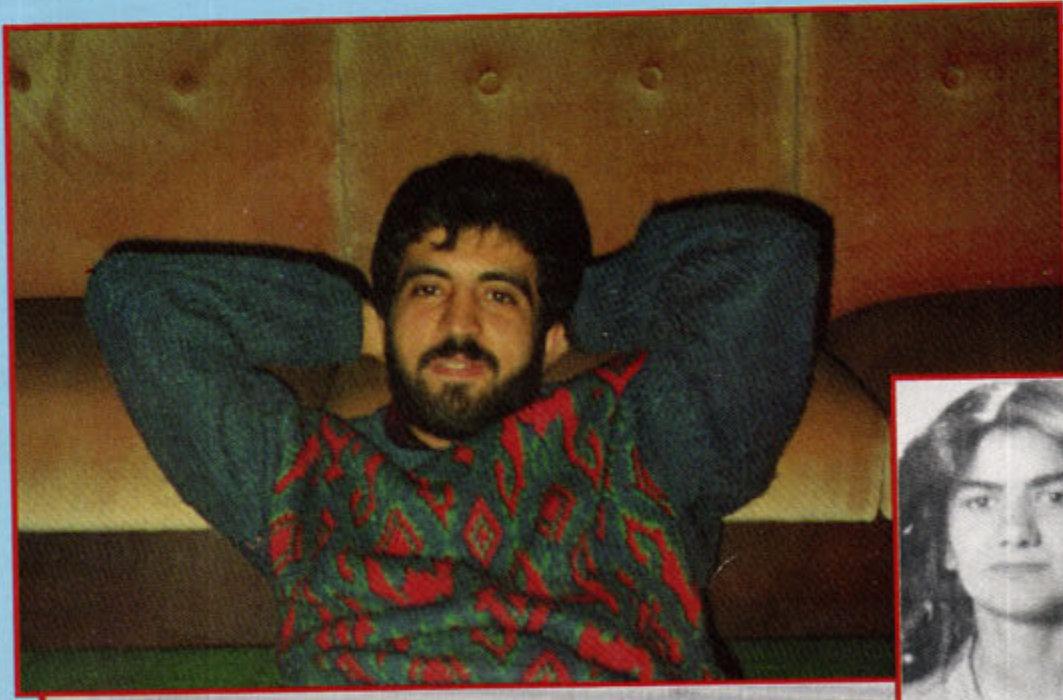
yeni demokrasi

Haziran 1991, Sayı 35, Yıl: 5

Aylık Siyasi Dergi

Fiyatı: 5.000 TL (KDV Dahil)

Yoldaş ellere meşale oldular

ve

"güneşe kadar oturdular"

DEVLETİN, DERGİMİZE VE DERGİ ÇALIŞANLARINA KARŞI SÜRDÜRDÜĞÜ BASKI VE TERÖR, TASARLANMIŞ KOMPLO PROGRAMINA DÖNÜŞTÜ

4 yıllık yayın dönemi boyunca çıkardığı yayınların yüzde doksanı toplatılan, istisnasız bütün muhabir, temsilci ve yöneticileri defalarca gözaltına alınıp işkence tezgahlarına çekilen çalışanları, şimdi de polislin iğrenç komploları ile karşı karşıyadır.

Dergimizin 3 aylık bir süre boyunca çıkmamasını da sağlayan son komplo 1 Nisan gecesi gerçekleşti.

Aynı evde oturan dergimiz Yazı İşleri Müdürü Tuncer Dilaveroğlu ve İdari Müdürümüz M. Ali Eser 1 Nisan gecesi saat 12.30 sıralarında, çelik yelekli kasklı ve ellerinde ateş etmeye müsait pozisyonundaki makinanlı tüfekleriyle 20-25 kişilik bir sivil polis grubu tarafından basılmış; dergi yöneticilerinin polislin, arama izni olmaksızın eve girmelerine müdahale etme çabalarına cevaben, evde başlayan meydan dayacağı ile o gece birinci şubeye götürülmüşlerdir. Her iki çalışmamız birinci şubede polislin "Evinizde 3 geco marka mermi, polis rozetleri ve bekçi elbisesi bulundu, bunları nerden getirdiniz ne yapacaktınız?" sorularında ifadesini bulan iğrenç senaryosu ile karşılaşmışlardır. Askı, elektrik, falaka, meydan dayacağı, yumurtalıkların sıkılması, sulu hücrede yatırma" gibi yöntemlerle sistemli işkenceye tutulan Yazı İşleri Müdürümüz ve İdari Müdürümüz, bu iğrenç komploya alet olmayı reddetmiş, yasalarda ve uluslararası sözleşmelerde ifade edilen bütün yasal haklarını savunmuş, onları korumayı kararlılıkla sürdürmüştür. 1. Şubede kaldıkları 10 gün boyunca açlık grevi ile komployu protesto eden her iki çalışmamız, çıkarıldıkları Hükümet Tabipliğinde 2 ve 3 günlük rapor almıştır. İdari müdürümüz serbest bırakılırken Yazı İşleri Müdürü Tuncer Dilaveroğlu polise mukavemet ve örgüt üyesi olmak gibi soyut ve

temelsiz bir iddia ile tutuklanmıştır. . Ancak bu tutukluluğun neye hizmet ettiği daha sonradan; M.ali Eser'in Eyüp Cumhuriyet Savcılığına verdiği 3 Haziran 1991 tarihli dilekçe ile ifadesini bulan sebepten ileri geldiği bizim tarafımızdan anlaşılmıştır. Polis M.Ali Eser'in evde bir süre "Yalnız" kalmasına zemin hazırladı. Fakat M.Ali Eser'in polislin "yalnız bulmak" isteğini anda bulmaması, onun hevesini kursağında bıraktı. Yine 1 Mayıs günü saat 9.45 sıralarında İdari Müdürümüz ve Kartal temsilcimiz Urfani Yıldız; Harbiye girişinde siyasi polis tarafından göz altına alındı. Basın tanıtma kartlarına el konurken fotoğraf makinelerindeki filmler de yakıldı. Saat 19.00'a kadar Harbiye Karakolunda tutulan her iki çalışmamız ve Emegün Bayrağı gazetesi Yazı İşleri Müdürü Nazım Taban, 19.00 dan sonra 1.Şubeye götürülerek tamamiyle keyfi bir şekilde, saat 24.00'e kadar meydan dayacağına çekildi. İkinci gün bırakılan her iki çalışmamız ve E.B. Yazı İşleri Müdürü N.Taban çıktıkları hükümet tabipliğinde 3 gün rapor almışlardır.

Bütün bunlar devleti tatmin etmemiş olacak ki şimdi başka komplo yöntemleri işlemeye başladı. Profosyonel istihbaratçı tekniğiyle gönderilen mektup gibi.

Bütün bu olup bitenleri nefretle kınıyoruz. Komplo sahiplerine bir kez daha ifade ediyoruz: Yanlış kapı çalılıyorsunuz. Zülmün, işkencenin, temelsiz iddiaların ve acizliğin belirtisi olan komploların sahipleri; hiç bir kazanım elde edemeyeceksiniz. Tarih yenilgi halinizi çoktan ilan etmiştir!..

YENİ DEMOKRASI

yeni demokrasi

UMUT YAYIMCILIK
ve Basım Sanayi Limited Şirketi
Adına Sahibi
ve Yazı İşleri Müdürü
Fatma DÜNDAR
Genel Müdür
M.Ali ESER

Yönetim Yeri:
Piyerloti Cad. Ortaklar İş Hanı
No: 33-35/37
Çemberlitaş-İstanbul
Tel: 516 60 20 - 528 09 33

BÜROLAR VE TEMSİLCİLER

- * Ankara A.Ekber Kaypakkaya
Necatibey Cad. No: 80/12
Maltepe Tel: 230 63 27
- * İzmir Ali Haydar Umud
Kestelli Cad. 2. Kestelli Sok
No: 49-202
- * Kartal Urfani Yıldız
- * Sivas Murat Kaymak
- * Samsun Fikret Karavaz
- * Zonguldak Kenan Özfindik

* AVRUPA TEMSİLCİLİĞİ

- * Almanya
Turiner Str. 7 5000 Köln 1
- * Avustralya
77/1 Rawson St, Auburn 2144
Sydney
- * Avusturya
Münzwardeingasse 5/9
1060 Wien
- * Fransa
17. Rue De-L'echioer
75010 Paris
- * Hollanda
Shijker Sraat 203
6828 DD Arnheim
- * İsviçre
Herrengaweg 19
4054 Bassel

ABONE KOŞULLARI

6 aylık 30.000 TL. 30 DM-15 \$
1 yıllık 60.000 TL. 60 DM-30 \$

Yurtiçi Hesap No:

Umud Yayımcılık
Akbank Bahçelievler İst. Şb.
Hesap No: 6720-7 DHN

Yurtdışı Hesap No:

Umud Yayımcılık
Akbank Bahçelievler İst. Şb.
Hesabı No: 6764-5

Dizgi: Güliz Ofset

Baskı: Aydınlar Matbaacılık
Dağıtım: Hürriyet Dağıtım

İki aylık bir gecikmeden sonra yine sizlerle.

Devletin, siyasi düşüncelerimize karşı duyduğu dizginsiz tahammülsüzlüğün kinle takviye edilmiş olarak 4 yıldır süren ekonomik çökertme ve fiili saldırıların; 1 Nisan 1991'de dergi merkezine kadar ulaşması ile; yazarları müdürümüz Tuncer Dilaverioğlu'nun tutuklanması dolayısıyla Nisan-Mayıs sayılarını çıkaramadık. Ardı sıra yasanın süreçte, özellikle devlet terörü yasası ile "hukuki" statü kazanan bu saldırıların daha yoğun yaşanacağı da açıktır. Bu nedenle sık sık dergi sahipliği, yazarları müdürü ve temsilciliklerin değişmesi durumu na okuyucularımızın "alışmış"ı alması gerekecek.

Bu sayımızda kapak konusu ile öne çıkararak işlediğimiz olay HASANPAŞA CİNAYETİ'dir. Bu cinayet egemen sınıfların "teröre karşı mücadele" aldatmacasıyla kandırmayı düşündüğü milyonlarca işçi emekçi ve gençliği devlet terörü ile hangi boyutlarda tehdit edildiğinin KANLA SUNULMUŞ ispatını veriyor.

Bu olaydan 15 gün sonra Küçükçekmece'de bildiri dağıttığı söylenen Murteza Kaya'nın polis tarafından beyninden tek kurşunla vurularak öldürülmesinin dayanağı olan bu yasanın tam bir TERÖR ve CANALMA talimatı olduğunun görülebilir kanıtı olmuştur.

Kapak konusu yazımızda; cezaevlerinden gelen açıklamalardan; "terörle mücadele yasası" açık faşizme hukuki statü; faşizmin iflasını ölüm mangalarının terörü de kurtaramayacaktır ve Önce İnan! başlıklı yazılarda kabuğundan çekirdeğine dek "devlet terörü yasının ne olup ne olmadığıyla tanıma imkanı bulacaksınız. Ve devlet terörü yasının ilk "kurbanları"ndan İsmail ORAL'ı bir arkadaşının anlatımıyla tanıyacaksınız.

"Talabani ve Barzani geleneksel politikalarından ayrılmadılar." Yazımızda, körfez krizi ve sonrasını takip eden gelişmelerde Kürt sorunu ve Kürt önderliğini yeni koşullardaki geleneksel tutumların göreceksiniz.

Stalin ve sosyalizm üzerine okuma notları başlıklı dizi yazımızda sosyalizmin mimarına getirilen haksız ve yanlış eleştirilere Marksist-Leninist kararlılıkla göğüs germeyi ve sosyalizmin yaşanmış olan pratiğinin doğru-yanlış derslerini bulacaksınız.

"Mücadele cephesinde memur örgütülüğü" başlıklı yazımızda ise işçilerin ilk sendikal örgütülüğü, sendika ve birliklerin tarihsel çıkışları ile gelinen noktaya değin geçirdiği evreleri, burjuvazinin emekçilerin örgütülüğü karşısında inşa ettiği engellerin tarihçesini bulacaksınız.

"Kasığında Amerikan kemendi ile kan işeyen" Ahmet Arif öldü! Her şiiri bir isyan ve zulme karşı başkaldırı destanı olan ozanın 1 kitapla başlayan "suskunluğu", "yaşamının lai" ile noktalandı. "Dağlarının ardı nazlıdır" ile yine O'nunla olacaksınız.

36. sayıda buluşmak umuduyla...

YENİ DEMOKRASI

İÇİNDEKİLER

İntikam yeminleriyle yola çıkanlar	2
İşkencecilerin korkulu rüyası... İsmail ORAL	7
Faşizmin iflasına ölüm mangalarının teröründe kurtaramayacaktır.....	9
Polis Kadıköy'de katledilen Hatice Dilek'i Malatya'da arıyor	11
Terörle mücadele yasası "AÇIK FAŞİZME HUKUKİ STATÜ".....	13
Devlet terörüne karşı kampanyada cezaevleri	17
Kadın	24
Mücadele cephesinde memur örgütülüğü	27
Deri işçileri	33
Cam işçileri grevde.....	34
TÜM-BEL-SEN hızla güçleniyor	35
Önce inan.....	37
Talabani ve Barzani geleneksel politikalarından ayrılmadılar	39
Cumhuriyet Savcılığına Eyüp	44
Hatice Dilek ve İsmail Oral toprağa verildi	46
Pratik Mücadele ve İnsanı çevreleyen alışkanlıklar	48
Dağlarının ardı nazlıdır	56
Stalin ve Sosyalizm üzerine okuma notları	58

İNTİKAM YEMİNLERİYLE YOLA ÇIKANLARIN , SUNDUKLARI "ÇİÇEKLER"le "20 SANİYE"de SONLADIKLARI "HASANPAŞA OPERASYONU"

Kamuoyuna "Anti-Terör Yasası" olarak lanse edilen, özünde ise Devlet Terörü'nün yasallaşması demek olan faşist yasanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, işkenceci cellatlar kanlı ve planlı cinayetlere başladılar. Kapsamı alabildiğince geniş olan ve kimin nerede, ne zaman ve nasıl katledileceği belli olmayan Terör Yasası'nın kullanım şekli, tamamen "ÖLÜM MANGALARI"nın insiyatifi-ne bırakılmıştır. "Dilediğine işkence yap, dilediğini öldür, istediğin eve baskın yap, terör olarak gördüğün herşeye müdahale et" vb. şeklinde faşist yasalar çıkaran egemen sınıflar, halka karşı suç işleyen, işkence ve katliam yapan, keyfiyette sınır tanımaz işkenceci canileri korumaktadır. Ve yine Terör Yasası'nın "3713 sayılı yasa gereğince, işkenceciler hakkında dava açılmaz, tutuklanamaz, yargılanamazlar" maddesiyle, Devlet Terörü yasallaştırılarak, ezilen, sömürülen, iyiden-güzel-

den ve emekten yana olan, kıscası"insanım" diyen herkese

karşı-ölümde dahil- her türlü insanlık dışı uygulamalar reva görülmekte. Olaki bir işkenceci hakkında kazara dava açıldı: İşkenceci tutuklanamayacağı gibi, Devlet ona üç Avukat tutarak, kendisinin işletmiş olduğu cinayetlerin ve yaptırdığı işkencelerin Avukatlığıyla yine kendisini savunma ve işkenceciyi savunma maddesiyle Devlet Terörünü tamamen resmileştirmiştir. Bu uygulamanın ilk örneği ibret vericidir: 1985 yılında Bingöl'de öğretmen Sıddık BİLGİN'i işkenceyle öldürülmesiyle ilgili sürmekte olan davanın işleminden kaldırılması, egemen sınıfların çıkarmış oldukları Terör Yasası'nın ne anlama geldiği bakımından iyi bir örnektir. Savcı, işkencecileri bu yasaya dayanarak şöyle aklamakta:

"....Sanıklar hakkında işkence sonucu adam öldürmek suçundan dava açıldığını, ancak yeni çıkan 3713 sayılı yasa uyarınca, dosyanın işleminden kaldır-

Onlar; yaptıkları katliamın, halka karşı işlenen bir cinayetin suçluluğuyla "Terör Yasası"nın kefeninde kendilerini gizlediler... Ama, her türlü güzelliğin, yaratıcılığın ve gerçek Adaletin sahibi ve uygulayıcısı olan kitleler, cellatların yüzlerindeki peceyi sökmesini de bileceklerdir...

Kanlı hücre baskınında yakalananlar "3 polis katili"

'Ölüm timi' ele geç

Son baskınlarla TIKKO'ya ağır darbe vurulduğunu açıklayan polis İsviçreli kadın gazeteci terörde yabancı parmağını gösterdi' dedi

Kılıcı öpür, çatışma sırasında öldürüldü. Silah tutuşunda öldü. Silah tutuşunda öldü. Silah tutuşunda öldü.

1'i emekli 3 polis öldürüldü

İsviçreli kadın

20 sanyaya süren çatışmadan sonra eve giren polis, Özgür ile birlikte Claudia, Uta Tatu isimli kızları bir pasaportta da sağ bırakmıştı. Polis yetkilileri, eşsiz bir fotoğrafı, TIKKO teröristi yenden dinlemek için Türkiye'ye geldiğini bildirdiler.

Hasanpaşa'da öldürülen iki kişi, polis katiliydi

Teröre Avrupa destek veriyor

Son baskınlarla TIKKO'ya ağır darbe vurulduğunu açıklayan polis İsviçreli kadın gazeteci terörde yabancı parmağını gösterdi' dedi

Akar: Teröristlerin bilmelerini istemeyiz, ilk ateşli çatışma... 'Çiçek mi atacaktık?' Bir kadın... 'İkinel bir Tuzla olayı'

Hücre evde, büyük çatışma

Korkunç iddia

Polisin, 'polis katili' olarak açıkladığı 2 kişiyi, 'Olay bir infazdı'

hücre evi'nde değil, dışarıda öldürdüğü öne sürüldü

Evde ve pencerelerde kursun deliği bile yok'

Yargısız infaz... EVDEN ATEŞ EDİLDİ Mİ? 'Babam ara, seni alana' demisi. Öldürülen Hüseyin Dilek'in eşi, kızları tanığı. OPERASYONDA KUŞKULAR

Hücrevi baskınının küçük tarağı konuştu

Ben evden çıkarken annem sağdı

Babası ile birlikte basın toplantısında konuşan 9 yaşındaki Çiğdem Akın, silah mayılayı vurdular, odasından çıkarken annesi ile birlikte sağ çıktığını, bapna bir polisin baskını olduğunu söyledi.

Çiğdem sorular üzerine ammanın vücudunda ve annesini gördüğünü belirtti. Bate Murat Akın ise, 'Çiğdem'den üç saat sonra hastaneye alınarak yaşamı sürdürdüğünü söyledi. 'Çiğdem'in evde olduğu infazı' dedi.

İstanbul'da hücre evi baskını

İDGM sayısında

İSTANBUL GÜNEŞ- Hasanpaşa'da son bir hafta içinde yapılan saldırılarla ölenlerin sayısı 20'ye ulaştı. İstanbul Devlet Güvenlik Konseyi'nin 19 Mayıs günü yapılan toplantısında, İstanbul'da ve Hatice Dilek Akın'ın evinde yapılan hücre evi baskınında...

Hasanpaşa baskını DGM'den döndü

İSTANBUL GÜNEŞ- Hasanpaşa baskınına ilişkin soruşturmanın sonuçlandırılması için İstanbul Devlet Güvenlik Konseyi'nin 19 Mayıs günü yapılan toplantısında...

Protestolu cenaze

Yürüyüş sırasında korucuların ateş açtığına ilişkin iddiaların üzerine İstanbul'da düzenlenen protesto gösterisi...

Oğle namazından sonra Hasanpaşa'da yapılan hücre evi baskınında 600 kişi katıldığı bir kortej yürüyüşü sırasında korucuların ateş açtığına ilişkin iddiaların üzerine İstanbul'da düzenlenen protesto gösterisi...

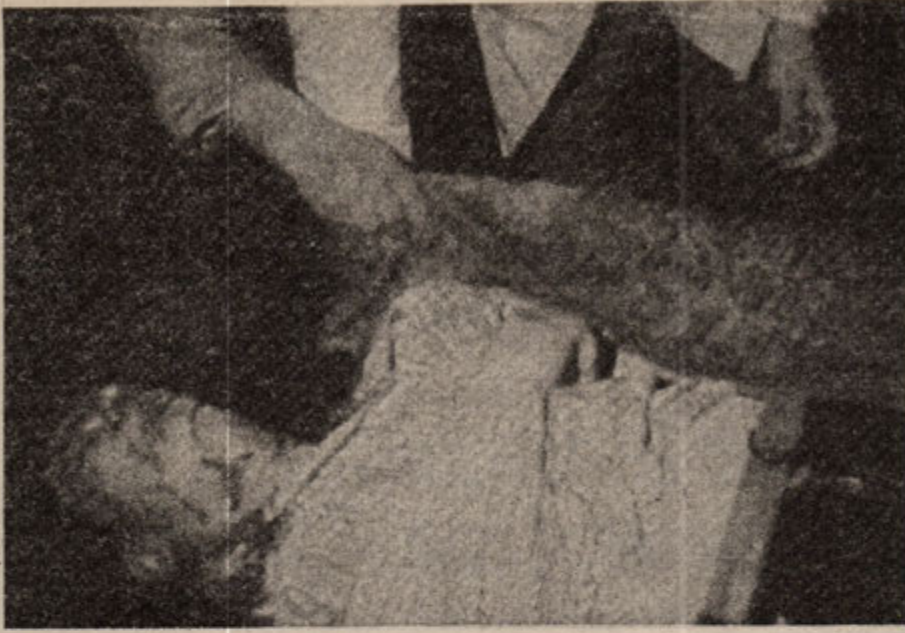
İstanbul'da yapılan hücre evi baskınında yakalananlar "3 polis katili" olarak açıkladığı 2 kişiyi, "Olay bir infazdı" hücre evi'nde değil, dışarıda öldürdüğü öne sürüldü. Evde ve pencerelerde kursun deliği bile yok'

İlmasını...
Sanıkların,
öğretmen
Sıddık
BİLGİN'e
işkence yaptıkları,
ancak adam
öldürmek
kastı olmadığını..."

İşkence yapıldığı
doğrulandıkça,
ve savunulurken,
öldürmek kastı olmadığını
söylenerek "ne yapalım, biz sadece işkence yaptık,
öldürmek istemedik ama o dayanamadı

öldü" demeye getirilerek, öldürme kastı olmadığını söylenmekte. Evet, artık Türkiye'nin her köşesinde yaşayan herhangi bir insanın işkence görmesi veya ölmesi durumunda, Terör Yasasına göre karşılaşacakları sonuç aynen böyle olacaktır. Tersini iddia edenler, aynı uygulamalara tabi tutulur ve Terör Yasası'nın aynı sonuçlarıyla karşılaşır.

Egemen sınıflar çıkarmış oldukları Terör Yasasıyla; düşünemez, konuşamaz, hak arayamaz, "Tamam Efendim'ci, suskun-silik ve korkak bir toplum hedeflemekte ve gelişen her türlü haklı-meşru mücadeleyi kanla boğmak istemekte ve arzulamaktadır. Devletin tüm kurum ve kuruluşlarını (TV, Radyo, Mahkeme, polis Teşkilatı, Ceza ve Tutukevleri, Okullar vb.vb.) Bu mantık doğrultusunda düzenleyerek, uygulamaya sokmaktadır. Tüm bunların yanısıra, sözde "bağımsız" olan burjuva basınına da yanına almayı ihmal etmemekte. Kitlelerin gerçek haber

Sevgili Hatice, çok şeyler söylendi sizlere dair. Fakat, katlinizin tanığı olan hep özleminle yaşayacak olan oğlun Özgür Cihan'ın acı yanıtıyla tarihi gerçek, "çiçekmi sunsaydık" diyen devlet terörünün resmi uygulayıcılarının suratına bir samar gibi şakladı.

alma özgürlüğünü, bir avuç Egemen sınıfın saltanatına tercih eden ve gücünü çeşitli Holdinglerden alan Asparagas habercisi kendilerine meslek edinen ve Lotaryalarla yayın hayatlarına devam eden Burjuva Basın, gelişen kitle muhalefeti ve haklı meşru mücadelesinin nasıl bastırılacağı "ÖLÜM MANGALARI"nın tüm tertip ve cinayetlerini, işkence ve zulüm kârların suçlarının nasıl örtbas edileceği neyin haber değeri taşıyıp taşımadığını, neyin yazılıp yazılmayacağını kararını; Emniyet Müdürlükleriyle tokuşturdukları kadehlerle birlikte vermekteler. Bu politikalarından hiç taviz vermeyen Gazete Patronları insanların Devlet Terörü sonucu öldürülmesinde, işkence görmesinde, sakat kalmasında, zindana atılmasında, kısacası, tüm suçlara ortak olmakta ve MİT'in, Polisin sözcülüğünden vazgeçmemektedir. Buna karşın Burjuva Basından gerçek habercilik beklemek, saflıktan ve körlükten öte birşey değildir.

leri gösteren sosyalist basının yayını düzenin tüm iğrençliğini yalın ve açıklığıyla ortaya koymakta. Gelip Sosyalist Dergilerin kapısına kilit vurmeyen egemen sınıflar, çıkarmış oldukları yasalarla (en hafifi yüz milyondan, beşyüz milyona varan para cezası ve hapis cezasıyla, baskı, gözdağı ve işkence uygulamalarıyla) bu kilidi dergi sahiplerinin kendi elleriyle vurmalarının zeminini yarttılar. Zira, basınla ilgili çıkartılan yasa "bir avuç kendini bilmez sivri uç"u hedeflemişti, bu nedenle burjuva basının rahatsız olmasına gerek yoktu. Böylece estirilen Devlet Terörüne ses çıkaran hiçbir yayın yapılamayacaktı ve istenildiği gibi terör estirilecek, ve istenildiği gibi kitleler Burjuva Basınıyla aldatılacaktı. Nitekim, Kadıköy-Hasanpaşa katliamı konusundaki burjuva basını görevini layıkıyla (!) yerine getirmekten çekinmedi.

Evet, neydi Hasanpaşa katliamının gerçek yüzü? Burjuva Basın bu olayı nasıl yansıttı?

Terör yasasıyla birlikte basına getirilen sansür ve yasağın asıl hedefi Sosyalist Basın oldu. Burjuva basınının denetim altına alınmasına karşın bazı "çatlak seslere" göz yummak olmazdı, o sosyalist basınında defteri dürülmeliydi, çünkü burjuva basına karşı olan ve kitlelere gerçek

"KANLI HÜCRE BASKI-
NINDA YAKALANANLAR 3
POLİSİN KATİLİ"

"ÖLÜM TİMİ ELE GEÇTİ"
"ÇATIŞTI ÖLDÜ" "Teslim ol"
çağrısına ateşle karşılık veren
militanların sonu ölüm oldu. Ha-
tice Dilek adlı militan, kapıyı
kırarak içeriye giren polislere
Kalaşnikofu ile ateşe başladı.
(21 Mayıs 1991 milliyet)

"POLİS KATİLİ KARI-KO-
CA ÖLDÜRÜLDÜ"

Hatice Dilekaslan'ın evinde
iki adet Sovyet yapısı kalaşnikof
otomatik tüfek ve el bombalar
bulundu. Kalaşnikof silahların,
geçen hafta Bahçelievler'de iki
polisin ekip otosunda öldürülme-
sinde kullandığı tesbit edildi."
(21 Mayıs 91 Bugün Gazetesi)

"Evi kuşatan ekipler 'teslim
ol' çağrısında bulundular. Ancak
bu çağrıya İsmail ORAL Ka-
laşnikof tüfek, Hatice AS-
LAN'da 7.65 markâ tabancayla
karşılık verdi."
(22 Mayıs 91 Sabah)

"20 saniye süren çatışma..."
(21 Mayıs 91 Sabah)

"HÜCRE EVDE BÜYÜK
ÇATIŞMA" KÜÇÜK ÖZGÜR
CEHENNEMİ YAŞADI'
'POLİSLE ÇATIŞMAYA
GİREN ANNESİ GÖZLE-
RİNİN ÖNÜNDE ÖLDÜ Silah
sesleriyle uyanan küçük yavru,
Kalaşnikof tüfeği ile ateş eden
annesini gördü"
(21 Mayıs 91 Hürriyet)

"İstanbul Emniyet
Müdürlüğü Açıklama yaptı:
'Hasanpaşa'da öldürülen iki
kişi polis katiliydi"
(21 Mayıs 91 Güneş)

"Aksu: 'Sağ elé geçirmek için

tüm çabayı gösterdik. Onlar bize
topla tüfekte, kalaşnikofla
saldırdı. Bu durumda onlara çi-
çekmi verseydik. Öldürülenlerin
erkek olanı örgütün İstanbul
bölgesi beyin takımından"
(23 Mayıs 91 Cumhuriyet)

"Yabancı Gazeteci polislere
İsmail ORAL'ın adresini verdi"
(22 Mayıs 1991 Sabah (abc))

"Polis yetkilileri 'eğer biz
operasyonda geç kalsaydık çok
sayıda Devlet görevlisini
öldürüp, resmi daireleri bomba-
layacaklardı."
(22 Mayıs 91 Sabah)

Yıllardan beri MİT'in ve Polisin
Holvoyt vari senaryolarını yaz-
makta iyice uzmanlaşan boyalı
basının bu haber manşetlerini oku-
yan Dünyadan ve ülkesinden bi ha-
ber olan herhangi bir kimse, kolay-
ca inanabilir. Ama artık
günümüzde bu tür senaryolar geçer
akçe olmaktan çıkmıştır, kimse
itibar etmemekte. Gün geçmiyorki
işkence sonucu yeni yeni insanlar
ölmesin, 5. kattan atlayarak, ka-
fasını duvara vurarak, sabuna bası-
pta kayarak, çukura düşerek, dur
ihtarına uymayarak, 'teslim ol'
çağrısına uymayarak ölmesinler,
intihar (!) etmesinler.

Evet, herşey öyle kolay örtbas
edilemezdi ve Güneş balçıkla
sıvanamazdı. Hasanpaşa Katli-
amına ilişkin yapılan tüm senaryo-
lar kısa zamanda ortaya çıktı. Kat-
ledilen İsmail ORAL ve Hatice
DİLEK'in aileleriyle birlikte Avu-
katların düzenlemiş olduğu 21
Mayıs 91 günlü basın toplantısı-
nda olayın gerçek boyutları ile ka-
muoyuna açıklaması yapıldı. Buna
en iyi tanıklığıda olayı bizzat
yaşayan Özgür CİHAN yaptı:
İddia edildiği gibi annesi ölme-
mişti, hatta babasını araması için
para bile vermişti. Annesinin elin-
de silah yoktu, Kalaşnikofta yoktu,
üzerinde kan izleride yoktu. Üste-

lik kafasında kurşun yiyen bir in-
san konuşamaz ve para veremezdi.
Evin camları sağlamdı, bir tek
kurşun izine bile rastlanmamıştı.
Gece saat 23.00 sularında vurul-
muşlardı, ama ne hikmetse bir ki-
lometrelik yere birbuçuk saat sonra
götürülmüşlerdi. Kimlikleri bilin-
mesine rağmen 'ismi tesbit edile-
meyen 'Tamer, "kod adlı mili-
tan"dendi neden? Oysa ertesi
günkü Tercüman Gazetesinde
İsmail'in sürücü belgesinin resmi
vardı. İsmail ve Hatice'ye 'Polis
Katili' dediler, Ancak olayın ol-
duğu gün İsmail'in İzmit-Çimsa-
ha'da futbol maçında olduğuna
tanıklık yapacak, kendisini seven-
sayan çok sayıda arkadaşı vardı.
Bu kişilerin hepsi çeşitli şirketler-
de müdür, genel müdür düzeyinde
önemli görevler alan kişilerdi. Ha-
tice'de işinde çalışmaktaydı. Ve
yine TKP/ML yaptığı yazılı bir
basın açıklamasıyla, "Hatice Di-
lek'in örgütle ilişkisinin olmayıp,
demokrat bir insan olduğunu
İsmail Oral ile sadece kişisel dost
olduklarını, evde silah bulun-
mayıp, örgüt evinde olmadığı,
çatışmanın olmadığını, Döküman
vs. çıkmadığını, iddia edilen silah-
ların Beylerbeyi'ndeki evden
çıktığını, İsmail Oral'ın kendi kad-
roları olduğunu, sözkonusu silah-
ların Polilerin öldürülmesi eylem-
lerinde kullanılmadığı," şeklinde
açıklama yapmıştır.

Özetleyecek olursak: Ev Hücre
evi değildi, Hatice ve İsmail 'Polis
Katili' değildi, ölüm timi dedikleri,
ölüm timi değildi. Hatice ve İsmail
Kalaşnikofla çatışmadığı gibi ev-
de silah vb. çıkmamıştır; Cihan an-
nesinin elinde silah görmemişti,
öldüğüne değil, canlı olduğuna
tanık olmuştu; Evi'yabancı gazete-
ci' göstermemişti, polis evi biliyor-
du; Evde büyük çatışma ol-
mamıştı ve bu çatışmanın izi bile
yoktu. Olayı tek cümleyle özetle-
yecek olursak: öldürülen 3 polise
misilleme yapılarak, İsmail ve Ha-

tice İNFAZ EDİLDİLER.

Polislerin vurulduğunun ertesi günü "İntikam Yemini" eden Emniyet Müdürü, "Kanları Yerde Kalmayacak" demişti, ve hemen peşinden İsmail ile Hatice'nin infazı gerçekleşti. Katliamı sevinçle onaylayan Bakan Aksu ise, yeni katliamlara davetiye çıkarıncasına, "Onlar bize Topla Tüfekle Kalaşnikofla saldırdı. Bu durumda onlara çiçekmi verseydik" dedikten sonra, "Öldürülenlerden erkek olanı örgütün İstanbul bölgesinin beyin takımından" diyerek, örgüt üyesini sağ yakalama diye bir sorunları olmadığını söylemekte, yani ölüm hak görülmemekte ve çatışma olmayan, silah bulunmayan bir evde toptan tüfekten bahsetmektedir. Böylece "ÖLÜM MANGALARI-NA" yetkinin ve buyruğun nereden geldiği tüm yalınlığıyla ortaya çıkmaktadır.

Katliamdan sonra şaşaalı açıklamalar yapılarak, kendilerini haklı çıkarmaya, olayın özünü gizlemeye çalışan polis teşkilatı, büyük bir örgüt operasyonu yaptıklarını, yabancı gazetecinin bu operasyonun düğüm noktası olduğunu, birçok örgüt militanının yakalandığını, ".... eğer biz operasyonda geç kalsaydık çok sayıda devlet görevlisini öldürüp, resmi daireleri bombalayacaklardı" (22 Mayıs'91-Sabah) denilerek durumu kurtarmaya çalıştılar. Hasanpaşa operasyonu konusunda kamuoyunu bu tür demogojilerle aldatmaya çalıştılar. Sonuca bakıyoruz; Hasan Paşa katliamının yapıldığı akşam 20 kişiye yakın insan gözaltına alınıyor. Bu insanların gözaltı sebebi çoğunda daha önce TKP-ML davasında yatıp çıkmış olmaları polis bunları "operasyona bağlı büyük gözaltı" seneryolarıyla tutmayı başaramayınca çoğunu 2-3 ve 4 gün şubeden bırakıyor. Kala kala biri İsmail'in nişanlısı olduğu için biri İşviçreli Gazeteci birde matbaa

işçisi; 1 kişi de 1984 te TKP-ML davasında yargılandığı için alınan toplam 4 kişi kalıyor. Ve polis "büyük operasyonun "4" "sanığı" nı savcılığa çıkarırken kamuoyuna "büyük bağlantılar büyük sırlar" açıklayacağız sözünü unutarak suspus oldu. Çünkü İşviçreli gazeteci tek bir kelime konuşmamış çıkarıldığı savcılıkta da bu tavrını devam ettirerek işkenceleri protesto etmiştir. Süleyman Önder Savcılıkta bırakıldığı için geriye biri sadece İsmail Oral nişanlı olduğu biri İşviçreli Gazeteci, diğeri matbaa işçisi olan üç kişi tutuklanmıştır."Böylece bu büyük operasyon" palavraları da sonuç itibarıyla "Hasanpaşa infazının" sanıklarının aklar bir delil elde edememiştir.

Olay, bir taraftan sessiz-sedasız kapatılmak istenirken, diğer yandan da yeni cinayetlere ve katliamlara ortam hazırlanmak istenmektedir. "Polis katiliydi", "Topla Tüfekle, Kalaşnikofla bize saldırdılar", Çiçekmi verseydik", örgütün beyin takımındaydı", Erken davranma-

saydık bir çok Devlet görevlisini öldüreceklerdi" demogojileri ve Devlet Terörü yasasından alınan güçlü işlenen bir cinayeti, Emniyet Müdüründen, Bakanına kadar dört-dörtlük olarak savunmanın, (ortaya atılan temelsiz iddiaların bir tanesi dahi kanıtlamamasına rağmen) yeni cinayet ve katliamlara heveslenmekten başka bir anlama gelmemektedir. Bütün bunlara rağmen, Devlet Terörü Yasası geri tepen bir silah durumundadır. Devlet, sorgusuz sualsiz, kalles pusularda insanları, devrimcileri, demokratları, yurtseverleri, komünistleri katlettikçe, halkın devlete olan muhalefeti ve isyanı daha da çok olacaktır. Artan faşist Devlet Terörüne karşı devrimci şiddetinde çoğalarak yanıt vermesi diyalektik bir kural olarak yaşamda yer buldu, bulacaktır.

Devlet Terörü, ne '82 Anayasası, ne SS Karamameleri, ne yasası, ne de bundan sonra çıkacak her türlü yasa, yasak hükmünde karamame vb. vb. bir dizi şey onları çöküşten kurtarmayacaktır. Onlarınki çaresizlik içinde çare aramaktan başka bir şey değildir.

"Düşman karşısında boyun eğmemeyi

ilke edineceksin"

İ. ORAL

**KAVGANIN BOYUN EĞ MEZ
SAVAŞÇISI ÇETİN;**

Yaşattığın ve devam ettirdiğin kızıl direnme ruhunu, kavgada fedakarlığı ve kararlılığı, çalışmada disiplini ilke edinip, erdemlerini yaşatacağız.

Sizi O "kızıl gün"e dek unutmuyacağız,

mücadelemizde yaşatacağız.

**Sağmalcılar Cezaevinde yoldaşları adına
Halil Çakıroğlu**

Bir dava arkadaşının anlatımıyla:

İşkencecilerin korkulu rüyası, halkın sevgili evladı, devrimin usta örgütçüsü, usta taktisyen, ölümsüz komünist

önder: İSMAİL ORAL

İsmail, sıradan bir proleter devrimci değil. O her şeyi ile yetkin bir komünistti. O'nu anlatmak çok kolay olduğu gibi, yazılanlar, O'nu anlatmaya yetmeyebilir. O'nun hakkında yazılacak olanlar da, mutlaka eksiklikler taşıyacaktır. Ama, O'nu çok iyi bilen halkımız O'nu en iyi anlatmasını da bilecektir. Halkımız demokrasi, bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesinde O'nu hep anlatmaya devam edecek, anısını mücadelelerinde bir meşale olarak taşıyacaktır.

Her devrimci arkasında iz bırakır. Fakat, İsmail'in bıraktığı iz çok fazla. O, işçi sınıfına, yoldaşlarına, halkına büyük bir miras bıraktı. Bu miras sınıf bilinçli proletaryanın sağlanması, gelişmesi ve işçi sınıfı içinde örgütlenmesi vb. dir. Bu miras; köhnemiş burjuva düzenine karşı mücadelede kararlılık ve azimdir. Bu miras; örgütçülük, komünist taktisyonluk ve çalışma disiplini. Bu miras; planlı ve programlı çalışma, esas ile tali arasındaki ayrımı iyi kavrama, esas yönelimi doğru saptamadır. Bu miras; yoldaşlarına, halkına ve işçi sınıfına bağlılık, halka güvendir. Bu miras; alçakgönüllülük ve halkla iyi kaynaşmadır. Bu miras; işkencehanelerde katiller sürüsüne meydan okuma, sır vermemedir. Bu miras; devrimci yaşamı ilğine kadar sindirme, ondan ayrı bir yaşam biçimini kabul etmemedir.

Bütün bu özelliklerine rağmen o hiç bir zaman kendini yükseltmedi. Sürekli eksiklikler gördü kendinde. Her gördüğü eksikliğin üstüne üstüne gitti. O'nun bu özelliği, kısacık devrimci yaşamında, O'nu önder bir devrimci yapan öğelerin başında yer aldı. Bu özelliği olmasaydı, 4 yıl gibi kısacık profesyonel devrimcilik yaşamın-

da bu denli gelişme göstermez ve devrimin ölümsüz önderleri arasına giremezdi.

Lise yıllarında devrimci düşünceyle tanışan İsmail, 12 Eylül öncesinin mücadele döneminde ML saflarda aktif bir biçimde yer aldı. Bu süre içinde bir taraftar olarak ML saflarda mücadele yürüttü, bir çok gösteri ve yürüyüşlere katıldı. Pankart astı, yazılama yaptı. İşçilere ve öğrencilere bildiriler ilettiler. Devrim selinin içine çektiği sıradan devrimciler gibi, o da akıntının içinde kaybolmuştu. Bir gün, bir sabah 12 Eylül faşizmi geldi. İnsanlar yığınlarca tutuklanıyor, bilinmeyen yerlere götürülüyor, işkencelerden geçiriliyor ve öldürülenler çoğalıyordu. Bu durumdan biraz ürktü ve aktivitesini sınırladı. Buna karşın 12 Eylül faşizmi O'nun peşini bırakmadı. Bir gece O'nu da evinden aldılar ve 45 günlük işkenceye tabi tuttular, ve peşinden tutuklanarak İstanbul zindanlarına atıldığında gördü ki, orada da işkence ve ona karşı diş diş bir mücadele vardı. İşkenceli zindan yılları onun yaşamında dönüm noktasıydı. Tüm olanakları elinden alınmış binlerce devrimci-demokrat insan üzerinde estirilene korkunç baskılar ve bu baskılara karşı duran devrimci bir direnç, devrimci onuru koruma savaşına ve daha ötesi de insanlık onurunu koruma mücadelesi veriliyordu...

İsmail, onurunu koruyanların safında, işkencecilerin karşısında yer aldı. Zindanlardaki devrimci direnişlere başından sonuna kadar katıldı. En küçük bir geri adım atmadı. Fırsat buldukça okudu, yazdı. Okumaya olan sevgisi edebiyat ve sanata duyduğu tatla bütünleşti. O'nun bu özelliği profesyonel yaşamındaki yaratıcılığına sanatsal bir güzellik ve çok yönlülük kattı.

Okudukça geliştirdi, okudukça düşünceleri pekiştirdi, mücadeleye daha kararlı sarıldı. İnanıcı sağlandı. ML'nin bilimsel özünü kavradı ve artık devrimciliği kendine bir yaşam biçimi seçti. Kapitalizmin keşmişliğini, insanları köleleştirici yapısını, kanlı sömürsünü ve bütün bunları bir avuç pis burjuvazinin çıkarı için yapıldığını gören her insan mücadeleye sarıldı. İsmail, bunları görerek yaşadığı kapitalizmin, insanlığı ve yaşadığı gezegeni çürütmesine ve yokutmasına baş kaldırdı.

Faşizmin kanlı düzeninde mücadele sürdürmek zordur. Özellikle yarı-sömürge yarı-feodal ülke devrimcilerinin ömürlerinin büyük çoğunluğu (eğer şans esle öldürülmemişse) zindanlarda geçer. Bir çoğu da zindanları bile görmeden kalleş pusuda toprağa düşerler. İsmail'in yaşamında ikisi de var. Önce üç yıllık bir zindan yaşamı ve yine 7-8 aylık bir zindan dönemi daha. Bunun dışında sık sık gözaltına alınmaları var. Gayrettepe'yi de çok ziyaret edenlerden birisidir İsmail.

Zindan, devrimci için bir okul olur. Yıllık zindan yaşamı İsmail için tam bir mücadele okulu oldu. Bu 3 yıllık zindan dönemi İsmail'i gerçek bir komünist yapmıştı. 86'da tahliye olduğunda, artık profesyonel bir devrimci olmuştu. Bu sırada üniversiteyi okumayı ihmal etmedi. Marmara Teknik'te okuyordu. Ama bir türlü birinci sınıftan ikinci sınıfa geçemedi. Zira her okumanın yanı sıra sürdürdüğü devrim faaliyetinin yoğunluğu; hem de bu faaliyetlerden rahatsız olan polislerin sık sık İsmail'i gözaltına alması okulu bitirmesini engelliyordu. İsmail, artık gençliğin militan önderiydi. Anfi kürsülerinde hep o var

Zindan yaşamı O'na çok şey kazandırmıştı. Bu deneyimini kendine saklamadı. Bütün devrimci gençliğe verdi. Polis de peşini bırakmadı. Gazete sayfalarına yansıyan her gözaltı haberinde onun da ismi yer alıyordu. İki yıllık öğrencilik döneminde proleter saflara küçümsenmeyecek bir gençlik potansiyeli kazandırmış ve yeni devrim militanları yetiştirmişti. Onun kararlı ve sistemli çalışması sayesinde proleterya partisi kendi ML gençlik örgütlenmesi tarihinde ilk defa bu denli sağlam örgütlenmiş, sağlam çekirdekler yetiştirmiş ve ülke çapına yaymıştı. Bu İsmail'in eseri idi. Nitekim o eser mücadele alanlarından artık ses veriyor.

Okul, artık İsmail'e dar geliyordu. Hem bilgi ve deneyimi, hem devrimin kendisinden bekleği görevler hem de polisin yoğun baskısı İsmail'i sınıf mücadelesinin daha zor alanına itti. Çünkü sürekli polisin gözetimi altında bulunmak, O'nun çalışmasını daraltıyor ve engel oluyordu. O'da illegal mücadele içine atıldı. Öldürülene kadar da yoluna böyle devam etti. Burjuvazinin engellerini, yasal sınırları hiç tanımadı. Onda hızlı gelişim, yetenek, örgütlülük ve taktisyenlik öğrenci gençliği örgütlemekle sınırlı kalamazdı. Bunun sonucu olarak da o yeni örgütlenme alanlarına el attı.

Polis, İsmail'in peşini hiç bir zaman bırakmadı. Engin Kaya ajanının araştırmasını ve soruşturmasını yaparken 1989 Şubatında İstanbul-Kadıköy'de yakalandı. On beş gün işkencehanede kaldı. Tek bir sır dahi vermedi. İşkenceciler kendi inlerinde bir kece daha yenildi. Hem de öyle bir yenildi ki, bu yenilgilerini İsmail'i katlederek, unutmaya çalışıyorlar şimdi. Unutabilirlerse... Çünkü çok İsmail'ler var. Daha şimdiden analar, yeni doğurdukları çocuklarına "ÇETİN ORAL" ismini koydular bile...

İsmail, bu defaki tutsaklığı 7 ay'dı kaldı. Bu süre içinde boş durmadı. Dışarda verdiği mücadelenin muhasebesini yaptı. Eksikliklerini ve hatalarını gördü. Kendini daha da yenileyerek dışarı çıktı. Düşman, O'nu istemeyerek serbest bırakmıştı. Çünkü, ceza verecek hiç bir delili yoktu. İsmail, onlara bu pis zevki tatturmamıştı.

Zindanda kaldığı süre içinde bütün devrimcilerle alçakgönüllülüğü ve akıllı davranışıyla sıcak ilişki kurmasını başardı. Çünkü o, hiç bir zaman kendi kişisel çıkarını ön plana geçirmemiş, dev-

rimin genel çıkarlarını sürekli ön planda tutmuştur. Devrimcilerle ortak hareket etmeye özel bir önem vermiştir. Devrimcilerin ayrı noktalarını unutmadan, ortak yönlerini öne çıkararak eylem birliği yapmalarının gerekliliğine inananlardan birisiydi. Halk içindeki çelişkinin silah ya da zorbalıkla değil, ideolojik ve siyasal mücadele ile çözmeleri gerektiğine candan inanan bir komünistti.

7 aylık bir aradan sonra kaldığı yerden daha deneyimli ve örgütçü olarak işe başladı. Yarım kalanları hızla tamamladı. İşçiler içinde ciddi bir örgütlemeye gitti. Bu sıkı ve disiplinli çalışması sonucu sosyalist proletarya 1990 ve 1991 Mayıs'ına damgasını vurdu. Bu, İsmail'in kararlı azimli, disiplinli çalışması ve örgütçülüğü sayesinde oldu.

Düşman yine peşini bırakmadı. Polis gözaltına alınanlara: "Bu kez elimizden kurtuldu, bir daha elimize geçerse işi tamam..." diyerek aşıktan tehdit selamaları gönderiyorlardı. Leş kargalarının sık sık gönderdikleri bu tehditler İsmail'i yıldırmıyor, tam tersi mücadeleye dört elle sarılmasına neden oluyordu. O; "Uğruna ölünecek bir şey varsa o da devrimdir" diyordu. Ölüm yada yakalanıp işkence görme korkusu O'nun çalışması önünde hiç bir engel oluşturmuyordu. Elinden geldiği kadar yaşamak ve yaşadığı süreçte devrime yapabileceği katkıları yapmak! Bütün düşüncesi buydu. Nitekim katledilene kadar bunu yaptı. Görevlerinin hiç birini savsaklamadı. O, zaman geldi gerilimin ŞAHDAMARI oldu. Zaman geldi, 1 Mayıs'ta bayrak oldu. Zaman geldi, Zonguldak işçilerinin elinde bildiriler oldu. Zaman geldi, memurların Sendikal Demokratik Direnişlerinde pankart oldu, zaman geldi ezilen ulusun haklı mücadelesinin yanında yer aldı. Zaman geldi, öğrenci gençliğin devrimci sesi ve önderi oldu. Zaman geldi, zindanlarda kanlı duvarları delmek için gece gündüz çalıştı. Zaman geldi, düşmanın korkulu rüyası, halkın sevgili evladı oldu. Hiç abartısız, O, bir halk kahramanıydı.

Onda karamsarlık yoktu. Yerine göre iki adım gerileme ve yerine göre bir adım ilerlemeyi iyi bilirdi. Sınıf mücadelesinin amansız bir savaş olduğunu en iyi bilenlerden birisiydi. Alınan darbeler, yenilgiler O'nu karamsarlığa itmiyor, tam tersi alınması gereken dersler olarak görüp, eski hataları atarak yeni doğrular inşa ediyordu.

Eskiye atıp yeniye almasını da biliyordu. Taktikleri somut koşulların süzgecinden geçirerek saptıyor, doğmatizme ve subjektivizme düşmüyordu. Revizyonizmin, reformizmin ve Troçkizmin düşmanıydı. Akıntıya kürek çekmeyen bir özelliği vardı. İnanmadığı şeyler hakkında inanır gözükmez ve araştırmadan da birşey hakkında hemen karar vermezdi. Araştırmacı özelliği en dikkat çekici noktalardan birisiydi. İşlerinin yoğunluğu nedeniyle "az okumak"tan, sürekli şikayet ederdi. Hantallığı sevmez, yoğun işlerin arasında bile gece sabahlara kadar çalışır, yayın ve bültenlere yazı yetiştirirdi.

Her mükemmel komünistin hatası olur. İsmail'inde hatası vardı. Bu da, işlerinin yoğunluğu nedeniyle gözünden kaçırdığı noktalar idi. Bunun başında belki de öldürülmesine neden olan hatadır. Düşmanın eline istemediği bir yerde, istemediği anda ve istemediği koşulda düşmesidir. Böyle bir hata, ÇETİN bir komünistte olmaması gereken hatadır.

İsmail artık aramızda yok. O'nun yokluğunu kabul etmek çok zor. O, halkın mücadelesinde yaşayacak. Çünkü O'nun son dört yılda ektiği tohumlar yurdun her tarafına yayıldı. Çukurova'dan Ege'ye, Karadeniz'den Marmara'ya, Dersim'den Diyarbakır-Malatya'ya kadar O'nun ektiği tohumlara rastlamak olası. Yetiştirdiği devrim neferleri çoktan birer usta oldu. <<Çıracı ustasını geçerse, usta o zaman iyi bir ustadır.>>deymi İsmail'in çalışmasında da meyvesini vermiş durumdadır. İsmail'in yetiştirdiği devrim çırakları da bugün o noktadadır. Bu nedenle gözleri açık gitmedi.

Düşman, devrimin değerli evlatlarını kallesçe öldürerek kendi ömrünü uzatmaya çalışıyor. İbrahimleri, Denizleri, Mahirleri, Kazımları, Cihanları, Ünalları, Orhanları, Hayrettinleri hep kallesçe öldürdü. Bunlar ölünce devrimin de öleceğini sandı. Ama yanıldı. Devrimciler öldükçe çoğalıyor, leşkargaları öldürdükçe azalıyor. Bu sınıf mücadelesinin olmazsa olmaz kuralıdır. Ölen devrimci ve komünistler halkın elinde birer bayrak, birer meşale, birer direnç ve mücadele sembolüdür. İsmail'de bu sembollerden biri olarak yerini aldı ve UNUTULMAYAN ÖNDERLER ARASINA KATILDI!

ŞAN OLSUN ÇETİN İSMAİL ORAL'A!

FAŞİZMİN İFLASINI, ÖLÜM MANGALARININ TERÖRÜ DE KURTARAMAYACAKTIR!..

Çetin Oral

Faşizm, ekonomik ve siyasi bunalımı derinleştikçe, devrimci mücadele ve ulusal mücadele geliştikçe kudurganlığı ve saldırganlığı da artmaktadır. Kitleleri zulümle susturmayı hep deneyegeldiler. Bazen havuç-sopa, gösterdiler, bazen ise papaz-kırbaç rolüne büründüler. Ama, istisnasız sopayı hiç bir zaman ellerinden bırakmadılar. Çünkü, yarı-sömürgecilik sistemi, onlara bu uygulamayı dayatıyor. Son yıllarda ekonomik ve siyasi bunalım daha da arttı. Ekonomileri şu anda iflas etmiş durumda. Oysa, ne tantanayla geldiler... Önce 12 Eylül faşist cuntasıyla "ülkeyi terörden kurtaracaklarını", Ekonomiyi düzlüğe çıkaracaklarını" söylediler. "Vatan-millet-sakarya" nutukları arasında katledilen, baskı gören, aç bırakılan, işten çıkarılan, zindanlara tükılan halk ve devrimciler oldu. Yüzbinlerce insan esir edildi, işkenceden geçirildi. Ücret artışları donduruldu, sendikalar kapatıldı, demokratik tüm kuruluşların kapısına zincir vurulmakla yetinilmeyip, üye ve kurucuları zindanlarda çürütüldü. İşçiler fabrikalarda adeta kuşatıldı. En küçük hak istemleri dahi jandarma ve polis jopuyla karşılaştı. Öğrenci gençlik ise, bir taraftan askeri kışla disiplini altına sokulmaya çalışılırken, bir yandan da yozlaşmış kültürün içine çekilmeye çalışıldı. Yine de olmadı. Kısa süreli asker süngüsüyle toplumu sustursalar da, uzun sürele başaramadılar. Ezilen yığınlar başlarını yavaş yavaş doğrultmaya başladı. Buna karşın yi-

ne "düzlüğe" çıkamadılar. Yine "terör" durmadı. Bu kez bunalım dünden daha da büyük olarak ortaya çıktı ve daha da gelişmeye açık. Bu kez başlarına sınıf mücadelesinin yanında bir de "Kürt belası" aldılar. Yıllardır, ortada, "kart-kurt" vardı, "Kürt-mürt" yoktu, "bunlar da nereden çıktı" dediler. Oysa hepsi vardı. Baskılar insanları sindirmişti. Lakin, ezilen yığınlar "yeter" dediler sınıf mücadelesi ve ulusal mücadele sahnesinde yerlerini almaya başladılar.

"Kart-kurt" luktan çıkıp "Kürt-mürt" lüğü, bileklerinin haklarıyla alanlar, işçi-mişçi, memur-yoksul, öğrenci-geç, köylü-kadın hepsi başlarını kaldırmaya başladılar. Sömürüye karşı, baskı ve zulme karşı, burjuva-feodal düzenin tüm pisliklerine karşı dikleşen başların sayısı arttı. Faşizmin iğrenç sömürüsü ve baskısı kitlelerde dayanacak güç bırakmamıştı. Biri gidip diğeri geliyor ve hepsi aynı yalanları söylüyor. Biri diğeri aratır oluyor. Yalan aynı yalan! Düzen aynı düzen! Sömürü aynı sömürü! Zulüm aynı zulüm! Oyunun yönetmenleri aynı. emperyalizm, komprador burjuvazi ve toprak ağaları, aynı. Sadece sahnede bu pis oyunu sergileyen figüranlar değişik. Ecevit gidiyor, Demirel geliyor, Demirel gidiyor, Evren geliyor, Evren gidiyor, Özal geliyor. Ve Özal gidecek yine başka bir figüran aynı oyunu sahneleyecek. İnönü, belki gene Demirel, belki de aynı oyunun bir başka figüran oyuncusu halkın karşısına "kurtarıcı" olarak çıkarılacak. Bu T.C. kurulduğundan beri böyle sürüp gitmekte-

dir. Bu oyunu, sahneden kaldıracak olan güç, kendi gerçeği üzerinde örgütlenmiş yoksul köylü yığınları proleterya ve ezilen yığınlarıdır. Bir başka güç kaldıramaz.

Özellikle son iki yıldır egemenlerin ekonomisi tam bir çıkmaza girmiştir. 91 yılıyla birlikte iflasın sonuna yaklaşılmıştır. Adeta "70 sente" muhtaç duruma gelmişlerdir. Emperyalist efendileri de eskisi gibi borç vermemekte. Çünkü ekonomik ve siyasi istikrarsızlık alabildiğine gelişme göstermekte. Bir taraftan işçilerin ekonomik istemier temelinde de olsa gelişirken ve demokratik öğeleride içinde barındırırken, diğer yandan ezilen kesimlerde önemli bir hoşnutsuzluk vardır. Halk tam bir açlığa mahkum ediliyor. Her gün zam üstüne zam. Ekonomi böyle kurtarılacakmış. Halkın alım gücü sıfırlandı. İşçiler ücretlerinin artışı için harekete geçiyor. Karşılarında Özal'ı buluyorlar. Özal en büyük grev kırıcısı. Ve memurlar sendika istiyor. Kürtler kendi kaderlerini kendileri tayin etmek istiyor ve bunun amansız bir mücadelesini veriyor. Öbür yandan düzen can çekişiyor. Bunun için yeni baskı önlemleri gündeme getiriliyor. Bu da o denli alçakca yapıyor ki, halk aldatılmaya çalışılıyor. Bir taraftan "141-142'yi kaldırdık" derlerken, öbür yandan "terörle mücadele yasası" adı altında 141-142'den daha beter bir baskı yasası çıkıyor ortaya. Ve bunun adına da "demokratikleşme" diyorlar. Oysa, değişen bir şey yok. Tam tersi eskiye oranla baskılar daha da arttırıldı. "Güvenlik güçleri" terör estiriyor. Bu

terörün son örneği, İstanbul'da İsmail ORAL ve Hatice DİLEK katledilmesidir.

"Terörle mücadele yasası"yla, burjuvazi, kitleleri daha da susturmayı ve baskı altında tutmayı hedefledi. Çünkü, her geçen gün sınıf mücadelesi gelişme gösteriyordu. Diğer yandan polise geniş yetkiler vererek hem yargı hem de infaz kurumu haline getirdi. Aslında geçmişten beri polisin yaptığı buydu. İşkencehanelerde katledilen yüzlerce devrimcinin, daha kanı kurumadı bile. Bu gidişle kurumayacakta. Egemenler, 'anti,terör' adını verdikleri Devlet Terörü yasası-

dört koministin daha kanı bile kurumadı. Yine Doğu'da öldürülen Kürt köylülerinin hattı hesabı yoktur. Yine, işkencede son 4 ay içinde katledilen on devrimcinin kanının sıcaklığı halâ buğulanmaktadır. Bu terörü kim yapıyor? Tabi ki sizin polisleriniz. İçişleri bakanı, devrimciler katledildiği zaman tek verdiği demeç, "dörtörtlük" oluyor. Böylesine kana susamış insan bozmalarının estirdiği "terör" sayılmıyor. Ama halkın adaleti, halkın demokratik hak ve özgürlük istemesi, bir ulusun ezilmeye karşı baş kaldırması, işçilerin ücretlerinin artırılmasını istemesi, memurların en doğal hakları

ve katmerli bir sömürünün olduğu bir düzende, halktan boyun eğmesini kimse isteyemez. Karakolları, askeri kışlaları, siyasi polis şubelerini işkencehane olarak kullanan bir iktidarın, halkın haklarını aramak ve insanca yaşamak için verdiği mücadeleye "terörizm" demeye hiç mi hiç hakkı yoktur. Halka karşı terör estirenler halkın devrimci adaletiyle karşı karşıya gelmek zorundadır. Şiddet şiddeti doğurur. Karşı-devrimci şiddet devrimci şiddeti davet etmektedir. Türkiye'de olanda budur.. Bu durum, halk kendi iktidarını kurana kadar da devam edecektir.

Zorba iktidarını, halka karşı baskı zulüm ve kan ile ayakta tutmaya çalışan bir devletin, kalkıp halka ve devrimcilere 'cani' demesi kabul edilemez. İşkencenin, baskının, katliamın ve katmerli bir sömürünün olduğu bir düzende, halktan boyun eğmesini kimse isteyemez. İktidarın, halkın haklarını aramak ve insanca yaşamak için verdiği mücadeleye terörizm demeye hiç hakkı yoktur.

Burjuvazi, halkın üzerinde kurduğu kanlı diktatörlüğünü sürdürmek için kan döküyor. İnsanları sorgusuz sualsiz kurşunluyor, işkence ediyor, sürüyor ve zindanlara tıkıyor. İşçilerin en doğal hakları, polis jopu ve jandarma dipçiği ile karşıyor, gençliğin akademik-demokratik haklarına polis kurşunuyla cevap veriyor. Zonguldak işçisi, ekonomik ve demokratik haklarını aramak için yollara düştüğünde binlerce polis ve asker kuşatmasıyla karşılaşılıyor, ERDEMİR işçisi işten atılanların geri alınması için seslerini yükselttiğinde jop ve postal engelleriyle karşılaşılıyor. Çünkü, burjuvazi bir avuç çapulcunun "selameti" için milyonları susturmak, baskı altında tutmak ve kanlı bir sömürü ağı içine hapsedmek zorundadır. Başka türlü iktidarda kalamaz. Devletini başka türlü koruyamaz. Bu kanlı iktidar herşeyi ile 'haklı' olurken, milyonlarca ezilen yoksul kesim en doğal haklarını almak için mücadeleye atılınca "terörist" oluyor! Hayır bay burjuvalar. Ne kadar bağırsanız bağırsın, ne kadar baskı uygularsanız uygulayın, işkencehanelerde ve sokak ortalarında ne kadar devrimci ve halktan insanı katlederse-niz katledin sonunuz hiç mi hiç iyi değil. Kanlı düzeniniz çatur çatur çaturdıyor. Bugün olmazsa yarın, yarın olmazsa yarından öte, mutlaka tarihin çöplüğüne atılacaksınız!.

yla, polise "yakala ve öldür" emrini verdi. Devrimci-demokrat basına ağır cezalar getirdi. Devrimcileri içerde bırakıp, faşistleri yeni katliamlar için özgürleştirdi. Anlaşıyor ki, bu yasa da kendilerini kurtarmaya yetmedi. Şimdiden yeni önlemler düşünüyorlar. Ve bütün burjuva partileri bir araya gelip anlaşmayı ve bu konuda hükümete destek vermeyi düşünüyorlar. Verirlerde. Onlar, bu kanlı ve soygun düzenlerinin ayakta kalması için yapmayacakları şey yoktur. Tabi, yine önlemleri, "terörü önleme" adı altında, halka yeni bir baskı daha getireceklerdir. Başka da önlemleri yok. Tek bildikleri; baskı, baskı ve baskıdır.

olan sendikal ve toplu sözleşme hakkı istemesi, "terör" sayılıyor!.. Ama artık kitleler daha gür bir sesle sormaya başlamıştır: Öncelikle kendi estirdiğiniz terörü gözden geçirin. 12 Eylül 'de katlettiğiniz onlarca devrimci ve halktan insanın hesabını verin. Yine, 12 eylül'den sonra katlettiğiniz insanların hesabını verin. Karakollarda ve siyasi şubelerde öldürülenlere hemen gerekçe buluyorsunuz: "Merdivenden ayağı kayıp düştü". Bu kadar da alçalma olamaz. Hadi diyelim halkın hepsi terörist. Ya kürt köylüsünün eşeği, katırı ve koyunları da mı terörist? Bunları neden katlediyorsunuz?

Zorba iktidarını, halka karşı baskı zulüm ve kan ile ayakta tutmaya çalışan bir devletin, kalkıp halka ve devrimcilere 'cani' demesi kabul edilemez. İşkencenin, baskının, katliamın

Burjuvazi, halka hep yalan söylüyor. "Terör" diyor, başka bir şey demiyor. Ama, kendi terörünü unutturmaya çalışıyor. Tuzla'da katledilen

POLİS KADIKÖY KATLIAMINDA ÖLDÜRÜLEN HATİCE DİLEK'İ MALATYA'DA ARIYOR!

21 Mayıs 1991 tarihli gazetelerin hemen hemen bütünü dilbirliği etmişçesine "Hücre Evde Büyük Çatışma", teröristler ölü ele geçirildi" vb. başlıklarla olayı kamuoyuna duyurma yarışı yaptılar. Öldürülen insanların "terörist" diye ballandıra ballandıra anlatılması, kamuoyunu polis ağzıyla yönlendirmeye çalışmaları aslında olayın gerçek özünü kamuoyundan gizlemeye yönelik bir çabaydı.

20 Mayıs'ta öldürülen insanlar, polislin tamamen adi bir cinayetine kurban seçilmişlerdi. Olaydan hemen sonra polis, çeşitli senaryolarla kamuoyunu aldatmaya çalışmıştır. Olayların faillerini ele geçiremeyince acizleşmekte ve sağa sola saldırarak katliamlar peşinde koşmaktadır.

Aynı şekilde 1988 yılında işlenen Tuzla katliamı bugünkü senaryolarla kamuoyuna yutturulmaya çalışılmıştır. Hatırlanacağı gibi 4 yiğit insan birer metre mesafelerle taranarak Tuzla Köprüsünde katledilmişti. Bugün Türkiye'nin dört bir yanında böylesi faşist yöntemler çokça kullanılmaktadır. Son çıkartılan "anti-terör" yasası aslında pratik olarak yürürlükteydi. Ne var ki, egemen sınıflar kolluk kuvvetlerinin teşhir olmalarını ve yargılanmalarını benimsemediklerinden ötürü buna yasallık kazandırdılar. Polis şimdi siyasi cinayetlerini daha rahat yapabilir bir konuma yükseldi. Yıllardır askeri diktatörlük altında susturulmaya çalışılan toplum, bugün yeni çıkartılan "anti-terör" yasasıyla birlikte tam anlamıyla kimliksizleştirilmeye çalışılıyor.

Evet dün Tuzla Katliamı'nı gerçek-

leşirenler, bugün onurlu ve şerefli iki insanı Kadıköy'de katlederek cinayetlerini sürdürmektedirler. Yarın bu hal-kalara yüzlercesi eklenecektir. Tuzla Katliamı'nda, egemenler, kolluk kuvvetlerinin tüm bariz açıklarına karşın can siperane korumaya çalışmışlardır. Kadıköy katliamında da aynı senaryolar yürürlüktedir.

İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, Kadıköy katliamıyla ilgili olarak kendisine yöneltilen bir soruya, "....topla, tankla, kalaşnikof tüfekte ateş açmışlardır, onlara çiçekle cevap verecek değildik" diyerek katliamı savunmuş ve bu katliamı halkımız önünde meşru göstermeye çalışmıştır. Tuzla Katliamı'nda öldürülenlere ilişkin otopsielerde birer metre mesafelerden ateş edildiği belirlenmesine rağmen, egemenler yeni formüller uydurmaktan geri kalmamışlardır. Kadıköy Katliamı'nda söz konusu olan evde hiç bir çatışma olmadığı apaçık ortadadır. Eğer çatışma olsaydı, komşularının ve çevrenin silah seslerini duymaması olanaksızdır. Hele de İçişleri Bakanı Aksu'nun dediği gibi, "tankla, topla" bir çatışma olmuşsa yakın komşuların ve çevrenin sağır-sultanın ülkesinden gelmedikleri açıktır ve tank-tüfek seslerini duymaları gerekirdi.

Ayrıca Aksu, İsmail Oral'ın yasadışı örgüt yöneticisi olduğunu belirterek Kadıköy Katliamı'nı meşru gösterme çabasındadır. İstanbul polisi de İsmail Oral'ın 18 Mayıs'ta öldürülen polislerin faili olduğunu ileri sürüyor, bu da düpedüz yalandır. Ve polis, katliamına gerekçe bulmaya çalışmakta, tamamen kamuoyunu

yönlendirme çabasındadır. Bunların yanında evde bulunan küçük Cihan Dilek, annesinin evden sağ olarak polislerle birlikte, hiç bir çatışma olmadan götürüldüğünü ve hatta kendisine para verdiğini söylüyor. Oysa polis küçük Cihan'ı dahi yönlendirmeye çalışmıştır, ancak başaramamıştır. Polisler devleti koruyan kolluk kuvvetleri olduklarına göre, bu cinayeti devletten bağımsız görmek gafletten öte bir şeydir. Bu bir devlet politikasıdır, "yakala öldür" man-tığıdır. Polisleri bu devletin yöneticilerinden ayrı değildiler. Hele hele Aksu'nun açıklamaları, her şeye ışık tutar niteliktedir. Olay çok açıktır. Efendiler buyurdu, kolluk kuvvetleri Kadıköy Katliamı'nı gerçekleştirdiler.

Polis acizlik içerisinde. Ve katliama sis perdesi aramaktadır. Yok "polisleri öldürenler" dendi, yok "TKP/ML üst düzeyden biri" dendi, yok "çatışmaya girdiler" dendi. Bunların hepsi uydurma senaryolardır ve polis için içinden çıkamamaktadır, çünkü polis Hatice Dilek'i Malatya'da aramaktadır. Ne kadar da garip zavallılar, kendileri için tutunacak bir dal aramaktadırlar. Acizliğin bu kadarına ne demek gerek acaba! Herhalde İstanbul'daki senaryolar kendilerini kurtarmıyor olsa gerek ...

1 Mayıs 1991 tarihinde Malatya merkezinde TKP/ML imzalı bildiriler dağıttıkları savıyla iki kişi gözaltına alınmış, ve tutuklanarak Malatya E tipi Cezaevine getirilmişlerdir. Malatya polisi de, Kadıköy'de siyasi cinayete kurban edilen Hatice Dilek'i terörist olarak gösterme çabasındadır. 1 Mayıs'ta Malatya'da gözaltına alınan ve şu anda cezaevinde bulunan bir ar-

kadaşı, cezaevi idaresi polisle işbirliği yaparak, koğuşundan "savcı seninle konuşmak istiyor" diye çağırılmış ve Video Odası denilen yerde polislerle arkadaş başbaşa bırakılmıştır. Malatya polisi arkadaşına, Hürriyet Gazetesi'nde çıkan Hatice Dilek'in resmini göstererek 1 Mayıs günü "bildiri dağıtım" sırasında "yanlarında bulunan" ve aynı yerde "fırar" ettiği savlanan "bayan"ı Hatice Dilek olarak teşhis ettirmeye çalışmış ve arkadaşını üstü kapalı olarak da "senin mahkemen ayın 9'undaydı galiba" diyerek işbirliğine zorlamıştır. Malatya polisini çabaları boşunadır, silahı kendi kendisini yaralamaktadır.

Bir laboratuvarında çalıştığı ve işine düzenli olarak gidip geldiği söylenen bir insan nasıl oluyor da aynı anda hem İstanbul'da, hem de Malatya'da olabiliyor. Yoksa bu konuda da ülkemiz çağ

atladı da bizim mi haberimiz yok? Elbette bu tür yaklaşımları ve senaryoları onlardan beklememek biraz saflık olur. Buradaki amaç çok açıktır. Ve Hatice Dilek örgüt mensubu olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Bir insan, "terörist" olursa onun öldürülmesi daha da kolaylaşmış olacak. Hele hele bir örgüte mensup veya o örgüte sempatisi varsa, zaten öldürülmesi için ön koşullar var demektir.

İstanbul-Malatya polislerinin çabaları, bu katliamın ve cinayetin üstünü külemeye yetmez ve yetmeyecektir. İstedığınız kadar düzmece senaryolar yaratmaya çalışın, bunlar sizi kurtarmayacaktır. Çünkü, tüm kanıtlar daha bugünden aleyhinize dönmüş ve yapmış olduğunuz adı katliam, şerefli insanların kanıyla yüzünüze sıçramış durumdadır. "Anti-terör" yasası vb. yasalar da pis ve adi katliamlarınızın

üstünü örtmeyecektir çünkü, ayıbınız boynunuzdan uzun durumdadır. Bu katliamda İsmail Oral ve Hatice Dilek'in İstanbul'daki birinci dereceden sorumlusu İstanbul Emniyet Müdürü Mehmet Ağar'dır. Bu katliam Mehmet Ağar'dan ayrı olarak düşünülemez. Zaten bu olaydan bir süre önce, Mehmet Ağar, "teröristlerden hesap soracağız" diyerek gerçek zihniyetini ortaya koymuştur.

Son olarak tüm kamuoyunu "anti-terör" yasasını, polisin adı cinayet ve katliamlarını lanetlemeye ve ülkemizin daha özgür gelecek güzel günler uğruna mücadele etmeye ve her konuda duyarlı olmaya davet ediyoruz...

MALATYA E TİPİ CEZAEVİ'NDEN TKP/ML-TİKKO DAVASI TUTSAKLARI

Siz... belki uyuyordunuz, belki bir deniz kenarında yürüyor, belki bir sinemadan çıkıyordunuz ve belki televizyonunuzun karşısında çay içiyordunuz.

Belki polislerin 19 Mayıs gecesi, İstanbul Hasanpaşa'daki bir eve gizli gizli yaklaştığını gördünüz ve silah seslerini de duymadınız...

Ama 19 Mayıs gecesi, saatler yirmilüç sularındayken, İstanbul Hasanpaşa'da polisler, Hatice DİLEK'i ve İsmail ORAL'ı öldürdüler!

Siz... cinayeti ertesi gün radyo ve televizyon haberlerinden ve gazetelerden öğrendiniz.

"İstanbul Hasanpaşa'da bir eve baskın düzenleyen siyasi şube ekipleri iki teröristi ölü olarak ele geçirdi"

Belki artık bilmüş bir haberdar sizin için ve bu yüzden dinleyip okuyup geçtiniz. Belki cinayete kısa bir süre önce yürürlüğe giren "anti-Terör Yasası" arasında bir bağ kurmakta geçmedi aklınızın ucundan. Belki hiç düşünmediniz, düşünmek istemediniz, belki de "Terörist" sözcüğü ürküttü sizi ve yıllardır yüz göz olduğunuz yanlışmalar yüzünden cinayeti sesizce onayladınız.

Oysa artık ayağa kalkmak gerekiyor. Polis çetelerinin cinayetlerine "dur!" demek, cinayetler karşısında sessiz kalmamak gerekiyor.

Çünkü; bugün, İsmail ORAL'ı ve Hatice DİLEK'i yalnızca devrimci oldukları için ve üstelik elleri kelepçeliyken kafalarına kurşun sıkılarak öldüren polis çeteleri, yarın, tıpkı geçmişte Hitler Almanya'sında, Mussolini İtalya'sında ve bugün de Arjantin'de, Brezilya'da Filipinler'de, Peru'da olduğu gibi insanları sokaklarda, evlerde öldürmek için bahane aramayacak. "Huzur ve güvenliği bozan" herkes polis çetelerince öldürülecek.

Ve o zaman bu bir kehanet olmayacak. Buna bu ülkenin insanları olarak hep birlikte tanık olacağız.

Polisler belki bugün yalnızca devrimci oldukları için İsmail ORAL'ı ve Hatice DİLEK'i öldürdüler ama yarın grevci bir işçinin, bir işsiz, otomobilini hızla kullanan bir şoförün, geçimini bedenini satarak sağlayan bir kadının, bir hırsızın, bir öğrencinin aynı polis çetelerince öldürülüşüne tanıklık edeceğiz.

Çünkü polis çeteleri, bu ülkede hergün her saat giderek yoğunlaşan bir terör, şiddet ve cinayet üretiyorlar. artık çok açık görülmelidir ki polis tetürünün neredede duracağı, hangi gün kimi hedef seçeceği belli değildir.

Yapılacak tek bir şey var. Bu terörü ancak göstereceğimiz tepkilerle durdurabiliriz. Bu yüzden herkesin

yapabileceği bir şeyler bulunuyor. Bu ülkenin bütün insanları gibi size de önemli sorumluluklar düştüğünü bilmelisiniz

Eğer başıbozuk polisçetelerinin yarın sizin de kapınızı kırarak evinizi basmasını ve baskın sırasında polis kurşunlarıyla ölmek istemiyorsanız polis terörüne vakit çok geç olmadan karşı çıkın, tepkinizi dile getirin. Kamuoyunu duyarlılığa davet edin.

BARTIN ÖZEL TİP CEZAEVİ SİYASİ TUTULLULARI

Hasan Şeysoy, Türker Türker, Demirci, Hulusu Zeynel, Süleyman Biber, Fevzi Güktaş, Mahmut Bayram, Süalp Çekmece, V. Metin Ulu, Halil Güçlü, Ramazan Ökrülmüş, Hasan Ali Yalçınkaya, Kemal Toprak, Erhan İnal, Ali Yıldız, Necati Kınalı, Yedigöller Kuyu, Osman Özdemir, Kutay Meriç, Hasan Bayrak, Ahmet Kaya, Haydar Dozdağ, Hüseyin Edeş, Yaşar Özbay, Ersin Doyar, İlkay Erhan Çınar, Zeynel Karahan, Pervil Keçeli, Mehmet Aruz, Yaşar Yıldız, Abdurrahim Gümüştekin, Müslüm Talanoğlu, Aziz Demirel, Mecit Ünal, Hıdır Toktaş, Örcan Uslu, Hulusi Köprülü, Fikret Çiçek, Işık Ergüden, Suavi Sırdar, Kemal Özmekik, Atilla Akgönlü, Turgay Nazari, Halil Kantarcı, Ertuğrul Koç

"TERÖRLE MÜCADELE YASASI" : AÇIK FAŞİZME HUKUKİ STATÜ

Derviş Meletoğlu

"Karşı tarafa korku salma amacıyla girişilen yıldırma eylemlerinin tümü."

Ansiklopedi ve sözlükler terörü böyle tanımlıyorlar. Burada bakıyoruz şimdi. Bir hesaplaşma var orta yerde. Doğru, terör var: Hem de iki cephenin eylemlerini de terör kapsamına sokmak mümkün. Çelişik gibi görünen durum da böyle ortaya çıkıyor zaten. Yani devrimci terör ile faşist terör paradoksu. Karşılıklı yıldırma ve çökertme gerileme veya yok etme faaliyeti öteden beri siyasi bir misyondur her iki cephede de: Şimdi bir tanesi, karşı-devrim cephesi açıktan isim de koyarak kapsamlı ve toptan aynı zamanda bayağı ciddi bir saldırı örgütüyor. 12 Nisanda yürürlüğe giren, T.C. devletin 3713 sayılı "Terörle Mücadele Yasası"ndan sözediyoruz.

Bu, 68 yıllık devletin beylik bir ifadeyle ne ilk ne de son "terör" yasasıdır. Zira devleti korumak ve kollamak zaman zaman yeniden şarjı, yeni yamaları gerektiriyor. Yasa değişiklikleri ve yeni yasaların sıkça gündeme gelmesi, işlerin yolunda gitmediğinin de bir ispatı oluyor genellikle. Bundan daha 1 yıl önce SS diye bilinen kararname gündeme sokulmuş ve açık bir deyimle sökmüştü. Şimdi de 1991 Nisanına gelindiğinde iç ve dış konjoktürdeki olgunlaşmanın ürünü olarak devlet 3713'ü devreye sokuyor.

ABD'nin Malta milatlı başlattığı süreç, yeni bir dünya dizaynını amaçlıyordu. Yeni dünya düzeni denilirken kastedilen mevcut düzenin değişimi değil işleyişi biçimindeki yeniden

düzenlemeler olarak anlaşılmalıdır. Bunları dünya çapında düşünmek, bölgeler çapında düşünmek, ülkeler çapında düşünmek gerekiyor. Nitekim, Doğu Avrupa'dan Orta Amerika'ya, Uzakdoğu Asya'dan Güney Afrika'ya, Güney Amerika'dan Ortadoğu'ya bir dizi kritik bölgede emperyalizmin yeni ataklar dizisi başlatıldığına tanık oluyoruz. Bunun en yakın örneği, Ortadoğu operasyonu kapsamında önce Irak'ın yakılıp yıkılması ardından Irak Kürdistan'ındaki gelişmeler de ifadesini buluyor. Şunu da ekleyelim ki, burada Türkiye'nin işe karıştırılması T.C. devletin beklentileri ölçüsünde olmadığı gibi yapılan yalakalıkların kuru aferinden öte bir karşılık bulmadığı da görüldü.

Yarı sömürgelerdeki sivri politikaların; halk muhalefetini, ulusal kalkışmaları birleştirici ve güçlendirici aşırı ve şöven uygulamaların en temel insan haklarının açık ihlâlini içeren siyasetlerin törpülenmesi ve islah edilmesi yolu bir evrensel taktik, emperyalizmin yeni dünya tezgahının bir parçası olarak şimdi devrededir. Bu yumruğa kadife eldiven giydirme ve sütü makinelerle sağma politikası, yeni sömürgeciliğin 21. yüzyıla girerken duyduğu yakıcı ihtiyaçtan kaynaklanıyor. Bu yeni politikada ezilen ulusların ve ulusal azınlıkların hemen her ülkede gittikçe artan bir oranda bağımsızlık temeli kalkışmaları ciddi bir rol oynamıştır. Buna emperyalistlerin en hafifinden cevabı varlık tanıma ve kısmi özerklik vermekten geçiyor. Düne kadar varlıkları dahi inkâr edilen ezilen bağımlı uluslar için şimdi, özerk, federatif yapılardan söz etmek olağan oldu, işte Kürtler...ve

Kürdistan!

T.C. ye, yüklenen Ortadoğu, Kafkasya, Balkanlardaki taşeronluk görevi için kendisini çeki düzene sokması güçlü ve istikrarlı bir yapı oluşturma amacıyla ve organizasyon hamle başlatması talimatının verilmesi, buna zaten ciddi ölçüde ihtiyaç duyan Ö yönetimini harekete geçirdi.

Siyasi ve İktisadi iflas bayrağını '90 Ağustosuna girilirken çekmekte olan Özal yönetimi, körfez krizi ile soğukluklanma ve muhalefet odaklarını oyalama şansı buldu. Kriz ve savaş kendisine yeni fırsatlar tanıyacak ve iflastan kurtulmaktan öte yeni bir süreci daha güçlü bir biçimde başlatma şansı yakalayacaktı. Hesaplar böyleydi. Am tutmadı. Tutmayışının iki nedeni var: Birincisi, emperyalistler verdikleri siyasi desteği yeterli görüyor daha ötesini kendisine bırakıyorlardı. Ama zaten geçmişte de bu hep böyle olmuştu. İkincisi, muhalefet güçlerinin, başta işçi sınıfı ve yoksul Kürt köylüsünü mücadelesinin ve devrimci, komünist örgütlerin kırdı, şehirde yürüttükleri silahlı savaşımın geriletelemeyişi tersine ivme kazanmasıydı.

Körfez savaşının ardından, hevesleri kursağında kalan, bir koyup üç alamayan (şimdi bu sözünü "şaka yaptım" diyerek inkar ediyor.) dahası daha fazla koymak zorunda kalan ve kalacak olan Özal kendi başının çaresine bakmak durumuna düştü. İşte bu çöküşe sürükleniş sürecinin yeniden ve daha hızlı başladığı anlamına geliyordu.

1991 Martıyla başlayan bu süreci daha 2 ay bile olmamışken ortaya serdiği tablo baştan aşağı vahim bir görüntü vermekteydi. OECD'nin Mart, ABD yönetiminin Nisan aylarında Türkiye raporları, TÜSIAD ve TOBB'un bu aylarda yayınladıkları dönem değerlendirmeleri iktisadi siyasi bir yıkıma parmak basmak kalmıyor geleceğe yönelik de son derece karamsar tahminler içeriyorlardı. Ve nihayet Özal da ilk kez "Böyle giderse memleketin durumunu kritik görüyorum" sözlerini sarf etti. Özal

bu sözleri söyleten; yönetimin siyasi ve ekonomik perişanlığı kadar, yaygınlığı ve kararlılığı artan, örgütlülüğü ve mücadeleciliği güçlenen kitle hareketlerinin ve yönetilemelerine paralel mevcut yönetimden kurtulma isteminin toplumun her kesimine sirayet etmiş olmasıydı.

Bu durum, gidişatta çok yönlü bir müdahalenin gerekli olduğunu dayatıyordu. T.C. devleti 3713 sayılı yasayı yürürlüğe koyarken bu gereği yerine getirmiş oldu. Böylece bir dizi konuda hamle yapıyor, "tabuları yıkmaya", "çağın gerisinde kalmış yasakları ortadan kaldırma", "toplumsal uzlaşma" safhatları ile harekete geçiliyordu. Devamlı vurgulanan ve öne çıkarılan yenilikler etki sağlayabilecek özelliklere sahipti. Meşhur 141-142-163. TCK maddeleri kaldırılıyor, Kürtçe konuşmaya serbestlik tanınıyor, şartlı tahliye biçiminde bir "nevi genel af" ilan edilmiş oluyordu. Böylelikle halk muhalefetinin önde gelen taleplerine olumlu yanıtlar verilmiş olacak, dünya kamuoyunda savunma zorluğu çekilen, prestij kaybında ciddi etkileri olan konulardan ileri gelen dez avantaj silinebilecekti. Şimdi perdeyi aralayarak gerisine bakalım.

Özal yönetimindeki T.C.'ye Ortadoğu'nun Kürdistan bölgesinde verilen yeni görevler (hâmi yamaklığı) Kürt sözcüğünün telaffuzunun devlet ağzıyla yapılmasını beraberinde getirmiş, Kürtlerin ülke içinde varlıklarını aniden tanınır olmuştur. Bunun devamı olarak reel durumun teyiti anlamında Kürtçe konuşmanın yasak olmaktan çıkarılması gündeme gelmiş oldu. Türkiye Kürdistan'ında yürütülen silahlı mücadelenin eriştiği boyutlar ve yoksul kürt köylüsünün birbirini ardına patlak veren ayaklanmaları (serhildan) faşist diktatörlüğü bir yandan salt askeri çözüm anlamında alabildiğine vahşileştirirken, bir yandan da Kürt direniş cephesini bölmeye yönelik politikalara itmiş oluyordu. Helsinki izleme Komitesinin 24 Aralık 1987'de gazetelerde yayınlanan raporunda, Türk hükümetine "Kürtlerin

varlığının tanınması, Kürtçenin serbest bırakılması, Kürtçe yayınlara izin verilmesi, parlamentoda komisyon kurulması" tavsiyelerinde bulunmuştu. O zaman bunlara kulak asmayan hakim sınıflar, 3 yıl sonra bu önerilere kısmen de olsa uymanın akıllıca bir manevra olacağını saptamış bulunuyorlar. Açıkta yürütülen soykırım politikası asla terkedilmiyor, böylelikle ince bir kılıf altına alınmış oluyordu. Kaldı ki Kürtçe yayın yasağının sürmesine özellikle önem gösteriliyordu.

Burada, 141-142'nin kaldırılması ve genel af ilan edilmesi gibi bir sansasyonel çıkış altında, düzen içi muhalefet ve kurallarıyla hareket etmekten yana olan reformist, pasifist, revizyonist çevrelere tolerans geliştirilmiş, silahlı mücadeleden yana olan ve devlet için asıl tehlikeyi oluşturan komünist ve ihtilalci guruplara ve faaliyetlerine karşı çok daha ağır düzenlemelere gidilmiştir.

Yeni yasayla girişilen ikinci ve esas can alıcı hamle ise silahlı mücadele yürüten komünist ve devrimci örgütler şahsında demokratik halk devrimi mücadelesine yöneliktir. Burada, 141-142'nin kaldırılması ve genel af ilan edilmesi gibi bir sansasyonel çıkış altında, düzen içi muhalefet ve kurallarıyla hareket etmekten yana olan reformist, pasifist, revizyonist çevrelere tolerans geliştirilmiş, silahlı mücadeleden yana olan ve devlet için asıl tehlikeyi oluşturan komünist ve ihtilalci guruplara ve faaliyetlerine karşı çok daha ağır düzenlemelere gidilmiştir. Yükselen devrimci mücadelenin bastırılması ve mücadele öncülerinin batı tipi örneklerdeki gibi kitlelerden tecrit bir konumda kalmaya mahkum edilmesi, giderek onların pasifize edilmesi hedeflenmektedir. Bu sebeple cezaevlerinden bu çevrelere mensup devrimcilerin tahliyesi, şartlı tahliye maddelerinin kapsamına ve 125 ve 146 alınmamak suretiyle engellenmiştir. Devrimci mücadele

odaklarının tüm faaliyet alanlarına ve mücadele biçimlerine yönelik tedbirler alınmış, demokratik kitle örgütleri ve basın-yayın alanında yıldırıncı, sindirici ve susturucu önlemlerin tümü yeni yasada ifade altında toplanmıştır. Devrimci dinamiğin hareket kabiliyeti ağır müeyyideler ve cezalarla ortadan kaldırılmaya çalışılırken faşizmin bütün güçleri yeni yetki ve koruma tedbirleriyle etkinleştirilmiştir. Savcılarının tutuklama yetkisinden, gözaltı süresinin 45 güne çıkarılmasına, işkencecilerin tutuklanmamasına ve

yargılanmama bağımsızlığına kavuşturulmasına kadar getirilen hükümler bunun açık kanıtıdır. İşkencenin daha pervasızca yapılması, yargısız ve açık infazların meşrulaştırılması, ihbarcılarının ve hainlerin ödüllendirilmesi, devrimci tutuklu ve hükümlülerin sürekli hücre hapsinde tutulması 3713 sayılı yasanın bu kapsamdaki kimi yenilikleri. Bu arada, resmi faşist güçlerin yanında, halk demokrasisi ve bağımsızlık mücadelesinin karşısına dikmek üzere tümü salınan faşist katiller ve 163'ün kaldırılmasıyla daha hızlı güçlenecek ve örgütlenecek olan islamcı faşistlerin ve gericilerin de devreye sokulduğu görülüyor.

İşkenceciler, ihbarcılara ve itirazçılara yeni hüviyet ve estetik ameliyat sözü verecek kadar işi sıkı tutmayı planlayanlar, yasa çıkmadan 1 ay öncesinden bu yana işkencede gözaltında onlarca devrimciyi, yurtseveri katletmiş bulunuyorlardı. Şimdi bu katliamlar yasal bir nitelik kazanmış

oluyor. Nitekim yasadan ne anlaşılması gerektiği Hasanpaşa'da İsmail ORAL ve Hatice DİLEK'in açık infaz uygulanarak intikam amacıyla katledilmeleriyle duyurulmuş oldu.

Silahlı mücadele yürütenlere dizginsiz bir işkence ve ölüm, sosyalist basına ağır para cezası, hapis ve tehdit, demokratik kitle örgütlerini devlete ve düzene muhalefet etmekten yani faaliyetten men, halka düşünme, örgütlenme ve mücadele yürütme yasağı getiren; kaypak, içeriği ve yasal hukuksal tanımları muğlak, bilimsel anlamda terör kavramı ile alakasız herhangi bir suç tipine uygun düşmeyen eylemlerin dahi suç sayılması olasılığını yaratacak nitelikte sözcük ve terimlerin kullanıldığı; kişi hak ve özgürlükleri ve savunma hakkı bakımından tuzaklarla, ceza hukuku ilkeleri bakımından bile yanlışlıklarla ve demokrasinin temel kuralları yönünden tamamen zıt hükümlerle şekillendirilmiş bulunan "Terörle Mücadele Yasası" 12 Eylül Hukukunu bir kez daha resmileştirmekte, perçinlemektedir. Açık faşizme hukuki statü kazandıran ve MGK önderliğinde hazırlanan bu yasayla devlet sivil bir sıkıyönetim kararı olarak halka karşı seferberlik ilan etmiş olmaktadır. Şimdiye kadar sürdürülen faşist devlet terörünü en üst düzeyde sergileyebilmenin aracı olarak düzenlenen yasa; Türkiye'de kurulu sömürü düzeninin, varlığını ancak baskı, terör, işkence ve zulümle sürdürebileceği gerçeğini ifade etmektedir.

1950'lerden bu yana (çok partili dönem başladıktan sonra) yaklaşık 10 yıllık dilimlerde halk demokrasisi ve bağımsızlık mücadelesinin devleti tehdit eder bir boyut almasına karşı hakim sınıfların açık faşizme başvuran bir dönemi; askeri darbelerle açması, işlemeyen yönetimlerine de yeniden çekidüzen verilmesini beraberinde getiriyordu. Dönemin iktidarları, ellerindeki yasalar ve silahlarla yönetimi çıkmaza sürüklenmekten kurtaramıyorlar, iktisadi anlamda kaçınılmaz bir yıkımın eşiğine geliyorlardı.

Bu emperyalist-kapitalist dünya entegrasyonunun olağan bir sonucu. Bu, baskıyla terör hüküm süren iktidarların önlenemez akıbetiydi.

İşte, tam da bu sıralar komprador burjuvazi çıkış, soluklanma ve şarja ihtiyaç duyuyor, efendilerinin onayıyla ani bir silkiniş ve derleniş hamlesi yapıyorlardı. 1960, 1971, 1980'de bu hamleyi silahlı kuvvetleri eliyle gerçekleştirenler, 1991'e gelindiğinde benzeri tipte bir ihtiyacı nasıl gidereceklerinin hesaplarıyla uğraşıyorlar. 12 Eylül'ün 82 anayasasıyla resmileştirdiği düzen günümüzde Türkiye'yi yönetmeyi başaramıyor. 1980'lerin politikası bugüne yanıt veremiyor artık. Halkı dizginlemek için eldeki yasalar yeterli gelmiyor. Ortadoğu'daki savaşa bulaşmak patron-ağa devletine yeni bir soluk aldırabilir, daha da batırabilirdi. Ama bu kumar oynamaya değer bulunuyordu. Zira başkaca bir alternatifleri yoktu. Ancak olmadı. şimdi bir takım yeni ataklar, hareketler lazım. Terörle Mücadele Yasası bunun bir ön adımı. Henüz tam anlamıyla uygulamaya sokulmuş değil. Toplu tutuklamalar, dernek, sendika, parti kapatmalar şimdilik yoğunlaşmış değil. Devlet bu yasayla beraber yönetim erkini ve ekibini de yenilemek zorunda. Bunun için ANAP iktidarının bitirilmesi düşünülmüyor. Ancak bu eğilime ANAP'ı yeni bir çehreyle devam ettirmek isteyenler karşı koymaya çalışıyorlar. Fazlaca bir şanslarının olmadığını söylemek gerekiyor. Zira ABD ve batılı emperyalistler de dünya kamuoyunda sabıka dosyası iyice kabağan, (geçenlerde batı basınında yapılan bir ülke guruplandırmasında Türkiye son kategoride "Az Özgür Ülkeler" içerisinde gösterildi) yönetme niteliğini yitiren Özal kliğini gözden çıkarmış görünüyor. Körfez krizi ve savaşı sırasında sırtı sıvazlanan Özal şimdi kriz öncesinin şamar oğlanlığına geri dönmüş gözüküyor. Bütün yalvarmalarına, dilenmelerine karşın ABD'den 1 milyon dolar dahi alamadılar.

Financial Times'in Türkiye özel ekinde "ANAP yolunu yitirmiş gözüküyor" diye yazıyordu. Kendi yaptırdığı anketlerde bile oy oranları %15'i bulmuyor. Son belde seçimlerinde para, vaad ve tehditle elde ettikleri %43'lük oranı hemen basın toplantısı yaparak atıp tuttuysa da, Akbulut ondan daha 4 gün önce barajı aşır aşamamaktan söz ediyordu.

Ekonomi öyle bir çıkmaza girmiş durumda ki bütün patronlar, patron kuruluşları isyan bayrağı çekmiş halde. Zira, başta tekstil, inşaat, metal ve turizm olmak üzere tüm sektörlerde ağır bir yıkım yaşanıyor. Zam ve savaş vergileri dengeyi iyice bozmuş durumda. Enflasyonun yükselişi, dış ve iç borcun kabarması sürüyor. Zamlar bütün ürünlerde ve hizmetlerde otomatikçe bağlanmış vaziyette. Yüksek oranda gözüken, öyle lanse ediler maaş ve ücret artışları bile en çok 3-4 ay içerisinde eski alım gücünün altına düşüyorlar.

İşçinin maliyet içerisindeki payı düşürüldüğü halde işten çıkarmaları yüzbinleri aşan rakamları bulması ekonomideki sarsıntının şiddeti hakkında başka bir fikir verici ibare oluyor. İhracat-ithalat makasının ithalat yönünde açılması, dış ticaret açığının büyümesi, yeni kredi bulabilme olanağının giderek azalışı, döviz stoğundaki erimenin önlenemeyişi, faiz oranlarındaki sınırlamaların kaldırılmaması, bütçe açığının şimdiden 6 trilyonu bulması v.s. Bankacılık sektörünün ve bağlı endüstriyel sektörlerin yatırımlarının da durmasıyla krize gömülmesini beraberinde getirmiş, bu da siyasi fonksiyonu çürütmüş ANAP hükümetini yolun sonuna getirmiş bulunuyor. ANAP'ın 15-16 Haziran'da yapılacak kongre için şimdilik 5-6 aday etrafında kümelenerek felaket öncesinin paniği ve hat safhaya ulaşan bir bölünmüşlikle kendisini hızla tüketmesine tanık olunuyor. 12 Eylül artığı ANAP ve önderi Özal'ın son olarak oynayacakları pek fazla kozlarının kalmadığı, yapabilecekleri yeni bazı atraksiyonların da kaçınılmaz

ılmaz sonlarını etkileyemeyeceği görülmektedir.

Özal, güvenliği için 7 milyar, köşk avizesi için 5 milyar, oğlunun düğünü karısının kokteylleri için devlet kasasından su gibi para akıtmakta, otellerin açılışında ülkeye ait gerçeğin tam aksi bir tablo çizmeye çalışmaktaysa da tepetaklak gidişini gayet iyi sezinelemekte ve çareyi akıntıya karşı kürek çekmekte bulmaktadır. Ama uzak olmayan bir tarihte, koltuk savaşını değişik bir sonla noktalamanın da hesaplarını yapmaktan geri durmuyor.

Özal'ın kürek çektiği akıntı, kitlelerin seli, kabanar öfkesi hergün yeni eylemler ve direnişlerle sokaklara yayılıyor. İşte Erdemir de Petkim'de direnen işçi sınıfı... Harb-İş, Tekel, Karayolu, Tersane, Belediye işçileri... İşte bunlara her gün binlerce kitleyle eklenen diğer sektörlerin emekçileri... 600 binlik kamu işçisinin toplu sözleşmelerdeki uyuşmazlık neticesi büyüttüğü ve büyüteceği sele karşı koymak patron-ağa devleti için giderek daha zorlaşıyor. Zira düzenin emniyet kemeri Türk-İş'in işçi sınıfını bağlayacak fonksiyonu iyiden iyiye azalmaktadır. 6 milyon köylü hububat fiyatlarındaki gülünç artış karşısında derin bir huzursuzluk içerisinde. Çay ve tütün taban fiyatları beklendiği üzere çok düşük kaldı. Daha geçen yılki üründen alacağı bulunan köylülerin, üreticilerin öfkesi çıktıkça noktasi yaratıyor yaratacaktır. Öyle ki ANAP'ın kendi milletvekilleri bile yaş çay alım fiyatlarını protesto eylemlerine katılmak zorunda kalıyorlar.

İşte memurların sendikal hak talepli gösterileri, direnişleri, eylemleri... İşte 10 Nisanda yeni bir boyut alan, öğrenci gençliğin genel boykot direnişi, üniversitelerden dışarı taşan halk demokrasisi, bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesiyle bütünleşen aktivitevi.

Ve işte Kürdistan dağları, sokakları... Susmayan silahlar, kısılmayan sesler, eğilmeyen başlar, öfke büyüyor, isyan kabarıyor. Devlet ve iktidar otoriteyi yitirmiş du-

rumdadır. Daha başka bir ifadeyle, kitleler bugünkü gibi yönetilmek istemiyor. Hakim sınıflar, halkı bugünkü yasalarla yönetmeyi başaramıyorlar. 1991 Türkiye'sinin uzaydan çekilen fotoğrafı böyle bir görüntü veriyor. Karmakarışık bir görüntü bu. Ama oldukça net bir fotoğraf. Hükümeti, meclisi ve tüm kurumlarıyla dökülen kaos içinde bir devlet işçisi, köylüsü gençliği ile kaynaşma içerisinde bir halk.

Komünist ve devrimci örgütler henüz kitlelerin önünde değiller bugün. Kitle insiyatifini kurabilmiş değiller. Bu yöndeki çabalar ciddi mevziler elde etmiş sayılmaz şimdi. Ama büyük bir gayret var, önemli bir savaş ve direniş yürütülüyor. Tam da bu noktada, öncüyle kitlenin bütünleşmesi ve kaynaşması noktasında düğümleniyor her şey. Hakim sınıfların esas telaşı ve derdi bundan. Düzen partilerinin iktidar savaşımı, koltuk kavgası bütün hızıyla sürdüğü halde yeni yasayla oybirliğiyle omuz vermeleri de bundan. Zira yarı iktidara gelecek bir başka partiyi de çok geçmeden sorular ve dertler aynı oranda sarmalayacak. Aynı tehlike hepsini bekliyor.

Peki, yeni yasa devletin bekasını teminat altına almayı başarabilecek mi? Komprador Burjuvazi ve toprak ağaları böyle düşünüyor. Öyle düşündükleri için yasada hiçbir ayrıntıyı eksik bırakmadılar. İnce ele-yip sık dokudular. Öyleki "devlet otoritesini zaafa uğratma" gerekçesiyle her fiil istendiği takdirde ayrıca "terör suçu" sayılabilecek. Yani öyle bir elastikiyet ve kapsam oluşturdular ki yasa, olası bütün devrimci, siyasi faaliyetlere ve kitle hareketlerine karşı yaptırımlara, üstelik en ağır dozlarda sahip, tam bir devleti ve saltanatı korumanın her derde deva panzehiri. Şimdi demoklesin kılıcı gibi sallandırılıp duracak halkın tepesinde. Çünkü, istenilen her şart altında her vesileyle işletilebilecek özellik taşıyor.

Faşist Diktatörlük öyle düşünüyor ve umuyor ama, sadece son 1 yıla bak-

mak bile faşist yasaların, karamame-lerin devrim mücadelesini boğmakta ne kadar yetersiz kaldığını; caydırıcılığı, yıldırıcılığı, pasifleştiriciliği, korkutuculuğu, sindiriciliği başaramadığını görmek mümkündür. Eğer tarihin akışını durdurmak, zulmün ve saltanatın ebediyetini sağlamak mümkün olabilseydi, 12 Eylül faşizmi ve 82 anayasası bu kadar çabuk parçalanmaz ayağa düşmezdi. TMY'da amacına ulaşmada hiçbir şansa sahip değildir. Onu şansız kılan; haksızdan, yanlıştan ve kötünden yana olan içeriği, tarihin yok olmaya mahkum sınıfları tarafından ve onları daha uzun ömürlü kılmak için yapılmış olmasıdır.

Tüm faşist yasaları olduğu gibi bu yasayı da işlemez hale getirecek olan kitleler ve onların örgütlü ve yılmaz mücadelesi olacaktır ki aynı isimle halkın da bir yasası vardır. Komünistler önderliğinde halk o faşist devlet terörüyle mücadele yasaasının gereğini daima yerine getirmiştir. Ülkemiz topraklarında da bir kez daha bu böyle olacaktır. Bunun için görev her konuda ve her zaman olduğu gibi proleter devrimcilerle düşüyor. Devrim yolunda etkili ve hızlı adımlar atabilmek de zaten bu yasaları uygulanamaz kılmaktan, yazılı paçavralar haline getirmekten geçiyor. Bir zamanlar kuran mertebesinde sarıldıkları 82 anayasasını şimdi kendileri bir kenara itmek durumunda kalmışlarsa, bu yasaların insanlığa karşı değil insanlık için olması gerçeğine aykırı her faaliyetin bozguna uğrayacağına kaçınılmazlığındandır. Yaşama, işkence ve eziyet görme-me, düşünme, düşüncesini açıklama, örgütlenme, siyaset yapma savunma, direnme v.b. tüm temel haklara yönelik açık hükümler içeren 3713 sayılı "terörle mücadele yasası'na karşı en geniş kitleleri aydınlatmak ve birleşik bir tavır altında hareket etmeleri için örgütlemek gerekiyor. Kitleler insanı insan yapan tüm doğal, sosyal ve siyasal fonksiyonlara karşı dikilen bu yeni barikatı kendi elleriyle yerle bir etmeye yönlendirilmelidir. Ergeç yıkılacak olan bu barikat bir an önce yıkılmalıdır.

Devlet terörü yasasına karşı çeşitli cezaevlerinden siyasi tutsakların dergimize gönderdiği kamuoyuna yönelik açıklamalarını yayınlıyoruz

BURSA

ANAP İktidarı eliyle gündeme getiren "anti-terör yasası" demokratik bir açılım söz ve düşünce özgürlüğünün tanınması, 141-142-163. vb. maddelerin kaldırılması olarak sunuluyor. Ve yine söz konusu "yasa"ya eklenen "tecil" yasası ile cezaevlerinin boşaltılacağı, artık ülkemizde yeni ve demokratik bir dönemin başlayacağı söyleniyor. Oysa gerek anti-terör yasası gerekse de tecil yasası getirdiği hükümlerle son derece anti-demokratik ve hatta 12 Eylül askeri rejiminin bile cesaret edemeyeceği yaptırımlar öngören yasalardır. Dünyada hızla bir değişimin yaşandığı, herkesin insan hakları ve demokrasiden söz ettiği koşullarda ANAP iktidarı eliyle Türkiye'de açık bir baskı rejimi kurumsallaştırılıyor. Hem de bütün bu haksız, hukuk ve adalet kavramlarıyla en küçük bir ilişkisi olmayan yaptırımlar bir "demokratikleşme" olarak sunuluyor. Demokrasi, sivilleşme, özgürlük demogojileriyle baskı ve terör rejimi kurumsallaştırılmaya çalışılıyor. başvuru son anti-terör yasası ve tecil bunun en son ve en açık örneğidir.

Bu gün Türkiye cezaevlerinde 12 Eylül'ün askeri mahkemelerinde yargılanarak idam ve müebbed hapis cezasına çarptırılmış binlerce siyasi mahkum bulunmaktadır. Tümünü işkenceye, sağ ve sol arasında ayrıma ve Adaletsiz yargılamalara dayanan 12 Eylül hukuku ANAP iktidarı tarafından sürdürülmektedir. Son anti-terör yasası ve ceza teciliyle birlikte Maraş'ta, Çorum ve Sivas'ta yüzlerce masum insanı katleden, Abdi İpekçi, Kemal Türkler, Bedrettin Cömert, ümit Doğanay, Abdurrahman Köksaloğlu, Doğan Öz vb. birçok ilerici-demokrat insanı öldüren faşistler serbest bırakılırken; devlete karşı suç işledikleri gerekçesiyle sol görüşlü insanlar için 12 Eylül'ün işkenceli yargılamalarıyla verilen cezalar korunmaktadır. 7 TIP'li genci öldüren faşistler dışarı bırakılırken, herhangi bir TIP üyesi devle-

te karşı suç işlediği gerekçesiyle cezalandırılmaya devam ediliyor. M.Ali Ağca'nın cezasını tecil eden ANAP, DISK üleriyle 12 Eylül'ün adaletsiz yargılamalarını sürdürüyor.

Bugün yapılması gereken Türkiye'nin üstündeki 12 Eylül adaletinin ayıbını kaldırmak ve 12 Eylül yargılamalarını bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırmaktır. Bu nedenle ülkemizi bir açık hava hapishanesine dönüştüren anti-terör yasasına; sağ ve sol görüşlü insanlar arasında çifte standart uygulayarak faşist katilleri serbest bırakarak tecil yasasına karşı çıkmak gerekiyor.

ANTI TERÖR VE CEZALARIN TECİLİ YASASIYLA GERÇEKLEŞEN ÇİFTE STANDART ÖRNEKLERİ

* Bu yasayla Maraş, Çorum, Sivas katliamlarında yaklaşık 200 kişiyi öldüren katiller serbest bırakılırken, saldırıya karşı canını ve malını korumak için meşru müdafaa hakkını kullanan devrimci ve demokrat düşüncede insanlar "devleti ve anayasayı" yıkmakla suçlanarak cezaevinde tutulmaya devam edilecek.

* Bu yasayla Abdi İpekçi'yi katleden M.Ağca, Balgat katliamını gerçekleştiren İsa Armağan, CHP milletvekili A. Köksaloğlu'nu öldüren O. Tüfekçi, 7 TIP'liyi katleden Haluk Kırıcı, Ercüment Gedikli ve Abdullah Çatlı, DISK genel başkanı K.Türkler'i öldüren Aydın Eryılmaz, Necdet Bulut'u öldüren Mithat Şimşek, Bedrettin Cömert'i öldüren Üzeyir Bayraklı ve Rifat Yıldırım, canı sıkıldıkça toplam 8 kişiyi öldüren Ferhat Tüysüz, İTÜ otobüsünden iki devrimciyi indirerek kurşuna dizen Cengiz Ayhan, Pi-yango Tepe'de kahve tarayarak 6 kişiyi katleden Nurullah Akdoğan, Kayseri'de kahve tarayarak 9 kişiyi öldüren Mustafa Gülnar ve yüzden fazla faşist katil, ANAP'ın hazırladığı ve MGK'daki generallerce de onaylanan bu yasayla serbest bırakılacak. Eğer DISK davası sanıkları bugün içerde olsalardı, başkanlarını öldüren faşist katil serbest kalırken, kendi-

leri devlet lehine suç işledikleri iddiasıyla cezalandırılmaya devam edeceklerdi. Y da Balgat'ta taranan kahve de ölenlerden biri, saldırganlara karşı kendini koruma için ateş edip birini vurmuş olsaydı, bu yasa göre faşist saldırganı vurmaktan değil devleti yıkmaktan suçlu görülecek ve saldırganlar serbest kalırken onun tutuklu luğu devam edecekti.

* 11 yıldır tutuklu bulunan ve davalara sonuçlanmadığı için halen suçlu olduklarına dair kesin hükmü bulunmayan 146/1-125. maddeden yargılanmaları süren yüzlerce sol görüşlü tutuklu serbest bırakılmazken, davaları sonuçlanmış ve suç oldukları kesinleşmiş idam ve müebbed hapis cezası faşistler serbest bırakılıyor. Dahası cezaları kesinleşmiş idam hükümlüsü İsa Armağan, Abdullah Çatlı, M. Ağca gibi onlarca faşist katil yurtdışından geldikleri takdirde birgün bile tutuklu kalmadan serbest bırakılacaklar.

* 16 Mart'ta İstanbul üniversitesinin öğrencilere bomba atan, OTDÜ öğrencilerini defalarca tarayan, Yükseliş öğrencilerinden 17'sini bomba ve kurşunla katleden faşistler "demokratik" dönüşüm adına serbest bırakılırken, demokratik üniversite mücadelesi için örgütlenen ve meşru savunma anlayışını hayata geçiren demokrat ve devrimci öğrenciler demokratik düşmanı teröristler olarak tanımlanarak cezalandırılmaktadır.

* Türk İntikam Tugayı adında bir cirit yet örgütü kurarak onlarca insanı katleden "ideolojik nedenle adam öldürdüğü" gerekçesiyle serbest bırakılırken, Fatsa'da gerçek bir demokrasi örneğini yeşertmeye çalışanlar terörist olarak adlandırılarak tutuklu bırakılmaktadır. Nereden bakılır bakılsın, "anti terör ve cezaların ertelenmesi" yasası siyasal iktidarların kimi zaman parlamento aracılığıyla kimi zaman da askeri cuntalarla sürdürmekte oldukları faşist baskıcı yüzlerinin yasallaştırılması çabasından başka bir şey değildir. Faşistler ve faşist yöntemler meşru görülür, demokrasi gerçekleşemez. Bugün batı dünyası demokrasi adına yutturulmaya çalışılıyor.

gericiliğin hortlatılmaya çalışılmasıdır. Ve iktidarın bu çifte standart uygulamasına bugün karşı çıkılmadığı takdirde, yasallaştırılmaya çalışılan bu ayırım hayatın her hüccesine kısa sürede nüfus edecektir. Bir siyasal iktidar kendi dışındaki güçleri bu denli hesaba katmadan adım atmaya başladığında, varılacak nokta demokrasi-nin çok ötesinde bir durak olacaktır. Örnek alınan batı toplumları, Fransa'da, İtalya'da ve işgal altındaki ülkelerde faşizme karşı direnenleri toplumun "gözbebekleri" olarak taçlandırarak "demokrasinin" kalıcılığını sağlamışlardır. Türkiye'de ise demokratik dönüşüm faşistleri kutsayarak ve anti faşist düşünceleri taşıyanları "Irza geçenlerle" aynı kaba koyarak gerçekleştiriliyor.

Bu gün aydın, demokrat ve ilerici olmanın ve gerçek bir demokrasi ve insan hakları savunuculuğunu yanmanın bu "anti terör ve cezaların tecili" yasasına karşı çıkılarak ve onun gerçek yüzünü kamuoyuna deşfite ederek, mümkün olacağına inanarak sizlerin de bizim yanımızda olmanızı diliyoruz.

Bursa Cezaevinden Tutuklular

Çanakkale

12 Eylül hukukunun haksız yere, savunmaları dahi alınmadan, savaş hükümleri gereğince (ki karşı tarafı savaş tutsağı dahi saymadan tek yanlı) yargılayıp idam ve müebbetle cezalandırdığı insanların tümü halâ içerdedir.

1980 den bu yana koskoca bir 12 yıl geçti, hiçte kolay olmayan 12 yıl. Ve bu insanlar büyük bir çoğunluğun devlet teröründen ürküp kabuğuna çekildiği bir dönemde kan can pahasına direnip gerçekleri haykırdılar. Devletin zulmüne, insanları robotlaştırma politikasına, dünyadaki tüm haksızlıklara, emperyalist gerici savaşlara karşı başkaldırdılar. Güzelden, doğrudan, haklıdan ve insanca olan nerşeyden yana tavır koydular, koyuyorlar, bundan sonrada koyacaklardır.

Eğer bugün toplumsal muhalefet biraz daha yükselmişse, eğer insan haklarından, demokrasiden, bağımsızlıktan biraz daha fazla söz ediliyorsa ve eğer emperyalist gerici savaşlara karşı çıkma cesareti biraz daha bulunabiliyorsa tüm bu güzelliklerde içerideki siyasal tutsaklarında paylarının olduğunu asla yadsımamak gerekir.

Siyasi tutsaklar bunca yıldır

bağımsızlık, demokrasi ve insan hakları için kendi paylarına ne düşüyse, güçlerinin yettiği oranda yapmaya çalıştılar, bundan sonrada yapacaklardır. Şimdi ise dışardaki insanlar şu ana kadar yaptıklarından çok daha fazlasını yapma sorumluluğuyla karşı karşıyadırlar. Onların ailesi, dostları, arkadaşları, avukatları, basın mensupları, demokratik kuruluşlar, bizler üstümüze düşeni yapmalıyız. Bu insan olma sorumluluğumuzun bir gereğidir. Bu bir vefa borcudur. Onları sahiplenmek yaşamda güzel olan herşeye omuz vermek anlamına gelecektir. Toplumda güven dayanışma ve haksızlıklara (ölüm, işkence ve cezaevi gerçeğine rağmen) karşı çıkma cesaretinin yaygınlaşmasına neden olacaktır.

Bu sahiplenme hem içerideki hem dışarıdaki zulme karşı çıkma cesaretini kende bulanların asla yalnız olmadıkları mesajını verecektir.

Siyasi tutsakları sahiplenmeyi sadece tutuklu ailelerine bırakamayız. Onların sayıları bir avuç ve üstelik yıllardır mapushane kapılarını aşındırmaktan, evlatlarına sahip çıkmaktan, onlarla birlikte mücadele etmekten yorgun düştüler, yaşlandılar, hastalandılar. Bu konuda sorumluluk kendine insanın diyen herkese aittir.

Şimdiye kadar şu yada bu ölçüde çeşitli insanlar, kurum ve kuruluşlar tarafından siyasal tutsaklara sahip çıkıldı. Yaşamı güzelleştirme ve doğruyu hakim kılma mücadelesinde en ufak bir emeği bile inkâr etmemek gerekir. Ama şimdi çok daha fazla sahip çıkmak zorundayız. Ortada yalan-dolan, demogoji ve haksızlıklarla dolu olan bir şartlı tahliye ucubesi vardır. "Affetmek devletin büyüklüğündendir, memleketle barış getirdik" diyerek kamuoyu iğrenç bir demogoji ile aldatılmaya çalışılmaktadır. Siyasi tutsakların hemen hemen hepsi içerdedir. Çıkanlar sadece ülkücü cinayet makinaları ile adli mahkumlardır. Soldan sadece göstermelik birkaç insan çıkarılmıştır. onlarda bizim gibi tahliyesine çok az bir zaman kalanlar ile basın mensuplarıdır. 146. ve 125. maddelerden hüküm giyen tüm tutsaklar içeridedir. Oysa 12 eylül yargılamaları esas olarak bu maddeler üzerine inşa edildi. Ve devlet bilinçli olarak bu maddeleri kapsam dışı bıraktı. 12 eylül hukukunun mahkum edilmesi ancak bu maddelerin tüm sonuçları ile birlikte ortadan kaldırılması ile mümkün olacaktır.

Devlet bu girişimi ile bir taşla iki kuş

vurmak istemektedir. Hem siyasileri içeride bırakmakta, hemde dikkatler bu yöne çevrilmişken anti-terör yasasını gündemde sokmaktadır. Anti-terör yasasının toplumsal, siyasal yaşam için nasıl bir karazulüm ve devlet terörü olduğu önümüzdeki süreçte çok daha derinden hissedilecektir. "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" demek mümkün olmayacaktır. Çünkü bu yasa insan olan herkesi içeri sokmak için hazırlanmıştır. Bu yasaya karşı çıkmak, siyasal tutsaklara sahip çıkmaktan, onları özgürlüklerine kavuşturmaktan ayrı ele alınamaz. Çünkü bu yasayla herkes heran onlarca yıl sürecek ağır hapis cezalarına çarptırılabilir. Topluma dayatılan bu devlet terörü yasasına toplumsal olarak karşı durmaktan, ona yaşam hakkı tanımamaktan başka alternatifimiz yoktur.

**Çanakkale E Tipi Cezaevinden
Yeni Tahliye Seza MİS**

BARTIN

**DEMOKRASİLERDE
DEVLET EŞİT DAVRANIR**

T.C. Hükümeti olan ANAP iktidarı ve Cumhurbaşkanı Özal'ın gündeme getirip, son çeklinin TBMM Adalet Komisyonu'nda verildiği "Cezaların Tecil Edilmesi Yasa Tasarısı" Adalet Komisyonu'nda bazı değişikliklerle kabul edilmiş bulunuyor. Adına da "tacil" değil, bu kez "Şartlı Salıverme" denmiş. Bu yasa tasarısının, bu biçimiyle, ANAP çoğunluğunun ve muhalefet partilerinin de desteği ile yasallaşacağına kesin gözüyle bakıyorum. Cezaevlerinde yıllardır çile çeken bir kısım insanın serbest bırakılması sevindiricidir.

Ancak, yasallaşacak bu tasarıda öyle maddeler var ki, ne Anayasa'ya ne de Anayasa'nın eşitlik ilkesine uymamakta ve varolan haksızlıklara bir yenisini eklemektedir. Önce beni ve birçok politik tutuklu ve hükümlüyü ilgilendiren 146 ve 125. maddelerle yapılan eşitsizliğe değinmek istiyorum.

146/1. madde uygulanarak idam cezasına mahkum edilmiş, sosyalist bir insanım. Daha önce kamuoyuna-basın aracılığı ile yansıyan davamın temel özelliği, tek bir yalancı tanıgım ifadesine dayanılarak bu ağır cezanın verilmiş olmasıdır. Tanıklığı yapan kişinin MHP'li, benim ise sosyalist olduğum mahkeme tarafından belgelenmiştir. Yine aynı biçim-

de, hakkımda başkaca hiçbir tanık ve kanıtın, aleyhimde olan bir beyanın ve belgenin mevcut olmadığı düşünülmelidir. Ayrıca ben IGD TKP eğilimlerine sahip bir sosyalist olduğum halde, bana verilen idam hükmü TIKKO örgütü davasıdır. Bu örgütle de herhangi bir ilişkim olduğuna ilişkin ne bir tanık, nede kanıt, ne savcılık, ne de mahkemeler tarafından sunulmamıştır. Aksine, TIKKO'nun açıklamalarıyla ve IGD'li arkadaşlarımla açıklamalarıyla aksini gösteren tanık ve kanıtlar henüz mevcuttur. Bunları isteyen merciye ulaştırabilirim.

Hakkımda yalan beyanda bulunarak idamıma yol açan kişinin MHP'li olmasıyla, Askeri Mahkemenin görüşlerindeki örtüşme, her sol görüşlünün ya potansiyel olarak, veya fiilen" tetörist/anarşist" olduğu ön yargısı ile, 12 Eylül gerekçelerinin, askeri mahkemeler tarafından, emir ve komuta gereği hazırlanma çabasının bir ürünü olarak, tüm sol ve sosyalist örgüt davalarında mümkün olan en ağır cezalar verilerek sağlanmaya çalışılmıştır. Bütün bu davalarda 146. ve 125. maddeler yaygın bir biçimde kullanılmıştır. Oysa hiçbir örgütün-sol örgütler 146. maddelerle yargılanabilmelerinin gerekçeleri oluşmamıştır. Aynı örgütlerin davalarının DGM'lerde 168. maddelerle yargılanmaları, ortada ne gibi bir adaletsizlik olduğunun açık bir göstergesidir. 12 Eylül döneminin kurbanları seçtiğimiz açık değil mi? Tek suçumuz 12 Eylül Darbesi'nin öncesinde 19-20 yaşlarındaki gençler olmamız mıdır?

Örnek olması açısından; benim ve Erhan Çınar'ın ne tür bir haksızlıkla karşı karşıya olduğumuz ve bize verilen idam cezalarının 12 Eylül mahkemelerinin niteliğini gösteren somut kanıtlar olması ve GÜNEŞ Gazetesi'nde günlerce yazılmış olması, Özellikle Erhan Çınar'ın as. savcının, (Yanlışlık yaptığı belirtmişti.) Mahkeme başkanının açıklamalarıyla ortaya çıkan (Kendisinin hukukçu değil, pilot olduğunu açıklamıştı.) ve kararın yanlışlığını gösteren belgelere rağmen, As. Yargıtay Daireler kurulu,-12 Eylül yargılanmalarının niteliklerinin ortaya çıkmaması ve as. mahkemelerin tartışma konusu olmaması için reddetmiş olması, bu dönemin-benim gibi haksız cezalandırılmış mağdurlarının kurban edilmesine göz yumulmasına yol açmıştır. (Erhan Çınar ve ben aynı davada ve aynı heryete yargılandık.)

Sözde "olağanüstü dönemin yaralarının sarılması" adı altında, ne kadar faşist, MHP'li ve devleti dolandıran, hayali ihracattan, Türkeş gibi, birçok ilerici-demokratın öldürülmelerinde azmettiren rolü oynadıkları mahkeme kararlarıyla belgelennmiş olan, devletle rüşvet vb. yollarla işini sürdüren Mafya babalarını serbest bırakıp, 146 ve 125.maddelerden, taraflı-tarafılık MHP davalarından yargılananlara uygulanan maddeler ve cezaların farklılığı, öte yandan da bizim gibi sol ve sosyalist davalarından yargılananlara uygulanan mümkün olan en ağır cezalardan da anlaşılıyor mu?-ve açıkça sola karşı yapılan darbenin sahipleri olan generallerin istekleri doğrultusunda, solu yok etmeye yönelik uygulamalarla açığa çıkmış olmuyor mu?

İşkencelerde yüzlerce insanın canına kıymış olan işkenceciler serbest bırakılırken,-Üstelik anti terör yasası ile bir de dokunulmazlık verilerek- yalnızca işkenceli polis ifadeleri ile idama, ömürboyu hapse mahkum edilmiş olan bizlere de uygulanması anayasal zorunluluk olan "Şartlı Salıverme Yasası" kapsamında tutuyor. Birçoğumuzun haksız ve hukuk dışı mahkemelerde ceza aldırıldığımızın düşünülmemiş olması olsa olsa sol düşmanlığı ile açıklanabilir. Hangi yaralar sarılmıştır? Devlete yardımcı olduklarını söylediğiniz MHP'liler mi? Onlara gerçekten de yararlanmış diyebiliriz. Devlet için çalışırken, birçoğu hapislere atılarak, darbeye "tarafsızlık" görüntüsü verilmeye çalışılmasının kurbanı olduklar. Her ne kadar Maraş kitle kırımı, bahçelievler kitle kırımı, Çorum, Sivas, vb. kitle kırımalarının, birçok aydın, yazar, gazeteci, sendikacı ve ilerici, demokrat veya sosyalist olmaktan başka "suçu" olmayan onlarca insanın katilleri olsalar da, onlar da 12 Eylül'ün birer kurbanı olmuşlardır. ANAP içindeki yandaşları onları dışarı çıkarmak için epey ter döktüler. Bizlerin ise TBMM İnsan Hakları Komisyonu'na bile başvurmadan ümidimizi kestiğimiz bir dönemde (Çünkü eski emniyet müdürlerinden, yeni milletvekili İSMAIL KÖSE'nin verdiği demeç bizi engelliyor. Bu zat, "işkence gördüm" diyeni "deli" ve "şikayet hastası" diye ilan edince, biz nasıl haklarımızın gözetileceğine güvenerek, bu komisyonu başvurabiliriz?) Haksızlık yapılmakta olduğunu nasıl anlatabileceğiz?

"Şartlı Salıverilme" adıyla yasallaşması önümüzdeki günlerde sağlanacak

olan affın, 146 ve 125. maddeleri dışında tutması, açıkça eşitsiz bir uygulama ve benim gibi haksız idamlara mahkum edilmiş olan insanların, uğradığı haksızlığa bir yenisinin eklenmesidir. Devletin yurttaşları siyasi görüşlerine göre değerlendirip, Anayasayı ve yasaları farklı uygulamayı, demokratik hukuk devletinin egemen olduğu ülkelere özgü bir anlayış değildir.

"Şartlı Salıverilme" bir infaz yasası değişikliğidir. 1985 yılında benzer bir değişiklik yapılmış ve böyle bir ayırım yapılmamıştı. Fakat şimdi istisna maddeleri adı altında, adil olması ve eşitlik ilkesine uygun davranması gereken hükümet, muhalefet partileri olan DYP, SHP'de açıkça yapılan, bu haksız uygulamaya karşı çıkmıyorlar. Bu biçimiyle yasallaşmasına ve bizim için ve ailelerimiz için ölümcül bir haksızlık olan ve 146 ve 125. maddeleri "Şartlı Salıverme" kapsamı dışında tutan uygulamanın değişmesi için, ya bu yasaya bir ek yapılarak veya SHP, DYP ve TBMM'de grubu bulunan diğer muhalefet partilerinin Anayasa Mahkemesi'ne başvurarak, bu açık eşitsiz ve haksız uygulamayı biran önce düzeltme yoluna gitmeleri zorunludur. Eğer gerçekten "olağanüstü dönemin" yaraları sarılmak isteniyorsa, hak ve adalet kavramı bu memlekette hala geçerli ise, bu zorunluluk yerine getirilmelidir.

Aksi halde, benim gibi haksız yere idama çarptırılmış olan insanların vebali, bu biçimiyle uygulanacak bir adaletsiz yasaya oy verenlerin olacaktır. Benim idam cezası almamın yanlış bir kararın sonucu olduğu er veya geç mutlaka ortaya çıkacaktır. Benim gibi insanların hiç de az olmadığını yeneden anımsatıyor ve bu vebalin altında kalınmamasını umuyorum.

Saygılarımla.

Not:Erhan Çınar'ın Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na yaptığı başvuru kabul edilmiş ve dosyanın incelemesi başlanmış, ender dosyalardan biri olduğunu bilgilerinize sunuyorum.

Yaşar YıldızBartın Özel Tip Cezaevi

Sağmalcılar

Faşist T.C. devletinin kolluk güçleri, anti terör yasası diye bilinen yasadan almış oldukları yetkiler sonucu emekçi yığınlar ve devrimci-demokrat kesim üzerindeki saldırılarını daha da arttırmaktadır. Gereksiz gözaltılarda işkence ve işkencede ölümler, gözaltında kaybolmalar, so-

gusuz, savunmasız infazlar "sıradanlaştırılmaya" çalışılmaktadır.

Anti-terör yasası, egemen sınıfların ekonomik-politik kriz açmazlarına ezilen yığınların gelişen örgütlü demokratik mücadelesine karşı, ömürlerini biraz daha sürdürebilmek için sarıldıkları "can simitlerinin" en gericisidir. 12 Eylül AFC'nin devamı olan ve başında Özal'ın bulunduğu faşist sivil cunta bir avuç olan emperyalist efendilerine ve kendilerine Özal'ın deyimiyle "Cennet Türkiye" yaratma sevdalarının daha da kaosa dönüştüğü bir ortamda gündeme sokulmuştur anti-terör yasası.

Gelişen sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin gittikçe radikalize olması, başta işçi sınıfının olmak üzere kitlelerin yığınsal direniş ve mücadelesi egemenlerin gözünü daha da korkutmakta ve uykularını kaçırılmaktadır. Özellikle kokuşmuş, çürümeye yüz tutmuş faşist T.C'ye karşı en önde mücadele eden devrimci örgütler faşist düzenin ilk hedefleri arasındadır. Bu anlamda da gerek devrimci-demokrat kesime ve gerekse de kitlelere bir göz dağı vermek amacıyla alçakça bir şekilde savunmasız insanların öldürülmesi deneyimi olan Tuzla-Cihangir-İzmir Karşıyaka katliamlarının benzerlerini daha da çoğaltmak ve "sıradanlaşmasını" sağlamak amacıyla, faşist anti-terör yasasıyla gittikçe pekişen polis bu kez 19 Mayıs 1991 tarihinde Kadıköy'de İsmail Oral ve Hatice Dilek isimli devrimcileri savunmasız bir şekilde katlederek, katliam senaryolarını daha yasal bir zemine oturtmaya çalıştılar.

Böylece bu iğrenç katliamla anti-terör yasasının içyüzlü bir kez daha açığa çıkarken, bir yandan da "demokrasi" çığırkanlığı yapan iktidarın yargı-yürütme-yasama adını verdikleri hilkat garibesi "demokrasilerinin" polise teslim edilmiş olduğu ortaya çıktı. Faşist işkenceci polislerin ve azıllık halk düşmanlarının devrimci örgütler tarafından cezalandırılmalarına bir misilleme olan İsmail Oral ve Hatice Dilek'in katli, başta T.C. olmak üzere tüm gerici kurumların içinde bu-

lundukları açmazlarından dolayı sağa sola kan kusmalarından başka bir şey değildir.

Faşist anti-terör yasası sadece devrimcilerin görüldüğü-bulunduğu yerde öldürülmelerini, gözaltına alınıp kaybedilmelerini ve savunmasız insanların alçakça infazlarını içine almaktadır.

Anti-terör yasası: düşünce suçluları yaratan ve yıllarca insanların cezalarına hapsolmasını sağlayan, faşist İtalyan Anayasası'ndan alınan 141-142'nin iktidarcı "kaldırdık" demagogisinin iflası olan 1-7 ve 8.'inci maddeleriyle 141-142'nin daha da ağır olarak varlığını korumasını güvence altına almıştır.

Anti-terör yasası, herhangi bir ses, yazı ve eylemi geniş bir yorumla kolayca terör tanımı içine almaktadır. Böylece sözler ve yazılarda baskı, cebir, şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit gibi yöntemlerden sayılacağını benimsemiştir.

Anti-terör yasası, özellikle sosyalist basının dumura uğratılması için ağır para ve hapis cezalarını ön görmüş ve böylece kamuoyunun aydınlatılması engellenmeye çalışılmıştır.

Anti-terör yasası, siyasi tutukluların savunma hakkını kısıtlamaya yönelik uygulamalarıyla, işkencecilerin korunup, yargılanmalarını engellemiş ve halktan "vergi" adıyla alınan haraçlarla işkencecilerin savunma giderleri sağlamıştır. Tutuklulara Eskişehir tabutlukları benzeri cezaevi sistemi getirerek, kişiliksizleştirme, giderek dejenerasyonu amaçlanmıştır.

Anti-terör yasasıyla, polisin serbest işkence ve gözaltı yetkisini artırmış ve böylece polisin daha da azgınlaşmasını ve kudurmasını teşvik etmiştir.

Anti-terör yasası, toplumda, itirafçılığı ve ihbarcılığı Abdülhamit döneminden daha koyu bir şekilde özendirmeye yönelik destek hükümleri getirmiştir.

Şartlı tecil yasası ile de can sıkıldıkça adam öldüren faşistleri ser-

best bırakıp, faşist kuklalarının halka ve devrimcilere yönelik saldırıları daha da rahat yapmalarının zeminini hazırlamıştır.

Egemen sınıflar iktidarlarına yönelik her türlü demokratik eylemi, düşünceyi terör olarak nitelemiş ve ülkemizi açık bir cezaevi, açık bir işkencehane haline getirmiştir.

Kısacası:

-Bir yürüyüşte Kürtçe pankart açmak,

-Kürt ulusundan bahsetmek veya makale yazmak,

-1 Mayıs günü yapılan gösteriye katılmak,

-Genel grev hakkı için grev ve boykot çağrısı yapmak ve buna katılmak

-Devrimci örgütler hakkında röportaj ve yazı yayımlamak,

-Mahkemedeki yargı tutanaklarını yayımlamak,

-İşkencecilerden hesap sorulması istemleri yönünde kampanya geliştirmek,

-İşçi sınıfından bahsetmek... gibi sıradan demokratik eylemlilikler de terör sayılmakta, kitlelerin sesini boğmak, kilitlemek ve "cennetlerini daha cennet" yapmak amacındadır.

Ayrıca birileri isterse, böylesi gerekçelerle(!) bir de "samimi itiraf" elde ederek herkes için soruşturma açabilir ve gözaltına alabilir.

Anti-terör yasası ile sonuçta: Devlet terörü yasallaştırılmış ve gelişip güçlenmesi öngörülmüştür.

Fakat ne faşist anti-terör yasası ne de her türlü baskı, zor, işkence, katliam vb. gelişen, güçlenen mücadelemizi engellemeye yetmeyecektir.

Biz Sağmalcılar kapalı ve özel tip cezaevi tutsakları bu yasanın halka karşı olan niteliği nedeniyle bu yasanın iptal edilmesi, kaldırılması talebiyle bu yasanın uygulamalarını protesto için 21 Mayıs 1991 tarihinde 7 günlük açlık grevine başladık. Bugün açlık grevinin 3.ncü günündeyiz ve herkesi bir kez daha tavır almaya çağırıyoruz.

**Sağmalcılar ve Özeltip Cezaevi
Siyasi tutukluları**

BURSA

BASININ DEĞERLİ YAZARLARI...

2 Gün öncesine kadar böylesi bir açıklamaya gereksinim duymamama rağmen kamuoyunu yanıltmağa yönelik birçok siyasi açıklama ve ondan kaynaklanan eksik ve yanlış haberler beni böylesi bir açıklama yapmağa yöneltti.

1983 yılında As. Yar. ın yayınladığı farklı içtihatlarla bugünkü uygulamaları ön koşulları oluşturuldu. Ve 80'li yıllarda "Devlete yardımcı" olduğu iddiası ile SAĞ Örgütlerin mili tanları, Askeri rejimin HAKSIZ(!) uygulamaları ile içerde tutulan birçok katliamların askeri sorumlularını da 4 kez idam almış olsa bile dışarı salıp itibarlarını iade ederek 91 parlamentosunca görkemli bir özürle onurlandırılmışlardı. Ve böylesi bir haksızlık(!) ortadan kaldırılmıştır. Hatta Adalet Komisyonu Yasanın başlangıç tarihi ile oynayarak Bursa'daki son icraatlarından dolayı Adli İdari cezalarında önünü tukamıştır.

Total Devleti savunduklarından, yaptıklarının nitelik ve niceliğine bakılmaksızın salıverilmeleri mevcut Parlemtentonun "Hukuk" anlayışının bir sonucu olduğundan burayı irdelemeği gereksiz buluyorum. Bu açıklamayı gerekli kılan bunlar değil. Yanılma payımı saklı tutarak sanırsam SAĞ'ın tamamı serbest bırakılacak (kalanlar da yeni eylemleriyle içerde olan 'Radikal İslam'cı kesim)146. ve125. den yatırılan SOL'un tamamının içerde tutulmağa devamıda değil. Esas neden, kendi taraftarlarının tamamının bu yasa kapsamına sokulup SOL'un dışalandığını perdelemek için yapılan demagojik açıklamalardır.

Ad. Kom. Baş. V.Gökhan Maraş: "İstisnai kapsam dışı bırakılanlarıda affettik, buna tamamen karşıydık, ama çıktı" diyebilmekte, Türkeş, 14 Nisan Tercüman'da: "Kanunun Devlet ve millet düşmanları hariç, tam bir genel af şeklinde düzenlenmesi lazımdı.

"Caniler Çetesi" mensupları affedilmemeliydi" diyebilecek kadar yüzüstülebilmeleridir. Bunlar iğrenç demagojilerdir. Hiç istememe rağmen kendimden örneklersem adı sanı hiç duyulmamış 2'si itirafçı 6 kişi ile polis hayali ile oluşturulan bir "örgüt" (!) e emniyet ve sıkıyönetimin ortak çabaları ile mahkemeler kullanılarak dahil edildim. Evren'in Bursa nutku ile yargıtayda ölümsüz, tek gasp iddiasına dayanılarak 146/1'den müebbet'e mahkum edildim. Saklamadığım Sosyalistliğim ve Astsubay olmam, bu madde kapsamına sokulmağa zorlanmanın tek nedeniydi. "İçerde" 10 yılımı tamamladım. 19 Mart 1986 tarihli infaz yasasına göre 16 yıl yatmam gerekiyor. Çok kaba adaletsizliğin farkedilmemesi için bizlerin 16 yıllık sürelerimizi 15 yıla çekerek 1 yılın demogojisini yapıyor; silahlı sağ çeteleri 4 ayrı idamli Recep Genç gibileri C. Ayhanları, F. Tüysüz'leri, H.Kırca'ları, a.Çatlıları, Ağca'ları vs.lerle Sivas, Çorum, Maraş katliamcılarının tahliyelerini toplumu dikkat merkezlerinden kaçırmağa çalışıyorlar. SAĞ idamısa 10 müebbet'se 8 yıl yatmışsa çıkarılıyor 146-125-12 Eylül'de yargılanan SOL'un ezici ağırlığı'nın infazı 16 yıldan 15 yıla çekilip içerde tutularak idamlıkları da 20 yılda dondurarak göz boyamak ve kamuoyunu yanıltılmak isteniyor. Bakanlığa "Sağ ve Sol'un % de kaç bu yasadan yararlanıyor? sorusuna HEPSİ yanıtını verebilmek için bu ince düzenlemeleri gerekli gördüler sanırım. Oysa günümüz gerçeğinin böyle olmadığı gerçeği istatistikler titiz incelenirse görülecektir. Kesin bilmemekle beraber basın Bursa Özel Cezaevinden 110 Sağ'cıdan sadece 10'unun içerde kalacağını yazıyor., bunlar müebbet'se 8, idam'sa 10 yıllarını doldurmadığından, ya da yeni "Radikal Dinci" kesimin yatanlarını genel anlamda sağcı nitelenmesinin kolaylığından. Oysa aynı cezaevinin 102 SOL'cusundan 6'sı farklı maddelerden olduğundan serbest bırakılmak zorunda kalıyor. Diğerlerinin 11 yıldır yatmaları

na rağmen; çıkıyor ya da çıkmışlar gibi bir hava yaratılmağa çalışılıyor.

141-142'den çıkanların sayısı basında yazıldığı gibi 1653 hükümlü değildir. 20-25 kişi civarındadır. Bununla 163'den davası kalkan çıkabilecek "DİNCİ" lerde bu noktada yanılma amacı ile kullanılıyor.

DOĞRU soru: 10 yılı aşan idamlık ve müebbetliklerin serbest bırakılanlarının %'de kaç SAĞ'cı ve de SOL'cudur. Yanıtı çok açık... SOL 146-125'den mahkum edilmiş çok önceden ayarlandığından yararlandırılıyor gibi gösterilmek istenmesine rağmen gerçekte yatmağa devam edip daha da edeceken; SAĞ'ı genel anlamı ile değilde özel anlamı ile değerlendirip Total sağdan bahsedersen bu oran yanılmıyorsa geç yakalananları yoksa tamamına yakındır.

Kendi adıma kimseden herhangi bir beklentim olmadı olmayacak. Ancak bu demogojiler karşısında bu gerçekliklere değinmeden edemezdim.

Total Devlet'e karşı olduğum Onun ve toplumun organik ve de Demokratikleşmesinden, Demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla işletilip Katılımcılıkla taçlandırılmasından; haklılığın yükseltilebilmesi ve yaygınlaştırılabilmesi için barışçıl mücadele yollarının sonuna kadar aranarak birlikte yürüyerek geliştirilebilmesinden yana olanların dışardaki ve içerideki mozağinin küçük bir parçası olmakta ısrar etmem nedeniyle "Tasnif Dışı" sayılmaktan ve beni bugüne ulaştıran değerler ve içinde yer aldığım düşünce sistematüğim'den onur duyuyorum, yıllardır paralize edilmeye çalışılan topluma bu konudaki gerçeklikleri aktarmada bizlere yardımcı olmanızı rica ediyorum Dostlukla Sevgiyle...

YENER METİNER.
NAZİLLİ
Öz. Tip C. Evi 18. KOĞUŞ.

BARTIN

T.C. SINIRLARI İÇİNDE YAŞAYAN İNSANLARA AÇIK MEKTUP!

Yıllardır cezaevlerinde uygulana gelen baskı, işkence ve hak gaspları ile kişiliksizleştirmeye çalışılan fakat depolitizasyon politikasının bir türlü emeline ulaştırılmadığı; aksine insanlık onurunu herşeyden üstün tutarak kişiliğini koruyan insanlar hakim sınıfların kişiliksizleştirme politikalarını en güçlü oldukları cezaevlerinde bile geçersiz kıldılar. Şehitler, sakat kalmalar pahasına yeni bir insan kimliği şekillendi. Her şeye karşın yaşam tercih edilmedi. Çünkü; insanım diyen, insan olmanın ayırdına varan biri başkalarına boyun eğmeğine, kişiliğini kaybedip hakim sınıfların oluşturmaya çalıştığı kimliği kabul etmeyeceğine ölümü tercih eder. Ölüm bilinçli bir seçimdir. Biz herkesten çok yaşama bağlıyız. Daha çok yaşamak ve yaşamı güzelleştirmek istiyoruz. Kendimize tanrısal güçler yaratarak yaşamı "Öbür dünyaya" havale eden nefatif yaklaşımlara sahip değiliz. Her şeyin sosyalizmde gerçekleşeceği gibi bir ütopyamız da yok. Fakat insana yaraşır şekilde yaşamak istiyoruz. İnsanlığın toplumsal evrimleşmesine katkıımız olsun istiyoruz..

Bugünkü düzenin insanlığa; ömürü, baskı ve haksızlıklara reva gördüğünü; ve insanı kendisi olmaktan çıkaran, dışsal güçler tarafından yönlendirildiğini, bunları kabul etmemesini; kendisi olmasını arzuluyoruz.

İsmail ve Hatice bu niteliklere sahip insanlardı. Fakat eskiyi muhafaza etmeye çalışan hakim güçler tarafından katledildi onlar.

Anti-Terör yasası öncesinde benzer katliam ve cinayetler devlet terörüyle süregelirdi. Şimdi bu katliam ve cinayetler; geçmişte göstermelik olarak açılan davalar da ortadan kaldırılarak meşruluk kazandırıldı. Anti-Terör yasası ile devlet kendince uygun

görmediği herkesi öldürebileceğini yasalılaştırdı. Artık polis çeteler halinde şehirlerde dolaşıp insanları çok kolay bir şekilde sindirip-gerekli gördüğünde öldürebilecek! Polisin bu pervasızlığını önleyebilecek herhangi bir müeyyide de yok. İsmail ve Hatice'nin katledilmesi pervasızlığın ne derece ileri götürüldüğünün göstergesidir.

Peki insanlık buna; "bize dokunmayan yılan bin yaşasın" mantığı ile yaklaşıp sessiz mi kalacak? Gelişmiş ya da gelişme sürecindeki tüm ülkelerde onlarca kez yaşanan benzer uygulamalar var! Ayrıca Hitler döneminde söylenegelen bir söylemi anımsatmak istiyorum.

"Önce komünistleri toplayıp götürdüler, kurşuna dizdiler kimse ses çıkarmadı. Sonra sosyalistleri topladılar. Sonra yahudileri, ve sıra bize geldiğinde geride ses çıkaracak kimse kalmamıştı."

İnsanlık; geçmişte yaşanan ders ve tecrübelerle bugüne yönelir. Geçmişte yaşanan olaylar insanlığın bugününü algılayıp yönlendirmesinde zengin deneylerle dolu. O halde insan olarak; yeni İsmailler, Hatice'ler olmasın istiyorsak: görev başına! Onlara sıkılan mermiler aynı zamanda "insanlığa" sıkılmıştır. "Geride ses çıkaracak kimselerin kalmasını" istiyorsanız bir defa olsun HAYIR deyin. TARİH HER ZAMAN BİR "HAYIR" LA BAŞLAMIŞTIR!

HÜSEYİN YAMAN, ALİ YILDIZ, BAKİ CEYLAN, ERHAN İNAL, İSMET ÇOLAK, BİNALİ İLDAN, ABDULLAH ŞAHİN, ŞABAN ÖZBEK, NECDET ÇOŞKUN, YILMAZ BEKTAŞ, MUSA BALABAN

CEYHAN

Bugün Türkiye'nin gündemini oluşturan konuların başında, Terörle

Mücadele Yasası gelmektedir. Bu yasanın emekçi Türk ve Kürt halklarına,devrimci ve demokrat kesimlere yönelik getirdiği saldırılar ve devlet terörünün yasal kılıflara sokularak kitleler nezdinde meşruluk kazandırma çabaları çok açıktır. Yasanın bu denli gerici ve saldırı niteliği açık olmasına ve dahası yürürlükte olan anti-demokratik anayasa ve yasalarla bile çelişiyor olmasına karşın, basında ve kamuoyunda ya yeterince irdelenmemekte, ya suskunlukla geçitirilmekte, ya da esasa ilişkin olmayan ve daha çok da insani yönü üzerinde eleştirilmektedir.

Biliyoruz, Körfez Savaşı öncesi, başını Zonguldak maden işçilerinin ve Kürt halkının çektiği güçlü toplumsal hareket, diğer emekçi yığınları da sürüklemeye başlamıştı. Savaş bahanesiyle grev, toplantı ve yürüyüşlere getirilen yasaklamalar işçi sınıfı içinde sınıf sendikacılığı çizgisinin de hakim olamamış olması nedeniyle halk muhalefet hareketi göreceli olarak zayıflamış ve bir düşüş kaydetmişti. Fakat direniş eğiliminin güçlülüğüyle savaş sonrasında tekrar grevler, direnişler, tehdit ve alınan onca tedbirlere rağmen Newroz'un sokaklarda kutlanması, Kürt halk hareketinde yeniden canlanma vb.'leri ile toplumsal muhalefet devrimindeki yükseliş; siyasi ve ekonomik açmazda olan siyasi iktidarı ve yürütme erki olan ANAP Hükümeti'ni yeni baskı tedbirlerini almaya, pratikte yürürlükte olanları da yasal kılıflara sokmaya yöneltti. Ama bu yeni saldırılar, "liberalleşme" güldürüsü ile birlikte yürütülmeli ve demagojik propoganda ile birlikte devlet terörü niteliği gizlenmeliydi!

"141, 142 kalktı" cezaevleri boşaltılıyor" vb. türden demagojiler ve aldatma ile "beyaz terör" yasası onaylandı. Halbuki 141. 142. maddeler, daha ağır müeyyidelerle birlikte anti-terör yasasının 7. 8. maddelerinde yer almıştır. "Cezaevleri boşaltılıyor" demagojisinin ardında ise; ellerinde devrimci, demokrat ve yurtseverlerin kanı olan faşist katiller, işkencecilerin

salıverilmesi ve devrimci tutsakların içerde tutulması olduğu açığa çıktı. Bu çok bariz ayrımcılık, siyasi iktidarın ve ANAP'ın politik konumuna uygun olmakla birlikte, "devletin tarafsızlığı" ve "sınıflarüstülüğü"ne ilişkin demagojinin açığa vurulması anlamına geliyordu. Anti-terör yasası, 12 Eylül'ün hukuksal, kurumsal bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılmasıdır. Yine bu yasayla, ihbarcılık ve işkence teşvik edildi. Adam öldürmüş de olsa işkencecilerin tutuklanmaması, bir çok bürokratik prosedür aşılıp da dava açılırsa işkencecilerin avukat masraflarının devletçe karşılanması gibi işkencecilere güvence veren maddeler eklendi. İki kişinin bir araya gelmesi dahi "terör örgütü" kurma savına yeterli gerekçe gösterildi. Basın, sendikalar, dernekler ve diğer emekçi örgütlenmeler üzerinde baskı ve tehdit unsuru maddelere yer verildi. Hatta hak arama mücadelesi; "Memuriyet görevini terk, göreve gelmemek, işi yavaşlatmak"la ifadesini bulan 236. maddeyle "terör suçu" kapsamına alındı. Böylece işçilerin hak koruma ve kazanmak için baş vurdukları toplu direnişleri, 1 Mayıs gibi kendi sınıf bayramlarını kutlama faaliyetleri, memurların sendikalaşma ve hak alma amaçlı toplu eylemleri, Kürt halkının üzerinde estirilen zulme karşı meşru savunması vb.'leri bile getirilen muğlak terör tanımı ile "terör suçu" olmaktadır. Kaldı ki, emekçi yığınların ekonomik ve siyasi hakları için yaptıkları gösteri, yürüyüş ve direnişlerine asker ve polisle saldırarak terörü bizzat devletin kendisi uygulamaktadır. Bunun en belirgin örneği, 1 Mayıs ve Newroz gösterilerine, Dargeçit, İdil vb. yerlerdeki gösterilere silahlı saldırılardır.

Bu yasa biz "içerideki" siyasi tutsaklara on yılı aşkın ve yitirdiğimiz onlarca can pahasına kazandığımız haklarımızı da bir çırpıda gasbetmeyi amaçlamakta, cezaevlerinde yaşanan vahşet dönemlerini yeniden oluşturmada bir dayanak yapılmak istenmektedir. Öyle ki, anti-terör yasası ile Avukat görüşüne sınırlamalar getirmekte,

yargılama aşamasında savunma hakkımız yok edilmekte, normalde belirlenmiş tahliye durumu bile yeni düzenlemelerle ortadan kaldırılmakta ve yatma süreleri (müebbetlikler için bilfiil 30 yıl gibi arttırılmaktadır. Bizler için-ki, biz "terörist" değil, devrimciyiz-"tabutluk" adıyla kamuoyunda deşifre edilen ve tepki çeken anti-sosyal nitelikte insanlar yaratma amaçlı tek kişilik hücre sistemi (onların deyişyle; "terörist tip") zorunlu bir uygulama olarak getirilmekte ve yine yalnızca biz siyasi tutsaklara bu yasayla açık görüşler yasaklanmaktadır. 12 Mayıs anneler açık görüşünün bizlere yaptırılmaması bu yasaya dayandırılmıştır. Kaldı ki, daha bu yasa çıkmadan önce Adalet Bakanlığı'nın getirdiği kısıtlamalar nedeniyle Yılbaşı ve Şeker Bayramı 23 Nisan açık görüşleri yaptırılmamıştı. Çeşitli olaylar olmuş ve burada 16 Nisan'da askeri komondaların coplu saldırılarına maruz kalıp dövülmüştük. Böylece anti-terör yasası ilk olarak bu cezaevinde yaşama geçirilmişti. Kısacası, kendisi devlet terörünü yoğunlaştırıp kitleler içinde meşruluk kazandırma amaçlı "Terörle Mücadele Yasası" cezaevlerinde kazanılmış haklarımızın gasbı ve kişiliksiz "tek tip insan" yaratma planlarına da dayanak yapılmak istenmektedir. Biz siyasi tutsaklar, kazandığımız hakları korumak ve halklarımız, devrimciler ve yurtseverler üzerinde estirilen "beyaz teröre" karşı yükümlülüklerimizi yerine getireceğiz.

Çok kapsamlı bir saldırı yasası olan bu anti-terör yasası, demokrasi havariliğine soyunan DYP'nin "bayramı evde geçirecek olanlara mani olmamak" sudan gerekçesine sığınan ama "halkçılığı" da kimseye bırakmayan(!) SHP'nin olumlu oylarıyla TBMM'nde onaylandı.

Yasanın baskıcı,gerici ve terörcü yüzü herkes tarafından artık açık hale gelmiştir. Şu ana dek yeterli tepki gösterilmemiş olması; bu yasanın kabul gördüğü ve kalıcılığını kanıtlamıyor. O bilinen toplumsal bir gerçekti ki, tüm saldırı ve baskı yasaları emekçi yığınların meşru eylemliliği, birleşik halk direnişleriyle işlevsiz kılınabilir. SS Kararnameleri nasıl Kürt emekçi halkının yığınsal eylemleriyle pratikte işlevsiz hale getirilmişse, halklarımızın birleşik direniş ve eylemleriyle bu anti-terör yasası da işlevsizleştirilmelidir. Fakat bu; demokratik kitle örgütleri olduğu kadar tek tek her devrimciye, demokrata aydına ve yurtsevere ertelenemez bir görev yüklediği ve bunun genel demokrasi mücadelesinin bir parçası olduğu gerçeğiyle birlikte kavranmalıdır. Bu devlet terörünü yasal kılıflarla meşru kılmaya yönelik yasanın pratikte işletilmemesi ve iptali için halktan yana olan herkesi göreve çağırıyoruz. Görev; tüm demokrasi mücadelesinin yürütücüleri ve bu mücadeleye omuz verenlerindir.

**Ceyhan Özel Tip Kapalı
Cezaev'ndeki tüm (103)
siyasi tutsaklar.**

AÇIKLAMA

3. Şenliği nedeniyle, dergimizin açtığı kampanyaya yaklaşık 1.350.000 TL tutarında bağışla katılan Libya'daki ENKA BRAGA şantiyesi işçilerini, bu bağış desteğini dergi sayfalarında duyurma isteğini gözden kaçırdığımız için özür diler, bu anlamlı destekten dolayı bağış sahibi işçi arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.

KADIN

Bu, bizim ülkemiz. Çok acı gerçekleri var.

Şimdi, "papatyalar devri"nde yaşıyoruz. Bizim için aynı zamanda utanç verici olan şu ki, üç-beş tane ettenpatlar kalandor karısı, yiyici sosyetenin üçbeş cilalı kokanası, bizim kadınlarımızı "temsil" kürsüsünde bulunuyor.

Nutukla, gösteriyle, şamatayla, saltanat âlemleri ile devran sürüyor, ve "ideal, çağdaş Türk kadını" olduklarını bağırlıyorlar. İtiraz seslerimize aldırıyorlar ve rahat, emin gevzelik ediyorlar.

Şimdilerde şişinik bir pespaye, şaşırılmış, gülünç bir Evita komiğinin siyaset oyunları koca bir ülkenin gündemini işgal ediyor ve bu bayağı iştilal zamanında, ülkemizde, 8 Mart'ın hangi kadınların günü olduğu hiç de kolay belli olmuyor.

Gerçekten kimin günü?

Bizim güngörmemiş kadınlarımızın mı, yoksa "Başkan baba'nın pek liberal eşi "Semra'nım", Lili Garih, Leyla Alaton vs. gibi Burjuva kadınlarının mı?

Gerçekten, teslim etmek gerekirken, gün bu dümbelek soytarılarının günü!

Semra'nım, İstanbul il başkanlığına adaylığını, aynı zamanda Türk kadınının, siyasi hayatta bir adım daha ilerlemesi olarak sunuyor ve Türk kadınının desteklenmesi adına destek istiyor. Bu meşum kadın, aynı zamanda, "Türk Kadını Güçlendirme Vakfı'nın başkanıydı ve başkanlığını, veraset ve intikal yoluyla, Hanedan'ın diğer bir üyesine, Elvan Özal'a devretmiş bulunuyor.

Gerçek şu ki Türk kadını Güçlendirme Vakfı kurulduğundan bu

yana kadınlarımızın durumu daha da kötüye gitti. Gerçekten güçlenenler, bu vakıfta toplanan papatya tayfası oldu. Bunlar, ekonomik ve siyasi etkinliklerini birleştirip, giderek bir lobiye dönüştüler. Eğlenceden bir "Sosyal faaliyet" babında epeyce film çevirdiler.

"Tersine dünya'nın işleri bunlar. Bu "Zararlılar", bu burjuva sistem "atık"ları, bizim kadınlarımızı "temsil ediyor"lar. İşin bu tarafını düşününce insanların dışları kenetleniyor. Bütün bu rezaletle, bari diyor insan, hiç olmazsa azıcık katlanılabilir olsalardı.

Burjuva kadınlar, bizdeki adıyla papatyalar, gerçekten burjuva sistem artıklarıdır. Bütün bu toplumda, bir çok sınıf ve çok daha fazla

sayıda tabakalar, toplum kesimleri var. Ama yalnızca papatyalar bütün hayatlarını tamamen asalak parazitler olarak sürdürürler. Hiç bir işe yaramazlar. Kapitalistler, birey olarak patronlar, ne kadar rahat ve konforik olsa da işlerini idare ederler, hesap tutar, talimatlar hazırlar, toplantılar yaparlar... Yani hiç olmazsa gene de bir iş yapmış olurlar. Ama burjuva kadınları böyle değildir. Burjuva kadınları, kelimenin en gerçek anlamında ellerini soğuktan sığağ vurmazlar. Buna karşılık kişisel masrafları astronomik rakamlara ulaşır. Günlük hayatları kokteyllerde, partilerde, defilelerde ve kuaförlerde geçer. Acayip çilgınlıklar yapar, birbirlerini kıskanmaktan ölürler. Kocalarının ekonomik rekabeti, onlar arasında şıklık ve gösteriş yarışı biçiminde devam eder. Bu sefih yaşantının karşılanması için sömürünün artırılması gerekir.

Bu kadınların böylece sürüp giden hayatları, üretimden, ya da en asgari emek gerektiren günlük işlerden bile; örneğin bir ev temizliği yapmak gibi, yemek pişirmek gibi yüzde yüz uzak olmaları birer insan olarak bütün içeriklerinin boşalmasına yol açar. Halkın hayatı karşısında en zalim kapitalist efendiden on kat daha aldrışsız, on kat daha vicdansız olurlar.

Bizim papatyalarımız, komünçülerin cesetleri üzerinde, sevinç çığlıkları atarak dans eden Paris'li kapitalistlerin kadınlarıyla aynı soydan gelirler. Paris komünü üzerine yazarken Marks, burjuva kadınları hakkında çok ağır konuşmak zorunda kalmıştı. Çünkü onlar kocalarının alışılmış zafer kutlamalarına

karşılık, gerçekten cesetler üzerinde dans etmişlerdi.

Bu nedenle onların durumları, bizim dört mevsim açılan papatyalarımız, bizi, sadece sosyopolitik bir fenomen olarak ilgilendiriyor. "Kadınların kurtuluşu" ya da "kadın sorunu" deyince, onlarla ilgili bir kurtuluştan bahsedilmiyor. Sorun, halk kadınlarının sorunudur. Kurtuluş bekleyen onlardır. Burjuva kadınları kocalarıyla birlikte aynı tarihsel akibeti paylaşacaklar. Bu iki kadın kesiminin cinsiyete dayanan bir sınıflandırmayla elde edilen bütünlüğü, farklı farklı sınıflara mensup olmalarından ileri gelen kesin bir parçalanmaya uğramıştır. Bir halk kadını "O da bir kadın" diye, burjuva kadınlarıyla, eğer onu bir yanlıgı yönlendirmiyorsa, gerçekte hiç bir şey için birlik olamaz.

Çünkü burjuva kadınının sefil hayatı, halk kadının sefil hayatı üzerine kuruludur. Ve temel sorun bu sefalettir. Halk kadının aynı zamanda erkek baskısı altında oluşu, sınıfların tarihsel oluşumu seyrinde içerilmiştir. Şimdi sınıf sorunuyla kaynaşmıştır. Burjuva kadının da aynı zamanda burjuva erkeğin baskısı altında oluşundan ileri gelen sorunu, kadınların kurtuluşu davasının kapsamında göremeyiz. Burjuva kadının kurtarılması değil, burjuvazinin sınıf olarak tasfiye edilmesi gerekir ve en temelde sınıfların tasfiye edilmesi gerekir. Halk kadının kurtuluşu sorunu böyle bir program izlenmesini zorunlu kılar.

Feminizm, eğer kadınlar için bütün sorun erkek baskısından ibaret olsaydı doğru bir çözüm olurdu. Denilebilir ki kadının sınıfsal kurtuluşunu sağlamasa bile, erkek baskısını hedeflediğine göre, eğer bunu kaldırmayı ya da geriletmeyi başarır, o zaman kabul etmek gerekmez mi ki olumlu bir iş yapmış olur?

Feminizmi ilerici gören bir çok sosyalistin dayanağı bu veya benzeri gerekçelerdir, yorumlardır. Ama bu bir yanlıgdır. Bu, sorunun kaynağını, dolayısıyla nasıl ortadan kaldırılabilceğini görmezden geli-

yor.

Sorunun temelinde, özel mülkiyetin olduğu, genellikle kabul görüyor. Bu sorun, özel mülkiyetle birlikte en olumsuz biçimini aldı. On da önce başlangıçta, erkeğin, geçim araçlarını temin etmede aktif rolünün sağladığı eşitsizlik var. Erkek üretim faaliyeti içinde, hem bedensel hem zihinsel olarak daha hızlı gelişti. Ekonomik önderlik, bu kazanılmış vasıflarla birlikte, erkeğin daha da öne çıkmasına yol açtı. Özel mülkiyet aileyi yarattı. Böylece kadın yalnız ikinci sınıf insan değil; giderek erkeğin mülküne dönüştü.

Öyleyse kadın sorunu için hareket yönü şu olmalıdır : Kadının üretim etkinliği içindeki yerinin artması, zihinsel ve bedensel gelişmesini hızlandıracak, değişken ve elverişli iş türlerinde çalışabilmesi ve tabii bunun özel mülkiyetin kaldırılmış olduğu bir sosyalite içinde olması... Kadın sorunun sınıf mücadelesi sorunundan ayrılmazlığı bundandır. Yoksa ki herşeyi indirgeyen ortodoks bir sosyalistin sabit fikrinden değil.

Bu da bizi doğrudan doğruya sınıf mücadelesine götürür. Feminizmin olumsuz etkisi de burada ortaya çıkıyor. O, sorunun derin tarihsel toplumsal kökenlerini örtüyor. Olayı, basitçe erkeklerin alışkanlıklarına költürsüzlüklerine yığıyor. Bu anlayışta kadın, sosyal hayatta kendini ispat peşine düşüyor ve daha da kötüsü erkeklerle karşı bir düşmanlık geliyor. Hatta bazan aynı sınıf güçlerini bölüyor. Örneğin sosyo-ekonomik feodalite kadın üzerinde ağacıl bir baskıya yolaçıyor. Burjuvalar buna çatıyorlar ve köylü erkeğe karşı köylü kadının sempatisini kazanıyorlar.

Feminizm, kadınların kocalarının, ya da genel olarak erkeklerin baskısı altında olduklarını vurguluyor ama, bu gene de onu, olumlu bir sosyal akım olarak görmemizi sağlayamıyor. Çünkü bunu vurgulamak, ama kaynağını gizlemek, saptırılmış çözüm yolları önermek beraberinde geliyor. Kadınlar feminizme göre hareket ettiklerinde sı-

nif mücadelesinden uzaklaşıyorlar ve böylece erkek baskısından kurtulalım derken, bunu olanaksız kılan bir yola girmiş oluyorlar. Çünkü erkek baskısına yol açan maddi ve sosyal temellerle mücadeleden uzaklaşmış oluyor.

Kapitalizm doğdu, gelişti, bir sistem olarak bütün kurumlarını oluşturdu. Ama en gelişmiş olanlarına bakınız; Hiç bir yerde erkek baskısını gidereemedi. Tam aksine onu, biçimini değiştirerek korudu. Kapitalizm özel mülkiyete dayanıyor. Özel mülkiyet ise kadını bir aile kurumu içine hapseden şeydir. Mülkiyetin verasetle ailenin öteki bireylerine aktarılması bu kurumların korunmasıyla sağlanabiliyor. Aile içindeyse kadın geleneksel ekonomik ve sosyal konumunun zincirlerini kıramıyor.

Feodal sistemde emeğin serflik biçimi gibi, kadının sosyal var oluş biçimi de özgündür. Kadın bir bakıma kocasının serfidir. Kapitalizm ise, emeği özgürleştirme gibi, yalnızca buna eş bir anlamda kadını "özgür" kılmıştır. Kadın kapitalizmle çepeçevre olarak, özgürlüğünü kullanabilir. Bunun burjuva kadın için anlamı, en sapık biçimlerine kadar cinselliğini istediği gibi yaşamaktır. Emekçi kadınlar için ise evlenebilmek ya da kendisini istediği fiyatla, istediğine satabilmektir.

Kadın sorununun oluştuğu tarihsel sürecin tahlil edilmesi bu yazının konusu değil kadının Türkiye'de ve Kürdistan'daki durumunun ayrıntılı bir saptanması da. Bu 8 Mart dolaşısıyla bir değinme. Bize göre kadın, sınıf mücadelesi içinde, bu mücadelenin ilerlemesi ve onun da katılması oranında gerçek anlamda özgürleşecek ve ataerkil vasiyetten kurtulacaktır. Devrim hareketi değiştiricidir.

Biz, kadının salt kadın olması nedeniyle gördüğü baskıyı, bunu kim uygularsa uygulasin, kınamaktan geri durmayız. Fakat bunu da tek başına ayırık bir olguymuş gibi ele almayız. Bütün sosyalekonomik gerçeklerimiz olduğu gibi kalırken, ne yaparsak yapalım, kadın sorunu-

nu gene de çözemeyiz. Çünkü bu olanaksızdır.

Devrimci erkekler kadına değer veriyorlar. Fakat geleneksel anlayış hâlâ önemli ölçüde aramızda yaşamaktadır. Devrimci erkeklerin kadınlara karşı saygılı, eşit davranması bir lütufta bulunma değildir, bir nezaket değildir. Onlar, kadınların bedensel ve düşünsel yeteneklerinin tamamıyla gelişebileceği maddi koşulların yaratılmasıyla zorunlu alınmış bir eşitliğin mücadelesini veriyorlar. Bir kadınla bir erkek arasındaki eşitsizlik, iki erkeğin de arasında olabilecek doğal eşitsizliklere inecektir. Biyolojik fark ise organik hayatın bir zorunluluğudur ve erkeklerin de eşitlik adına doğurmasını isteyen saptırılmış mutlakçılığa karşı, aksine korunması gerekir. Tıp biliminin imkanları dahilinde olsa bile bu organik hayatınengesine olumsuz bir müdahaledir ve onun tarafından, onu yasaları tarafından kesin olarak ters yüz edilir.

Devrimciler arasında aşk ilişkisi baskın ve cinsel sömürü dışında özürce kararlaştırılmış, gönüllü, içten bir ilişki olmalıdır. Kurulması gibi bozulması önünde de ne yasalar ne de ailenin kutsallığı gibi geleneksel engeller olmalıdır. Kadınlar devrimci bir toplulukta devrimci ideallere uygun yaşamalı ve uygun bir erkek tavrıyla muamele görmelidir. Kendi içimizde kadın sorununu çözümünün başlangıçlarını biçimlerini yaratmalıyız. Ancak bunu yapabiliriz çünkü asıl çözüm, muamele değil sistem ister.

Bütün toplum kesimlerinde kadının durumunu karşılaştırdığımız zaman devrimci kadınların üstlerindeki siyasal baskı, tam da bu nedenle artmış olsa bile, erkek baskısı, ataerkil anlayıştan ileri gelen kültürseme ve aşağılanma, azalmıştır. Emekçi kadınların üretime katılımaları, başka bir deyişle, doğrulan doğruya fabrika ya da tarımda çalışmaları, aynı zamanda bitmez tükenmez ev işleri ile boğuşup durmaları, yani sonuçta maddi ürünler veren üretici faaliyet yüzünden, ailelerinin sosyal ve siyasi hayatında,

belirli bir söz hakkı sahipliği sağlamaktadır. Ama burjuva kadınları salt yiyici olmalarından dolayı, aşırı derecede tüketip ama hiç mi hiç üretmedikleri için, söz haklarını tamamıyla yitirmiş, birer cinsel nesneye indirgenmişlerdir. Belki sadece çocuklarıyla ilgili konuşabilirler ve sadece evlerinin dekorasyonu ile ilgilenebilirler. Bir çoğu çocuk da yapmamaktadır.

Öte yandan emekçi kesimlerde din, gelenek, ataerkil görenekler daha güçlüdür. Dolayısıyla bunlarda kadına verilmiş olan ikincil yer, anlayışta ve pratikte gelenek kuvvetiyle devam eder. Bunun emekçi kadınların durumunu zorlaştırdığı açıktır. Ancak yukarıda bahsettiğimiz üretim faaliyeti, bunu nispeten geriletken bir etkide bulunur. Emekçi erkek kadın hakkında geleneksel yargılarını, ne kadar da korusa, gene de kadına burjuvalardan daha çok değer verir. Kadının üretici rolü, emekçi erkek tarafından onun sadece bir cinsel nesneye indirgenmesini önler.

Genel olarak düşünüldüğünde, salt bir cinsel nesneye indirgenmiş olmaları kadın kesiminde, gerçekte en fazla burjuva kadınların aşağılandığını, bazan, şişirilip, erkeklerin cinsel istem sunulan balon kadınlar değerine indiklerini gösterir. Belki emekçi kadınlara göre daha az dayak yerler ya da hiç yemezler, geleneğin ağırlığını daha az hissedelerler ya da hiç bir geleneğe itilmezler, ama gene de emekçi kadınların kendi sosyal çevrelerindeki siyasi sosyal ağırlıklarına ulaşamazlar. Koca için cinsel ilişkide gerekli olan çok elverişli bir maddedirler. Burjuva kadın bunu bildiği için, iyi bir süs, gösterişli bir aksesuar olmak için, cinsel dürtüleri harekete geçirilebilmek için kılıktan kılığa girer, olmadık güzellik ve kudret ilaçları dener, saunaları, acrobik salonları, defileleri ve estetik cerrahi odalarını doldururlar. Yılaşırı "gerdirir"ler.

Bizde devrimci kadın hareketi zayıftır. Bütün dünyada devrimci sınıf mücadelesinden "çevrecilik", "barış hareketi", "feminizm", "in-

san hakları" gibi sosyal tip mücadeleye genel bir kayış var. Bizde de oluyor bu. Bunun arka planında dünyadaki devrimci sosyalist hareketin birinci büyük yenilgisinden ileri gelen karşı dalganın, seksenli yıllardan sonra yeniden yükselmesi ve özel olarak da bizim kendi koşullarımız var. Biz, karşı devrimci dalganın ezici ağırlığından daha yeni yeni sıyrılıyor. Devrimci kadın hareketi bu sıyrılma ilerledikçe yükselecektir.

Dünyadaki yenilgi moral bakımından gerilemeye yol açtı. Bilinç bulandırdı. Bizdeki karşı devrimci dalga ise korkuttu... Ama bütün sonuç moral çöküntü, bilinç bulanması ve korkma değildir. 12 Eylül, Didar Şensoy gibi yeni tip bir kadını da yarattı. Binlerce halk kadını mutfaklarından çıkıp açlık grevlerine gitti. Yazarlar çıktı içlerinden, Devleti çok iyi tanıdılar. Çocuklarının dürtüst ve samimi ideallerini paylaşır oldular. Ulusal hareketle birlikte, hürriyet manşeti ile meşhur edilmiş "Tomsonlu Zeyno" efsanelerinin yerini ayakları yere basan, mücadeleciler, asker, gerilla kadın adını duyurdu.

Kadınlar daha da ileri fırlayacaklardır. Sınıflar arasındaki mücadelenin erkekler arasında geçmesi beklenemez. Kadınların böylesine bir ölüm kalım davasına seyirci kalmaları düşünülemez. Çünkü devrimci mücadele, bir takım insanlar onu ideal edindikleri için değil, tamamen sosyalekonomik kaynakları olan, insanın kaçınmayacağı bir mücadeledir. Aynı kaynaklar kadını erkekte daha fazla zorlamaktadır. Kadın ister istemez bu hareketin içinde olacaktır.

MÜCADELE CEPHESİNDE MEMUR ÖRGÜTLÜLÜĞÜ

Hüseyin Fuat

KAMU ÇALIŞANLARININ SENDİKALAŞMASI ÜZERİNE

GİRİŞ

İnsanoğlu yeryüzünde her zaman ve her yerde topluluklar halinde, toplum içinde yaşadı. İnsan yaşantısının temel bir özelliğidir diyebiliriz toplumsallığa.

Kuşkusuz insan da doğanın bir parçasıydı. Gerek insan ve gerekse yaşadığı toplumlar, evrensel yasalara uygun bir gelişme gösterdiler.

Bu gelişmelerle belli toplum biçimleri oluştu. Belirttiğimiz evrensel yasalar doğada ve toplumların yaşantısında egemen oldular. Bu gelişme yasaları, üretim güçleri ile üretim ilişkilerinin birbiri ile bağıntısını, toplumların gelişmesinde oynadığı rolleri gösterirler.

Toplumlar önceleri "İlkel toplum" denen sınıfsız toplumlar olarak yaşadılar. Zamanla üretimde, üretim güçlerinde ve üretim ilişkilerindeki gelişmelerle toplumlarda farklılaşmalar yani sınıflar doğmuştur. Böylece ilk sınıflı toplum olan "köleci toplum düzeni" başlamış, ardından da "feodal", "kapitalist", "sosyalist" toplum biçimleri oluşmuştur.

İşte toplumlarda bu sınıflar ortaya çıkıkça, bu sınıflar arasında da doğal olarak mücadeleler başlamıştır. Ekonomik yönden güçlü olan, üretim araçlarını ellerinde bulunduran sınıflar toplumların egemeni olmuş, diğer sınıf ve tabakaları yönetmişler ve sömürmüşlerdir. Yönetilen ve sömürülen sınıf ve tabakalarsa ezenlere karşı hak ve özgürlüklerini savun-

mak ve yeni kazanımlar için mücadeleye atılmışlardır. İşte bu anlamda insanlık tarihi, bu sınıfların mücadelesi tarihidir.

Hak ve özgürlüklerin kazanılmasında bireyselliğin, başı boşluğun, dağınıklığın kısaca örgütsüzlüğün kendilerine yarar sağlamadığını gören emekçiler bu yönde örgütlenme gereksinimi duymuşlardır. Kuşkusuz örgütlenme biçimleri toplumdan topluma, dönemden döneme değişmiş ve gelişmiştir. Bu gelişmeler de kolay olmamıştır elbette. Toplumun egemen güçleri, gelişmeleri önlemeye, ortadan kaldırmaya çalışmışlardır. Ezilen ve sömürülen emekçi kesimlerse aksi yönde uzun ve çetin mücadeleler vermişlerdir.

İşte toplumlarda Sendika kurma hakkı, böylesine uzun sosyal mücadelelerle elde edilmiştir. Bugün birçok ülkenin Anayasa ve yasalarında güvenceye alınan ve temel hak ve özgürlüklerden sayılan Sendika hakkı çoğu kez kanlı mücadelelerin ürünü olmuştur.

Kamu özgürlüğü yada insan hakları olarak belirtilen bu kavramlar geniş kapsamlıdır. Bireysel hak ve özgürlükten başlayıp, sosyal ve ekonomik haklara dek uzanan uzun bir gelişme seyri gösterir.

Kamu özgürlüklerinin gelişiminde Magna Carta Libertatum (Büyük özgürlük fermanı) kişi hak ve özgürlüklerinin (1215) gelişiminde ilk adım sayılır.

İnsanlık tarihinin geçmişi zengin sınıf mücadelelerinin deneyimi ile doludur. Bugün için Kamu Çalışanlarının sendikal haklar ve sendikalaşma mücadelesi işte bu sınıflar mücadelesinin bir parçası olarak görüldüğü

sürecidir ki tarihi yerine oturacak, gerek örgütlenme ve gerekse kurulu sendikaların perspektiflerine ışık tutmada yine geçmiş tarihi deneyimlerin incelenmesi önemli katkılar sağlayacaktır.

Her toplumsal mücadelenin sonuçta ezen-ezilen mücadelesi olduğu gerçeği, Kamu Çalışanlarının örgütlenme ve örgütlü mücadele yönünde ve elbetteki işçisınıfı cephesinde konumlandırılmasını gerekli kılmaktadır.

Mısır'da firavun mezarlarının yapımında çalışan işçilerin (kölelerin değil) İÖ 2100 yılında doğu Thebai'deki iş bırakma yönündeki örgütlenişi ve direnişi, örgütlenme olgusunun günümüzden kaç bin yıl öncesine damgasını vurduğunu göstermektedir. Yine 1587'de "yevmiyeyi ziyade vermezseniz işlemezsiniz" diyerek III. Murad'a karşı örgütlenen ve direnen inşaat işçileri örgütlü mücadelenin yine o dönemlerde nasıl dayatıldığının ilginç örneğidir.

Şu bir gerçek ki, tarihin hiçbir döneminde yöneten sınıflar hiç bir hakkı isteyerek, gönülden vermişlerdirler. Çoğu kez "insancıl" kesilmelerine karşın bunu, kitleleri sömürme ve ezmede maske olarak kullanmışlardır. İnşaat işçilerine III. Muratın fermanı da yönetenlerin esas niyetini göstermektedir.

"Ziyade yevmiye talep edenlerin haklarından geline"

DÜNYADA SENDİKALAŞMANIN VE SENDİKALARIN KISA TARİHİ

Sendikalar, feodal düzenin örgütlenmesini oluşturan Loncalar

toplumsal mücadele süreci ile niteliksel dönüşüme uğraması sonucu, yeni toplumsal sistemin emekçi kesimlerinin örgütleri olmuşlardır.

Loncaların (corporation) özel yasaları bulunmaktaydı. Ve üyeler buna uymak zorundaydı. Bu yasalara uymayan ve Lonca yönetiminden olur almayan üye, başka hiçbir işte çalışamazdı. Loncalarda, çırak-kalfa-usta hiyerarşisi bulunmaktaydı. Bunlardan birinden diğerine yükselmek için, Lonca içi özel sınav yapılırdı. Loncalar, emekçinin niteliğine göre değil, yapılan işin niteliğine göre örgütlenmişlerdi.

Feodalizm, 1789 Fransız ihtilali ile yıkılıp, yeni düzen olan burjuva düzeni tarih sahnesine çıkınca, eski düzenin örgütüllüğü olan loncalar da tarih sahnesinden çekildi. Yerini kapitalist toplumun örgütlenme biçimi olan Sendikalara bıraktı. Fakat bu, birkaç günde ve mekanik bir biçimde olmadı kuşkusuz. Nasıl ki feodalizmden kapitalizme geçiş belli bir toplumsal mücadele ve sürecini gerekli kıldıysa, nasıl ki üretim ilişkileri ile üretim güçleri arasındaki uygunsuzluk toplumsal yasalara uygun zorlamalarını oluşturdu ve dayattıysa Lonca tipi örgütlenmeden sendikaya dönüşümde aynı süreç yaşandı. Üretim ilişkilerinde, üretimde ve toplumsal sınıfların mevzilenişindeki olgu; Lonca tipi örgütlenmeden sendika tipi örgütlenmeye dönüşümünde ifadesini bularak tarihe geçti.

Eldeki verilere göre sendikaların 18 yy. sonlarında İngiltere'de kurulmaya başladığını görmekteyiz. Esnaf ve işçi birlikleri niteliğinde olan bu kuruluşlar İngiltere'de 1720 yılında Londra'nın bazı işyerlerinde terzilerin 7.000 kadarının bir araya gelmesi ve ücretlerini artırmak, çalışma sürelerini kısaltmak amacıyla örgütlenmesiyle oluştu. Bu tür girişim ve çalışma sonunda İngiltere'de sendikalar gelişmeye başlamış, gerek sendika sayılarında ve gerekse üye sayılarında giderek çoğalma olmuştur. Bu gelişmeler sonucu İngiltere'de 1871

yılında Sendikalar yasası kabul edilmiştir.

İngiltere'de başlayan sendikal hareket, Fransa'da daha çok gelişme olanağı bulmuştur. "Sendikalizm" deyişi Fransızca şekliyle ilk kez 13 Ekim 1906'da Yapı İşçisi M.Latapie adlı bir delege tarafından ortaya atılmıştır.

Sendika sözü latince kökenlidir.

Bu gelişme seyri hep olumlu gelişmedi. 1791'de İngiltere'de; 1799'da Fransa'da işçilerin birlik kurmaları yasaklamalarla engellenmeye çalışıldı. Nevarki üretimin yoğunlaşmaya

İşçilerin tarafındaki tek toplumsal güç, onların kitlesidir. Ama kitlenin gücü, birlikteliğin olmaması ile kırılır. İşçilerin bölünmesi, bizzat kendi aralarındaki kaçınılmaz rekabetle yaratılır

başlaması; sanayinin, işçileri birleştirici fonksiyonu ve giderek toplumsal dinamiklerin irade dışı hareketliliği bunun ortadan kaldırılmasına izin vermedi.

18 Eylül 1864'de Uluslararası İşçi Birliği kuruldu. 1869'da işkolunda ve ülke genelinde sendikaların örgütlenmesi kararını aldı. 1868'de İngiltere Sendika Birliği, (TUC), 1895'de Fransız genel İşçi Konfederasyonu (AGT) kuruldu.

"Sermaye yoğunlaşmış toplumsal güçtür. Oysa işçinin elinde işgücünden başka birşey yoktur. Bundan dolayı sermaye ile emek arasındaki sözleşme aslında adil koşullara, maddi geçim ve üretim araçlarının mülkiyetini bir tarafa, canlı, üretici güçleri de onun karşısına koyan bir toplum anlamında bile adil koşullara dayanamaz. İşçilerin tarafındaki tek toplumsal güç, onların kitlesidir, ama kitlenin gücü, birlikteliğin olmaması ile kırılır. İşçilerin bölünmesi, bizzat kendi aralarındaki kaçınılmaz rekabetle yaratılır. Ve sürdürülür. SENDİKALAR; İLK ÖNCE BU

REKABETİN ORTADAN KALDIRILMASI YA DA EN AZINDAN SINIRLANDIRILMASI, ONLARI EN AZINDAN SALT KÖLE KÖNUMUNUN ÜZERİNE ÇIKARILMAK SÖZLEŞME KOŞULLARININ ELDE EDİLMESİ AMACIYLA İŞÇİLERİN GİRİŞ-TIKLARI KENDİLİĞİNDEN ÇABALARLA DOĞMUŞTUR."

"....diğer yandan SENDİKALAR, BİLİNCİNDE OLMAKSIZIN-nasıl ki ortaçağda belediyeler ve komünler burjuvazi için örgütlenmenin odak noktası oldu ise-İŞÇİ SINIFININ ÖRGÜTLENMESİNİN ODAK NOKTASI OLMUŞLARDIR...."

Türkçe sözlüğe göre Sendika, "aynı sınıftan olan kişilerin iş ve kazanç bakımından çıkarlarını korumak için aralarında kurdukları birlik"tir. 2821 sayılı sendikalar yasası da sendikayı, "işçilerin veya işverenlerin çalışma ilişkilerinde, ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için meydana getirdikleri tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar" olarak tanımlamıştır.

Görülüyor ki egemen sınıfların yasası, hem işçiye hem de işverene sendika kurma hakkı tanımaktadır. Gerçekteyse sendika, işçilerin işverene karşı haklarını savunmak ve korumak için kurdukları bir örgüttür. Ve bu toplumsal süreçlerin, gelişmelerin, toplumsal sınıflardaki değişimin ve mevzilenişin yasasına aykırı bir durum olup, tamamen doğanın gelişimine aykırı olarak egemen sınıf ideologlarınca ortaya atılmıştır. Bu sendikaların doğuş nedenine aykırı bir savdır. Bu yönden işveren sendikaları, yakıştırma ve salt işçi sınıfının haklarını kısıtlamak, emeğin hakkını, artı değeri, üretim araçları sahiplerine mal etmek amacıyla düşünülmüş uydurma bir yapılanmadır.

ÜLKEMİZDE

SENDİKALAŞMA SÜRECİ

Osmanlılarda çalışan ve çalıştırılan Loncalarda örgütlü olduğu, bu örgütlerin çalıştırılanların de-

netiminde çırak ve kalfaları pedersahi bir biçimde koruduğu, dağıtım ve satış koşullarını düzenlediği bilinmektedir. Bunun yanında çalışma düzeni bakımından Lonca sistemine giremeyen tarım ve madencilik işkollarında işçi eylemlerinin daha yoğun olduğu görülmektedir. Bu arada Osmanlı esnafının(usta, kalfa ve çırakların tümünün) da Lonca-esnaf örgütlenmesine ilişkin beğenilmeyen padişah fermanlarını protesto etmek amacıyla veya hakları ile ilgili herhangi bir nedenle zaman zaman "terk-i mesai" ettikleri, dükkanlarını kapattıkları sıkça görülmektedir. 1845 yılında çıkarılan "Polis Nizamnamesi" işte bu tür direnişlere karşı ilk yasal düzenleme sayılabilir.

Onbeş onaltı saatlik işgünü sosyal güvenceden, sağlık olanaklarından yoksun işçiler için dayanılmaz yaşam koşullarını yaratmıştı. Bu durumda yapılacak tek şey vardı. Karşı çıkmak, yani Grev.

Yabancı sermayenin Osmanlılarda 1840'larda sahneye güçlü ve yaygın olarak çıkması, devletin ilk fabrikaları kurması, demiryollarının yapımı ve ulaşımında kullanılması, tren ve buharlı gemilerin gereksinimini karşılamak amacıyla kömür madenlerinin ve diğer madenlerin özel bir ilgi çekmesi; yeni ve çok sayıda işçi eylemini de kaçınılmaz olarak birlikte getirmiştir. On beş on altı saatlik işgünü sosyal güvenceden, sağlık olanaklarından yoksun işçiler için dayanılmaz yaşam koşullarını yaratmıştı. Bu durumda yapılacak tek şey vardı. **KARŞI ÇIKMAK, yani GREV.** Nitekim gerçek anlamda ilk grevin örgütlediği 1872 Kasımpaşa Tersane işçileri grevinden sonra, 1908'e kadar yüze yakın grev örgütlenmiştir. 1895'de Osmanlı Amele Cemiyeti kurulmuştur.

İkinci Meşrutiyetle birlikte işçi

hareketlerinde büyük artışlar görüldü. 23 Temmuz 1908'den başlayarak peşpeşe grevler düzenlendi. İlk grevler Balkanlarda başladı. Ve buradan imparatorluğun dört bir yanına yayıldı. Bu grevlerin içinde Anadolu-Bağdat Demiryolu Grevi yabancı sermayeye yapılan bir eylem olduğu için özel bir önem taşır. 1908 grevleri; gıda (tütün dahil), dokuma (kumaş, halı, deri vb.), demiryolu ve tramvay, denizyolu taşımacılığı, maden vb., o dönemde imparatorluğun en can alıcı işkollarını etkileyerek ekonomik açıdan çok büyük boyutlara ulaşmış ve bunun yanında çeşitli işkollarında işçilerin dayanışması ve örgütlenmesi yönünde zengin deneyimler sağlamıştır. Grevlerin çoğunun yabancı sermayenin hakimiyetindeki işkollarında olması gerek patronların ve gerekse büyük elçiliklerin siyasi iktidar üzerinde daha da baskıcı davranmasını ve ardından da İttihat ve Terakki Partisi'nin Polonya kökenli Fransız vatandaşı Comte Leon Ostrorog'a alel acele grevleri düzenleyen bir yasa yaptırmasını gerektirmiştir.

Tatil-i Eşgal (işlerin durdurulması)... Kuskuşuz bu yasaya rağmen işçilerin mücadele ve direnişleri devam etti. 1911 Mart'ında Selanik'te Tütün Rejisi işçilerinin başlattığı grev İstanbul'daki işçilere de yansdı. Yine aynı yıl Bulgaristan'da demiryolu, Zonguldak'ta madenciler, İzmir'de Liman işçileri grevler yaptılar. İşte bu dönemler işçi hareketi bakımından, onun sosyalist görüşlerle karşılaştığı ve hemen hemen ilk eylemlerini yaptığı bir dönem olması nedeniyle önemlidir. Selanik, İstanbul, İzmir, Samsun gibi birçok kentte işçi örgütleri doğmuş, Selanik Sosyalist İşçi Federasyonu gibi kuruluşlar, Osmanlı Sosyalist Fırkası gibi partiler kurulmuştur. Bu arada Marangoz İşçileri Sendikası, Dersaadet Tramvay İşçileri Cemiyeti, İmalat-ı Harbiye İşçileri Cemiyeti Mürettibin-i Osmani Cemiyeti, Tütün Reji İşçileri Cemiyeti etkin örgütler olarak mücadele vermişlerdir. Yine aynı dönemlerde özellikle 1

Mayıs, 1909'dan itibaren İstanbul, Selanik, Üsküp ve birçok büyük kentte engellemelere, yasaklamalara karşı kutlanmıştır. 1 Mayıs, 1921'de Türkiye Sosyalist Fırkası'nın önderliğinde İstanbul'da kutlanmıştır.

Cumhuriyet'in ilan edildiği yıllarda ülkede en az 111.950 en çok 144.400 işçi bulunmaktadır. 1927'de yapılan bir sayımda 37.460'ı kadın 22.684'ü 14 yaşından küçük çocuk olmak üzere toplam 147.128 işçi sayılmıştır. 1936 tarihli İş Kanunu kapsamına giren sanayi işçi sayısı 1943'de 274.277'dir. Bu rakam 1955'de 604.295, 1960'da 824.881'dir.

1914-1922 yıllarında Türkiye İşçi Derneği, İstanbul Amele Birliği, Ameleler Cemiyeti gibi kuruluşlar oluşuyordu. Ve işçilerin örgütleri 1925 de 46 saatlik iş haftası için mücadele ediyordu.

1924'de Şark Demiryolu İşçileri, Amele Teali Cemiyeti'ni kuruyorlar ve yasaklandığı 1928'e kadar işçilerden yana mücadelenin öncülüğünü yapıyorlardı. 1924 Türkiye'nin 1. anayasasının kabul edildiği yıldır aynı zamanda. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun 70. maddesi Türklere toplanma ve dernekleşme hakkını tanıyordu. Ancak 1925 yılında Takrir-i Sükun yasasıyla tüm grevler yasaklanıyordu. Bu dönemde 50.000'e yakın işçi çeşitli derneklere örgütlenmişti.

1936'da 3008 sayılı İş Yasası çıkartılarak Hakem Usulü getirilmiştir. Aynı zamanda kamu görevlileri İşçi ve Memur olarak ayrılmışlardır. Yine aynı yıl Cemiyetler Kanunu çıkartılarak sınıf örgütleri sendikalar yasaklanmıştı.

1940-47 dönemi arası sıkıyönetim, işçiler için örgütlenmede dar kapılar yaratmıştı. Milli Korunma Kanunu, mecburi çalışma, işgücününün 3 saat uzatılması, haftalık dinlenmenin kaldırılması gibi uygulamalar bu dönemin özelliği idi.

1947'de 5018 sayılı Sendikalar Kanunu işçi ve işveren kuruluşlarına grev hakkı olmadan sendikalaşma hakkı tanıyordu.

1946 yılları ABD'li sendikacıların Avrupa ülkelerindeki sendikalara ve sendikacılığa ilgisinin arttığı yıldır. Fransa'da CGT, İtalya'da CGL ikiye ayrılmıştı. Yunanistan'da GSEE oluşturuluyordu. Kuşkusuz bu gelişmelerden Türkiye'de nasibini aldı. Türkiye'nin 1952'de NATO'ya üye olması artık işçi konfederasyonunun da kuruluşunu getiriyordu. TÜRK-İŞ bu dönemde oluşturuldu ve hemen ICF-TU'ya dahil edildi.

1952'den itibaren Türk-İş yöneticileri ABD'de staja gönderildi. Daha sonra Türk İş Eğitim Koleji aracılığıyla Türkiye'de Amerikan tipi sendikacılık üzerine dersler verilmeye başlandı.

1961 yılında yeni Anayasa işçi ve memurlara sendika kurma hakkını tanıyordu. Ne var ki Grev ve Toplu sözleşme hakkı işçiler için düzenlenmişti. Ve sonuçta 1963'te 274-275 sayılı yasalar çıkartılarak sendikalaşma, grev ve toplu sözleşme yasal statüye kavuştu. 1980'de bu haklar da askıya alınmış, 1983/2822 ile Toplu sözleşme, grev ve lokavt yeniden biçimlendirilmişti.

13 Şubat 1967'de DİSK, Zonguldak Maden-İş, Gıda-İş, Maden-İş, Basın-İş, Lastik-İş'in birleşmesiyle oluşturuluyordu.

MEMURLARIN SENDİKALAŞMASI-ÖRGÜTLENMESİ TARİHÇESİ

Bütün ülkelerde memurların (Kamu Personelinin) statü ve ücretleri tek taraflı tasarrufla Devlet organizasyonlarının ve organları tarafından saptanıyordu. Bu kesimin hak arama mücadelesi işçi hareketinden sonra gelmekte ve ondan etkilenmektedir kuşkusuz. İşçilerin belli kazanımlar elde etmeleri giderek kamu personelinin ücretlerinin gerilemesini getirdi.

Önceleri memurlar, Dostluk ve Mezunlar Derneği şeklinde örgütlen-diler. ABD'de 1890 yılında ilk kez PTT memurları örgütlenme yoluna gittiler ve 1917 yılında Kongrece resmen

tanındılar. İngiltere'de ilk örgütlenme 1902'de başlar. 1916 yılında da Whitley Meclisleri denilen karma kurullar kurulmuştur. Fransa'da memurlar 1901'de demek kurmuş, 1946 yılında da sendika kurma hakkı sağlanmıştır. Bu hak Kanada'da 1967, Norveç'te 1958, Finlandiya'da 1970, Gine'de 1959, Yukarı Volta'da 1960, Portekiz'de 1974, Meksika'da 1963, Fildişi sahili 1964 1965'de İsveç'te de kazanılmıştır.

Bugün Dünyada Kamu Çalışanı memurları sendikasız olan ülkeler: Bolivya, Çad, Ekvator, Liberya, Nikaragua, Tayland, Yemen ve Türkiye'dir.

Nevar ki uygulamada grev hakkı üzerine bazı farklı yaptırımlar söz konusudur. Şöyle sıralıyabiliriz.

BİRİNCİ GRUP: Açık yasal hükümle grevi yasaklayanlar: Almanya, İsviçre, ABD'nin 7 eyaleti, Japonya, İran, Pakistan, Suriye, Tayland, Hollanda, Kuveyt.

İKİNCİ GRUP: Anayasa ve yasalarca açık hükümle grevi tanıyan ve düzenleyen ülkeler: Fransa, İsveç, Norveç, Finlandiya, Meksika, Madagaskar, Nijerya, Senegal, Gine, Yukarı Volta, Fildişi sahilleri

ÜÇÜNCÜ GRUP: Tüm çalışanlar için grev hakkını tanıyan Anayasa hükmüne göre işçi-memur ayrımı yapmadan grev hakkını tanıyanlar: İtalya, İngiltere, Kamerun, Malezya, Singapur, Sri Lanka, Moritanya

DÖRDÜNCÜ GRUP: Yasal hüküm olmamasına rağmen uygulamada dolaylı kabul eden ülkeler: Belçika, Danimarka, Avusturya, Hollanda, Kongo, İsrail, Çad.

Memur konumunda olan fakat uç örnek sayılan silahlı kuvvetlerde örgütlenmeler, Almanya, Fransa ve İtalya'da yasaktır. Hollanda'da kısıtlı, Belçika'da dernek şeklinde, İsveç, Norveç, Danimarka, Finlandiya, Gine, İrlanda, Fildişi sahili, İsrail gibi ülkelerde sendikalaşma hakkı vardır. Yargıçlar Almanya, İsveç ve Norveç'te sendikalaşma hakkına sahipken, İtalya'da demek kurulabilmektedirler.

ÜLKEMİZDE MEMURLARIN TARİHÇESİ VE SENDİKALAŞMA

Osmanlı devletinde Orhangazi döneminde başlayan merkezi yönetim Tımar sistemi (has, zemet, tımar), kul sistemi (savaş tutsakları, para ile satın alınan köylüler ve devşirmeler), Ulema sistemine (kadı, müftü ve müderris) dayanmaktaydı.

1839'da ise Tanzimat Fermanıyla merkezi otorite güçlendirilmeye çalışılıyor ve Bakanlıklar kuruluyordu. 1838'den itibaren de devlet memurlarına maliyeden aylık ödenmesi kabul edilmiş ve 1881 tarihli Maaş Karaması ile devlet memurlarının derece ve aylıkları saptanmıştır. Cumhuriyet döneminde 1926 yılında 788 sayılı "Memurun Kanunu" çıkartılıyor. Kamu personelinin düzenlenmesi ve kariyer sistemi getiriliyordu. Ücret rejimini belirleyen ilk yasa 1929'da çıkartılmıştır.

1930 yılında dünya ekonomik bunalımı ve memur aylıklarındaki gerilemeler sonucu 1939'da 3656, 3659, 3601 sayılı kanunlarla personel rejimi yeniden düzenlenmeye çalışıldı. 1957 yıllarında 7244 sayılı kanunla yeniden iyileştirmeler yapıldı. Daha sonra da 1965 yılında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kabul edilerek yeniden düzenlemeler getirildi.

Kamu görevlilerinin sayısal durumu: 1931-1980 yılları arasında 50 yıllık bir dönemde kamu görevlilerinin sayısında 40 kat artış olmuştur. Aynı zamanda kamu görevlilerinin genel nüfusa oranı %0.7 den %2.93'e çıkmıştır. İktisaden faal olan nüfus (15-60 yaş) içinde %10 dolayındadır.

1965-1971 yılları arasında memurlar arasında hızlı bir sendikalaşma yaşanmıştır. 5 yılda toplam 500 civarında memur sendikası kuruldu. 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Yasası 1965'de yürürlüğe girmiş fakat grev ve toplu sözleşme yönünden memura hak öngörmemişti. Kurulan sendikalara memur kitlesinin %50'si

üyeydi. Elverişsiz kanun ve koşullara karşın bu durum tabanda sendikalaşmaya yönelik yaygın istemin olduğunu gösteriyordu. Ne var ki, dağınıklık ve kopukluk, etkili eylemler geliştirememeye, sınıfsal perspektiften uzaklık ve iktidarların bölücü tavırlarının pratikte hayat bulması, memur sendikalarının ekonomik ve sosyal talepleri yeterince kitlesel olarak ileri sürememesi hareketin gelişmeden yenilmesine neden oldu. Buna karşın Öğretmenler (TÖS), SSK Hekim ve Eczacılar Sendikası, İstanbul Memur Hekimler Sendikası, Türkiye Memur Hekimler Sendikaları Konf., Türkiye Hemşire, Ebe, Sağlık Memurları Sendikası...vb. sendikalar oluştu.

20.9.1971'de 1488 sayılı kanunla, 1961 anayasasındaki 46. maddedeki "çalışanlar" şeklindeki ibare, işçi ve işverenler şeklinde değiştirildi. Ve 119. madde de değiştirilerek memurların sendikaya üyeliği yasaklandı.

Ne var ki bu ve öncesi dönemlerde örgütlenmeler özellikle öğretmenler içinde çetin mücadele ve direnişler sergilediler.

Hatta 1918-1920 yılları arasında tam bir sefalet düşen öğretmenler, maaşlarını alamaz olmuşlardır. 1920 de çeşitli illerde öğretmenler ekonomik sorunlardan kaynaklanarak derslere girmeme yönünde eylemler yapmışlardır. Boykotun ardından maaşları ödenmeye ancak bu kezde peyderpey düşürülmeye başlamıştır. Bunun üzerine 1921'de bir kez daha derslere girmeme yönünde boykot geliştirilmiş ve yine maaşlarını kazanmışlardır.

1908 de Encümen-i Muallim, Muhafaza-i Hukuk-u Muallimin Cemiyeti gibi öğretmen dernekleri kurulmuştur. Her ikisi 1908 sonunda birleşerek Cemiyet-i Muallimin adını almış ama, 31 Mart 1909'da kapatılmışlar ve 1914'e kadar örgütsüzlük sürmüştür. Bu yıl Muallimler Cemiyeti kurulmuştur. Derneğin amaç maddesinde: "Öğretmenin bilimsel, toplumsal ihtiyacını karşılamak, halkın yaşam

düzeyini yükseltmek" yeralıyordu.

1921'de ilk merkezi birlik oluştu ve yine öğretmenler arasındaydı bu. Bu yılın Mayıs'ında Türkiye Muallime ve Muallim Dernekleri Birliği (TMMDB) kuruldu. Daha sonra birliğin ilkökul öğretmenlerinin yaptığı boykota katılmaması ve bir bildiri ile, olayla ilgisi olmadığını açıklaması üzerine bu kesim TMMDB'den ayrılarak Mekteb-i İbtidaiye Muallimler Cemiyetini oluşturdular.

1925'de Takrir-i Sükun ile birlikte tüm dernekler kapatılırken TMMDB kapatılmadı bir tek. Aynı yıl adını Türkiye Muallimler Birliği olarak değiştirdiğini görüyoruz. Derneğe M.Kemal ve İnönü de üyeydi. 1928'de kendiliğinden fesh oldu.

1929'da İstanbul Muallimler Birliği kuruldu.

1948 de Türkiye Öğretmenler Dernekleri Milli Federasyonu kuruldu. (TÖDMF)

1965 Temmuzunda TÖS 92 öğretmen tarafından oluşturuldu. TÖS, İLKSEN ve TÖDMF 1968'de 40.000 öğretmenin katıldığı Büyük Öğretmen yürüyüşünü örgütledi. 1969'da 4 günlük boykotla eğitimde eşitsizliği dile getirdi. Boykota 110.000 öğretmen katıldı. 12 Mart faşizmiyle fesh edildi. Yöneticileri tutuklandı, yargılanma sonucu 1976 da beraat edildi.

Eylül 1971 de TÖB, 1972 de adını TÖB-DER'e dönüştürdü. TÖB-DER 12 Eylül 80'e kadar ülkemiz toplumsal mücadelesinde aktif yer aldı.

Bunun yanısıra 1971'de TÜTED (Teknik elemanlar) TÜMDER (Memurlar) TUSDER (Sağlıkçılar), TÜMAS (Asistanlar), TÜRÖD (üniversite öğretim üyeleri) TEKSEN (Teknik elemanlar) dernek ve sendikaları oluştu.

MEMURLAR VE ÜCRET DURUMLARI

Ülkemizde memur ücretlerinin tespitinde asgari geçim haddini ve geçim endeksini dikkate almayan bir sistem vardır. 657 sayılı DMK'nın 155. maddesi, memura her yıl bulunduğu derece

ve kadroya karşılık bütçeden ka- edilen katsayı oranında ücret sağ- maktadır. 154. maddede, memlek- ekonomik gelişmesi, genel geo- şartları ve devletin mali imkanl- katsayı tespitinde dikkate alınm- tadır denir. Kısaca Memurların ke- ücretlerini tespitite hakları olmadı- bi, katsayı sistemi de objektif esasl- özellikle asgari geçimne hadle- bağlanmamıştır.

Türkiye'de memur maaşları, r- murun saygınlığına ve toplum içi- işgal ettiği yere paralellik göste- Tanzimat sonrası ve Cumhuriye- sonra 1950'lere kadar memur top- yönetiminde erk'lidir. Memurluk r- yönden iyi, toplumda güvenceli- saygındır. 1950'den sonra bu kon- larını yitirerek ücretleri azalmış, s- best meslek ticaret, ve dışa bağlı- misyonculuk tipindeki komprado- nayı geliştirmiştir. 1950 sonrası da- bağımlılığın giderek artışı enflasye- la bütünleşmiş, dış finans kur- luşların reçeteleri memur aylıkların- eritmelere yol açmıştır. Sonu- 1939'da memur bareminin en üst s- yesindeki aylığı 600 TL iken, 196- bu rakam 2000 TL ye yükselmiş (4- aynı dönem hayat pahalılığı 9- artmıştır. 1938'de 100 kabul ed- toptan eşya fiyatları 1976 da 53- yükselirken (53 kat) aynı dönem- mur maaşları brüt 15, net 11 kat a- göstermiştir.

Memurların ücretini tespit et- en önemli etmen, milli gelirden ve- let bütçesinden ayrılacak paydır. S- yileşmiş ülkelerde bütçenin %25- yakını memurlara ayrılır. Türkiy- ise bütçeden memura ayrılan pay- rek azalmıştır. 1979-1989 yıl- arasında %10 azalarak %19 lara g- miştir.

Yine ücret ve maaşların milli- içindeki payı 1977'de %52 iken, 3- de %32'ye, 1984 te %27 ye, 1988'd- %16'ya düşmüştür. Oysa san- leşmiş ülkelerde maaş ve ücretl- milli gelirden aldıkları pay: G- Kore'de %39, Şili'de %74, Yun- tan'da %39, Nijerya'da %27, Ken-

42'dir.

1980 sonrası izlenen ekonomik politikalar sonucu DÜŞÜK ÜCRET-ÜŞÜK TABAN FİYAT sloganlaştırılmıştır. KAR-FAİZ VE RANT ESİMİNE 51.5 milyar dolar 108 trilyon lira kaynak aktarılmıştır. Bu kaynak lüks tüketime ve yurt dışına aktarıldığı 1980'de 55.7 milyar dolarlık illi gelirden ücret ve maaşlar %26.6'yı alırken, kâr, faiz ve rant kesimi %49.4; 1988'de ise ücretliler %15.8'i alırken kâr, faiz ve rant'ın payı %70.2'ye yükseliyordu.

Yine TİSK 26 Mayıs 1989 raporuna göre işçilerden brüt aylıktan (843.000.-) 33.000.-TL vergi kesilirken, Maliye Bakanlığının 1988 verilerine göre yaptığı açıklamada müteahhit ayda 1.000.-, Tekstilci 59.000.-, Mobilci 44.000.-, Kuyumcu 149.000.-TL vergi vermekteydi. Yine çalışanların ücretleri net aylık ücreti ve ortalama vergilerine göre yapılan bir karşılamaya göre; Türkiye'de bir ücretli, aylığının ancak %58.9'unu netine getirebilirken %25.1 ortalama vergi kalanı da diğer kesintilere gider. Oysa bu durum Fransa'da eve %0.7 vergiye %6.7- Almanya'da eve %8.8 vergiye %10.7 İspanya'da eve %14.4 vergiye %7.3- ABD de ise eve %19.5 vergiye %13.6 kadardır.

Birkaç istatistik daha 1984-88 arası tüketici fiyatları ortalama 6.05 kat artarken maaşlardaki artış 4.35 kat zayıftır. 1980-88 arasındaki dönemde toptan eşya fiyatları 27.2 kat artarken ortalama ücretler 16.9 kez artmıştır. Yine Özal döneminde memur maaşları %55 azalma göstermiştir.

Petrol-İş 1988 yılından bir kaç örnek daha: Ortalama memur maaşları 1970 endeksli 100 kabul edildiğinde 1981'de %33.5, 1988'de ise %22.3'e düşmüştür. Aynı karşılamaya göre 1970'de ortalama memur aylığı ile 134 külçe altın alınabilirken, 1988 de ancak 5.8 gr. alınabilmektedir.

KAMU ÇALIŞANI EMEKÇİ MEMURLARIN SENDİKALANMASI NASIL OLMALIDIR

Geniş anlamıyla sendika, çalışan sınıfların sömürü sistemi içinde yaşamı daha yaşanılabilir şekilde getirmek, sistemin baskılarına karşı dayanılabilir hale getirmek, çalışma koşullarını biraz daha iyileştirebilmek ve sahip oldukları hakları korumanın yanında yeni haklar da kazanabilme doğrultusunda verdikleri mücadelenin örgütlenme biçimidir.

Kamu çalışanı emekçi memurların en geniş kitlesini bünyesinde toparlamak ve doğru bir mücadele hatı içinde örgütlenmek bu sendikaların görevi olmalıdır.

Kamu çalışanı emekçilerin toplumumuzdaki yerini ve görevini sınıf bilimine dayanarak çözümlenmek zorunda olan memur sendikaları çıkarları ve mevcut ücretli kölelik sistemi içindeki sorunları ortak olmasına karşın, sınıfsal anlamda bir bütünlükten, birlikten uzak olması nedeniyle kitlesel halde bulunan Kamu çalışanlarını sınıf bilimi yönünde hareketlendirebilir.

Memur Sendikaları bu uğurda, verilen mücadeleyi yalnızca ücretlerin artırımı olarak ele almamalıdır. Böyle bir düşünce ve eylem kendini güdük amaçlarla sınırlandırmak anlamına gelir.

Mücadeleyi yalnızca kısmi kazançler elde etmekle, egemen sınıflardan ufak-tefek tavizler koparmakla sınırlandırmamalıdır.

Ancak bu mücadeleyi doğru bir perspektifle ele almalı ve nihai kurtuluş mücadelesiyle bütünleştirerek geliştirmelidir. Günlük kazanımlar mücadelesini iktidar olma mücadelesine, siyasi mücadeleye tabi kılmalıdır.

Ama bunu yaparken, günlük kazanımları bir başka deyişle ekonomik kazanımları ve mücadeleyi abartıp karşıt sınıfların çıkarlarını uzlaştırma, törpüleme gibi bir anlayışın batağına da düşmemelidir.

"Sendikalar, nasıl sermaye ve emek arasındaki gündelik mücadelede vazgeçilmez hale geldilerse, bizzat ücretli emek sisteminin ortadan kaldır-

ılmasının örgütlü teşvik araçları olarak çok daha fazla önemlidirler"

Kısaca söylemek gerekirse Kamu Çalışanları Sendikaları, salt üzerlerindeki sömürüyü azaltmak değil, bir bütün halinde, toptan sömürüyü kaldırma göreviyle karşı karşıyadır.

"Sendikalar, çalışan sınıfların elinde, kendisini yönetenlerin politik iktidarına karşı kaldıraç olarak hizmet etmek zorundadırlar."

İçinde toparladığı ve birleştirdiği kamu çalışanı emekçi memurlarını sınıf bilinciye donatması, olaylara, gelişmelere, toplumsal sınıf ve katmanların mevzilenişine ve çelişiklere bakışlarıyla, sınıflar mücadelesindeki tavır alışını sınıf bilimi yönünde olmasından, Memur Sendikaları SİNİF ÖRGÜTLERİ'dirler. Nevar ki bu noktada bir yanılgıya düşmemek gerekir. Sendikalar sınıf örgütleridir ama, salt sınıf bilinciyle donanmış ileri memurların örgütleri değildirler. Aksine kamu emekçilerinin en geniş kesimini işkolu düzeyinde hiçbir ayırım gözetmeksizin (dil,din, ırk, cinsiyet, inanç, mezhep, siyasi düşünce) kendi bünyesinde birleştirmeyi başarabilmelidir. İşte bu anlamda yani, Kamu Çalışanlarının en geniş kesimini kucaklaması ve çatısı altında birleştirmesi, örgütlenmesi özelliğiyle de kamu çalışanlarının sendikaları aynı zamanda KİTLE ÖRGÜTLERİDİR.

Sınıfsallık ve Kitlesellik, kamu emekçilerinin sendikalarında ayrılmaz bir bütününü oluşturmaktadır. Ve zaten sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışı da ifadesini bu açılımla bulmaktadır.

Bu bütünün bir yanını almak, diğer yanını atmak.. İşte bu, ücretli köleliğin ortadan kaldırılması mücadelesine egemen sınıf cephesinden açılan ateştir.

KİTLESİZ BİR SENDİKA ÖLÜ DOĞMUŞTUR.

AMA, KİTLESİZ SİNİF BİLİMİNDE YOKSUN BİR SENDİKA...

İŞTE O, KİTLESEL BİR MEZARLIKTIR.

BASIN AÇIKLAMASI

Sayın Basın Mensupları,

Kuruluşu, Fatih Sultan Mehmet zamanına dayanan günümüze kadar da aralıksız üretime devam eden, bugün ülkemiz'deki Deri imalatının 2/3'ünü karşılayan Kazlıçeşme'deki Deri Fabrikaları; yakın bir zamanda Tuzla'daki modern sanayi tesislerine taşınacağı söylenmektedir.

Kamuoyu tarafından, yıllardan beri, ne zaman taşınıyor, ne zaman taşınacak diye konuşulan ve özellikle de Deri İşverenleri tarafından her toplu iş sözleşmesi döneminde, işçileri bölmek, parçalamak, korkutmak ve yıldırmaya düşürmek için kasıtlı olarak kapanmayı, taşınmayı gündeme getirirler. Ne var ki, son bir seneye kadar ne fabrikalar kapatıldı, ne de taşınıldı. Tam aksine, çalışmaya aralıksız devam edildi ve her geçen gün, üretim kapasitesi sürekli arttırıldı.

Son bir yıl içerisinde, Belediye'nin sürekli mühürledim, kapatım demesine rağmen, Deri İşverenleri ise mühürlü işyerlerinde kaçak olarak üretim yapması tartışmaları iyice alevlendirdi. Belediye, işyerlerinin ruhsatsız, arıtmasız ve hava kirlenmesini önleyici tedbirler alınmadığı için mühürledim, üretim yapamazsınız diyor. İşverenler ise, tesislerimiz tamamlanmadı, hemen taşınamayız diyerek, Kazlıçeşme'den çıkmak istemiyorlar.

Kamuoyu pis kokudan, deniz ve hava kirlenmesinden, harebe görüşümlü, ilkel yapılabir fabrikalardan kurtulmak istiyor.

Deri'de çalışan binlerce işçinin iş, konut, taşınma, çocuklarının okul ve sağlık durumlarının ne olacağını hiç düşünmeden, taşınma olayı tartışılırken; Deri işverenleri, yıllarca sınırsızca hazırlamış olduğu planı, açığa uygulamaya başladılar.

Kazlıçeşme Deri işçilerinin, ekonomik ve demokratik haklarının korunması ve yeni kazanımlarının elde edilebilmesi için vermiş olduğu örgütlü mücadelelerini, Deri İşverenleri hiçbir zaman içlerine sindiremedikleri için, her zaman bu örgütlülüğü dağıtmanın yöntemlerini aramışlardır. Ama hiçbir zaman da bunu başaramamışlardır.

Değerli Basın Mensupları,

Belediyenin mühürlenmelerini, Tuzla'ya taşınmayı gerekçe gösterip, bazı işyerleri hileli kapatılarak, yüzlerce işçiyi kapı dışarı bırakırken; çalışan işyerlerinde ise sendikadan istifa etmeleri için üyelerimize baskı uyguluyorlar.

Kapatılan işyerlerinin büyük bölümü yeniden açılarak, işe çalışmak için çağırdığı işçilere, "Sendikalı olmayacaksınız" şartı koşuyorlar. Bazı işverenler de, geçici olarak Çorlu ve Bursa'ya yerleşiyorlar.

Bakanlıktan gelen, çoğunluk tasınız; toplu iş sözleşmesi yapabilirsiniz tesbitlerine karşı da, 54 işyeri için Deri İşverenleri Sendikası olarak mahkemeye başvurdular. Bunların hepsi, açık olarak gösteriyor ki; Deri işverenleri'nin 1.3.1991 tarihinde başlaması gereken toplu iş sözleşmesini yapmayarak, yeni tesislerine sen-

dikasız, toplu iş sözleşmesiz taşınmayı amaçlıyorlar.

Değerli Basın Mensupları,

Evet biz verem yuvası olan bu harebe işyerlerinden, bir an önce modern tesislerine taşınmasını istiyoruz. Ama binlerce işçiyi, açlığa terk ederek değil, onların da nakilleri ile birlikte.

Evet, İstanbul halkı pis kokudan, deniz ve hava kirliliğinden kurtulması için, bir an önce taşınmalarını diyoruz ama, işçilerin toplu iş sözleşmesi hakları gasp edilmeden. Ve biz üyelerimizin bir an önce modern tesislerde, sendikalı, sigortalı, toplu iş sözleşmeli olarak nakillerini ve daha rahat bir ortamda çalışmalarını istiyoruz.

Değerli Basın Mensupları,

Deri işverenleri bu saldırılar için, cesareti nereden alırlarsa alsınlar; 43 sene önce kazanılmış sendikal ve toplu iş sözleşmesi hakkını gasp edemeyecektir. 1948 yılından beri, Türkiye Deri-İş Sendikası üyesi olan Kazlıçeşme Deri işçileri bundan önce olduğu gibi, geçmiş mücadele deneyimleri ışığında; bu dönem de toplu iş sözleşmesi yaparak, örgütlü bir şekilde Tuzla'ya taşınmak için mücadelesini vereceklerdir.

Kazlıçeşme Deri işçilerinin, bu haklı mücadelesinde Kamu oyunu ve basını duyarlı olmaya çağırıyoruz.

Şahsım ve teşkilatım adına teşekkür ederim.

**TÜRKİYE DERİ
İŞ SENDİKASI**
Genel Başkanı
Yener KAYA

CAM İŞÇİSİ GREVDE...

İnsanca yaşam için gerekli ücret ve iş güvencesi talebiyle 14 Mayıs 1991 tarihinde şişe-cam holdinge bağlı işyerlerinde çalışan Kristal-İş üyesi 13 bin cam işçisi grevde.

Aralık 1990 tarihinden itibaren Kristal-İş sendikasına bağlı şubelerde anket çalışmasına dayanan taslakların oluşumuna başlanmıştır. İşçilerin haklı istemlerini yansıtan ana taslak Kristal-İş genel merkezi tarafından kuşa çevrilerek oluşturulmuştur. 23.1.1991'de cam patronlarıyla Kristal-İş sendikası toplu sözleşme görüşmelerine başlandı. İlk oturumda sendikanın saat ücreti tabeli 18.300.-TL dir. Buna karşın cam holding patronlarının komik sayılacak ücret önermeleri ve sendikanın taleplerini kabul etmemesi karşısında cam işçileri tepkimesini yemek boykotu, sloganlı yürüyüş eylemleriyle dile getirmiştir.

Cam patronları sendikanın talep ettiği işten atılmaları caydırıcı ekonomik tedbirlerle ilgili maddelerin "cam işçisi sekiz ayda grev yapsa da veremeyeceğini" belirtiyordu. Ayrıca bazı işyerlerini kapayacağını ve tenkikatlara başvuracağını tehditini savuruyordu. Kristal-İş genel merkezi patronların tehditleri karşısında uzlaşmacı ve teslimiyetçi sarı sendikacılığın tipik örneğini sergileme telaşındaydı. Grev aşamasına gelindiği bir dönemde Kristal-İş genel merkezi toplu sözleşme görüşmelerine başladığı anda talep ettiği 18.300.-TL. S/Ü vaz geçerek kapalı kapılar ardında sendika şubelerinden habersiz olarak saat ücretini 9200 TL olarak cam patronlarına talep etmişlerdir. Bu cam işçisinin işverenlere peşkeş çekildiğinin göstergesidir. Bu ücret teklifini cam

işçisi gazetelerden öğrenebilmiştir, sendika genel merkezinin uzlaşmacı tutumu cam işçisinin greve çıkmasını engelleyememiştir. Kristal-İş merkezi ve onun kuyrukçuluğunu yapan şube yönetimlerine karşı tavır takınan Lüleburgaz şube yönetimi "işçilerin birliğini bozmakla ve bölücülükle" suçlanmıştır. İşçileri patron karşısında satan işten atılmaları bahane göstererek fazla ücret talep etmelerini söyleyen mücadele kaçkını sendika bürokratlarının korkusu sarı sendikacılığın birliğinin parçalanma endişesidir. İşçilerin birliğinin ölçütü mücadeledir. Lüleburgaz şubesi (Kırklareli cam ve Trakya cam) 1989 tarihinde bir yıllık sözleşme talebiyle sekiz günlük grevde iken sendika merkezi ve diğer şube yönetimleri grevi köstekleyerek işçilerin birliğini bozdukları cam işçisinin belleğinden silinmemiştir.

Kristal-İş merkezi tabandan gelen tepkimeyle işçi konsey ve komitelerini savunur pozda olmalarına rağmen grev aşamasında grev komiteleri oluşturulmamış ve bu yönde bir adım atılmamıştır. Grev komitelerinin oluşmamasında sınıf bilinçli işçilerin eksiklikleri de bulunmaktadır.

Grev sürecinde işveren grev kırıcılığı yönünde çeşitli yöntemlere (cam stoklaması, geçici işçi alımları ve işten atma tehditleri) başvurmıştır. Bu grev kırıcılığı karşısında sendika genel merkezi işçilere hoşgörülü davranmalarını istemekte-

dir. Grev kırıcılığına sessiz kalarak işverenin ekmeğine yağ sürmektedir. Lüleburgaz'da esnafın vitrinindeki "cam işçisinin haklı grevini destekliyorum" afişleri polis zoruyla söktürülmüştür.

Demokrasi havarisi kesilen muhalif siyasi partilerden hiç bir tepkime gelmemiştir.

Cam işçisinin grevinin 25 günü de sınıf bilimiyle donanmış devrimci demokrat sendika önderliğinden yoksunluğu, grevin etkinliğini azaltmaktadır. Grevin iş güvencesi taleplerine rağmen ekonomik mücadele sınırlarını taşımamıştır. Siyasi mücadeleyi ön plana çıkaracak taleplerin (iş yasalarının değişimi ve güvencesiyle ilgili yasaların oluşumu yönünde) mücadelenin taşınması gerekmektedir.

Cam işçisinin grevden çıkaracağı ders, patron ve sendika ağalığına karşı mücadelesinde kendi örgütlülüğünü (işçi konsey ve komiteleri, grev komiteleri) yaratarak başarıya ulaşabileceği olmalıdır.

Cam işçileri sendika merkezinin olumsuz bir sözleşmeyi imzalaması sonucunda oluşabilecek işten atılmaları karşı üretimden gelen gücünü kullanarak karşı çıkmalıdır. Aktif eylemlilik türleri (Fabrika işgalleri dahil) gündeme getirilmelidir.

Biz cam işçileri olarak önümüzdeki olağan genel merkez genel kurulunda şu anda sendikada dalgalanan uzlaşmacı-teslimiyetçi-revizyonist bayrağı indirmek için tüm demokrat-devrimci işçiler görev başına!..

YAŞASIN İŞÇİLERİN DEMOKRATİK SENDİKAL MÜCADELESİ !... LÜLEBURGAZLI YENİ DEMOKRAT İŞÇİLER...

TÜM BELEDİYE MEMURLARI SENDİKASI HIZLA GÜÇLENİYOR

Tüm-Bel-Sen, Türkiye çapında tüm Belediye memurlarının sendikası olmayı amaçlıyor. İş kolunu esas alıyor.

Böyle bir sendikanın örgütlenmesi fikri '89 ortalarında oluşuyor. Anayasanın "memurların sendikalaşması" ile ilgili maddelerinin kamuoyunda tartışılması sırasında, ülkemizin önde gelen Hukukçuları, Anayasanın memur sendikalarını yasaklamadığını, bu anlamda memurlarımızın sendikalaşmasının önünde bir engel olmadığını ifade edince Belediye me-

lar. Bugünkü sonuç, bu tutulan yolun doğru olduğunu gösteriyor.

Sonuçta Tüm-Bel-Sen'in başvuru dilekçesi 5-6 bin kişilik bir memur kitlesinin katılımı ile yapılıyor. Ancak başvuru aşamasında Ankara, İzmit ve İzmir kentlerinde kurucular, komisyonlar, sendikanın kuruluş çalışmalarını yürütüyorlar. Başvuru bu illeri içermiyor ve dilekçenin verilmesi birçok ilde şenliklerle kutlanıyor. İfade ettiği şey; memurların büyük sevinci, girişimin öncülüğünü İstanbul yapıyor fakat sendika, Türkiye çapında bir be-

Sendika devletçi olmadan, devle memurcu olması gerekir çünkü.

Sendika merkezi örgütlenmeyi temel alıyor. Belediye memuru olan herkesi örgütlenmesi içine almak istiyor. Herhangi bir kişinin sendikanın demokratik çizgisini benimsemesi, üy olmaması, o kişinin kendi özgür kararıdır. Ama sendikanın kararı da demokratik bir çizgi izlemektir.

Pratikte, sendikanın geliştirdiği tutumlarda, politik niteliği farklı bir kimse birleşebiliyor. Örneğin 1992 Temmuz zammı çok geniş bir yelpazeyi eyleme katıyor.

Sendikanın kuruluşu 1990 2 Aralıkta gerçekleşiyor. Kurucu üye sayısı 16118 sendika kurulduktan sonra, binlerce kişi üye oluyor. (Şu anda sadece İstanbulda 10 bine yakın üye var)

Kuruluş aşamasında İstanbul, İzmir, İzmit ve Ankara'da "İl Temsilciliği" varken, sonrada buna yirmiye yakın il ekleniyor ve bir çok ilde de kuruluş çalışması sürüyor.

Örgütlenmenin hızını, valiliğin kapatma kararı nispeten kesiyor. Birçok sendikanın valilik emriyle kapatıldığı baskı furyasından sonra, sendikalar mahkeme kararları ile yeniden açılıyorlar ve Tüm-Bel-Sen'de açıldığında yasal zemini daha sağlam bir sendika olarak, daha hızlı örgütlenecek. Örgütlenme şematik olarak, henüz tamamlanmamış. Ancak şimdilik illerde, şubeler var ve her şubede İstanbul'da bulunan genel merkezle bağlı,

Genel merkez, şubelerden gelecekleri kapsayan kurultayda seçi-

Sendika merkezi örgütlenmeyi temel alıyor. Belediye memuru olan herkesi örgütlenmesi içine almak istiyor. Herhangi bir kişinin sendikanın demokratik çizgisini benimsemesi, üye olmaması, o kişinin kendi özgür kararıdır. Ama sendikanın kararı da demokratik bir çizgi izlemektir.

murları da, kendi sendikalarını kurmak, böylece örgütlenmelerini ilerletmek için harekete geçiyorlar.

Sendika; ileri bir örgütlenme içinde ve ancak kapsamlı, geniş katılımcı bir sendika, memurların, ekonomik-demokratik özlük haklarını savunabilir.

Olayın temelinde, elbetteki ülkemizin sorunları ve bunların toplumun her kesimi gibi, memurlara getirdiği ağır ekonomik koşullar var. Sendika, bunu, belki bir parça hafifletecek.

Sendikanın kurucuları, "aşağıdan yukarıya" biçiminde ifade edilen bir yolu benimsiyorlar. Bunun daha sağlıklı bir yol olduğunu düşünüyor-

lediye memurları sendikası yaratabilmek için istanbul sınırlarından taşmak zorunda.

Sendikanın örgütlenme aşamasında ilkeleride berraklaşıyor: Mesleki esasa göre, bütün belediye memurları ancak sendikada demokratik bir kitle örgütü olarak, demokratik bir çizgi izleyecek. Kuruluş çalışmalarını anlatan bröşürde "Bağımsız olacak" deniyor ve bu şöyle açıklanıyor: "Yani sendika devletçi olmayacak"

Devlet, memurlarının sendikalaşmasına karşıyken, bu sendikalaşmayı engellemeye çalışırken böyle bir sendika nasıl devletçi olsun ki?

iş ve tabanda kuruluş aşamasında denilen "aşağıdan yukarıya" sistemi urultayda da geçerli oluyor. Kurultay 000 civarında delegeyi kapsıyor.

Şubeler yerel üyelerden oluşuyor ve görüşlerini delegeleri aracılığı ile urultaya yansıtıyor. Ve yalnızca kul-tay, bir şubeyi feshetmeye yetkili. Merkez yönetimin istediğince şube apatma yetkisi yok. Bu da, demokrasi garanti altına alan bir prensip.

Tüm-Bel-Sen'in anlayışına göre sendika, örgütsel yapısını temel de-nokratik kurallara göre sağlamalı. Üyeleri farklı görüşlere mensup işler olabilir, hatta bu kişiler, kendi görüşleri açısından daha iyi bir sendi-acılık yapacaklarına inanıyorlarsa, yönetim mücadelesi de yapabilirler. Örgütsel işlerlik hiç bir şekilde, iç çalışmalarına ve ittifaklara kaynak tutu-lamaz.

Tüm-Bel-Sen'in anlayışına göre sendika, örgütsel yapısını temel demokratik kurallara göre sağlamalı. Üyeleri farklı görüşlere mensup kişiler olabilir, hatta bu kişiler, kendi görüşleri açısından daha iyi bir sendikacılık yapacaklarına inanıyorlarsa, yönetim mücadelesi de yapabilirler. Örgütsel işlerlik hiç bir şekilde, iç çalışmalarına ve ittifaklara kaynak tutulamaz.

Yönetimler seçilir, İşbaşına gelir. Faaliyette bulunur ve eğer sendikalar onu beğenirlerse, faaliyetini onaylarsa, işbaşında kalır. Yoksa ki, hiçbir örgüt prensibi, ona tekel kurma hakkı veremez veya verecek biçimde bir örgütsel madde, Tüm-Bel-Sen'in örgütleme ilkeleri içinde yer alamaz.

Yönetimler seçilir, İşbaşına gelir. Faaliyette bulunur ve eğer sendikalar onu beğenirlerse, faaliyetini onaylarsa, işbaşında kalır. Yoksa ki, hiçbir örgüt prensibi, ona tekel kurma hakkı veremez veya verecek biçimde bir örgütsel madde, Tüm-Bel-Sen'in örgütleme ilkeleri içinde yer alamaz.

Tüm-Bel-Sen, Merkezi temelde kurulu, ekonomik nitelikli bir örgüt

olarak beliriyor; ama bu eyleminde, yalnızca doğrudan belediye memurlarının ekonomik sorunları ile sınırlı kalacağı anlamına gelmez, gelmemelidir. Eylemi bütün halkın eylemi ile birleştirmedikçe ciddi bir sonuç alınmayacağı düşünülüyor.

Aynı zamanda, meselenin, ülkenin temel sosyal ve ekonomik gerçeklerine dayandığını, oradan kaynaklandığını biliyor. Öte yandan o iktidara aday bir örgüt değil elbette ancak, kendi sorunlarının asıl siyasal bağlantısı iktidarda düğümleniyor. Bu şu demektir ki iktidar halka ait olmadıkça memurlar ekonomik ve demokratik hakları açısından ciddi bir ilerleme sağlayamazlar.

Demokratik bir kitle örgütü olayı bu düzeyden düşünmelidir. Dolayısıyla, bir sendika memur zamları için eylem yaptığı kadar, halkın öteki ke-

sarı renk egemen durumda. Memur sendikacılığı dalında, hükümetin kayırdığı güdümlü, icazetli sendika girişimlerine karşı uyanık olmak gerekir.

Devlet sendikacılığı, demokratik bir görünüm için gereksiniyor, demokrasi için değil. Demokrasi sendikacılığı asgari kurum olarak içeriyor. Oysa ülkemizde devlet, sendikalar üzerinde polis terörü estiriyor..

Tüm-Bel-Sen geçtiğimiz mart ayında kapatıldı. Polis, İstanbul'da bütün sendikaları tek tek bastı ve baskın sırasında göstermelik de olsa ilanda bulunmak gereğini duymadan vali lik kararıyla kapılara kilit vurdu.

Tüm-Bel-Sen şimdi mahkemede davasının görüşülmesi için sıra bekliyor.

Tüm-Bel-Sen duyarlı, etkin bir kuruluş aşamasında kuruluşundan sonra,

bir çok demokratik eylem geliştirdi:

-1990 Temmuz zammını protesto eylemleri,

-Bakırköy akıl hastanesi başvurusuyla gerçekleştirilen 3000 kişilik vizi te eylemi,

-FAO'ya gıda yardımı isteme biçiminde gerçekleşen eylem,

-Kamu çalışanları platformu ile birlikte, valilik önünde kravatların atılması ve kalem kırılması,

-Savaşa hayır eylemi,

-Diğer kamu sendikaları ile birlikte, ülkemizin öteki sorunları dolayısıyla yoğun toplantı ve gösteriler.

-Yine Vilayet'in önünde kapatmayı protesto,

Anakent belediyesi önünde kapatmalarla ilgili basın toplantısı. (Bu toplantıda polis 27 kişiyi yaralayarak toplantıyı kanlı bir hücumla engelledi)

Kısa ömrüne, kayda değer girişim ve eylemler sığdıran Tüm-Bel-Sen, kilidinin sökülmesi için mücadele ediyor.

simlerinin sorunlarıyla da tamamen ilgilidir ve onlarla birlikte.

Tüm-Bel-Sen, kendi dalında tek büyük sendikanın daha etkili olacağı görüşünde ve memur sendikalarının, hepsinin merkezi büyük bir konfederasyonda birleşmesi görüşünden hareket ediyor. Sonuçta ise bütün sendikaların birliği gerekiyor.

Türkiyede işçi sendikacılığında

"ÖNCE İNAN!"

"Önce İnan"

Bütün Kutsal Kitapların itahat ve Biat çağrısıdır. "Önce inan"...

Peki neye? "Önce inan"la başlayan ayetlerin her kelimesine ve her cümlesine. Bu "büyüleyici" emir, kullar tarafından kabullenilince, dünyanın olmamış ve olmayacak olaylarını olmuş ve olacak; olmuş ve olacak şeyleri olmamış ve olamaz olarak göstermenin inandırılmayacak tek bir engeli kalmaz. İşte bütün peygamberlerin insan denen varlıkta keşfedebildikleri en büyük zayıflık budur. İNANDIRMAK!

Önce inandır; sonra istediğin gibi yönlendir. İnandırmadığın kâfir'ler olursa, inandırdıklarının desteğini de arkana alarak uçur kellesini. Bu da olmazsa kutsal kitabın kendinden menkul cehennem karasının ne kadar işkence tarifi varsa uygula. Kutsal kitaplardan "Modern toplum yasaları"; peygamberlerden cüce Tiranlara geçen mirasın diyalektikliği böyle tamamlanır. İnanmayanı, biyat etmeyi "Allah adına" ÖLDÜRMEKİN- YERÜSTÜ CEHENNEMİ olan çöl kumuna diri diri gömmenin kutsallığı; Devletin yüksek menfaatleri adına, "Dünyayı kucaklayan minnacık Kadın"ı 8 yaşındaki çocuğunun gözünü önünde beynine kurşun sıkmaya evrilirken. Cehennem tasvirlerinin sahibi peygamberlerin; inanmayanlara yer yüzünde tattırdığı eziyet; Emperyalizm çağında "Tekel"leşerek; Viyetnam'dan Güney Afrika'ya, Peru'dan Bolıvyaya Filipinler'den, İrlanda'ya oradan da Türkiye'ye "Filistin askısı" olarak ezilenlerin yaşamına girmiş ve binlerce insanın nefesi o askılarda tüketilmiştir. Ve "Tanrı adına" öldürmenin "kutsallığı" Devleti koruma uğruna öldürmenin "yasallığı"na devredilmiştir. Peygamberlerin tebliğ ettiği ayetlerin kulların ALEYHİNE olanı, nasıl ki ustaca peygamberlerin de "LEHİNE olmadığı" biçiminde gösterilmişse, Kapitalizmin iğrenç Devletini koruma uğruna, kitlelerin yaşam hakkını da kapsayan gasp yasaları da, o yasayı yapanların LEHİNE değilmiş gibi gösterilmeye büyük önem verilmiştir. Bir başka ifade ile çıkarları Kutsal Kitaplarla teminat altına alınan Tanrının soyutluğu, Kutsal Kitabı tartıştırmayı ne kadar dokunulmaz kılmışsa, Devletin bekasını koruma demogojisiyle, yapılan yasalara karşı çıkmanın suçluluk imajının korunmasına da o kadar dikkat edilmiştir.

İşte Türkiye Cumhuriyeti tarihine damgasını vuran faşist yasaların bugüne değin milyonların karşı iradesine rağmen yürürlükte olması; bütün bunlara "Terörle Mücadele Yasası" adı altında, Devlet Terörü yasasının bütün burju-

va partilerin desteğiyle, yığınlara rağmen yasallaşmasını sihirli kerameti; Bu Önce İnandırma programı üzerine inandırılmıştır:

-12 Eylül öncesinin teröründen hep kork kimin terörü olduğunu düşünme.

-80 öncesinin terörüne inan, Maraş, Çorum, Malatya 77 1 Mayıs katliamı gibi, en büyük terörün kimin yaptığı "kurcalama",

-12 Eylülcülerin vatan millet adına darbe yaptıklarını inan, üçyüzbin vatandaşı vatansız, yüzbin devrimci emekçi iyi hapis, sekizyüzbin kişiye, işkence, bin'e yakın ölü, ve kadar sakattan sonra "kita dur!" dendiğine inanma,

-12 Eylül mirasının üzerine olanca ağırlığıyla oturma bizlerin; iktidardan düşmemiz halinde yine terör gelir dediğimize inan, bizim terörle devlet ve iktidar olduğumuza inanma.

-Bilim adamlarının gazetecilerin "terör kurbanı" olduğuna inan, bunu basını sözcümüz yapmak için kanla kurduğumuz bir tuzak olduğuna inanma. Aferin "benim güzel vatandaşım" verdiğim bu dersleri iyi ezberle ki; 8 yaşındaki bir çocuğun gözlerinde donakalan cinayetinden ürktüp "ben bir cinayettir" demeyesin.

Benim "anti-terör"ümün basbayağı devletimin terörü olduğuna hiç inanılır mı? Bunları söyleyenlerin kökünü dışarda olduğunu defalarca söylemedik mi? Benim güzel vatandaşım!..

Bu da "modern" devletin, "modern" İNAN buyruklarıdır: Gördüklerine, yaşadıklarına değil, yalana inan.

Devletin yalanına "yalan" dediğin an "felaket te lallığından, "vatan hainliğine kadar uzanan iddialar" "hüküm" giyiş engellenemez bir "kader" olarak düşer; gerçeğin ve gelecek güzel günlerin sahiplerinin alın!

Sömürücü sınıfların Medya'nın korkunç gücünü kullanarak suretiyle sürdürdüğü inandırma faaliyeti görülen boyutunun çok ötesinde bir genişlik içermektedir. " İnandırma çabasıyla yapılan demogoji o kadar sistemli bir hal almıştır ki, adeta demogojiyi eleştirmek bile günah ve vatan haini olmayla eşleşmiştir. Yani devlet demogojinin ikiyüzlülüğünü ve terörün sahibi olarak kitlelere mubah gördüğü tüm uygulamalara rağmen, bütün bunların gerekliliğine dair yaptığı demogojinin sistemliliği ile dokunulmazlığını adeta afsurlatmıştır. Bu nedenledir ki olup biteni anlamamanın yolu, devleti anlamaktan geçiyor. Öncelikle de TC devletini anlamaktan geçiyor. Kimdir devlet? Devletin "ebedi" korunmasındaki bilimsellik nedir? Ne kadar inandırıcıdır?

Çok basit bir gözlem yapıldığında "Devletin Korun

ası" adına çıkarılan yasaların toplumsal kümelerde, kimin yararına kullanıldığıyla görülebilir. "Bütün milletin temsilcisi" bir parlamento, bütün sendikaların, odaların, demokratik derneklerin, basın, memur örgütlerinin, Kürtlerin, hatta parlamentoda temsili bulunmayan partilerin dışı çıkışına rağmen "Devleti korumanın gerekçesiyle devletin terörünü yasallaştırıyorsa, bu manzara Devletin nelerden oluştuğunun da görülebilir manzarasını sunar. Yani bu ülkede yaşamasına rağmen, bu yasayı savunanlar, yasaya sessiz kalanlar ve bu yasayı Hasanpaşa katliamı ile uygulayanlar... "Devlet" kan içicinin kendisidir. Peki böyle bir devletin ebediliğine inanmanın "akıllı" bir tarafı mıdır? Yoktur. Eğer öyle olsaydı Firavunların, Sezarın, emrut'un ve engizisyon yasalarıyla acısı bugüne kadar ulaşan birçok kanlı feodal krallığın, barbarca akınlarla kare, sınır çizgilerine ulaşmış Osmanlı İmparatorluğu'nun ve Emperyalizm çağının kanlı haydutluğu Hitler rejiminin, bugün hala varolması gerekirdi. Ama yoklar, umamazlar. Hiçbir kanlı diktatörlüğün sonsuz olamayacağı günün keşfi de değildir. 13. yüzyılın bilginlerinden olan Mevlana;

"Haksızlıklar ve zulümler kardeşim, şu kızgın güneşin altında hiçbir zaman ebedi olmamışlardır" dediğinde de bütün feodal krallıklar, Sultanlar ve İmparatorlar, tahtlarının ve saltanatlarının, kutsallığı ve ebediliği için sayısız fermanlar çıkarıyordu, ama tarih Mevlana'yı doğruladı.

Tarih, sadece Mevlana'yı doğrulamış olmak için haksızlıkların ve zulümlerin yıkılışına şahitlik etmedi, o tarih olarak var olmanın sonuçlarını kaydediyor. Hayat böyle devam ediyor. Eski; yerini çekilmekten ne kadar ısrar etse etsin yeniye bırakmak zorundadır. Yaşamın kendisini tanıyan her akıllı başında insan bilir ki hiç bir şey sonsuz değildir, olmayacaktır. Bu kural, Devlet terörü yasasıyla kılmaya direnen faşist Komradar Patron-Ağa Devleti içinde geçerlidir. Yıkılmaya ayak diremenin biçimi işçi ve nekçilerin yaşamına kast'sa; bu yol, yaşamına kast edilenlerinin temsilcilerine gitmemekte ısrar eden faşizmin yaşamına kast'a da tarihsel bir meşruluk sunar. Hiç bir nekçi birey, Devlet "öyle istiyor" diye, hayatını celladın line vermez, vermemelidir. Hiçbir emekçi birey Devleti temsil ediyor diye, demogojinin, yalanın, iki yüzlülüğün ve emir fermanlarının karşısında sessiz kalmaz; kulluğunda le efendiye isyan eden bir "genetik" mirasa sahip ezilen ve zulmedilen yığınlar, atalarının hayatları pahasına bugüne kazandırdıkları haklarından, insan olarak insan gibi yaşama, düşünme ve değiştirme hakkından vazgeçemez.

Onurlu yaşamak isteyen herkes "önce inan" diyen yalancılara şunu sormalıdır. İnan demek güzel de ey yalancı sultanı; Firavunlara, krallıklara, sultanlıklara ve diktatörlüklere kaldırılan başlarla tarihini bugüne taşıyan inanın; peygamberlerin yalanlarını bile tek tek ortaya dökecek tanrıların "gökteki" dokunulmazlığını tuzla-buz eden, işkencecinin ve celladın yalanına hep inanacağımızı zler inanıyor musunuz?!

ÇAĞ RI

"DEVLET TERÖRÜ YASASI"NA KARŞI MÜCADELE EDELİM!

Basın ve Yayın dünyası yüz milyonları bulan para cezalarıyla yok edilmek istenirken., gazete ve dergilerin yazarlarını yanı sıra sahipleri ve yazı işleri müdürleri de hapis cezalarıyla baskı altında tutuluyor. Bunun ilk uygulaması olarak Kurtuluş dergisi yazı işleri müdürü Cemal Turan tutuklanmış bulunuyor.

TCK'nın 141 ve 142. maddelerinin kaldırılmış olduğu iddiası büyük bir yalandır. Tam tersine yeni yasayla, eskiden birer "düşünce" suçu olarak nitelenen maddelerde "terör" suçu kapsamına giriyor.

Dernek, Vakıf, Sendika ve başmka kitle örgütleri kapatılma cezasıyla karşı karşıya bırakılıyor.

Kürt halkının taliplerini özgürce ifade edilmesi ve örgütlenme hakkı yasaklanıyor.

Terör kavramının belirsiz tanımı aracılığıyla bütün kitle eylemleri hedef haline getiriliyor.

Bu yasa, yıllardır uygulanmakta olan baskı ve işkenceyi meşrulaştırmak için kabul edilmiştir. Yıllardır uygulanan "Olağan Üstü Hal" uygulamasını bütün Türkiye'ye yaymayı hedefliyor. Adı "Devlet Terörü Yasası" olmalıdır.

İşçi sendikalarını, bütün çalışanların kitle örgütlerini, demokratik hareketin, basın ve yayın kuruluşlarının, özgürlerden yana herkezi bu yasayı geçersiz kılmak için mücadeleye çağırıyoruz.

Tarih şöyle yazmalı: "Devlet Terörü Yasası" kitlesel bir mücadeleye ezildi. Tarih'i hep birlikte yazalım!

Deng, Devrimci Mücadele, Emek, Emegün Bayrağı, Halk Demokrasisi, Haziran, Hedef, İşçilerin Sesi, İşçiler ve Politika, Kavga, Komün, Kurtuluş, Medya Güneşi, Özgür Halk, Sosyalizm, Yeni Demokrasi

Abonelere Çağrı:

- Yer ve adres değişikliği yaptığınız halde aboneliğinizi devam ettiriyorsanız bir mektupla yeni adreslerinizi ve yıllık abone bedeli olan 60.000 TL. abone tutarını dergi hesap numarasına yatırdığımızı gösteren banka dekontunu fotokopisiyle birlikte gönderilmesini

- Dergimizin protokol abonesi olduğu halde bulunduğularını cezaevinden tahliye olan hangi cezaevlerinden tahliye olduklarını belirten; dışarda bu aboneliği devam ettiriyorsa yeni adreslerini, değilse cezaevindeki adresinin iptalini içeren bir mektupla bizi bilgilendirmenizi önemle rica ediyoruz.

Yeni Demokrasi

Emperyalist dünyanın ortadoğusundaki imzalarının bütün diğer imzalarından daha güvensiz oluşunun acısını, yine Kürtler tattı.

TALABANİ VE BARZANİ GELENEKSEL POLİTİKALARINDAN AYRILMADILAR!

Körfez savaşı, Kürt ulusal sorunu-na yeni boyutlar kazandırdı. Şu anlamda ki artık o küllenmiş yada kolaylıkla görmemezlikten gelinebilecek, marjinal bir sorun olmaktan; bölge ülkelerinin çıkar çatışmalarında birbirlerine karşı kullanmak için yedekte buldukları bir rekabet elemanı olmaktan çıktı. Bu dönem ki olayların başlangıcında gene, Irak Kürt hareketinin, Kuveyt işgaliyle başlayan savaş ortamında, kendincebir çıkış araması, ve bununda, ittifak emperyalistlerinin Saddam rejimini devirmek için işe geçir bir unsur oluşturmasıyla başladı.

Talabani ve Barzani geleneksel politikalarından ayrılmadılar. Bunalım başlar başlamaz, Amerika ve müttefikleriyle temasa geçtiler. Amerika ve müttefikleri Irak'ta bağımsız bir Kürt devleti talebine ihtiyatlı yaklaştılar. Otonom bir Kürdistan'a da öyle... Ama özerk bir Kürdistan programı için, Irak siyasal sınırları içindeki bir ayaklanmaya itirazları olamazdı... Kürt ayaklanması teşvik edildi. Bu çerçevedeki diplomaside en önemli halka, T.C. Hükümetinin Kürt önderlerle görüşmesi oldu. Ötekiler daha önce de olmuştu. Ama bu, yeni ve özellikle bizim açımızdan kaydadeğer bir gelişme. Çünkü Kürt ulusal sorunu hakkındaki geleneksel resmi Türk politikalarında bir ayrılmaya işaret ediyor bu.

Kürt önderler artık umutlarını bu savaş içinde, Saddam rejiminin tamamen yıkılmasına, ya da ayakta kalsa bile otonom Kürdistan'ı kabul edecek kadar gerilemesine bağlamışlardı. Yenilmiş Irak'a Amerika'nın dikte edeceği demokrasinin, kendileri için otonom maddesini içereceğini

düşünüyorlardı. Savaşın bu önderlerinin umduğundan erken bitmesi, Amerika ve müttefikleriyle kendi amaçları arasındaki mesafede, onları Saddamla başbaşa bıraktı.

Halepçe katliamının dehşetiyle titreyen halk, engelsiz bir saldırı karşısında, umut verici bir ulusal savaşın kanatları altına sığınmayınca sınırlara doğru kaçmaya başladı. Kürt kentleri hayalet şehirlerle döndüler. Amerika'nın ezilmesine istekle seyirci kaldığı şii ayaklanması sonuçsuz çıkınca Saddam rejimi, kuvvetlerinin eziciliğini Kürt halkının üzerine kaydırması.

İstisnai bir olay meydana geldi. Sayılar hakkında söylenenler muhtelif. Fakat biliniyor ki yarım milyon üstünde insan, Türkiye sınırlarına dayandı Bundan daha fazlası İran'a geçti. Bu mazlum ve sefil insan katarlarının belirsizlik ve korkuyla geriye dönmeğe başladığı şu günlerde de Talabani ve Barzani Saddam'la Özerk Kürdistan için görüşmeler yapıyorlar. Basın açık-lamalarına göre özerklik için "ilke anlaşması"na varılmış durumda. Ancak pürüzler var ve başlıca olarak da Kerkük-Musul bölgelerinin statüsünde anlaşmaya varılamamış. Saddam, Kürt önderlerinin eğilimlerini "onlar bir petrol devleti kurmak istiyorlar" diyerek, özetliyor.

Aslında bu öylesine bir "pürüz ki, özerkliğin bütünüylebir pürüz olarak, henüz orta yerde durduğunu gösteriyor. Kürt önderler "özerkliği" Kürdistan'ın ekonomik potansiyelinin tamamen kontrolü veya hiç olmazsa esasının kontrolü içerecek biçimde genişletmek istiyorlar. Burada içeriği otonomla doldurulmuş bir özerklikle, içeriği

sınırlı bir kültürel bağımsızlık ve asayiş yetkisine inirgenmiş sınırlı bir özerklik çatışıyor.

Şaşırtıcı tabi. Nasıl oluyor da, daha dün Amerika ve müttefikleriyle ve hatta Türkiye ile görüşen Talabani, Şimdi Saddam'la görüşmek üzere Bağdat'a gidiyor ve dünya televizyonlarına samimiyetli gülücüklü pozlar dağıtıyor. Olayların yönü bir anda değişmiş görünüyor.

Bu görüşmelerden nasıl bir sonuç çıkacak? Henüz kesin bir şey söylenebilir. Fakat şu kesinlikle söylenebilir: Bununla Kürt ulusal sorunu Irak'ta dahi dindirici bir çözüme ulaşmayacak.

Kürt ulusal sorunu, ancak gerçek bir siyasal özgürlük düzeyinde kesin çözüme ulaşabilir. Dolayısıyla süreç buna varıncaya kadar her türlü ara çözüm sancılı ve geçici olacaktır. Bundan dolayı da bugünkü görüşmeler en fazla kısmi bir değişme sağlayabilir. Özellikle de nitelikleri ve tavırları burjuva-feodal ve ortadoğu kuyaklığı olan politik güçlerin taraf olduğu anlaşmalar, çok kısa zamanda geçersizleşebiliyor. Emperyalist dünyanın Ortadoğu'sunda imzalar, her yerden daha geçersiz, daha az bağlayıcı ve Irak Kürt hareketinin tarihinde bu bir çok kez yaşandığı için, tarih bilinci en zayıf bir Kürt bile Saddam'a güvenmiyor artık.

Peki bu önderlere ne oluyor? Onlar neden güveniyorlar? Onlar ki önderdirler, en çok onların bunu bilmesi gerekmez mi?

Aslında onlar da güvenmiyorlar. Ama buna rağmen, onları Saddamla yeniden özerklik anlaşmasına götüren şey, aynı zamanda Kürt ulusal hareketinin özgücüne güvenmemeleridir. Bu

dönem, onlar için eskisinden daha zor. Çünkü Rusya'nın giderek etkisizleşmesi ve rekabet kızışmasından kaçınması manevra alanlarını daha da daralttı. Üstelik Ortadoğu bölge olarak, son savaştan sonra, Amerikanın artık daha etkin olduğu bir bölge. Dolayısıyla siyasal haritada hatları kaydırmak, ya da kendine yer açmak isteyen herkes, projesini onaylatmak zorunda.

Körfez savaşından önceki kritik günlerde, BM genel sekreteri Irak'ta bir görüşme yapmıştı. Basına yapılan açıklamaya göre Saddam yönetiminin görüşünde herhangi bir değişiklik olmamıştı. Ancak genel sekreterin Irak'tan ayrılmasından sonra, kendisinin kınama ve protestolarına yolaçan bir açıklama yapıldı. Genel sekreter bu görüşmelerde BM'e yöneltilen eleştirilere karşılık verirken demişti ki:

Fakat emperyalizmin politikasının merkezinde tekelci çıkarlar olduğuna göre, kimin çağında hangisinin etkinlik döneminde olursak olalım; onlar: güçleri bunu sağlamaya yeterli olduğu sürece, siyasal haritayla rejimlerle, ancak daha garantili ve kârlı olduğu sürece oynayacaklardır.

"Şimdi Amerika'nın çağında yaşıyoruz. BM'e empoze edilmiş kararların Amerikan çıkarlarını yansıtmada şaşırtıcı bir şey yoktur." Bu sözlerde BM'in pozisyonunu açıklaması bakımından açık bir ifade var. Genel sekreterin ağzından itiraf edilmesi de önemli. Buna ilintili olarak vurgulamak durumunda kaldığımız şey bir "Amerikan çağında yaşıyor olduğumuzdur."

Yazının başlangıcında, Kürt hareketi için Amerikan onayının, müstakil bir Kürt devleti değil, otonom bir Kürdistan değil, Kültürel ve asayiş özerkliği için olduğunu söylemiştik. Hatta kriz günlerinde ve savaş içerisinde Amerika için asıl sorun Saddam rejiminin yerine ulusal Amerikancı bir yönetim oturtulmasıydı. Irak içinde bir darbeye bel bağlandı, olmadı. Fakat Amerika, savaş sürdürmek için bütün gerekçelerinin elinden alındığını ve

savaşı defalarca açıklanmış beyanlarına göre durdurmak zorunda kaldığı günlerde, Saddam yönetimi halâ ayakta idi. Amaç bu açıdan gerçekleştirilmedi. İşte Şiiler ve Kürtler, özellikle bu saatte eleman oldular. Kendi fiili savaşını durdurmak zorunda kalan Amerika, Saddam rejiminin yıkılışı için Güney'de Şii ayaklanmasını, Kuzey'de Kürt Ulusal hareketini teşvik etti. Rejimin yapranmışlığını değerlendirmek isteyen ulusal önderlerin taktikleri ile Amerikan amaçları arasında asgari bir uyuma çıktı.

Ama rejim Şii ayaklanmasını bastırabilirdi, Kürt ayaklanmasını ise engelleyip, umarsız bıraktı. Amerika, olayların yönünü değiştirmek için bu aşamada, uçak ve helikopter kullanılması, (ateşkes anlaşmasını gerektirerek) karşı çıkmaktan başka, hiçbir şey yapmadı.

Kürt önderleri Saddam rejimi ile desteksiz başbaşa kalmanın sıkışıklığı içinde, onun çağrılarına cevap vererek Bağdat'a gittiler. BM kararlarını ve Amerikan aşırı ve akılalmaz isteklerini sırayla, en sonunda tamamen, kabul etmek zorunda kalan Saddam, Kürt önderlere sıra gelince tavizsiz ve katı oldu. **Çünkü, Amerika ona Kürtler için herhangi bir koşul dayatmıyordu.**

Amerika, Şiiilerin Irak rejiminde hakim veya etkili olmalarının, rejime İranî bir karakter getireceğini biliyordu. Bu, İran Mollalarının siyasal gücünü artıracak, Ortadoğu'da Anti-Amerikancılığı güçlendirecekti. Bundan dolayı da Şii ayaklanması için politik kredisi, ayaklanmanın rejimi yıpratması ve Saddam'ın yıkılışını sağlayacak, ya da buna yardımcı olmakla sınırlıydı.

Ama Kürtler açısından, olaylar ev-

deki hesapları aşma isdidadı gösterdi. Uysal Amerikancı bir rejim koşulu sağlanabilmiş olsaydı, Amerikan çıkarları açısından siyasal ve ekonomik inisiyatif tam olarak elde edilmiş olurdu. Oysa ki Saddam rejimi devrilememiş, ekonomik inisiyatif ancak savaş sonucunda ateşkes ve barış koşulu olarak dayatılmıştı. Bu sürekli ve rahatlatıcı bir pozisyon değil. Siyasal düzeyde de böyle. Teslim olmuş ama halâ düşman bir rejimin ateşkes ve barış koşullarına göre hizaya getirilmesi, onun sürekli Amerikan çıkarları açısına girmiş olduğu anlamına gelmiyor. Ama Amerikan'ın gereksindiği bu.

Güney Şii bölgesi Kürdistan'la birlikte, Amerika'ya düşman bir Irak mı? Yoksa, Amerikan'ın siyasal nüfuz alanına giren ve böylece Emperyalist sömürü tasarrufu için sözde bağımsız bir Kürt devleti mi?

Ama, Irak KDP ve Talabani, Amerika için ele avuca gelebilecek, müsait ve güvenilir önderlikler midir?

O, işte bunda, tereddütsüz olmadığı için, ve hala Irak'ta Amerikancı bir darbeye veya Amerikan eğilimli siyasi grupların rejime hakim olmalarını ummaya devam ettiği için Saddam'ın halâ lideri olduğu bir yönetim kalmaya devam etse bile, Kürt ulusal hareketinin ileri isteklerine karşı çekimserdir.

Fakat bu demek değildir ki, emperyalist batı için bugünkü siyasal sınırları ile Irak, her zaman ve koşulda çıkarlarını en iyi sağlayan statü olacaktır. olayların değişmesi Amerika'yı, sözde bağımsız bir kukla Kürt devleti alternatifine yöneltebilir. Belki kaba ve çok kesin kaçacaktır, Ama son tahlilde şu geçerlidir: Bugün Amerika'nın çağındayız, yarın Japonya veya Almanya çağında olabiliriz. Fakat emperyalizmin politikasının merkezinde tekelci çıkarlar olduğuna göre, kimin çağında hangisinin etkinlik döneminde olursak olalım; onlar: güçleri bunu sağlamaya yeterli olduğu sürece, siyasal haritayla rejimlerle, ancak daha

garantili ve kârlı olduğu sürece oynayacaklardır.

Şimdi, Milliyetçi eğilimleri olan, bağımsızlık morali ile emperyalist ilişkilerine nispeten mesafeli davranarak bir Kürt devletini neden istesinler?

Irak Kürt hareketinin önderliği, emperyalizm karşısında tutarsız, kompradorlaşmaya yatkın bir önderliktir. Bu tip hareketlerin, daha mücadele aşamasında emperyalist çıkarlara eklenmesi, hatta tamamen emperyalist bir alet haline gelmesi, başarıya ulaşması halinde, onun getireceği bir devletin, yarı-sömürge bir devlet olacağını gösteriyor. Fakat Irak Kürt hareketini yaratan, örgütleyen emperyalizm değildir. O kendi ulusal amaçlarına adanarak doğmuştur. Süreç içerisinde, mücadele ettiği ve politika yaptığı ilişkiler sistemi, onu milli özelliğini zorlayan kombinezonlara girmeye itmektir. Böyle durumları dikkatle ayırmalıyız.

Körfez savaşı tahlillerinde, Amerikan işgaliyle birlikte bulanıklık ve yanlışlar arttı. Kuveyt işgalinde Saddam'a çatıldı. Durum nispeten açıldı. Ama Amerika ve müttefiklerinin işgali başlayıp; yarı-sömürge bir devletin, emperyalist dünyayla kapışmasına dönüşünce, Saddam'ı gözeten, hatta onu destekleyen üç dünyacı politikalar gelişti. İşte Saddam'ın, büyük emperyalizmle kapışan korkusuz şövalye olarak görüldüğü bir sırada Kürt hareketinin, Amerikan ilişkisini geliştirilmesi, ulusal niteliğinin kabul edilmesinde tereddütler yarattı. Bu karmaşık ve çetrefil olayı tek ve düz bir tavırla karşılamak imkansızlaştı.

biz üç tavrı geliştirdik.

Birincisi: Irak rejiminin, Kuveyt'i işgali, haksız ve zorbaca bir ilhak hareketidir.

İkincisi: (ama nasılsa, Irak'ın Kuveyt'i işgalini haksız ve zorbaca bulmamız, ona karşı çıkan gerici konuşmuş El Sabah rejimini desteklediğimiz anlamına gelmiyorsa) Amerika ve müttefiklerinin Ortadoğu'ya asker göndermeleri, Irak'a saldırımları

ve işgalleri de emperyalist bir eylemdir ve bu demek değildir ki, bu durumda emperyalist eylemle savaşılan despotik, gerici-faşist Irak rejimi desteklenmelidir.

Üçüncüsü: Kürt hareketi, emperyalist ilişkilerden siyasal ve askeri yararlar umarak, böyle ilişkileri geliştirse bile, Saddam rejimi karşısında o, asıl olarak ulusal amaçları peşindedir, ve ulusal amaçlarına göre, Saddam rejimi ile savaşmasının, aynı zamanda, ona rağmen Emperyalistlerin Saddamın devrilmesi amaçlarına yaraması, onu emperyalistlerle paralel hareket konumuna taşıdı. Ama, o, ancak, kendi ulusal amaçlarını bir kenara bırakarak veya tamamen emperyalistlerce ya-

yönelir ve bu ülkelerin halkları sadece bu emperyalist gerici çıkarlar uğruna savaşa sürülmüş olmanın felaketini yaşarlar.

Ama kuşkusuz en büyük laneti ve tiksintiyi Amerika hakediyor.

O günlerde bir karikatür yayınlanmıştı. Karikatürde "dış Kürtler" in hamiliğine ve destekçiliğine soyunan Özal, "iç Kürtler" i Kozakçıoğlu'na havale ediyordu.

Birden bire, gerçekten böyle bir görünümle karşılaştık. Ankara'da Talabani ve Barzani'nin temsilcileri ile gizli bir görüşme yapılmıştı.

Sonradan, yapılan bir çok açıklamayla tamamıyla anlamış bulduk ki Özal'da yalnızca Amerika'nın iteleme-

Kuveyt-Irak, Amerika ve Müttefikleri ve Kürt hareketi... Bu güçler içerisinde yalnızca Kürt hareketinin amaçları ilerici ve demokratik amaçlardı. Ötekilerse, talancı, işgalci, ilhakçı Kapitalist çıkarları için savaştılar. Onların arasındaki dalaşma ve savaş devrime karşı güçlerin arasındaki bir savaştı.

ratılmış olarak Irak'ta ilerici bir rejimin olması durumunda gerici bir hareket olurdu.

Kuveyt-Irak, Amerika ve Müttefikleri ve Kürt hareketi... Bu güçler içerisinde yalnızca Kürt hareketinin amaçları ilerici ve demokratik amaçlardı. Ötekilerse, talancı, işgalci, ilhakçı Kapitalist çıkarları için savaştılar. Onların arasındaki dalaşma ve savaş devrime karşı güçlerin arasındaki bir savaştı.

Bizim, önce İşgalci ve İlhakçı Irak'a, sonra ise Amerika ve müttefiklerine mızrağın sivri ucunu yöneltmemiz, statükonun devamını istediğimiz ve siyasal haritayı onayladığımız anlamına gelmez. Devrimci güçlere göre statüko'da, Harita da, değişmelidir. Ama, devrimci biçimde, bölge halklarının, olaylara itilen halkların ve Kürt ulusunun siyasal ve ekonomik kurtuluşunu, özgürlüğünü sağlayacak biçimde.

Bunun dışında, emperyalist ve gerici güçlerin her türlü müdahalesi, onların çıkarlarını daha fazla sağlamaya

siyle Kuveyt işgaline karşı politika yapmıyor, aynı zamanda Saddam'ın devrilmesini ve Irak'ın askeri olarak zayıflatılmasını istiyordu. Su tartışmaları ile ilgili, Saddam'ın görüşmelerde savunduğu tehditlerin altında kalmış olan Turgut Özal, Amerika'nın yedeğinde hayıflanıyor. Birinci olarak, işte bu amaç Özal'da, Kürt hareketini bir eleman olarak kullanmak durumuna getirdi. İkinci olarak kendisinin değiştiremeyeceği Amerika'nın Kürt tavrının Irak Kürt hareketinin gelişmesinde sağlayacağı gelişmeleri, bu ilişkiyle mümkün olduğu kadar frenlemek ve denetlemek istedi. Üçüncü olarak, kabul edilebilir bir düzeyde "Özerklik" kalma garantisi üzerinde sağlayacağı desteğe karşılık, Kürt hareketinin PKK'ya desteğini kesmesini sağlamak ve dördüncü olarak da, ulusal mücadelenin gelişmesiyle, bastırma amacına karşı isyanı iyice körükleyen ve ulusal tepki oluşmasına yol açan yürürlükteki tutumu, hareketin amaçlarını bulandırarak ve güya geçersizleştirerek onu ge-

riletmek ve burjuva demokratik, ilerici dünya kamuoyunun baskısını savuşturmak için, "özerkliğe" doğru zemin hazırlamak... (Bundan dolayıdır ki dil yasağının "kalkması gibi bir tasarrufu aynı sıralarda yaşadık) amacıyla resmi politikada değişiklikler yaşadık.

Resmi politika, bizde daha kesin değişikliklere uğruyacaktır. Belki fazla uzak olmayan bir zamanda, "özerklik" düzeyine gelinecektir. Herşey ulusal hareketin başarısıdır. Zorlayıcı ve değiştirici olan odur. Resmîyet, esasî kurtarmak için. her iflas aşamasında politika değişikliğine gitmek zorunda kalacaktır.

Türk egemenleri, geleneksel tavırlarına göre, zor'u en zorbaca ve katliamcı biçimde sonuna kadar deneyecektir. Bunun yönünde ve derecesinde, değişiklik yapmak zorunda kaldığı zamanlarda bile, sık sık toptan çullanma-

İki aşama benimsenmiş gözüküyor ve stratejik olarak da uygun düşüyor. Önce, bir parçada bağımsız bir Kürt devleti kurmak ve sonra Birleşik Kürdistan mücadelesine geçmek...

Fakat Kürdistan'ın her bir parçası üzerinde egemen olan İran, Türk (ve Suriye) hakim sınıfları bu Stratejik yolu tukamak için, kendi özel rekabetlerinde bu partileri "kullanmak" yoluna gitseler bile, diğer parçalardaki bir bağımsız Kürt devletine, en az kendi siyasal sınırlar içinde bir Kürt devletine karşı oldukları kadar karşıdırlar.

Bu nedenle, Irak Kürt hareketinin önderleriyle görüşülmesini kınayan çevreleri Özal, "bize bağımsız bir Kürt devleti peşinde olmadıklarını söylediler" diyerek yatıştırmaya çalıştı. Talabani ise, Lübnan toplantısında (Irak yönetimi ile görüşme zemininin olduğu günlerde) Türk hükümetine

rar yenildi. Amaçlarını dayatamadı ve uzlaşmaya geçti Oysa ki kriz durumları ve savaşlar, sadece elverişli bir ortam, bir dış koşul yaratırlar. Bu elverişli koşul hazırlanmış iç mücadele güçleriyle tamamlanamazsa, tek başına zaferi sağlamazlar.

Talabani'yi Saddamla görüşmeye iten şey, asgari program düzeyini iyice indirmeye iten şey, ortamın giderek elverişli olmaktan çıkmaya başlaması, ve iç cephede çöküntüdür. Ve tabii çöküntünün arkasından gelen trajik göç.

Şimdi gördüğümüz intikamcı veya zafer kararlılığıyla bir geri dönüş değil. Saddam'ın Kürt politikasının açtığı kapı aralığı bu elverişsiz ortamda uzlaşma paratnerinin Saddam olduğunu gösterdi onlara.

İran'da son açıklamalara göre halâ 900 bin Iraklı Kürt bulunuyor. Türkiye'de ise bu dönem göçmenlerden sadece 10 bin kişi kadar kaldığını açıkladı.

Bu göç, Amerika'nın ve Türkiye'nin hesaplarını nispeten bozdu. Kürt hareketi, Saddam'ın yıkılışını da beraberinde getiren bir özerklik zaferi sağlayamadı... Aksine yeni sorunlar bir göç dalgasına yolaçtı. Göç olayı karşısında, ayaklanmayı teşvik eden Amerika, önce, Kürtler için ölecek askerleri bulunmadığını açıkladı, ama sonra, tekrar insiyatif kumandasına geçti.

Ama bu değişiklik Bush'un sandığının aksine, Amerika'da dipte köşede kalmış ve göze çarpmamış, Kürtler için ölmeyi düşünen bir kaç askerinin bulunduğu anlaşılmasıyla olmadı tabii.

Amerika Kürtler için Saddam'ı sıkıştırmak ve Kürt hareketinden sadece yararlanmak istedi. Değişikliği, Amerika'nın, Dünya başkanlığı pozunu sürdürmek, siyasal statükoyu tam olarak kontrol etmek, uysal bir Amerikancı Kürt devleti için zemin yoklamak, Saddam rejimi ile yeni bir kapışma ortamı aramak ve Saddam'ın ve Irak'ın çökmesine çıkan ateşkes

Türk egemenleri, geleneksel tavırlarına göre, zoru en zorbaca ve katliamcı biçimde sonuna kadar deneyecektir. Bunun yönünde ve derecesinde, değişiklik yapmak zorunda kaldığı zamanlarda bile, sık sık toptan çullanmaya ve kırımlara dönecektir. Kısacası onun politikasına burjuva demokratik ölçülerin gelmesini beklemek hayal olur.

ya ve kırımlara dönecektir. Kısacası onun politikasına burjuva demokratik ölçülerin gelmesini beklemek hayal olur.

İkinci Özellik, Türkiye'de, Kürt ulusal hareketinin önderliğinin programı, ötekilerden daha düzeylidir. Bu önderlik "bağımsız" Kürt devleti amacına ötekilerden daha kararlı biçimde bağlıdır.

İşte karşı karşıya bulunan güçlerin bu nitelikleri bizde ulusal sorunun varacağı yere, kan içinde varacağını gösteriyor.

Şuna dikkat çekmek gerekiyor. Kürdistan'ın parçalarındaki her bir ulusal hareket, kendi parçası üzerinde hareket ediyor. Ve hemen başlangıçta "Birleşik Kürdistan" düzeyine yönelmiyor. Ama ulusal programların nihai amacı Birleşik Kürdistan'dır.

PKK hususunda ödün verdiğine dair kınâmalara karşılık PKK ve Öcalan'ı övücü açıklamalarla karşılık verdi.

Aslında bir bütün olarak değerlendirildiğinde Irak Kürt hareketinin son Körfez savaşı sırasında izlediği politikaların geçersiz ve yanlış politikalar olduğu görülüyor. Kendi potansiyelini harekete geçirmek ve kendi özgüçlerine dayanmak yerine çelişmeli durumların yarattığı krizlere ve geçici konumlara göre strateji çizmek, ona her zaman pahalıya patladı.

İran-Irak savaşında da, gene krize ve İran yardımına bel bağladı. Savaş bitince Saddamla başbaşa kaldı. Halepçe Katliamına uğradı ve yenildi. Körfez Savaşında gene krize ve Amerikan desteğine bel bağladı. Savaş bitince tekrar Saddamla başbaşa kaldı, yeni bir "kaçak açlık" yaşandı ve tek-

koşullarını denetlemek isteğine borçluyuz.

Görünüş ise şudur:

Saddam Kürtleri kırmaya başladı. Çaresiz halk per perişan yollara düştü ve büyük bir insanlık dramı yaşandı. "Yardımsız Amerika" bunu temiz vicdanına sığdıramayarak koştı ve "tarihin en büyük hava yardım köprüsü"nü kurarak büyük bir insaf ve insaniyet örneği verdi. Yalnız ckmek ve çadır değil, bu halkı asker konvoylarının koruyuculuğunda kendi top raklarına götürdü. (oradan da, kasti ryanın yolaçtığı felaketin yaralarını sarmak üzere Bangladeş'e 6000 Amerikan deniz piyadesini gönderdi.)

Bu süreçte ortaya çıkan "Güvenlik Bölgesi" Türkiye'de büyük kaygı uyandırdı. Özal, "bir koyup yirmi almak" için iştahla sulanırken büyük bir fatuurayla karşı karşıya kaldı. 5-6 yüz bin Kürt sığınmacıya bakılacaktı. Hemen "güvenlik şeridi" oluşturulmasını önerdi. Kürtler Irak silahlı kuvvetlerinden arındırılmış bir şerit üzerinde yerleştirilmelidir...

Fakat kısa bir süre sonra, öneri basısız kaldı. Çünkü Özal, gelecekte belki de bağımsız bir Kürt devletinin zemini oluşturabilecek böyle bir bölgenin ortaya çıkması önerisini getirmekle, büyük bir ihtiyatsızlık gösterdiğini anlamıştı.

Ama Amerika insiyatifi ele aldıktan sonra, olaya kendi açısından sakıncasız, aksine yararlı bir çözüm getirmek istedi ve bu da Özal'ın şeridinden daha tehlikeli bir "Güvenlik Bölgesi"nin doğuşunu getirdi. Çünkü Irak, askerlerinden ve polisinden arındırılmış ve Amerikan koruculuğu altındaki böyle bir Kürt bölgesi, eğer kürtler tarafından olaylar, kendi mantıklı sürecine doğru zorlanırsa, bağımsız bir Kürt devletinin doğuşuna varabilir, veya Musul-Kerkük bölgesi üzerinde Amerika tarafından onaylanmış bir Kürt egemenliğini kapsayan ileri bir otonom Kürdistan yaratabilir... Oysa ki bir koyup alacağımız yirminin kâr hanesindeki 19'un 18'i, Musul ve Kerkük bölgesini bu dolaşıklık içinde bir pun-

duna getirip, kapıvermekti ve bununla birlikte Kürt ulusal hareketin cephe gerisi desteklerini ezmek.

Savaşa girmek için Özal'ı tutan kaşını da bu değil miydi zaten?..

Ve halâ "Türkiye'nin müdahalesi"ne bağlanan senaryolar hazırlanıyor.

Türk hakim sınıfları doğrudan doğruya Musul-Kerkük amacını ileri süremiyorlar. Ama orada yaşayan Türkmenler, onlara göre pekala bir gerekçe sağlamaktadır. Ama, propagandif gerekçe BM kararları ya da

Kürt ulusal savaşı, (eğer proleter olan bir devrim ona tamamen yeni ve daha ileri bir boyut getiremezse, ve o salt bir ulusal hareket olarak kalmaya devam ederse)-PKK yenilse bile-ancak yukarıda özelliklerini belirttiğimiz bir (başka) önderliğin, zaferi garantileyen bu doğal özelliklere bağlı kalmasıyla asgari çözüme ulaşabilir.

Türkmenler olsa bile, Amerika ve ötekiler kaşıntının asıl nedenini biliyorlar. Türkiye şimdiye kadar savaşa kendi silahlı kuvvetleriyle fiilen girmediyse, bu, ülke içinde oluşan ciddi muhalif baskı yüzünden olduğu kadar Musul ve Kerkük'le ilgili amaçların onay görmemesinden de oldu. Yoksa, hemen ertesi günü paldır-küldür savaş içinde bulurduk kendimizi.

Belirli olan sonuçların yanında belirsizlikte kalmaya devam eden sorunlar da var olmaya devam ediyor.

Dünya dengeleri değişti. Amerika şimdi tartışmasız bir emperyalist liderlik konumunda. Körfez krizinde, Rusyanın, etkinliğini, diplomatik başarılarla korumaya yönelik taktiklerini boşa çıkardı. Ortadoğu'daki etkinliğini sağlamlaştırdı. Irak rejiminin gücünü kırdı. Kısa vadede kontrol altına aldı onu. Kuveyt'in yakın geleceğide belli oldu. Emir-Şeyh'in Kuveyt'i Saddam'ın midesinden çıkarıldı ve müstakil bir devlet olarak kalmaya devam edecek.

Suriye rotayı daha belirgin biçimde Amerika yönüne kırdı.

Ama Filistin, Kürt ve Lübnan sınırları henüz çözümsüzlük içindedir. Irak Kürt hareketi yakın gelecekte nasıl bir seyir izleyecek, statü ne olacak, güvenlik bölgesi korkulan sonuç-

larını doğuracak mı? Saddam, Talabani-Barzani görüşmesinden nasıl bir özerklik çıkacak? Bunlar belirsiz.

PKK hareketi, Kürt sorununa, en ciddi alternatiftir, elinde bulundurduğu silahlı kuvvetlerin mevcudu Barzani ve Talabani'den daha az da olsa bu böyledir. Çünkü yalnız o, bir ulusal savaşı, zaferi güvenceye almak için gerekli koşulları gözetererek götürüyor. O da çeşitli emperyalist ülkelerle ilişkiler geliştiriyor, komprador devletlerden yardım alıyor. Ama ulusal

programın düzeyinde gerilemiyor; mücadeleyi elden bırakıp, tamamen diplomasiye kaymıyor, politikasını tamamen kriz durumlarına oturtmuyor ve ilişkilerde kendi çıkarlarını korumayı beceriyor.

Kürt ulusal savaşı, (eğer proleter olan bir devrim ona tamamen yeni ve daha ileri bir boyut getiremezse, ve o salt bir ulusal hareket olarak kalmaya devam ederse)-PKK yenilse bile-ancak yukarıda özelliklerini belirttiğimiz bir (başka) önderliğin, zaferi garantileyen bu doğal özelliklere bağlı kalmasıyla asgari çözüme ulaşabilir. Asgari çözüm, ulusal sorunun çözümü demektir. Ulusal burjuvazi açısından azami çözüm Birleşik-Bağımsız bir Kürdistan'dır. Ama Proleter devrim açısından bu asgari bir çözümdür. Üstelik o demokratik olan bir devrimle, anti Feodal karakteri içererek yürürse, gerçek bir ulusal devrim olur. Kürdistan'da, birleşik Kürdistan düzeyinin stratejik ertelenmesi, aynı zamanda, toplumsal-ekonomik kökleri açısından feodal parçalanmışlığa dayanıyor. Daha başlangıçta birleşik Kürdistan'ın isteyecek, ulusal bilinç yeterince gelişmemiştir. Önderliklerin Yar-Burjuva nitelikleri ve aşiretçi kökenleri bu bilincin gelişmesini frenliyor.

CUMHURİYET SAVCILIĞINA

EYÜP

Ben, 4 yıldır; aylık Peryotlarla yayınlanan YENİ DEMOKRASİ adlı siyasi Dergiyi çıkaran UMUT YAYINCILIK şirketinin iki yıla yaklaşan bir süredir müdürlüğünü yapmaktayım.

Böyle bir şirkette çalışmış olmamın nedeni, hem kendi yaşamımı idame etmek hemde Dünyayı, olayları ve yaşamı yorumlama, onlara katılma, ya da müdahale etme ve değiştirmenin adı olan düşünce bütünlüğüne sahip olmamdaki tercihtir. Benim sahip olduğum siyasi düşünce bütünlüğü; bu düzenin haksızlık ve adaletsizlik üzerine inşa edildiği; bunun ekonomik ve politik temelini Emperyalizmle girilen yarı-sömürgecilik ilişkileri ve Feodalizmin tasfiye edilmemiş olmasının bugüne taşıdığı kaba ilkelik ve zorbalıkta ifadesini bulan faşizmin; bir siyasi yönetim biçimi olarak toplumun ezici çoğunluğunu zorla idare ettiği yönündedir.

İktisadi ve siyasi nitelik haliyle bireyin yaşamına'da çeşitli biçimlerde etki eder.

Ben, adı ne olursa olsun hiçbir Devletin ve hiçbir Devlet memurunun yada bireyin, kişinin; uluslararası sözleşmeler ve yasalarla çerçevesi tarif edilerek teminat altına alınan insan hakları ve özgürlüğünün çiğnenmemesi, tehdit edilmemesi gerektiğine inanıyorum. Helaki bu ihlal gayri insani muamele ve işkenceyle boyutlanır, bu yöntem, bireyin yaşamını elinde alışı dek giderse, buna karşı avazım çıktığı kadar bağırır, her insanın bu canavarca uygulamaya karşısında tavır belirlemesini isterim. Bu tutum aynı zamanda müdürlüğünü yaptığım dergisinde yayın çizgisindeki ilkeye

tekabül etmektedir. Bu ilke: İşkenceye karşı dur, işkence yapılmasını önle, işkence görenlerin iyileşmesine yardımcı ol, işkenceyi ve işkenceciyi teşhir et. Siyasi düşüncesi ne olursa olsun hiç kimseye işkence yapılamayacağı bilincini yaygınlaştırır. Bunu olanaklı kılan uluslararası sözleşmeleri ve yasal hakkımı kararlılıkla koru ve savun! biçimindedir.

İnsan hakları konusunda bu politikayı benimsemiş olmamın bir sonucu olarak, idarecilerinden biri olarak bulunduğum dergi; Türkiye'de polisin uygulama ve ihlallerinden ileri gelen işkence ve gayri insani muameleyi teşhir; bu uygulamaya Devletin yönetici kademelerinden verilen desteği de eleştirmektedir.

İşte tamda bu noktada son bir yıl içinde tam 5 kez polis tarafından gözaltına alındım ve dergi sayfalarında eleştirilen ve karşı çıkılan işkenceye maruz kaldım.

Son olarak 1 Nisan akşamı birlikte ikamet ettiğim yazı işleri müdürümüz Tuncer DİLAVEROĞLU'yla birlikte gece saat 12.30 sıralarında evimize baskın yapan çelik yelekli, kasklı ve ellerinde ateş etmeye hazır otomatik tüfekleriyle 15-20 civarındaki siyasi polis tarafından, evde alındığımız andan itibaren dövülerek 1. şubeye götürüldük. 1. şubede polis bize, "evinizde 3 adet geco marka mermi, bir adet bekçi parkası ve polis rozetleri bulunduğu" yollu iddiayı kabullenmemiz için günlerce işkence yaptı. Yani bir komploya kurban edilmek isteniyorduk. Bu sayede Derginin yayın yaşamı ortadan kaldırılacaktı. 10 gün sonra çıkarıldığımız Savcılık ve ha-

kim de bu gülünç ve tabii ürkünç iddiaları dikkate almadığı için serbest bırakıldık. Her ikimizde 10 günlük süre içinde yapılan işkenceler Hükümet Tabibliğince tesbit edildi, iki ve üç günlük rapor aldık.

Yine 1 Mayıs 1991 günü saat 9.45 sıralarında günün özelliği dolayısıyla fotoğraf makinemle haber, resim toplamak için taksim alanına gitmek üzere yürüdüğüm Harbiye'de siyasi polis tarafından engellendim. Fotoğraf makinemdeki boş filmler yakıldı. Akşam 7'ye kadar Harbiye Karakolunda bekletildikten sonra 1. şubeye götürüldüm ve gece 23.00'e kadar tamamiyle keyfi ve zevk alma gereği dayak yedim. aynı gece saat 24'de tekrar Harbiye Karakoluna gönderildim ve sabah karakoldan bırakıldım. İkinci gün Cumhuriyet Savcılığına yaptığım şikayet başvurusuyla çıktığım Hükümet Tabibliğinde işkence gördüğümü belgeleyen 3 günlük rapor aldım. Şu anda 1 Nisandaki işkencede belimde, 1 Mayıstaki işkencede de boynumda kalıcı sakatlıklar almış olarak yaşamaya devam ediyorum. Bütün bunları, aşağıda izah edeceğim ve suç duyuruma temel teşkil edecek olayın öncesinin bilinmesi ve sonrasının muhtemel gelişmesinin hesaplanmasına anlaşılabilir bir kolaylık sağlar diye anlatma gereğini görüyorum.

19 Mayıs günün akşamı ve 20 Mayıs sabahının ilk saatleri olan gece saat 03.30 sıralarında 13 taksi ve 3 münibüsten oluşan yaklaşık 60 kişilik bir siyasi polis bölüğü, kaldığım evi savaşa gidenlerin kuşanmışlığıyla basıyor. Büyük bir tesadüf eseri o akşam Kadıköy'de ikamet eden annemin evinde bulunmam dolayısıyla polis, kapımı kendi

yöntemleriyle açarak evde 1 saat "arama-tarama" yaptıktan sonra kapıyı çeker ve beni nasıl "ele geçirmek" istedikleri, ben bulunamadığım için belli olmayan bir halde çekip gidiyor. Bunu 20 Mayıs akşamı eve geldiğimde ve evdeki dağınıklığı görerek komşularıma sorduğumda öğreniyorum. 19 Mayıs akşamı 60 kişilik bir bölükle evimi basan polis, ne hikmetse o günden bu yana ne bulunduğum iş yerinde, nede evimde beni almıyor. Çünkü polisin beni alma nedeni o gecedan sonra ortadan kalkmıştır. O gece yani 19 Mayıs gecesi ise Kadıköy/Hasanpaşa'da iki kişinin "ölü ele geçirildiği" akşamıdır. Ve bu sivil polis konvoyu ise muhtemelen Hasanpaşadaki olayın sahibi konvoyudur.

Şimdi soruyorum: Acaba ben polisin uygulamalarını eleştiren bir Derginin Müdürü olarak ve 1980'de TKP/ML davasında örgüt üyesi savları yargılanıp 6 yıl yatıktan sonra çıkmış olmanın sicilimde bıraktığı NOT'un sonucu "çatışmada ölü olarak ele geçti" biçimindeki manşetlerle ifade edilecek üçüncü kişiyimdim?

1 Nisan'da "evinde üç mermi polis rozeti bulunduğu" yönündeki polis iddiaları, 19 Mayıs gecesi (evde bulunmuş olsaydım) için, "Topla, tüfekte çatıştı, ölü ele geçti" yönündeki uzun senaryonun son perdesi mi oynandı?

60 kişiyle gelerek beni o gece evde bulamayan polis, "zabıtalık" bir "suçum" varsa neden bir kişiyle yada iki kişiyle beni evde yada işyerimde almıyor? Yoksa önce yaptığım iş gereği, sonrada tam 5 kez gözaltına alındığım için her seferinde tekrar tekrar polise yazdığım ev ve işyeri adresim unutuldu mu? Hemen her hafta dergi yazarlarından açılan davaların Savcılık ve mahkeme tebliğlerini evimde şahsımıza tebliğ eden, hatta evde oturup bir sagara içimlik zaman dinlenen Alibeyköy Karakol polislerinde mi evimi unuttular? O gece baskına gelen 60 polisten hiçbiri beni almamış olarak döndüklerini hatırlamıyor mu?

Eğer gerçekten herkes unuttuysa makamınızın aşağıda bildireceğim ev ve iş adresimin bütün Emniyet teşkilatına bildirilmesinin benim açımdan bir sakınca teşkil etmeyeceğini beyan ediyorum.

Benim 1980'de TKP/ML davasında "örgüt üyesi olmak" iddiasıyla yargılanıp sonuçta 10 yıl ceza almam ve bu cezanın infazının bitimi olan 1985 sonunda tahliye olmam, benim "TKP/ML üyeliği"mi (ki sıkıyönetim mahkemeleri üyeliğimi kanıtlar hiçbir delil bulamamalarına rağmen bu cezayı verdiler.) bitirmeye yeterli değil mi. Değilse bunun hukuki, yasal dayanağı nedir? Aynı mahkemeler tarafından çeşitli yasadışı örgüt üyeliği savıyla yıllarca cezaevinde tutulan ve şu anda parlamentoda kimisi Bakan, parti başkanı ve milletvekili olarak bulunan 40'a yakın parlamenterin de polis açısından örgüt üyeliği devam ediyor mu? Örgüt üyeliği, yasadışı bir faaliyetin bulgulu icrasıyla somutlandığına göre polisin; benim hâlâ örgüt üyesi olabileceğim kuşkusunun bulguları nedir? Varsa neden bu delillerle Adli Makamlara sevk etmiyor?

Bu son olay beni, polisin; benim yaşamıma son vermeyide içine alan bir senaryosuyla karşı karşıya kaldığım sonucuna götürüyor. Ama bütün bunlara rağmen can güvenliğimin kalmadığını söyleyemem. Zira "Teröre Karşı Mücadele" gibi, nasıl uygulandığı Kadıköy Hasanpaşa olayı ile ispatlanan bir yasanın uygulandığı bir ülkede, bende dahil, hiç kimse, can güvenliğinin olduğu iddiasında bulunamaz. Eğer polis, 11 (onbir) yıl önce Gayri-Yasal bir örgülle ilişkide bulunduğum iddiasıyla yargılanıp ceza aldığım gerçeğinden hareketle Hâlâ beni o gözle görüyorsa, yada polisin uygulamalarını eleştiren bir derginin çalışanlarından olduğum için bana kin duyuyor ve bunun içinde beni öldürmeyi kafaya koymuşsa kendisi bilir. Bundan endişe duymuyorum ve kimseden beni korumasını istemiyorum.

rum.

İnsanı, önce insan olduğu için savven insanlık değerlerine ve erdemlerine sahip olduğu oranda herkese saygı duyan, toplumun insanlarını ve tüm dünya insanların onurlu ve acısız bir yaşamı paylaşmaları için kendinden ne katması gerekiyorsa bunu yapmaya hazır bir insan olarak polisi "öldürülecekler" listesine girmişse bu benim suçum değil, bu düzenin benden önce değişmesi gerektiği yönünde ki düşüncemin doğrulanışıdır. Ve YENİ DEMOKRASİ Dergisi bu düşünceleri yönündeki yayınına devam ettiği müddetçe bende orada çalışmaya devam edeceğim.

Yaşamım boyunca hiçbir zaman sözle bile olsa incitmeyen bir insan olarak hiç kimseyle düşmanlığım yoktur, hiçbir yasadışı faaliyetim yoktur. Olmadığı gibi günün 24 saati polisin takibinde olduğumun farkındayım. Hangi biçimde olursa olsun yaşamımın son bulunduğu yerde polisi sorumluluğunun olduğunu şimdide beyan eder, bilgilerine sunarım.

3 Haziran 1991

**YENİ DEMOKRASİ DERGİSİ
İDARİ MÜDÜRÜ
M.ALİ ESER**

Not: Evimde, bir somya, bir Plasmasa ve sandalye, Yemek için kap-kacak ve okuyup incelediğim birkaç kitap ve dergiden başkaca bir eşya yoktur. Bunun dışında günün birinde "evimde bulundu" denebilecek herşey, ben olmadan evime giremeyen çıkan siyasi polisin koyduğu şeyler olduğunu şimdiden bilgilerinize sunarım.

**İş Adresim :.....
Ev Adresim:.....**

HASANPAŞA OPEASYONUNDA KATLEDİLEN İSMAİL ORAL VE HATİCE DİLEK TOPRAĞA VERİLDİ.

PEŞİNDE!... / İSMALİLLER
- HATİCE- LER
ÖLÜMSÜZDÜR!... / KATİL
POLİS KATİL İKTİDAR!... /
İŞKENCECİLER CEZASIZ
KALMADI KALMAYACAK
vb. bir dizi slogan atılıp çeşit-
li marşlar söylendi. Camiden
Gülsuyu mezarlığına kadar o
çok sevdiği halkının omuz-
larında Hatice Dilek, me-
zarlıkta yapılan çeşitli ko-
nuşmalar, saygı duruşu ve

Hasanpaşa operasyonunda katledilen İsmail ORAL ve Hatice DİLEK'in cenazeleri morgdan birlikte alındı. Her ikisinde ailelerinin istedikleri yerlere götürüldü. İsmail ORAL'ın cenazesi İzmit'e götürülürken, Hatice DİLEK Gülsuyu Mezarlığında toprağa verildi.

Sivil ve resmi polisler cenazelerin morgdan alınmasından itibaren yoğun önlemler almaya başladılar. Kitleler cenazenin kaldırılacağı Gülsuyu camii önünde toplanmıştı. 1000 kişiden fazla oluşan devletin resmi ve sivil polisiyle karşılaştılar. Çelik yelekli, Kalkanlı, joplu, silahlı bir yığın polis kitleyi çepeçevre sardı. Bir kısım insan cenazeye gelmeden önce belli yerlerde polis tarafından geri çevrilirken diğer bir kısım insan ise yoğun polis kuşatmasından çekindiği için korteje girmeyip,

dışardan izleme durumunda kaldı. Yaklaşık 1000 kişi cenazeye katıldı.

İlk önce alkışla başlayan protesto düzenli sıraya geçildikten, yürüyüş disiplini sağlandıktan sonra polisin tehdidine prim verilmeyerek sloganlar atılmaya başlandı. Kitleler Devlet Terörüne duyulan öfkeli sloganlarda kendini ifade etti.

-KATİLLERDEN HESAP SORACAĞIZ!... İSMAİL'in , HATİCE'nin KATİLİ PATRON -AĞ, DEVLETİ!... / ANTI-TERÖR BİZLERİ YILDIRAMAZ!... /KAHROLSUN FAŞİST DİKTATÖRLÜK!... / ORDUMUZ KATİLLERİN

sloganlar atılırken, üzerinde İsmail Oral ve Hatice Dileği'n büyük boy resimlerinin bulunduğu, altında "onlar bağımsızlık-demokrasi ve Sosyalizm mücadelemizde yaşayacaklar" ibaresinin yer aldığı pankartın açılışıyla birleşen kitlenin tepkisi eşliğinde toprağa verildi.

İsmail ORAL'ın cenazesi ise ai-

lesi, yoldaşları ve Devrimci-Demokrat kitlenin katılımıyla saygı duruşu yapıp, çeşitli sloganlarla dile getirilen tepkilerden sonra, İzmit Bağçeşme Mezarlığı'nda toprağa verildi.

**ŞAN OLSUN AYDINLIK
YARINLAR İÇİN ÖLMESİNİ
BİLENLERE**

1 MAYIS 1991'İN KALBI TÜRKİYE'DE YİNE 1 MAYIS ALANI EKSENİNDE ATTI

Egemen sınıflar her yılın 1 Mayıs öncesi günlerinde, büyük bir muharebenin hazırlığını yaparlar. 1 Mayıs'a 3-5 gün kala, işçi sınıfı ve ezilen yığınlar açısından simgesel önem taşıyan alanlarda polisiyle, askeriyle, motorize birlikleri ve eğitilmiş polis köpekleriyle yoğun tatbikatlar sürdürür, 1 Mayıs günün alaca karanlık saatlerinde de, alanlar, kilit kavşaklar, ve fabrika önleri işgal edilir. Egemen sınıfların bu mevzilenişi 1991 1 Mayıs'ında da geçmiş yıllara oranla daha yoğun, daha çok güç

yıymış olarak ve özellikle İstanbul'daki Taksim Meydanı'nın çevresi çok daha gerilerden abluka altına alınmış olarak gerçekleşti. Ama yinede emeğin ve onun kızıl yıldızlı temsilcilerinin Birlik, Mücadale ve Dayanışma günlerine sahiplenmeleri engellenemedi.

İstanbul'da 1 Mayıs'ın enternasyonal alanına en yakın noktada hamle yapan YENİ DEMOKRATİK GÜÇLER, 1 Mayıs '90'ın simgesi Gülay BECEREN'in düştüğü yeri vga arenasına çevirdiler. Karşı-devrimin adım

başı kuşatmasına ve kutlama saatine kadar ikibin kişinin gözaltına alınmış olmasına rağmen, Harbiye'de 200 ila 300, Saraçhane'de 1000 kişi, Eminönü'nde 70-80 kişilik gruplar ve Belediye binası önünde yürümeye başlayan 800 ile 1000 kişilik işçi 1 Mayıs'ın mücadelesini alanlara taşıdılar. İzmir'deki izinli 1 Mayıs gösterisine 15000 kişi katılırken, Adana, Ankara, Mersin, Bursa ve Malatya'da çok sayıda haklı ve meşru gösterilerin olması ve Diyarbakır başta olmak üzere Kürdistan'ın çeşitli yerlerinde bir mayısın kitle gösterileriyle sahiplenilmesi egemen sınıfların

"yaptırmayız" "kuş uçurtmayız"heveslerini kursaklarında bıraktı. YENİ DEMOKRATİK GÜÇLER'in dışındaki işçi ve emekçilerin İstanbul'da 1 Mayıs alanını hedef almamalarındaki yanlışlığı burada tartışmamakla birlikte, poliste ve mahkemelerde 1 Mayıs'ı dobra dobra savunmamaları büyük bir yanlışlık olarak vurgulanması önem taşımaktadır.

İstanbul'da gözaltına alınan 2500 kişi bir hafta içinde bırakılırken yedisini Yeni Demokratik düşünce sahibi devrimcilerden oluşan toplam 9 kişi de tutuklandı. Yeni Demokratik güçler, 1991 1 Mayıs'ında mücadele ruhu oldular. Poliste ve çıkarıldıkları mahkemelerde 1 Mayıs'ı savunan, hatta savunmadan öte bir tavırla emek düşmanlarına; 1 Mayıs'ı birlik dayanışma ve mücadele günü olarak bütün engellere rağmen kutladıklarını, hep kutlayacaklarını haykırarak tavrılarıyla mükemmel bir gelenek de yarattılar. Emeğin ve mücadelenin soylu çöşkusunu yayanlara, yaşatanlara selam olsun.

Pratik Mücadele Ve İnsanları Çevreleyen Alışkanlıklar

İnsanlar doğuştan tüm yetenek ve alışkanlıklarıyla birlikte doğmazlar. Yaşam süreci içerisinde, çevresindeki maddi koşullar onun gerçek yaşamını belirler. İnsanı çevreleyen koşullar, üretim faaliyeti ve ilişkileri yani sınıf mücadelesi, insanları farklı oranda etkileyerek onlara, belirli bazı yetenek ve alışkanlıklar kazandırır. İnsanın çevresiyle olan ilişkileri ve onun üretim araçları karşısında aldığı konum, çıkar ilişkileri paralelinde alışkanlıklarını da ortaya çıkarmış olur. Doğal olarak mensup olduğu sınıfın alışkanlıklarını edinir.

Sınıf mücadelesinin çetin ve karmaşık koşulları içinde, o mücadeleyi yürüten insanlar da değişik koşullar altında, değişik biçimlerde etkilenirler. Bir takım şeyleri kaybettikleri gibi, yeni şeyler de edinirler. Hele hele küçükburjuva kökenli öğrenci gençlik vb. gibi ara sınıf ve katmanların etkin olduğu toplumlarda, sınıf mücadeleleri içinde bu sınıfların kendine özgü alışkanlıkları da yaygın olur. Proletarya, etkin olduğu alanlarda onun bilimsel öğretileri ışığında sınıf mücadelesinin akışı üzerinde bu alışkanlıklara önemli etkide bulunur. Proletarya partisi bu mücadeledeki önderlik rolünü ideolojik, siyasi, teorik ve örgütsel olarak hayatın tüm alanlarına kendi pratik özelliklerini yansıtır. Komünist partisini diğer grup ve partilerden ayıran en önemli kıstas; komünist partisinin, işçi sınıfının öncü örgütü olması nedeniyle, geleceğe yönelik sınıfların ortadan kaldırılması, doğal olarak kendisini de yadsımasıdır. Bu anlamda toplumun daha ileri dönemlerinde (sosyalizmde) diğer sınıf ve katmanların alışkanlıklarına karşı mücadelesi durmayacaktır. Proletarya partisi bir yandan kendi içine yönelik mücadelesini sürdürürken,

diğer taraftan da kendi örgütü dışında bu mücadeleyi kesintisiz sürdürecektir. Geleceğin yegane toplumu olan altın çağın ufukları ancak böyle açılabilir.

Hiç kuşkusuz her sınıfın, maddi oluşumun çıkarlarını belirleyen pratiği (üretim mücadelesi, sınıf mücadelesi, kültürel faaliyetler), kendisine uygun yansımaları neden olacaktır. İnsanlar mensup oldukları sınıfın yaşam biçiminin ve düşüncesinin etkisi altında bağımsız olamazlar. Her siyasi yapı veya her insan sınıflı toplumlarda, mutlaka belli bir sınıfın karakterini taşır. Ancak komünist partisi, diğer devrimci hareketlerden farklı olarak, proletaryanın öncü kurmayı olması itibarıyla, proletaryanın çıkarları doğrultusunda hareket eder, dolayısıyla onun ahlak ve alışkanlıklarını yansıtır. Ve dahası, komünist partisi üyeleri de işçi sınıfının kendiliğinden yaşamı yerine, onun adına bilinçli ve daha yüksek pratik sergilerler. Ne var ki, her KP üyesi işçi sınıfından gelir diye bir kural yoktur. Çeşitli sınıf ve tabakaların mevzilendiği bir ülkede böyle bir kuralın konulması doğru olmaz. O halde KP içindeki küçükburjuva ve köylülük gibi sınıf kökenli unsurlar önemli rol oynarlar. Eğer KP küçükburjuva gibi ara katmanlar sınıfından oluştuğu bir ülkenin KP'si ise, üyelerinin karışım oranı ve kültürel düzeyleri daha farklı olur. KP'nin program ve tüzüğünü kabul eden ona bağlı bir organda, onun disiplini altında çalışan ve ona maddi, manevi olarak katkıda bulunan her insan KP'ne üye olabilir. Nitekim uluslararası Komünist hareketlere bakacak olursak, üyelerinin dağılımı yukarıda anlattığımız gibidir...

KP içinde farklı sınıflardan gelen bu insan grupları, geldikleri sı-

nıfın alışkanlıklarını bir çırpıda atamazlar. Çoğu zaman bazı alanlardaki alışkanlıklarını uzun süre korurlar. Bu alışkanlıklar yan yana geldiğinde ya da bir birikime yol açtıklarında, koşulları olduğu anda önemli hata ve zaafılara neden olurlar.

KP içinde buna benzer durumlarda hata ve yanlış eğilimler, giderek her türlü sapmanın ortaya çıkmasının önemli maddi temeli olur. Bu maddi temel kendi açısından olumlu nedenler bulunduğu yere, bazen yenilgiye kadar giden yolu açarlar. KP, sapma ve yanlış eğilimlere karşı nasıl mücadele ediyorsa, onun bir parçası olan her unsur ve nefer de gerek kendi eksikliklerine, gerekse kendi dışındaki insanların her türden burjuva hata ve zaafılarına karşı mücadele etmelidir.

Bu mücadelenin ideolojik temelleri kavranmadığı sürece başarılı olması olanaksızdır. Hataların pratikte aşılması, ancak ideolojik anlamda gerçek boyutlarının kavranmasıyla olasıdır. Hatta bu da kendi başına yeterli değildir. Ancak bu kavranmanın pratikle birleştirilmesi halinde aşılması olasıdır. Hata ve eksikliklerimiz gerçek anlamda kavranıldığı ölçüde sorunun yarısı çözümlenmiş olacaktır. Diğer yarısı ise, bir pratik süreçle hataların giderilmesidir. Lenin şöyle der: "Bir siyasal partinin yanlışları karşısındaki tutumu, bu partinin ciddi olup olmadığını ve sınıfına karşı gerçekten görevini yerine getirip getirmediğini saptamamız için önemli ve en güvenilir ölçülerden biridir. Yanlışını açıklamak, nedenlerini sonuçlarıyla arayıp bulmak, bu yanlışları meydana veren durumları saptamak ve çözümlenmek, yanlışlığı doğrultma yollarını dikkatle incelemek, işte ciddi bir partinin nitelikleri bun-

lardır. Ciddi bir parti için görevini yerine getirmek, sınıfını ve onun ardından da yığınları eğitmek ve bilinçlendirmek bu demektir."

Bu can alıcı sorun, KP'yi nasıl yakından ilgilendiriyorsa, onun hayatı varlığını nasıl yakından belirli-yorsa, bu genel durumu tek özgül somuta indirgediğimizde ve özellikle tek tek insanların somutunda bu gerçek, önemini daha bir hissettirir. Yani bir parti için söz konusu olan durum burada tek tek insanlar için de söz konusudur. Genelde bir partinin ciddiyeti ve hatalarına karşı yaklaşımı, onun üye ve örgüt sempatanlarının ciddiyeti ve hatalarına karşı tutumu ile yakından bağlantılıdır. KP'yi bireylerin oluşturduğu siyasal bir yapı olarak düşündüğümüzde, sorun daha iyi anlaşıl-mış olacaktır. Kendisine karşı açık, samimi olmayan bir insanın partisine, halkına ve yoldaşlarına karşı samimi olması, açık davranması söz konusu olamaz. Sorun böyle olunca hata ve zaafların dışlanması olanak-sızdır. Dolayısıyla o insanın hata ve zaafı talı planda olsa bile, zamanla kendisine egemen olacak ve onu, devrim ve mücadele yolundan uzaklaştıracaktır. İnsanların çeşitli zaafı sonucu oportünizme kay-maları da devrim yolundan uzaklaş-malarının ta kendisidir. Öyle zaman olur ki, bazı "komünistler" hataları sonucu (hatalarına neden olan objektif durumu yenemeyip ona yenilmeleri sonucu) ML saflardan koparken, devrimden kopmadıklarının bilincinde olduklarını sanırlar. Oysa, soruna uzun bir süreç olarak baktığımızda oportünizmin sonuçta vardığı yer devrim kaçınılığıdır, devrimden uzaklaşmadır.

Lenin'in yukarıdaki alıntısında belirttiğimiz gibi hataya neden olan temeli kavramak, o temeli zayıfla-tıp yok etmek; dolayısıyla, zaafı ortadan kaldırmak için çözüm yollarını dikkatle seçmek gerekir. Eğer zaafı meydana getiren nedenler kavranmışsa, bu nedeni parçalamak için doğru çözüm yollarının da bulunabileceği açık bir hale gelir. Doğru kavramlar, doğru çözüm yollarını beraberinde getiriyorsa, pratikte başarı kaçınılmazdır. O zaman anlaşılacak ki, algılarımız onu kavrama düzeyine yükselterek pratik üzerinde etkili hale getirmiştir,

nesnel gerçeğe uygundurlar, pratik tarafından doğrulanmışlardır. Dolayısıyla var olan olumsuzluğu çözmüş, başarıya dönüştürmüştür. Eğer başarıya ulaşamıyorsak, kavradığımızı sandığımız olguyu yanlış ele almışız demektir. Ve pratikte hayat bulması mümkün olmayan bu yanlış kavramlar nesnel gerçeğe uymuyor demektir. Nesnel gerçeği doğru biçimde yansıtmayan bir düşünce-nin çözüm yöntemleri de yanlış olacağından başarı söz konusu olamaz. Olsa da yanlış, metafizik ve idealist bir temelde olacaktır. Biz başarıya ulaşamıyorsak, bunun sonu-çlarını pratikte denetlemek, bizi her türlü boş ve gereksiz yineleme-den kurtaracaktır. Doğru kavranı-ları pratiğe uygulamak ileriye doğru gelişmenin, güçlenmenin temeli olacaktır.

Sınıflararası mücadelede KP'nin saflarında yer alan ve çeşitli düzeylerde onun örgütsel, siyasal, ideolo-jik hiyerarşisi içinde hareket eden insanları diğerlerinden ayıran özellik, bilimsel materyalist öğretinin pratikle birleştirilmesi özelliğidir. Bu madalyonun bir yüzüdür. Diğer yüzü ise, KP'nin saflarında yer alan insanların da, farklı sınıfların kültür ve alışkanlıklarından etkilenebileceği ve bu alışkanlıkları KP saflarında sürdürülebileceği, partiyi hata ve zaaf-lara sürükleyebileceği, dolayısıyla Marksist anlamda teori ile pratiği birbiriyle zaman zaman kaynaştırma-yabileceğidir. Teori ile pratik arasındaki bağ kopmuştuğ takdirde, ne teoriyle yalnız bir yere varılabilir, ne de pratikle. Bu halde ortaya çıkacak tablo kısır döngüdür. Sorun tek yanlı kaldığı sürece hata üstüne hata binecek, olumsuz bir tablo sergilenecektir. Bu da başarısızlığın kendisi olacaktır. KP'nin içinde genel anlamda iki çizgi mücadelesinin temeli olduğu proleter çizgiye karşı revizyonist ve burjuva eğilimli çiz-ginin çıkabileceğinin bilincinde olan, düşüncüyü maddeden koparmayan her insan rahatlıkla şunu gö-recektir. İki çizgiden biri egemen yöndür. Proleter yön egemen oldu-ğu sürece, onun ML bilgi teorisiyle pratiğin birleştirilmesi şeklinde yansıyan etkinliği ağırlıktadır. Ama bu hiç bir zaman onun bu yönünün (Proleter yön) zayıflamayacağı so-

nucuna götürmez. Çünkü, farklı sınıf, grup ve insanlarla, onların yaşam biçimleriyle olan ilişkisi sürdü-ğü müddetçe, değişik yer ve koşullarda burjuva yönü filizlendirip proleter yönü karşı hareketlendirebilir, canlandırabilir ve hatta süreçle egemen hale getirebilir. Olumsuz koşulların etkisi, insanın kendi içindeki iki çizgi mücadelesinde olumsuz olan burjuva çizgisini canlandırıp burjuva yönü kendisinde egemen kılacak nitelikte olmayabilir. Ama olumsuz yön ne kadar canlanırsa, insanını hata ve zaafıya sürüklenmesi o kadar güçlü olur. Bu dönemin özgül koşullarının doğru çö-zümlemesi ve o insanın kendisinin olumsuz yönüne karşı mücadelesi bu yönün egemen hale gelmesini önleyebilir ve giderek olumlu yönünü daha da sağlamlaştırabilir.

Bu olup bitenlerin bir kısmı irademizden bağımsız nesnel koşullardan kaynaklanmasına rağmen, bir kısmı da irademize bağlı olan sorunlardır. Zorlu dönemlerde başarı-sızlığa uğramak, yanlış davranmak bizi umutsuzluğa götürmemelidir. Hatalarımız altında boğulmamalıyız. Hatalarımıza sünger çekme eğilimine girilmemelidir. Büyük ML öğretmeni Mao Zedung yoldaşın dediği gibi "Bilimsel olan eleştiriden korkmaz. Çünkü bilim gerçektir." Bu anlamda halkına, devrime ve partisine yararlı olmak isteyen her devrimci ve komünist yaşamın her alanında eleştiri, özeleştiri metodu-nu kendine rehber edinmelidir, zira eleştiri, özeleştiri silahı bizleri yü-celtir.

İnsan iradesinin özgürce, doğru yolda, sağlam olarak kullanılması ve azimli davranması yolundaki ısrarı, insanın kendisiyle hesaplaşma-sında sağlam kalabilir. Olumsuzlu-ğun boyutunu ele almadan insan istediğinin hemen üstesinden gelme yönünde aşılmayacak bir sorun yoktur. İnsanların hiç biri başlan-gıçta hatasız, saf, temiz bir biçiminde komünist olmadılar. Tersine, şu ya da bu ölçüde sömürücü ya da mülk sahibi sınıfların alışkanlık, kültür ve ideolojik yansımalarını süreç içerisinde edindiler. Her hata ve başarısızlık bizim için birer ders olmalıdır. Her hata aynı zamanda hatasızlığın anasıdır. Doğrular yanlışlarla savaşarak gelişecektir. Bu

diyalektik materyalizmde karşıtların birliği yasaının doğal bir sonucudur. Hatasız gibi görünen birey, hiç yanlış yapmayan birey değildir. Lenin yoldaş şöyle diyor: "Bireyler için doğru olan şey, oranlar korumak koşuluyla, siyaset için de, partiler için de doğrudur. Akıllı adam, yanlış yapmayan adam değildir. Böylesi yoktur ve olamaz. Akıllı adam odur ki, pek ağır olmayan yanlışlar yapar ve onları kolayca ve çabuk düzeltir." (Anarşizm ve AnorkoSendikalizm sf 380)

Diyalektik materyalizmde karşıtlar, yani karşılıklı yönler iç içe geçer. Ama geçiş, yani değişim dönüşüm geriye değil, ileriye yöneliktir. Her dönüşüm nitel bir sıçramadır, aşamadır, bir ilerlemedir. Hiç kuşkusuz zaman zaman geriye dönüşler de mümkündür. Ancak biz bunun geçici ve ileriye yönelik akışın genel kaidelerini ve hatlarını bozmayacak bir durum olduğunu görüyoruz. Bazen bu tür dönüşümler yoğun ve şiddetli olsalar da sonuç itibariyle tarihin akışını belirleyen esas etken olamazlar. Böyle bir durumun diyalektik materyalizmde yeri yoktur. Öyle olsaydı, toplumlar hep geriye doğru girmek zorunda kalacaktı. Örneğin günümüzde, "sosyalist ülkelerdeki" geriye dönüşler, Rusya'da 1905'den sonra burjuva demokratik devrimin yenilgi yıllarında geçici durgunluğun ve geriye dönüşün bir sonucu olarak, felsefi idealizmin hortlaması, militan kadrolardaki dönüşüm, devrimci mücadeledeki suskunluk, aynı şekilde 12 Mart ve 12 Eylül dönemlerindeki benzer durumlar hep geçicidir.

Kaçımlıklık uç noktalarda farklı biçimlerdeki dönüşümler, bireyler üzerinde de benzer etkide bulunurlar. KP de doğal olarak bundan etkilenir. Hiç kuşkusuz, her şeyden önce KP'ler de dünyadaki diğer politik örgütler gibi sınıflı toplumların veya sınıfların bir ürünüdürler. Sınıflararası ilişki ve çelişkilerin dalgalanmalarına bağımlı olarak KP'leri de gelişip güçlenirken, bazen durgunluğa uğrayarak gerileyebilirler, gelişmeleri yavaş olabilir. Önemli olan bu tür dönemlerde, mümkün olduğunca az hata yapmaya da varolan hataları en aza indirmek, mevcut dönemi aşmaktır. Kar-

şıtların birliği ve mücadelesi toplumların hayatında, hatta tek tek bireylerde varolan sürekli olgulardır. Karşıtların birliği ve mücadelesinden ne anlıyoruz? Mücadele, karşıtların birbirine dönüşmesici ve yenden, yeni bir birliğin oluşmasını doğurur. Ve böylece toplum hayatı bir adım ilerlemiş olur. İki uç arasındaki mücadele, tek bir bütün içindeki iki tarz arasında mücadeledir. Bu iki uç arasındaki mücadele KP'lerinde iki çizgi mücadelesi olarak anılır. Yazımızın içinde bu konuya kısaca değinmiştik, ve dahası KP'nin kendisinin sınıfların ürünü olduğunu belirtmiştik. Şimdi de parti içinde bireylerin çalışma tarzında önemli tahrifatların ve hataların doğmasına neden olan bir başka konuya değinmek istiyoruz.

Her şeyde olduğu gibi bizi hatalı olmak pozisyonuna getiren iki nedenden söz etmek istiyoruz. Nedir bu nedenler? Bunlar objektif ve subjektif nedenlerdir. Objektif nedenler, bizden bağımsız, irademizin dışında var olan nedenlerdir. Subjektif nedenler ise, kendimiz başka türlü yapabileceğimiz halde, bunu başaramayıp yanlış davranmak olayıdır. Peki subjektif nedenlerin veya yanlış davranışlarımızın getirdiği sonuçlar, devrimci yaşantımıza, genel anlamda devrimci kişiliğimize nasıl yansır? Sınıf mücadelesinde, bu hata ve zayıflıklar çok farklı biçimlerde yansır. Pekala insanın günlük yaşamında, insan ilişkilerinde, karşılıklı davranışlarda gözlemleneceği gibi ideolojik ve politik, siyasal, örgütsel vb. alanlarda da gözlenebilir. Doğru kavranılmayan bir olgu, pratiğe uyarlamada, (gerek günlük bireysel, gerekse genel toplumsal alanda) yanlışlıklar doğurur. Ve bunun kaçınılmaz sonucu olarak ortaya çıkan tablo, ya eksik ya da hatalıdır. Bu hatalara neden olan olguları şu başlıklar altında sıralayabiliriz: SUBJEKTİVİZM, LIBERALİZM, BÜROKRATİZM ve SEKTERİZM.

SUBJEKTİVİZMİ KISACA ÖZETLERSEK :

"Subjektivizm yanlış bir inceleme biçimidir" diyor Mao. Subjektivizm ML'e aykırıdır ve dolayısıyla bir burjuva hastalığıdır. Subjektiv-

izmin başlıca nedeni, olay ve olguların yeterince kavranmamasıdır. Olayların iç bütünlüğünü, birbirlerine bağıntılılığını, farklı boyutlarını ele almadan sadece görünüşten hareket ederek sonuca varmak subjektivizme götürür. Subjektivizmin bir diğer önemli özelliği de tek yönlülüktür. Tek yönlülük, bir bütünün çelişmeli yönlerinin kavranılmamasıdır. Subjektivizm, olayların çözüm anahtarını veren diyalektik yöntem karşısı bir yol izler. Bu yol, çelişmeleri doğru anlamak, doğru kavramak yerine yanlış veya eksik anlaşılmasını sağlar.

Subjektivizm, ML ve Mao Zedung Düşüncesinin bize öğrettiği gibi KP ile bağdaşmaz. Sınıflı toplumların ortaya çıkışından günümüze kadar dünya ölçeğinde esasta iki tür bilgi varolmuştur. Üretim mücadelesi bilgisi, sınıf mücadelesi bilgisi. Doğa bilgisi ve toplum bilimi, bu iki tür bilginin billurlaşmasıdır. Bir şeyin (olayın) birbirlerinin varlık nedeni olan karşılıklı yönleriyle ele alınması yerine bir yönüyle ele alınır. Sonuçta bu; bize, olaylar hakkında gerçek bilgiler yerine yanlış bilgiler sağlar. Yanlış bilgilenmemiz sonucu, doğru bildiğimiz ama özünde yanlış algıladığımız şeye yaklaşımda da yanlışlığı doğuracağından tavrımız yanlış ve hatalı olacaktır. Bu ve benzeri yaklaşımlar, devrimci mücadele sürecinde sağ ve sol sapmalara neden olacağı gibi insanların kendi aralarındaki ilişkilerde de sağlıksızlığı doğurur. Bu sağlıksız ilişkiler, insanlarda liberalizme yol açar. Bu bölümün başında belirttiğimiz gibi subjektivizm bir burjuva hastalığıdır, dolayısıyla burjuva ideolojisinin bir yansımasıdır. Felsefi temeli ise, metafizik ve idealizmdir.

Liberalizm nedir? Bu akımın toplumsal yaşamdaki olumsuzlukları nelerdir? Bu akıma değinmekte yarar görüyoruz. Ülkemizdeki bazı dar kafalı liberalizm hayranları, burjuva ideolojisiyle içiş edilmiş "aydınlarımız", her fırsatta liberalizmi özgürlüğün, eşitliğin ölçütü olarak görüyor ve gösteriyorlar. Gerçekte öyle mi? Bu kısa parantezi açtıktan sonra şimdi de ML'lerin liberalizm konusundaki bakış açısını koymaya çalışacağız...

LİBERALİZMİN OLUMSUZ SONUÇLARI

Bir çok burjuva hastalığı gibi, Liberalizm de özünde bir burjuva hastalığıdır. Bu hastalık da hayatın bir çok alanına yansır, yani ideolojik, politik, örgütsel, toplumsal ve insanın günlük pratiğinde görülebilir. Liberalizm, sekterizm karşıtı, onun ikiz kardeşidir. Genel anlamda sekterizmin karşıtı biçiminde ortaya çıkar. Liberalizmin olay ve olgulara yaklaşımı, sorunları analiz etme yöntemi antidiyalektiktir, metafiziktir. Dolayısıyla doğru bildiğimiz biçimiyle, diyalektik anlamda soruna yaklaşmaktan kesinlikle uzaktır. Liberalizm, sorunları iç bağlantılarıyla değerlendirip, ona uygunduşen yaklaşımlardan uzak olduğu için ister istemez nesnel bir pratiğe engeldir. Pratiğin bakış açısından uzaktır. Pratikte denetlenmeyen bir olgudur. Pratikte denetlenmesi, onun çürütülmesidir.

Liberalizm, nesnel yaşamda bizi, yanlış bir dizi davranış içine sokar. Bu yanlış davranışlar, sınıf mücadelesinde bir çok gerçeği görmemize engel oluşturur. Bir çok nesnel olayı, olguları gözlemlemediğimiz sürece yanlışın esiri olmaktan kurtulamayız. Yanlış algılamak, yanlış davranmak, biliyoruz ki, nesnelere, gerçek olguların özüyle çelişir. Nesnel gerçeklerle uyum sağlamayan bir şeyin başarısızlığa götüreceği açıktır. Genel olarak liberalizm, sekterizmin karşıtı olarak yansır demiştik. Bu yansıma sınıf mücadelesinde "yumuşama", karşıt sınıflar arası ilişkilerde uzlaşmazlık yerine uzlaşmayı doğurur. Bu da sınıf savaşımında açıkça yenilgi demektir, yenilgiye giden yolda yürümek demektir, sınıf uzlaşmacılığı demektir. Olumsuzlukları sadece bunlarla da sınırlı değildir. Sınıf mücadelesinin diğer alanlarında ise, liberalizmin aynı biçimde yansınarak tehlikeli olabilir. İdeolojik mücadelede liberal yol, KP'nin veya bir komünistin, oportünizme karşı mücadelesinde zayıf davranmasına ve giderek uzlaşmasına yol açabilir. Tutarlı bir mücadelenin sekteye uğraması, oportünizmin gelişmesine neden olacağı için bu konudaki sapma yalpalama veya eğilim özünde KP'nin ya da tek tek ko-

münistlerin inançsızlaşmasına ve zayıflamasına yol açar. Hiç kuşkusuz bu da burjuvazinin istediği bir şey olacaktır. Olayları zamanında görmek, uygun yol ve yöntemlerle müdahalede bulunmak, etkilemek, olayları doğru yöne kanalizetmek, denetim altına almak, olumsuzlukların üstüne gitmek, çekinmeden onları eleştirmek ve yok etmeye çalışmak doğru tavidir. Başkalarının hatalarına karşı mücadele ederken liberalizme düşmemek için dikkat etmeliyiz.

Ülkemiz, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının iktidarda olduğu yarısömürge, yarıfeodal bir sosyoekonomik yapıya sahiptir. Ve bununla birlikte ülkemizi çevreleyen kapitalist emperyalist bir sistemin varlığı söz konusudur. Hiç kuşkusuz bu duruma karşı toplumun her kesiminde olduğu gibi KP içinde de ML ve Mao Zedung Düşüncesini kabul edip etmeme konusunda kararsız ve zayıf insanlar çıkacaktır. Bu yanlış eğilimleri gördüğümüz her yerde, yaşamın her alanında mahkum etmeliyiz. Bu noktada ideolojik sağlamlık çok önemlidir. Bunun anlamı şudur : Eğer KP'nin kadroları ML ideolojisiyle, bilinciyile donanmışlarsa, burjuva mikrobu ne kadar güçlü olursa olsun yok olup gidecektir. Devrimci teoriyi ve pratik hareketi bilmeyen olay ve olguları derinliğine kavramayan bir KP'nin, büyük devrimci hareketi zafere ulaştırması olanaksızdır.

Hata ve zaaflarımızı karşı yürüttüğümüz mücadelede iki farklı yöntemi birbirine karıştırmamalıyız. Biz düşmanın hatalarına karşı mücadele ederken onu düzeltme yoluna gitmeyiz. Ve dahası, düşmanın hatalarını düşmana karşı, onu yok etmek amacıyla kullanırız. Düşmandan hatalarını düzeltmesini beklemek bizim için söz konusu olamaz. Ama dostlarımızın hatalarına karşı mücadelede tek silahımız eleştiridir. Onları kazanmak, hata ve zaaflarından arındırmak amacıyla kırıncı değil, ama yapıcı eleştiriler yönelterek imkanlarımız ölçüsünde yardımcı oluruz.

Aynı biçimde kendi hatalarımıza karşı da mücadele ederiz. Hatalarımıza karşı, onları ortadan kaldırmada diyalektik yöntemi kullanarak kendimizle hesaplaşmasını bilmeli-

yiz. Hatalara düştüğümüz anda, bizi o hatalara iten veya teşvik eden nedenleri doğru tahlil etmeli, nedenlerle sonuçları doğru analiz edip ilişkilerimizin düzeyini gözönüne alarak zayıf yönlerimizi olumlu bir temele getirmeliyiz, güçlendirmeliyiz. Zayıf yönlerimizi doğru analiz edip, onları pratikte aşarak dönüştürme uğratmadığımız sürece hatalar yapmaya devam edeceğiz sonucu çıkacaktır. Hatalarımıza karşı mücadele etmemek, liberalizmin özünde yaşamımızda güçlenmesine meydan veremle özdeştir.

Bir komünist, tutarlı bir devrimci kendi hatalarına karşı liberal olmamalıdır. Başkalarının hata ve zaafalarını eleştirmek, kendi hatalarını görmemek, kendisini eleştiri süzgecinden geçirmemek en kötü hastalıklardır. Yani başkalarına karşı Marksizmi, kendisine karşı liberalizmi uygulamaktır. Marksistler kesin olarak böyle bir tutumu reddederler. Hatalarımız, aşmak, ancak kendimize karşı açık ve samimi davranmakla olasıdır. Hatalarımıza karşı tavrı, bizi her türden akım, sınıf ve gruplardan ayıran temel noktalardan biridir. Bu temel nokta ciddiye gösterir. Çeşitli biçimlerdeki burjuva ve küçükburjuva akımların, hata ve eksikliklerine gerçekten açık ve samimi olmaları beklenemez. Bu onların sınıf çıkarlarına uygundur. İki yüzlülük burjuvazinin en belirgin özelliğidir. Onlar daima kendilerini karşı liberaldirler. Burjuva liberalleriyle ilgili olarak Engels'in düşüncelerini aktarıyoruz : "Tarihte hareket, önde gelen halkların bütün nazik dönemlerinde karşıtlıklarla en dikkat çekici biçimde ortaya çıkar. Böyle anlarda bir halkın, bir çıkamaz yolun iki yönden birini, 'şunu ya da bunu' seçmesi zorunluluğu vardır. Ve aslında sorun, her dönemde politikayla uğraşan dar kafalılığın arzu ettiğinden daima başka türlü konur. 1848'in liberal Alman dar kafalısı bile 1849'da ansızın beklenmedik anda, isteklerinin dışında, şöyle bir soruyla karşı karşıya kalmıştır: Eski gericiliğe daha yoğun bir biçimde dönüş mü, yoksa Cumhuriyete kadar devrimin sürdürülmesi mi? Uzun uzun düşünmedi ve Alman liberalizminin çeçeği olarak Manteuffel gericiliğini yaratmaya yardımcı

oldu. 1851'de Fransız burjuvası kendisinin asla beklemediği bir çıkamaz karşısında kaldı : Bir imparatorluk karikatürü, proletarya egemenliği ve Fransa'nın bir alçaklar çetesi tarafından sömürülmesi mi, yoksa bir Sosyal Demokrat Cumhuriyet mi? Ve o, alçaklar çetesinin koruyuculuğu altında işçileri sömürmeye devam edebilmek için bu çeteye boyun eğdi." (Doğanın Diyalektiği, sf 269 270)

Liberal burjuvaziden, onun kültür, sanat vb. bir çok alandaki etkinliklerinden bize yansıyan yanlış alışkanlık ve davranışlar, sol saflardaki tahribatların ana kaynağıdır. Bu olumsuz durum devrimcilerin varolma koşulları olduğu gibi, burjuvazinin halk kitlelerine dayattığı olumsuz alışkanlıkları gidermek, yanlış etkilenimleri ortadan kaldırmak amacıyla alternatif davranış biçimleri geliştirmek, proleter kültür ve sanat cephesini yaratmak devrimci bir görev olarak karşımızda duruyor. Sadece kültür ve sanat cephesinde değil, burjuvazinin bütün toplumsal alanlarda ortaya koyduğu politik uygulamalara karşı alternatifler yaratmak zorundayız. Bütün toplumsal alanlarda doğru alternatifler yarattığımız ölçüde burjuvazinin, hergün bıkıp usanmadan, değişik biçimlerde topluma sırına ettiği yanlış davranış ve alışkanlık biçimlerini önce, kendimiz üzerinde varolan, sonra halk kitlelerini çepeçevre sarmalayan etkilenimlerini ortadan kaldırebiliriz .

Liberal burjuvazinin iki yüzlü döneke tavrı, onun "özgürlükçü", "eşitlikçi" söylemlerinin sahteliğini gün gibi ortaya çıkarıyor. Bu anlamda onun barış şarkıları söylemesi bir anlam ifade etmiyor. Kapitalizmin Avrupa'da egemenliğinden bu yana sınıflar arası "barış" çığırkanlığı bir ülkenin "özgür" yurttaşları için neyi ortaya koymuştur. Dizginsiz, doymak bilmez kâr hırsıyla sistemleşen alabildiğine sömürü, savaş, acı, gözyaşı, baskı ve işkenceden başka... Sınıf bilinçli proletarya, yüzyıldır süren bu çürümüşlüğün bilincindedir. Burjuvazinin bu tür kokuşmuş uygulama, alışkanlık ve davranış biçimlerinden biz komünistlere değişik şekillerde yansıyan olumsuz etkilenimleri atmak, yüce komünizm davası-

na yaraşır davranışlar sergilemek gerekiyor.

Bugün Türkiye devrimci hareketi içinde liberalizmi hayal eden güçler vardır. Rus modern revizyonizminin kalemşörleri, aç tavuğun rüyasında darıyı hayal ettiği gibi bürokratismi ve liberalizmi hayal etmektedirler. Onlar hayallerinin gerçekleşmesi için Amerikancı faşist partileri "demokrasi güçleri" safında görüyorlar. Bütün revizyonistlerin hayal ettiği tek bir amaç var o da Lenin'in deyimiyle "burjuva ahırır", yani parlamento kürsüsüdür. İşte bizim bay revizyonistlerimizin devrimciliği bu kadardır. Burjuvaziyle devrimcilik adına flört eden, burjuva partilerinden medet uman her türlü reformist ve uzlaşmacı akımlara karşı uyanık olmalıyız. Sabırlı bir şekilde mücadele etmeliyiz. Halkı aldatmalarının önüne geçmeliyiz. Onlar yanlışlıklarını sürekli olarak gizleme yolunu seçerler, başkalarını dolandırmaya çalışırlar. Bu onların acizliğinin bir sonucudur. komünistler hatalarımıza karşı aciz olmayacağız.

Biliyoruz ki, liberalizm gerçek anlamda insanın kendi hatalarını görmesini engeller, hataların gelişmesini ve kronikleşmesini sağlar. Zayıflık kronikleştirmesi aşılması zorlaşır. Dolayısıyla tahribatlara, olumsuzluklara zayıflıklar ölçüsünde yol açar. Liberalizm aynı zamanda, sınıf mücadelesine ilişkin görevlerin yerine getirilmesine engel oluşturur. Gerek örgütsel çalışmada gerekse kitle faaliyetlerinde hantallığı, laçkalığı, başbozukluğu doğurur. Yerine getirilmesi gereken görevleri geri plana iter. Veya bir insanın yapması gereken bir görevi kendisi yapmayıp bir başkasına bırakması şeklinde yansıyabilir. Bu aynı zamanda bürokratism hastalığına yol açar. Liberalizmin can düşmanı ve en etkili silahı ML eleştirisi ve özeleştiri yöntemidir.

NEDİR SEKTERİZM?

Sekterizmin en güzel tanımını Mao Zedung yoldaş yapıyor : "Partinin iç ilişkilerindeki sekter eğilimler, parti için birlik ve dayanışmayı kösteklemektedir. Partinin dış ilişkilerindeki sekter eğilimler ise,

parti içindeki unsurlara karşı kapalı kapıcılığa yol açmaktadır. Ve partinin bütün halkı birleştirme görevini yerine getirmesini engellemektedir. Parti ancak bu kötülüğün her iki yönünün de kökünü kazıdığı takdirde bütün partili yoldaşlar arasında ve bütün ülke halkı arasında birliği sağlama büyük görevini hiç engellemeden yerine getirebilir." Parti içindeki sekterliğin kanıtları nelerdir? Kendisine komünistim diyen bazı unsurlar bütünün çıkarını değil, sadece parçanın çıkarını görmektedirler. Bütünün çıkarlarını kendi çıkarlarına tabi kılmak istemektedirler. KP'nin Demokratik Merkezizetçilik ilkesini kavrayamamakta ve KP'nin bu olumlu yöntemini kendi çıkarlarına göre uygulamaktadırlar.

Liberalizm, sekterizmin karşıtı ve ikiz kardeşidir demiştik. En önemli benzer yanları, her ikisinin de olay ve olguları tek yönlü ele almalarıdır. Pratikte birbirinin zıddı olarak yansır. Çünkü liberalizm yumuşaktır, uzlaşıcıdır. Sekterizm ise, popülist, maceracı, sert ve uzlaşmazdır. Sekterizm, fazlasıyla kopukluğu ve aşırı yüklenmeyi beraberinde getirir. Bu uzlaşmazlık, kopukluk genel anlamda sınıflar arasında olması gereken ilişkilerin önemini de küçümser. İttifaklarda Troçkizmi, kitle ilişkilerinde popülisti kendine rehber edinir. Subjektif olarak böyle bir şeyi savunmuyor olsa da objektif olarak yaptığı budur.

Sekterizmin özünde subjektivizm yatar. Devrimci güçler arasındaki ittifakın önemini kavrayamayanlar sonuçta diğer devrimci sınıf ve tabakalarla yapılacak devrimci ittifakları reddederler. Tek yönlülüğün doğurduğu durumdan ötürü kendilerini abartırlar. Bu kimseler çoğunlukla "önce ben" anlayışına sahiptirler. Ve genellikle bireyle parti arasındaki ilişkiyi yanlış kavrarlar. Lafta partiye karşı saygılı oldukları halde, pratikte kendilerini birinci plana çıkarırlar. Onlar şöhret ve mevki peşindedirler. Herkesin hayranlığını toplamak, herkesin ilgisini kendi üzerlerine çekmek istemektedirler. Ve dürüst olmadıkları için de başarısızlığa uğramaktadırlar.

Sekterizm hastalığına kapılan

insanların, kendi dışındakilere karşı güvenleri sınırlıdır. Halk kitlelerinin yaratıcı önemini kavrayamazlar. Dolayısıyla onları küçümserler. Onların bu durumu nesnel gerçeklikten uzaklaşma tutumundan başka bir şey değildir. Devrimci durumun genellikle ilerlemeye elverişli olduğu dönemlerde en önde olmayı daha doğrusu öyle görünmeyi severler. Bu olgu, kendilerini abartmaktan ve keskin görünme hastalığından ileri geliyor. Siyasi davranışları ve sezgileri solculuktur. Koşulların elverişli olmadığı dönemlerde, ileride görünmek isteseler de, görülmeyecekleri için bu durum karşısında umutsuzluğa, karamsarlığa, yılgınlığa ve paniğe kapılırlar. Kendilerine karşı da güvenleri sarsılır. Çoğu zaman kendiliğindenci ve kuyrukçu hale dönüşürler.

Dünya KP'leri tarihinde bunun örnekleri sık yaşanmaktadır. Fazla uzağa gitmeye gerek yok. Proletarya Partisi tarihine bakalım; Partimiz 19 yıllık bir tarihe sahip olmasına rağmen sözünü ettiğimiz hastalıklar sık sık su yüzüne çıkmaktadır. Ve sonuçta hizipler, ayrılıklar ortaya çıkmaktadır. Kanımızca bu olumsuzlukların maddi temeli, yukarıda değerlendirdiğimiz hata ve zaaflardır. GKK'nın sol maceracı çıkışı, daha sonra devrimci hareketteki durgunluğun pratikte kendisini dayatması sonucu, çareyi kendisini feshetmekte, kaçkınılıkta bulmuştur. Ve dahası, insanlarla parti arasında önemli güvensizliklere, onarılmaz tahribatlara neden oldular. Bu güvensizliğin beraberinde getirdiği sonuçlar, partinin gelişmesi yolunda önemli engeller ve aksaklıklar yarattı. Proletarya Partisi'nin önemli önder kadrolarının harcanmasına yol açtı. Bir sürü enerjiyi çarçur ettiler. Bunlar gözle görülen, yaşadığımız en yalın gerçeklerdir. Yine aynı şekilde DABK adıyla ortaya çıkan hizipçi, dabbeci, kariyerist akım, partiye GKK'dan da büyük zararlar verdi. Hepsinin tutumu, özünde birbirinden farklı olmamıştır. Ortaya konulan nedir? Partiyi bölmek, bir sürü enerjiyi çarçur etmekten başka!

Mao'nun dediği gibi "Sekterlik, subjektivizmin örgütsel ilişkilerdeki yansımasıdır. Eğer subjektivizmden, sekterizmden kurtulmak, ML

gerçeği olgularda aramak istiyorsak, partiyi sekterliğin kalıntılarında arındırmalı, partinin çıkarını tek bir kişinin ya da tek bir kısmın çıkarlarının üstünde tutma ilkesinden hareket etmeli ve böylece partinin tam bir dayanışma ve birliğe kavuşmasını sağlamalıyız."

Bizde bütün tahammülsüz çıkışların maddi temeli subjektivizm olmuştur. Bu tür dalgalanmaları ortadan kaldırmak için var gücümüzle çaba göstermeliyiz. Önce kendi hatalarımıza, sonra dışımızdaki insanların hatalarına yönelmeliyiz. Bu hataları alt etmenin yolu nedir? Burada yine Mao'ya başvuralım: "Bir çok yoldaş partinin önder kadrosu dışındaki partili olmayanlarla ilişkilerinde, onlara tepeden bakmak, onları hor görmek ya da onlara saygı göstermeyi ve onların güçlü yanlarını değerlendirmeyi reddetme eğilimindedirler. Bu gerçekten de sekter bir eğilimdir. Bu yoldaşlar bir kaç Marksist kitap okuduktan sonra daha alçak gönüllü olacakları yerde, daha kibirli, kendini beğenmiş olup çıkmaktadırlar. Ve kendi bildiklerini ve henüz toy olduklarını farketmeksizin, herkese işe yaramaz damgasını yapıştırmak cürretkârlığına göstermektedirler. Yoldaşlarımız, KP üyelerinin partili olmayanlardan her zaman az olduğunu unutmasınlar. Bunu kavramalarını, bilmelerini istiyoruz..."

Sekterizm, pratikte sınıf ilişkilerinde kitleden kopmayı ve onlara karşı küçümseyici ve sol yaklaşımlar içine girer. Sekterizm genellikle grup, parti ve bireylerde acizliğin ve çaresizliğin bir ürünüdür. Bütün sekter düşünceler, subjektivizmdir. Sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına ters düşerler. Bu nedenle sekterliğe karşı mücadele, subjektivizme karşı mücadeleden koparılamaz. Sorunlara diyalektik yaklaşım gösteremeyen sekter eğilim, tek yönlülüğün verdiği şartlanmadan ötürü başkalarının eksikliklerinin yanı sıra, başalarına karşı da tahammülsüzdür. Bu nedenle sonuçta idari yol ve yaptırımlara açık bir kapıdır. Bu yöntemi çok sever. Alabildiğine sabırsız bir pratik sergiler. Hata ve eksikliklerin giderilmesini sürece bırakmak yerine, onu hemen "çözüm" ulaştırma yanlısıdır. Doğal olarak subjektivizmin getireceği çö-

zümler özünde, çözümsüzlüktür. İki çizgi mücadelesini yadsır. Farklı düşünceleri, ideolojik mücadele dışındaki yöntemlerle sonuca ulaştırma ve ortadan kaldırma, sekterizm için en iyi yoldur. O kendi sistemi gereği düşüncüyü maddeden, teoriyi pratikten ayırtarak bağımsız ele alır. Yansımaları varlık temellerinden bağımsız olarak ele almak, idealizmin çözüm yöntemlerini doğurur. Ondan önceki çözüm yöntemleri zaten metafiziktir. Bu da pratikte bir çok yanlışlardan oluşan zincirler halkasını oluşturur. Her halka, kendi içinde gerçeklikten kopmayı ve giderek uzaklaşmayı ifade eder. İdeolojik sahadaki tanımlanmış sekterizm, günlük veya kitlesel çizgiye tekabül eder. Bu türden evrensel uygun olmayan yol, araç, yaklaşım ve yöntemleri yansıtır. Günlük yaşamda da bireyler arasında sekter ilişkileri geliştirir.

İnsanlar arasındaki ilişkiler ve davranış biçimlerini, onların pratiğinin bir sonucudur. Ve çeşitli biçimlerdeki doğru veya yanlış davranışları onların içinde bulunduğu durumu ifade eder. İnsanlar, temsil ettikleri veya bağlı oldukları sınıf ve grupların çıkarlarına uygun olarak ilişkilerini sürdürürler. Bütün bu ilişkiler, insan iradesinin dışında gelişir. Ve onlara bağlı oldukları sınıf ve tabakalardan bağımsız yansımaz. Her ilişki, şu ya da bu şekilde, sınıflararası ilişkilerde bireylerden farklı biçim ve konularda yansır. Aynı zamanda bu ilişkiler aşılmaz, sürekli şeyler değildir. Günlük ilişkilerde tahammülsüzlük, sinirlenme, konuşmama (küsmeye), sekter eleştiriler yapma ve ilişkileri koparma gibi davranış biçimleri yanlıştır. Bu davranış biçimlerini sergileyen arkadaşlar, açıktır ki, parti ideolojisini tam anlamıyla kavramamışlardır, partinin eğitimini ve kültürünü almamışlar ya da az almışlardır, küçükburjuva hastalıkları üzerlerinden atmamışlardır. Son olarak ta içinden geldiği sınıfın veya yaşadığı çevrenin olumsuz alışkanlıklarından kurtulamamışlardır. Bu örnekler çoğaltılabilir. Bu hastalıkların tedavisi için en etkili yol, parti ideolojisi ve kültürünü kavramaktır, kendisini sıkı bir eğitime tabi tutarak yeniden kalıba dökmektir. Bu noktada, daha önce eleştiri, özeleş-

tirinin önemine değindik. İnsan iradesi, hata ve zaafırlar üstesinden gelmeye muktedirdir. Yeter ki, istekli ve inançlı olalım.

Mao ZeTung'dan bir kısa alıntıyla bu konuyu da noktalayalım: "Subjektivizme ve sekterliğe karşı çıkarken iki amaç gütmeliyiz. Birincisi, gelecekteki hataları önlemek için geçmişteki hatalardan ders çıkarmak; ikincisi, hastayı kurtarmak için hastalığı tedavi etmek.

BÜROKRATİZM

Bürokratizm de devrimci mücadele içinde en tehlikeli hastalıklardan biridir. Öylesine tehlikelidir ki, sosyalizmden kapitalizme geriye dönüşlerde belirleyici bir etken olmaktadır.

Sınıflı toplumun, yönetenle yönetilen ilişkisinin doğurduğu bazı ayrıcalıkların yansımaları olan bürokratizm, kitle örgütlenmesinde ve parti örgütlenmesinde boy verebilir. Zaten burjuva toplumu ve birey ilişkileri devletin, devlet aygıtının örgütleniş biçimi olan bürokratizmi en yalın bir biçimde ifade eder. Konumuz devleti anlatmak olmadığından geçiyoruz. Konumuzu ve bizi ilgilendiren, sınıf mücadelesinde bize, pratik yaşam tarzımızda yansıyan bürokratik yönlerdir ve bunların olumsuz sonuçlarıdır. Bürokratik hatalarımızda, toplumun çeşitli kesimlerinin yanı sıra KP'de de bürokratizme neden olan yeterli maddi etkenler vardır. Yalnız KP'nin kendisine özgü bilinçli, bilimsel yaklaşımı, diyalektik yönleme başvurusu bürokratik hataların gelişmesine ve yoğunlaşmasına hayat hakkı tanımaz. Yürüttüğü güçlü ideolojik mücadele sonucu, KP kendisini sürekli sosyalist kalıba sokar, denetler. Geleceğe yönelik olarak kendisini aşar. Uygulamada kendi sınıf kıstaslarını koyar. Komünist prensiplerden sapmadığı, Marksizm Leninizm Mao Zedung Düşüncesi'ne (MLMZD) bağlı kalıp onu pratiğe uyarladığı süreçte bürokratizm gelişmez, gelişemez. Ona izin vermez. Bürokratizm de irademizden bağımsız nesnel bir olgudur. Ancak gerek ideolojik, gerekse pratik çalışmalarımızda onu kontrol altına alıp, yeşermesini önleyebiliriz. Aksi takdirde, sınıf mü-

cadelesinden kopmak kaçınılmaz hale gelir.

KP ile kitle arasındaki ilişkiler, KP'nin kendi içindeki yöneten ve yönetilen çelişkisi vb. gibi şeyler, diğer küçükburjuva alışkanlıklarla birleştiği zaman bürokratizm için ortam oluşur. Zaten bürokratizm açısından, yönetme sanatının kendine özgü fonksiyonu, bürokratizme kendiliğinden eğilimi güçlendirir. Yöneticilik ünvanı, doğrudan saptığı an, bu hatalı eğilim kendiliğinden doğar ve giderek yerleşir.

Bürokratizm, kitleleri sıradan bir yığın, kendisini her şeye muktedir ve ayrıcalıklı kimseler olarak görür. Devrimci mücadele, pratik ve teorik etkinlik, toplumsal üretim mücadelesi bürokratizm için altından kalkılmayacak angaryadır. Dolayısıyla onlar, ayrıcalıklı özelliklerinden yararlanarak sınıf mücadelesi ve üretim etkinliğinden kaçarlar. Sınıf mücadelesinin bir neferi olarak değil, onu uzaktan seyreden bir seyirci gibidirler. Verilen görevleri hoşnutsuz olarak kabul ederler ve layıkıyla yerine getiremezler. Hele zor görevleri kabul etmemek için kendilerine uygun ideolojik ve pratik engeller ortaya koyarlar. Kendi görevlerini başkalarına yıkarlar. Onlar her konuda olduğu gibi canlı pratiği sevmeyiz. Uyuşukluk onların doğasına uygundur. İşlerini çoğu kez kararnamelerle yürütürler, ve çıkardıkları kararnamelerin uygulanmasını isterler ama kendileri, bu kararları yerine getirmek için pratikte yer almazlar. Kendilerini, parti içinde "seçkin" insanlar olarak görür veya göstermeye çalışırlar. Her şeyin emir ve kararnamelerle yürütüleceğini zannederler. Uygulamayı, pratikte yerine getirmeyi, genellikle emirkomuta zinciri içinde, üstüst ilişkisi hiyerarşisi içinde alt kademedeki unsurlara yaptırırlar. Bu özellik, bürokratizmin en yalın karakteridir. Bürokratizm, sınıf mücadelesinin kararnamelerle yürütüldüğünü sanır. Her şeyin tip tip yerine gelmesini beklerler. Ama olmayınca kararname üstüne kararname çıkarırlar. Ne var ki, onun subjektif idealist özünden ötürü kararnameleri hayat bulmaz. Devrimci pratiğin merkezi rolünü kavramazlar. Gerek üretim etkinliği, gerekse sınıf mücadelesi pratiği, genel ger-

çekliğin tek ölçütü olduğundan, bürokratizm de bu gerçekliğin duvarlarına çarpar.

Bürokratizmin çeşitli yansıma biçimleri vardır. Biz yukarıda genellikle işlerini kararnamelerle yürüten bürokrat biçimini ele aldık. Bunun yanında bir de, sadece görevlerini yapmakla yetinen, "gözlemi kaparım, vazifemi yaparım" anlayışında olan bürokratlar da vardır. Bu anlayış da KP ile bağdaşmaz. Körü körüne bağlılığı doğurur. Oysa, sınıf mücadelesinin kızgın hattında her fert canlı ve yaratıcı olmalıdır. Aksi takdirde kendisini geliştiremediği gibi partinin gelişmesine de sekte vurur. Bu yaklaşım zararlı sonuçlar doğurur. Hemen terkedilmelidir.

Günlük yaşamda, bireyler arasında, sınıflar arasında, kısacası toplumsal sınıf mücadelesinin olduğu her alanda bürokratizmin bu özellikleri farklı biçimlerde görülür. Bürokratlar kendi altındakilere ve kitlelere tepeden bakarlar. Kendilerini dünyanın merkezinde görürler. Kendilerinden başka kimsenin doğruları düşünmeyeceğini sanır ve bunu başkalarına kabul ettirmeye çalışırlar. Kendi dışındaki insanların önerilerini gözönüne almazlar. Bu tür sakat yaklaşımlar, bürokratları kitlelerden ve parti çevresinden koparır, onlara karşı güvensizlik geliştirir. Giderek partiye ve kitlelere yabancılaşır ve sonuçta parti saflarından uzaklaşırlar.

Yazımızda, sınıf mücadelesi içerisinde gündeme gelen çeşitli yanlış eğilimlere kısa da olsa değinmeye çalıştık. Bu yanlış eğilimler proletarya partisi içerisinde de vardır. Proletarya partisi, sınıfların ve toplumsal mücadelenin bir ürünü olduğuna göre bu tür yanlış eğilimleri taşımaya doğaldır. Ancak diyalektik materyalizmin bakış açısıyla hareket ettiğimiz sürece bu tür olumsuz eğilimlerden rahatlıkla sıyrılabiliriz. Yeter ki, azimli, inançlı ve kararlı olalım.

Yaşamın her alanında olduğu gibi, zindan koşulları da bu ve benzeri hastalıklar için elverişlidir. İnsanın yaşadığı maddi koşullar temel belirleyicidir. Diğer bir ifadeyle, insan yaşamını belirleyen, yaşadığı koşullardır. Bu bağlamda sorunu ele aldığımızda cezaevi koşulları

maddi temelini oluşturmaktadır. İnsanların sürekli aynı insanlarla ve tekdüze ilişki içinde bulunmaları, toplumla ilişkilerinin sınırlılığı vb. etkenler insanın çok yönlü gelişmesini engelleyen olumsuz etkenlerdir. Burjuvazinin her türlü baskı ve yaptırımları bir yana, genel anlamda devrimci mücadelenin yenilgi ve sosyal, siyasal psikolojik olarak gerileme olduğu dönemlerde egemen olan yanlış eğilimler daha bir kendini gösterir. Bu koşullarda doğru mücadele hattımız, çeşitli biçimlerde yansıyan ilişki ve davranışlarımız pratikle birleşmediği ölçüde, bizlerin de olumsuz tabloya dahil olacağını unutmamalıyım. Buna karşın, kendimizi ve koşullarımızı doğru ele alıp, yaşamımızın gereklerine uygun davranışlar sergileyebilirsek, yaşamdaki olumsuzluklarımız da o ölçüde azalacaktır.. Yeter ki, doğru kavradıklarımızı sosyal pratiğimize uygulayalım. Canlı pratiğimizde, isteğimiz bu yönde olduktan sonra, azmimizin üstesinden gelmeyeceği/gelemeyeceği hiç bir şey yoktur.

Ancak bu ideallerle kendimizi geliştirebiliriz. Genelde, çoğunlukla toplumsal kökenimizin küçük burjuva olması, toplumun diğer alışkanlıklarıyla içiçe olmamız hatalarımızın temel kaynağını oluşturmaktadır. Bu sınıfsal kaynak, farklı atmosferlerde, bizi farklı biçimlerde etkileyecektir. Hatalarımızın sınıfsal ve siyasal nedenlerini kavrayıp bilince çıkarmalıyız. Daha açıkçası, yöntemde metafizik, kavramada idealist yaklaşımdan uzak durup, hata ve eksikliklerimizin üzerine diyalektik bir yöntem ve materyalist bir bakış açısıyla gitmeliyiz. Felsefi alanda idealizme düştüğümüz sürece siyasal ve sosyal alanda hata ve yanlışlıklar yapmaya devam edeceğiz; ama bize gerekli olan şey, kendimizi yenilemek, hata ve zaaflarımızı aşım sınıf mücadelesinin çetin koşullarına hazırlanmaktır. Bağımsızlık, Halk Demokrasisi ve Sosyalizm mücadelesi bizleri bekliyor.

28 Haziran 1990

ŞİİRDE SAFA'VI AYAKLANMA

*"belki ardından iki yürek idam alır./
bir sevgi tahliye olur./ keder beraat eder./
bahardan söz açılır."*

Bir şair ki içinde yaşadığı iltihaplı toplumun değerleriyle uzlaşmayı reddetmiştir. Bu değersiz "değerler" dizgesindeki ilk kariyerini de boşlamıştır. Sonra da damaltına düşmüştür.

İşte bu, o şairin şiir zulasını patlatmaya ihtiyaç duyacağı en trajik ama belki de en uygun andır. Zira yıllardır "size sabrını arzetmek" için bekleyen şair, "gülün de meydanlara damlıyanını" gördükten sonra başlar "kızıl ötesinin gerçek özgürlüğünü" anlatmaya: "Gün geldiğinde" der; "alacaksın bir işçinin nasırlı ellerinden/oraklıkeçikli ödüllü/esmer/sevecen/terli gülü..." sonra da tüm bir kitabı ona adar. Bu, "barikatlara düşmüş mayıs kanı"dır. Bir "ilk yaz çiçeği"dir. Yani Gülay Beceren'dir. 1 Mayıs 1990'da "kızıl bir su" gibi akmış, direnişin en önlerinde saf tutmuş, meydanlara da "karanfil bir türkü" bırakmıştır.

Sözünü ettiğimiz Safa Fersal'ın "Seni Bir Güle Armağan Ettim" adlı kitabıdır. Safa Fersal, 13 yıldır imgelerle düşünen bir şairdir. İlk kitabı geçenlerde Belge Yayınları "Yeni Sesler" dizisi arasında çıktı. Kurgusu, söylemi ve siyasal tavrı açısından şiirde adeta Safa'vi bir ayaklanmayı örgütleyen şair, İkinci Yeni tekniğinin etkisi dışında kendine özgü imge potansiyeli ve kararlı yan tutarlığıyla dikkatleri çekiyor. Onun gizemli ve uzaktan çağrışimli söylemi zor anlaşılabilir dizeleri bizi şiirin o sonsuz projektörü eşliğinde "ışık saçan kürdistan gecesi"ne, kır kekiği kokan gerillalara, eşkiya ateşlerine, "devrimi yazanların çelik yüreği"ne dek götürüyor.

Gülay'ın gül alınma adanmış bu kitabı mutlaka okuyun!

Haydar Uğur

DAĞLARININ ARDI NAZLIDIR

Sus kimseler duymasın/Duymasın, ölürüm ha... dizelerinde sitem ediyor sanmıştım. Böyle dirençli, ince, evrensel, duygulu ve coşku dolu şiirlerin kimliğini taşıyan bir şair, nasıl olur da o çok sevdiği "Çukur Ova'lısını" "Kürdistan'lısını" "İstanbul'lusunu" "hoşçakal" sız bırakıp çekip gider sonsuzluğa.

Söz kavgadan, sabırdan, umuttan ve sevdadan açıldığında ilk uğrak A. Arif'in gül dizeleridir. Herkesi anlatıyordu o... Sınır koyamayız. Maviş bebeleri,

Bir can daha çoğalacağız bu kış.

Bebeğim neremde saklayayım seni?

diyen kaygılı, utangaç anaları; Köroğlu'nun, Pir Sultan'ın, Bedreddin'in köylüsünü, Maltada kürdün gelinini söyleyen mahkumları, akşamın erken indiği mapusaneleri, yiğit ve pırıl pırıl namuslu işçi sınıfını, pamuk tarlalarındaki ırgatları; en güzel de sevdaları ve dağları...

Çünkü ozan dağlarda büyümüştür. Eşkiyalar tanımıştır, kaçakçılar...

Çünkü o dağlar ki; atasının, dedesinin Osmanlı'yı tanımayan türkülerinin, isyanlarının ateşleriyle aydınlanmıştır yüzyıllar boyu...

Her şafak vakti, o dağların kuytuluk bir boğazında otuzüç kurşun yemiştir bağına... Ama yine de ölmemiştir.

O dağlar, kartalların şahinlerin çelik pençelerine yuva olmuştur; özgürlüğe çırpılan kızıl kanatların rüzgarıyla serinletmiştir zozanları; bahar geldimi suları buz gibi soğuk nehirlerin kıyılarına serpilmiş ıtır, nane, kekik kokuları sarar her yeri... Ağızlarında çoban ısıkları ışın ve şılan toplar çocuklar ve allı-morlu çiçekler kürt kızlarının kara perçemlerinde kelebeklenir.

A. Arif gerçek kurtuluşun dağlarda olduğunu da bilir. Her fırsatta bunu söyler, şiirleştirir. Kendilerini devrime adanmış halkın yiğit askerleri ilk önce orada mevzilenmelidirler.

Gün olur, devran döner ve umut yetişir.

Spartaküs'ün ilk gerillası'ndan, bugünün halk savaşçılarına...Hep dağlarda çatılmıştır mavzerler... Ve, .ne şah ne sultan; ne komprador ne ağa tanırılır...

Yiğit harmanları, yığınaklar kurulmuştur çetin dağlarda.

Yetim hakkı sorulmuş, hesap görülmüştür...

Kurtarılmıştır doruklar... **VE HESAP DAĞLARLADIR ARTIK UMUT DAĞLARLA**

Bilir ki ozan;

"Döğüşenler de var bu havalarda

El, ayak buz kesmiş,

yürek cehennem

Ümit öfkeli ve mahsun

Ümit sapına kadar namuslu

Dağlara çekilmiş

Kar altındadır"

Munzur'dan, Nurhak'dan, Ararat'tan ve Cudi'den kırlara, şehirlere doğru sel gibi akmaktadır umut...

Ve insan şair olur da sevdasını yazmaz mı? Yüreği, bilinci, kavgası dağlarda veya zindanlardayken sevdasına özlem duymaz mı?

Zindanda yatarken bile, asla yalnız kalmaz, çünkü; öyle bir ufka vardık ki sevgilim yalnız değiliz der. En kötü koşullarda, aç, susuz olsak da, üşüsek urbasız kalsak da bu kutsal kavga uğruna "bir sevdadır böylesine yaşamak diye haykırır"

"Seni sevmek
Felsefedir, kusursuz
İmandır, korkunç sabırlı
İpin, kurşunun rağmına
Yürür pervasız ve güzel
Sıradağları devirir
Akan suları çevirir
Alır yetimin hakkını
Buyurur kitabınca"

Dizeleriyle sevdasının yanında sabır, direnç ve mücadeleyi de koyuyor. Bu militanca bir sevgidir. Hasretinden Prangalar Eskitir ama yıpranmaz, aksine daha da çelikleştirir.

"Öyle yıkma kendini
Öyle mahsun öyle garip
Nerede olursan ol
İçerde, dışarda, derste, sırada
Yürü üstüne üstüne
Tükür yüzüne celladın
Fırsatçının, fesatçının, hayının
Dayan kitap ile
Dayan iş ile
Tırnak ile diş ile
Umut ile sevda ile, düş ile
Dayan rüsva etme beni"

Ahmet Arifi şiir üretmiyor diye eleştirenler oldu. Oysa onun her şiiri birer kitaptır. Kavga vermiş, zindanlara girmiş, dağlara çekilmiş, sevmiş, vurulmuş ama hiçbir zaman bunalıma düşmemiş, coşkusunu yitirmemiş direnme şiirleridir bunlar.

Faşizmin işkence tezgâhlarından A.Arif'de nasibini almıştır. Fakat başını eğmemiştir. Üstüne üstüne yürümüştür celladın; hainin, fırsatçının yüzüne kinle tükürmüştür:

"Canımda damıttım
Seni ey zulüm
Sancısını
İnceden
Kum gibi taşıdığım
Kasığında Amerikan kemendi
Geceler boyu
Kaskatı kesilip
Kan işediğim."

Evet o, baskıya, zulme sadece gözlemci olmamış; işkence tezgahlarında onlarla bizzat tanışmıştır. Diğer burjuva aydınları gibi bir koltuğa büzülüp, meyhane masalarına kaçmamış ve bunun karşılığında falakadan, dayaktan geçirilmiştir. Ama bu direncin, çözülmemenin verdiği onurla başı dimdik dolaşmıştır. A. Arif'in 12 Mart faşizmine karşı tavrı özellikle sanatçılara ve aydınlara şu mesajı vermiştir.

Sadece yazıp çizdiklerinize sığınmayın.. Pratikte, emekçi yığınların yanında onlara rehber olun, onlarla birlikte savşın.

Ancak ozan, 12 Eylül faşist darbesine karşı duyarsız kalmıştır. On bir yıllık diktatörlük döneminde çıkan yasalara, SS karnamelerine, baskılara, işkencelere karşı bir tavır koyamamıştır. Sessiz kalmıştır... Bu süreci anlatamamıştır.

O, şimdi Diyarbakır kalesinin burçlarına çekmiştir gözlerini; o kentlin işkencehanelerine, zindanlarına şanlı direnişleri yazan devrimcilerin, "ser verip, sır vermeme" geleneğini sürdürenlerin selamını alıyordu.

Belki de, Karanfil Sokağı'ndadır; ya da Lorca'nın mezarının yanında, Cibali'de tütün fabrikalarında veya işçi sınıfının terli alınındadır.

Anadolu köylüsüyle tirpan vuruyordur tarlalarda, Kürdistan'da bir dağ koyağında ekmeğini paylaşıyordur partizanın.. Ve biliyoruz ki o ölmemiştir; sadece "ZULASINDA PATLAMİŞTİR ÖLÜM".

STALİN VE SOSYALİZM ÜZERİNE OKUMA NOTLARI

1. Bölüm

Ali Toprak

Bürokrasi Ve Sosyalist Demokrasi Kitabı(*)'nın Yazarı M.Gündüz, hemen önsözde :

"Artık sosyalizm deyince, akla hemen hızlı endüstrileşme ve köylülüğün tasfiyesi gelmiyor. Mao'nun tarım ile sanayi, ağır sanayi ile hafif sanayi ve diğer sektörler arasında dengeleri gözetin ve köylülüğün sırtından birikimi reddeden çizgisi, Stalinist kalkınma modeline bir alternatif oluşturdu." diyor.

Yani, bir "Stalinist kalkınma modeli" vardır. Özellikleriye:

a) Hızlı sanayileşme, b) Köylülüğün tasfiyesi, c) Sanayiler arasında ağır sanayi lehine dengesizlik, d) Köylülüğün sırtından birikimdir.

M.Gündüz, burada bir "kalkınma"dan bahsediyor. Kalkınma, ekonominin temel karakterine dokunmayan bir gelişme anlamına geliyor. Buna göre sorunu sosyalist ekonomiyi ilerletme sorunu olarak koyuyor. Oysaki sorun, Sovyetlerde, genel kapsama sosyalizmin inşası, ekonomik boyutta da, gene kurmak ve inşa etmektir. Kalkınma terimi bu anlama gelmez ve bunu karşılamaz. Çünkü "kalkınma" ekonominin evrimci ilerletilmesi anlamıyla sınırlıdır.

M.Gündüz'ün terimi yanlış seçtiğini söyleyebiliriz. Ama O, diğer şeylerden bahsederken, bu inşayı devrimin, devrimci biçimlerde sürdürülmesi olarak anlamadığını ortaya koyuyor. "Stalinist kalkınma modeli"nin özelliklerini sayarken, örneğin; "köylülüğün" (M.Gündüz olaya dramatik bir boyut kazandırmak ve gözyaşının desteğini almak için "küçük köylü ekonomisinin" demek yerine "köylülüğün" diyor) "tasfiyesi"ne karşı çıkıyor. Zaman ve yöntemlerden öte, ilkel bir karşı çıkış yansıyor burada. Ve anlaşılıyor ki, M.Gündüz'ün bir sosyalizmi olursa, O, "köylülüğü" daha doğrusu küçük köylü ekonomisini tasfiye etmeyecek. Tarımda, ensonu, üretim araçlarının ulusal çapta ortak mülkiyetine varan (duruma göre doğrudan ya da aşamalı) bir dönüştürme yolu tutmayacak, ama gene de onun sosyalizmi inşa edilmiş olacak ve komünizme doğru gidecek!

Böylece, onun, sosyalist ekonominin kuruluşunu ve gelişmesini (sosyal boyutla paralel ve bağlantılı olarak) sonunda bütün üretim araçlarının ulusal ortak mülkiyetine varacak biçimde, çatışmalarla, yıkımlarla ve kurmalarla geçen bir gelişmesi olarak değil; siyasi iktidarın ele geçirilmesini takiben, ekonominin hali hazır unsurlarının ya da ilk kurulan unsurlarının, devrimsiz, mücadelesiz, müdahalesiz, tasfiyesiz gelişmesini, bir çeşit, barış içinde yarışmasını öngörüyor.

Oysa ki sosyalizm, ekonomik, sosyal, kültürel...

bütün alanlarda, sosyalizmle kapitalizmin dönem dönem çatışmalara dönüşen bir dizi kesintisiz mücadelesidir. Sosyalizm sınıflar mücadelesinin devam ettiği bir geçiş toplumdur. Bir kalkınma dönemi değil hâlâ bir devrim dönemidir. Lenin sosyalizmde sınıf mücadelesinin "yeni biçimler altında" ama "on kat daha şiddetlenerek süreceğini" söylemişti. Mao ise "kimin kazanacağı hâlâ belli değildir" diyordu. Dolayısıyla sınıf mücadelesine asılmamız ve devrimi sürdürmeliyiz.

SB'de ekonomik inşayı programı bakımından tartışamayız : M. Gündüz sosyalizmi, siyasi iktidarın ele geçirilmesinin hemen ertesinde değil de kurulmuş bir sosyo-ekonomik yapı olarak tanımlarken, mülkiyet ilişkileri bakımından, üretim araçlarının ortak mülkiyeti dışında, nasıl tanımlamaktadır? Eğer o bir sosyalist geçinmeyi sürdürecektse, bu programı tabiki paylaşacağını bildirecektir. Böyle olunca da tartışma hız ve yöntem sorunlarına gelecektir. M. Gündüz burada da "kalkınma"ya eş bir terim seçiyor "hızlı sanayileşme"

Sosyalist ekonominin kuruluşu ve inşası, yalnızca sanayileşmek demek değildir. Gelişmiş bir sanayi sosyalizm için zorunludur, ama bir ekonomiyi sosyalist yapmaz. SB'de inşa, hızlı sanayileşme olarak anlaşılmadı. Kuruluş ve inşanın özü, mülkiyet biçiminin değiştirilmesidir. Öyleyse, hareketi genel programı ve yüksek bir sanayi düzeyi istemesi açısından eleştiremeyeceğiz. Geriye "hız" sorunu kalıyor ki o zaman, buna getirilecek bir eleştiri ya bu kadar hızlı sanayileşmeye "gerek olmadığı"nu kanıtlayacak ya da yavaş sanayileşme yoluyla da aynı düzeye ulaşabileceğini, hatta kimbilir belki daha da geçilebileceğini kanıtlayacaktır. M. Gündüz bunu yapıyor. Eğer hızlı sanayileşme yoluna gitmeseydi, daha yavaş bir seyirle SB'nin durumunun daha iyi olacağını kanıtlamıyor. Ve M.Gündüz, sanayileşmenin, Stalin ve yoldaşları tarafından bir ölüm kalım sorunu olarak anlaşılmasını, haksız bir kuruntu olarak yersiz olduğunu göstermiyor.

Eğer bir kere hızlı sanayileşme yoluna girmiş iseniz, bunu yalnızca sanayinin kendi dönmesi ile edeceğiniz birikimle sağlayamazsınız. İşte O zaman tarımsal kaynakların sanayiye transfer edilmesi gelir. M. Gündüz birbirinin sonucu, aynı bütünün unsurları olan şeyleri ayrı ayrı sıralayarak sorunu yapay olarak büyütme kurnazlığına sapıyor. Gene dramatik bir ifade seçiyor: "Köylülüğün sırtından birikim"

SB'de olup biten şeyleri büyük oranda bu tempo açıklıyor. Çünkü çaresiz olarak bir kere böyle bir seyir tutturmak zorunda olduğunuzda yolunuz dönüştürmeden çok devirmek olur.

Köylülük ya da küçük köylü ekonomisi, şöyle ya da böyle, şu zamanda ve koşulda ya da başka... ama

(*) Koral Yayınları

tasfiye etmek zorundasınız. Dolayısıyla buna karşı çıkmak sosyalizme karşı çıkmaya eşdeğer bir tutum olur. Ama zaman ve yöntemler, davranış isabetiyle ilgilidir ve tartışılabilir.

Tempo seyrini bir ekonomik ayar derecesi üzerinden tartışamayız. Yani, kaç km hız yeter veya değil? Genelde hızlı seyir, insanın koşulları bakımından onaylanabilir. Savunucuları ve uygulayıcıları da onu bir model olarak dayatmadılar. Onu bir çare, hattâ tek çare olarak önerdiler. Bu ne bir model kompleksinin unsuruysa ne de ilke. İrâdi bir karar da değildi. Bir zorunluluk. En azından uygulayıcılarının anlayışında bir zorunluluk. Stalin bunu açıkça belirtiyor: "Önümüzdeki beşon yıl içinde elli ya da yüz yıllık arayı kapatmalıyız. Yoksa mahvoluruz."

Bir çok Stalin eleştiricisi de o zaman SB için tek yolun "hızla sanayileşmek" olduğunu kabul ediyor. Bir açıdan olaylar da doğruluyor. Örneğin M.Gündüz, "Yavaş (ya da "dengeli") sanayileşme" modeli ile, SB'nin, Alman emperyalizminin yıkıcı savaş makinasına gene de karşı koyabilecek düzeye erişebileceğinin garanti olduğunu söyleyebilir mi? Karşı koymak elbette maddi savaş unsurlarıyla sınırlı değildir. Ama 2. Em. savaşta SB'nin manevi direniş gücü de çok iyi idi.

M. Gündüz, kitabında, o zamanki koşulları, başka bir açıklama için sıralıyor. Bolşevikler tedirgindi. Bu yalnız ülke, eğer kısa zamanda kendi ayakları üzerine dikilmezse, hem de yere çok sağlamca basarak dikilmezse kaçınılmaz ve kesin gördükleri (bunda yanılmadılar!) 2. emperyalist baskıya dayanamayacaklarını düşünüyordular. Olayları açıklayan budur. Muazzam bir gayretle, disiplin ve iteleme gücüyle, aceleyle ağır sanayi kurmak ve geliştirmek amacının kaynağında, başlıca olarak işte bu tedirgin edici kaygılı beklenti yatıyordu. Roza Lüksemburg'un bahsettiği "...herhangi bir sosyalist politikayı saptıracak olan (...) bütün anormal güçlüklerin korkutucu baskısı..." hâlâ devam ediyordu.

Kitabın ileriki bölümlerinin eleştirisinde bu konulara tekrar döneceğiz. Burada şunların da söylenmesi gerekecektir: Mao, bir alternatifin modeli getirmedir. Zaten Çin farklı bir ülkeydi. Devrimi farklı bir gelişme aşamasındaydı ve onu çevreleyen dış koşullar da farklıydı. Çin sosyalist kampın varlığı ve desteği yanında rahat ve zorlanmadan yürüyebilirdi. Emperyalist yıkım tehlikesi kapıyı çalmadan buna göğüs gelecek duruma gelme sıkıntısını yaşamıyordu.

Yeni demokrasinin ekonomisi sosyalizmin ekonomisinden farklı olmak zorunda. Farklı bir model olmasından değil, devrimin burjuva demokratik karakterinden. Sosyalist devrim bir adım ötesinde küçük köylü ekonomisinin tasfiyesine gelip dayanır. Ama demokratik devrim böyle değildir. Onda bu ikinci adımdır. Bundan dolayı da varlığı daha uzun bir döneme yayılır. Demokratik devrim, anti-kapitalist bir devrim değildir. Sosyalist devrim ise anti-kapitalisttir. Küçük meta üretimi Çin gibi ülkelerde uzun ömürlü oluyor ve özgür gelişme olanağına kavuşuyorsa, bu Mao'nun SB'indekinden farklı bir "kalkınma modeli" izlemeyi kararlaştırmış olmasından değil. Mao'yu sözde onaylıyor M.Gündüz.

Bütün bunlardan dolayı, Çin modelinin köylüleri tasfiye etmediğini ve bunun da aynı sosyo ekonomik ortam için önerilmiş iki ayrı modele denk düştüğünü söylemek, saçmalamaktır.

Burada belirtilmesi gereken birşey daha var; Mao Zedung, SB'de ağır sanayiye ağırlık verilmesini değil, dengesizliği eleştirir. Yani sorun "hız"da değil, dengesizliktedir. Dengesizliğin asıl önemlisi, ekonominin öteki sektörlerinden çok, kitle, halk hareketi ve siyasal boyuttur. Mao "tek ayak üzerinde yürüdüler" diyor "siyaset yok, kitle yok..?"

* *
*

Mehmet Gündüz "yukardan devrim" kavramını tartışırken, Stalin'i Napolyon, Bismarck, Stolpin sırasında sayıyor ve "yukardan devrimlerin ortak özelliği" "aşğıdan halk hareketinin oldukça kanlı yöntemlerle bastırılmasıdır" diyor. Bu sıradan olarak Napolyon'un 1793'ü, Bismarck'ın 1848'i, Stolpin'in de 1905'i bastırması gibi Stalin'de ("oldukça kanlı yöntemlerle") 1917 devrimini bastıran "yukardan devrimci" oluyor. Özetle Stalin, 1917 devrimini bastırmıştır, diyor. Yani O, 1917 devrimine önderlik eden önderlerinden biri, devrimi götüren halk hareketini yaratan, örgütleyenlerden biri değil, onu bastıran kişi oluyor. M.Gündüz, hiç olmazsa, Stalin'i ötekilerden farklı olarak, sonradan bastırıldığı hareketi, önce örgütleyenlerden biri olmakla ayırsaydı. Çünkü Bismarck 1848'in, Napolyon 1793'ün, Stolpin'de 1905'in önderlerinden değildi.

M. Gündüz'e ancak tilkiler şahitlik edebilir.

Stalin aynı ihtilal hareketini hem örgütleyen hem de bastıran kişi... Bu da gösterirki, Stalin, son zamanlarda Amerikan kamuoyunu oldukça meşgul eden şu "çok kişilikli" bayanın bir öncülüdür. Gerçekten de Stalin'den böyle, çok kişilikli diye sözedenler vardır. Bazıları işte böyle hızını alamıyor.

M.Gündüz'ün asıl kastı başka tabii. Ekim devrimi başarıya ulaştı. (M. Gündüz : Kabul) Örgütleyenler içinde Stalin de vardı. (M. Gündüz : Kabul) Peki Stalin" oldukça kanlı yöntemlerle" neyi bastırdı? Hangi halk hareketini? 1920'lerin başında yer alan Kronştad ve öteki köylü kalkışmalarını mı? M.Gündüz, bunları kastetmiyor. Üstelik bunların bastırılması birer yanlış idiyse bile, siyasal sorumluluğu Stalin'den çok Lenin'dedir.

Sonrasına gelelim: Tarımın kollektifleştirilmesi sırasındaki Kulak önderlikli ayaklanmaları mı?.. İyi ama nasıl olur da Kulak hareketi bir "halk hareketi" sayılabilir?.. Ve Stalin onu bastırdıktan sonra bazı taleplerini ("toplumsal gelişmenin zorunlu kıldığı değişikliklerin bazılarını, bir ölçüde") kendisi "yukardan devrimle" gerçekleştirmiş oluyor.

Mantuksal devamında komik şeyler geliyor :

Demek ki Kulaklar daha fazla istiyorlardı ve Stalin bu halk hareketini bastırdıktan sonra, tamamen süpürülmesini önlemek için, hiç olmazsa bazılarını "bir ölçüde" gerçekleştirerek, böylece mecburen tarıma kolhoz sistemini getirdi. Yani Kulaklar bir çok daha ileri taleple birlikte "tarımımız neden kollektif değil?" diye ayaklanmışlardı. Kuşku yok, M. Gündüz'e gene yal-

nızca tilkiler şahitlik edebilir.

Stalin, Ekim'i basturan kişi, dolayısıyla devrime karşı bir kişi bir karşı devrimci olarak sunuluyor. M. Gündüz'ün yalnızca cüretkar bir tarih çarpıtcısı, Stalin'in histerik bir karşıtı değil, aynı zamanda iyi bir raliçi olduğu anlaşılıyor.

Gerçekte Stalin, hayatının sonuna kadar bütün pratiklerinde devrimin ve sosyalizmin samimi, son derece kararlı ve son derece çaplı bir önderi olarak kaldı. Hiç bir halk hareketini bastırmadı. Ne var ki, siyasi iktidarın ele geçirilmesinden sonra, devrimin ilerleme ve inşa aşamalarında, halk hareketini geliştirmek ve onun gücünü hareket geçirmek yerine, daha çok sosyalist devletin örgütlü silahlı güçlerine dayandı. Bu bürokratik tarz sosyalizm için, devrimin sürdürülmesi, kitlelerin politikleşmesi ve eğitimi için, sosyalist demokrasi için zorunlu olan bu taban hareketini söndürdü.

İktidarın pratiği sosyalistti. Yasaları ve eylemleri halkçıydı. Ama halktan, çalışması ve yasalara uyması; politikayı, yönetimi ve sosyalist eylemi ise devlete ve partiye bırakması istendi.

Böylece ortaya çıkan bürokratik tarz, iktidarla halk arasında yöneticilerle halk arasında mesafe yarattı. İktidarla halk arasındaki mesafe, yabancılaşma, kitlelerin sosyalist ideoloji ve kültürel açıdan sosyalist eylem pratiğinde yetişmeleri açısından güdüklük ve utanma yarattı, eğitimlerini önledi. Yöneticilerle halk arasındaki mesafe ise, yöneticilerin halkçı sosyalist ideallerden uzaklaşmalarına burjuvalaşmalarına yol açtı. Bu mesafe sayesinde yöneticiler, kitlelerin eylemli demokratik denetiminden uzak kaldılar ve uzak kaldıkça da kaygılanmadan kendi çıkarlarını kollayan yiyici çıkar guruplarına dönüştüler. Ama hiç tartışmasız, Stalin bunlardan birisi değildi.

Ve bir şey daha :

Ta 2.Emp. savaş sonuna kadar ardı arkası kesilmeyen olaylar zinciri iktidarı hep merkezileşmeye, demokrasiye hep daha az yer vermeye, otoriter davranmaya zorladı. İhtiyaç giderek tarz haline geldi.

Bunlar gerçek. Bundan dolayı da M.Gündüz'ün eleştirisi üstelik sorumluluğu yalnızca Stalin'de olmayan bu bürokratik tarzın yarattığı sönmeyi, Stalin'in bilinçli bir karşı-devrim hareketi olarak sunmasına itiraz etmeliyiz.

* *

"...Lenin'in ölümünden sonra Stalin, Enternasyonalist sosyalizm anlayışından ayrılıp, Rus milliyetçi sosyalizmine saptı. Bu nedenle tek ülkede sosyalizm teorisini formüle etti ve bir zamanlar kendisinin de katıldığı, sosyalizmin ancak uluslararası planda zafere ulaşacağı Marksist tezini, Troçkizm olarak karaladı..." (Sf. 30)

Şimdi, başlangıçta Bolşeviklerin, Rus devriminin Avrupa devrimini körükleyerek, onu harekete geçireceği ve ancak Avrupa devrimi sayesinde ayakta kalabileceğini düşündükleri doğru. Bu nedenle "...Tek ülkede sosyalist devrim gibi bir eserin gerçekleşmesinin imkânsız olduğu gerçeğini her zaman vurguladı"lar. (Lenin)

Ama, hepimiz biliyoruz, olay şu: Ekim devrimi yalnız kaldı. Ve devrim öncesi inançlarına göre bu yalnız devrimin Sosyalizmi gerçekleştirmesi imkânsızdı. Peki ne olacaktı? Bolşevikler şöyle bir cevap getirdiler, diyor M.Gündüz :

"Yaşamaya devam etmek, kuşatılmış da olsa kaleyi ayakta tutmaya devam etmek ve (...) sosyalizmin inşasına girişmek..."

Öyleyse M.G. Stalin (tabiki Lenin'in ölümünden sonra canım!) "tek ülkede sosyalizm teorisini formüle etti" derken, bu teoriyle Stalin'in "sosyalizmin inşasına girişmek"ten ve sosyalizmin kurulup geliştirilmesinin mümkün olduğundan, yani "kuşatılmış kaleyi ayakta tutmanın" mümkün olduğundan farklı şeyler söylediğini göstermeliydi.

M.G., Stalin'i suçluyor. Ama arada bir dalıp hikayeyi anlatmaya geçince, kendi eleştirilerini geçersizleştiren şeyler söylüyor.

Evet, Bolşevikler'in böyle düşündükleri doğru. Ama Troçki'yi bu cevaba katmak, onun da Lenin ve öteki Bolşevikler gibi düşündüğünü söylemek yanlış. Çünkü ta Brest litovsk günlerinden beri Troçki, Ekim devrimi ve onun dünya devrimi ile ilişkisinde, onun gelişme yönünde farklı bir çizgidir. Ve biliyoruz ki Troçki barış görüşmeleri sırasında bu çizgisi yüzünden yalnızca Stalin'le değil, en başta Lenin'le karşı karşıya geldi.

Sol'lar anlaşmaya tamamen karşı çıktılar. Roza, barışla Alman emperyalizminin toparlanacağını ve Alman devrimini boğma olanağına kavuşacağını söylüyordu. Sonuçta, barışın, Alman devriminin bastırılması bakımından etkilerini gördü. Ama Sovyet proleteryanının Alman emperyalizmi ile böyle bir barış yapma zorunda kalmasının sorumluluğunu da en başta Alman proleteryanına yükledi. (Bkz. Siyasal yazılar). Tamamen doğrudur bu. Alman emperyalistleri devrim ülkesinin toprağında istila hareketini sürdürürken, arkadan, bir Alman devrimi ile sıkıştırılmadılar. Bu ilerlemeden alıkonulmadılar. Orada gerçekten güçlü ve girişken bir devrim hareketlenmesi olmadan bu olmazdı ve gene böyle bir hareketlenmenin olmadığı bir zamanda Bolşevikler'in sade umutlu bir beklenti ile barıştan kaçınmaları da olmazdı. Kaçınırsalardı ne olurdu? Lenin, muhtemelen devrim yıkılırdı, diyor. Bu görüş doğru, çünkü Almanlar ilerliyorlardı. Barıştan sonra bile istilayı sürdürdüler.

Barış bir geri çekilme idi. Çünkü devrimin yayılma olanakları, özellikle sınırları dışında, tükenmişti. O gücü gösterecek kadar değildi. Bir ülke devrimi gibi bir Avrupa devrimi de safi sosyalist arzularından daha başka şeyler gerektirir.

Sonuçta Lenin'in tavrı o zaman (önce bir çok Bolşevik liderin hatta bir bütün olarak partinin kritik yalpalamalarından sonra Lenin neredeyse yalnız kalmıştı) partide onaylandığı gibi, Uluslararası Komünist hareketin tarihinde de onaylandı. Mao Zedung bunun zorunlu bir geri çekilme olduğunu sollarla karşı yazdı. Çünkü sollar hep ilerlemek istiyorlardı. Brest günlerinde sollar, devrimi bütün Avrupa'ya yaymak istiyorlar, ama bunun imkânsız olduğunu görmüyorlardı.

Troçki ne diyordu, kendine has tipik orta yolculukla : "Ne savaş ne barış". Ne demektir bu?! Alman emperyalistleri ilerliyorlar, Troçki "Ne savaş ne barış" diyor.

Aslında Troçki bir yanda gerçeği görüyor. Devrimin gücü bu savaşı daha fazla kaldıramaz. "ne savaş" bu demek oluyor; "ne barış" ise, Troçki'nin Ekim devrimi ve dünya devrimi ilişkisindeki idealist sol kafasını ele veriyor. Troçki sonradan hep bu kafaya bağlı kaldı. Devrim, ülkenin ekonomik ve toplumsal inşasına dönünce bu sorunlarla elbette ilgilendi. Bütün söylediği inşa sorunlarını bırakıp, dünya devrimi için Avrupa'ya sefere çıkmak değildi elbet. Ama inşaya ilişkin tartışmalarda önerdiği bir çok politika, bu anlayışla bağlantılıydı. Onun politikaları işçi sınıfını, ülke içindeki müttefikleriyle çatışmalı hale getiriyordu. Troçki devrimin gelişmesi için imkânların dünya devrimi alanında olduğunu söylüyordu.

Belki o günlerde bu tartışma götürürdü. Ancak o olaylar bizim için artık tarih oldular. Avrupa'da devrim, başka hiç bir ülkede başarıya ulaşmadı. Macar ve Alman devrimleri yenildi. Ve bunlara karşı politikanın sorumluluğu da Lenin'deydi.

"...Lenin'in ölümünden sonra Stalin (...) Rus milliyetçi sosyalizmine saptı. "Bunu önce pratik olaylar bakımından doğrulamak gerekir ki, bu mümkün olmuyor. Bu "saptı"yı Troçkizmle tartışmalardan alıyorlar. Çünkü önemli pratik olaylar Lenin'in sağlığında geçti... Sonradan, Stalin "O bizi pek ilgilendirmez, ya da bizim işimizi kolaylaştırdığı ölçüde ilgilendirir,dünya devrimine gelince biz kendi işimize bakalım. Herkes de kendi ülkesinde yapabilir, yapsın. Bu bizim sorumluluğumuz değil..." demedi, dediğini bir duyan olmadı ya da herhangi bir pratikte bu kapıya çıkan bir politikasını. Çin devrimine karşı tutumunu biliyoruz. Yalıtış taktiklerde önermiş olsa, canla başla destekledi onu.

M.Gündüz; bugünkünü "2. Bunalım" dönemi olarak niteliyor. Birincisi ise; "20'lerin ortalarından" sonra "ince ince örülen"i. Yani Stalin'in kişisel olarak en fazla sorumlu olduğu dönem. Ancak hangi Marksist tahlil, "Sosyalizmi Stalin bunalıma soktu" diyebilir? Şükür böyle marksistlerimiz eksik değil, çeşidimiz oluyor, ama hangi gerçek marksist bunu iddia edebilir.

Gerçeklere gelince, böyle bir dönemde, böyle bir objektivite içinde hiç bir parti siyasi harekette gücünü zorlayan atılım ve ilerleme politikaları benimseyemedi. Bu nedenle onun kendi hükümlerinde olduğu alanlarda yoğunlaşması son derece doğru bir tutum olurdu. Gerçi M.G. "milliyetçi sosyalizm" diyor ama bu Stalin eleştiricilerinin bir çoğunun bugün bizim sorunlarımızda, bir devrimci adım atmak cüreti gösteremediklerinden hareketle, denilebilirki, o zaman, farz-ı mahal bu baylar olsaydı, onları nerelerde bulurduk, tahmin edemiyorum!

"Sosyalizmin zaferi" ya da "kesin zaferi" nedir?

İlk tartışmalarda Stalin bu ikisinin ayrı şeyler olduğunda ıttı. İlk tartışmalarda diyorum, çünkü sonradan yanlış şeyler savundu. 19. parti kongresinde Molotov tarafından okunan raporda "komünizmde de devletin olacağı" görüşü ileri sürüldü. Bunu 36'daki sınıfsız

sosyalist toplum görüşü ile birleştirince, anlıyoruz ki SB'de parti sosyalizmden komünizme geçiş aşamasında olduğunu düşünüyor, daha açık bir deyimle, tek ülkede (sosyalizmi değil) komünizmi olanaklı gören bir görüş açısına kayıyordu. Ama M.G. ilk tartışmalardan sözettğine göre, dürüst kalacaksa şunu teslim edelim. Stalin o zaman sosyalizmin inşa edilebileceğini ancak komünizme geçmek anlamındaki "kesin zaferi"nin elde edilemeyeceğini düşünüyordu.

Benim söylemek istediğim şu: O zaman, sosyalizmin inşası probleminde yoğunlaşmak ve bu kadar, bu anlamda olarak,dünya devrimi ilişkisini göre tali plana almak, ancak dünya devrimci durumu düzeyine (artı) ülkedeki devrimci güçlerinin hareket halindeki kapasitesine göre, ayarlanmak açısından doğrudur.

Bu, toplumsal ve ekonomik, iki boyutlu, bağlantılı bir harekete girişmeyi gerektiriyordu. Stalin, toplumsal boyutu, giderek daha fazla ihmal etti. Ancak, ekonomik düzeyi ihmal etmedi, demek, O'nun, "Menşeviklerin ekonomist mantığı"na saptığı olduğu anlamına gelmiyor. Ekonomik inşada yoğunlaşmak, daha indirgenmiş bir deyimle, ağır sanayii hızla geliştirmek, işte o dönemdeki nesnel duruma göre, partinin belirlediği atılım yönüydü. Ayrıca parti ve Stalin, hızlı sanayileşme görüşünü temellendirirken, daha öncede aktardığımız gibi, emperyalistlerin oldukça yakın bir zamanda beklenen saldırısına karşı sosyalizm ülkesinin tek kurtuluşunun bu olduğu görüşüne dayanıyorlardı. Onu, normal koşullar altında bir prensip yönü olarak belirlememişlerdi. Menşeviklerin görüşü ise üretici güçlerin evrimsel gelişmesine dayanıyordu. Onlar, ilişkiler alanında zorlayıcı devrimci atımlara yanaşmıyorlardı. Ta 1905 devriminden beri, Şubat devrimi zamanında Ekim'e karşı direnirken, görüşlerinin temelinde bu anlayış vardı : Siyasal olarak burjuva, ekonomik olarak kapitalist Rusya! Feodalitenin engellerinden kurtarılmış kapitalizmin, Rusya'da özgürce serpilip gelişmesinin ve en son olanaklarını tüketmesinin zorunlu olduğunu ileri sürüyorlardı. Sosyalist bir devrim için, onlara göre, demekki daha çok zaman vardı. Hızlı sanayileşme görüşü ile, özü bu olan menşevik üretici güçler teorisi arasında burada nasıl bir benzerlik görülmektedir?

Menşeviklerin görüşü, müdahalesiz bir olgunlaşmanın dingin sürecin de, üretici güçlerin durumu hakkında, büyütmesiz, ama ihtiyat adına küçültmeli bir muhasebenin elverir sonucuna dayanacaktı sosyalizm. Ağrısız, sancısız ve ihtilalsiz kuruluvrecekti. Bu memur sosyalistler, Lenin'in, siyasal güçler dengesinde kıl payı kazanma olanağının bulunduğu her durumda ileri atılma ve devrimi gerçekleştirme görüşüne yanaşmıyorlardı. Bu görüşü maceracı buluyorlardı. İktisatta ki içsel geçiş dinamiklerinin, sınıflar ilişkisinde, burjuvazinin feodal üst yapıyla ittifakını yansıttığını, burjuvazinin radikal anti-feodalizminin törpülediğini, bunun ise, güdük ve budanmış bir burjuva üst yapıya yol açtığını ve bundan dolayı demokratik görevlerin ister istemez gündemde kaldığını; burjuvaziyi kapitalist özel mülkçülüğün ve demokrasinin zaferi açısından sorumluluğa çağırın her iyiniyetli girişimin boşunalı-

ğını göremiyorlardı.

Menşevikler 1905'de de 1917'de de, sosyalizmi burjuvazinin yedeğinde tutma girişiminde bulundular. Sosyalizmin burjuva görevleri götürebileceğini, burjuvazinin uzun zamanına karşılık, sosyalizmin bunları kısa zamanda tamamlayabileceğini yadsıdılar.

Bu açıdan, Stalin'in tarzı, Lenin'ininki aynıdır. Lenin, Nisan tezlerinde "Rusya'da burjuva devrim, iktidarın burjuvazi tarafından ele geçirilmesi anlamında tamamlanmıştır" diyordu. "Gündemde olan iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesidir." Menşevikler ise, iktidarı burjuvaziye teslim ediyorlardı. Çünkü Menşevik üretici güçler teorisi, kapitalizm için uzun ömürlü bir hayatın savunulmasıydı. Bu teori sosyalizm içine uzandığında, burjuvazi için ve kapitalist ekonomi unsurları için özgürlük talebine proletarya diktatörlüğüne karşı, belirli koşullarda karşı devrimci bir muhalefete dönüştü.

Menşeviklerin, kapitalist üretici güçlerin (sosyal ve ekonomik unsurlarının) son sınırına kadar özgür gelişmesi gerektiği görüşüne karşı Stalin devrimci sınıfların iktidarını ele geçirilmesine yönelik yıkıcı eylemini savundu. Hızlı sanayileşme yürürlüğe konulduğu zamanda Menşeviklerin özgürlük ve uzun hayat dileğinde buldukları kapitalist ekonomik unsurlara saldırıldı, onlar yıkıldı. O'nun üretici güçlerin geliştirilmesi, başka bir deyişle hızla sanayileşmek görüşünün Menşevik bir görüş olduğu, Menşeviklerle bu karşılaşmayı atlıyor. Dış görünüşler arasındaki bu benzerliğe dayanıyor.

Stalin'deki, sosyalist üretici güçlerin, ekonomik ve teknik unsurlarının hızla geliştirilmesi, son sınırına kadar geliştirilmesi anlamına da gelmemektedir. Stalin tam aksine bu son sınırdan çok önce, sosyalizmin Rusya'da komünizmin eşiğine geldiğini söylüyordu. Onun yanlışlarından birisi de budur zaten.

Sonuç olarak Stalin ne kapitalizm koşullarında, ne de sosyalizm koşullarında üretici güçlerin "son sınırına kadar gelişmesi gerektiği" görüşünü savunmadı. O, bir yeterlilik ve sınıflar ilişkisinde üstünlük gözetiyordu.

* * *

M.Gündüz, "sosyalizmin zaferi", "kesin zaferi" kavramlarının içeriklerini tartışırken, onun yaklaşımındaki herkesin ister istemez karşı karşıya kalacağı soruları cevapsız bırakıyor. Lenin'in "...proletaryanın iktidarı ele geçirebileceği ve burjuvaziyi mülksüzleştirip, sosyalist üretimi örgütledikten sonra, dünyanın geri kalan bölümünün karşısına dikileceği ve öbür ülkelerin ezilen sınıflarına yardım edebileceği..." görüşünü yorumlarken diyor ki; bu "kesinlikle Stalin'in anladığı gibi sosyalizmin kuruluşunun zaferi anlamına gelmemektedir. Burada Lenin'in sözünü ettiği sosyalizmin başlangıçtaki asgari örgütlenmesidir." (Sf. 35)

Demek ki, M.Gündüz'ün başında bulunduğu bir proletarya (tek ülkede) iktidarı ele geçirirse sosyalizmi, yalnızca "başlangıçta" ve yalnızca "asgari" olarak ve yalnızca "üretim" alanında örgütleyecek. Ve daha ileri gitmek boşuna olduğundan ve sosyalist üretim ve toplum açısından görevler tamamlandığından, bundan

sonra, öbür ülkelerin devrimlerine yardım işlerine bakacak. Çünkü M.G.'e göre Lenin "sosyalizmin inşasının bir çırpıda bitirilecek bir iş olarak görmüyordu" ve bundan dolayı da "dünya devrimi için yapılacak işleri" onun "arkasına" atmıyordu.

Sanki, yalnızca iki alternatif var : "dünya devrimine yardım işleri" ya başında ya da ancak sonunda yapılabilir. Sanki bu görev, sosyalizmin kuruluşu ve inşası görevleri ile paralel olarak (ve dünya nesnel ortamının nesnel bir tahliline dayanarak, doğru saptanmış bir esaslıkta-li'lik sıralaması içinde) ele alınamaz!..

Diyelim, "sosyalist üretimi başlangıçta asgari olarak" örgütlediniz. Böylece ortaya çıkan şey nedir?.. Kurulmuş bir sosyalizm midir bu? Yoksa yarım yamalak bir şey mi?

Sosyalizmin inşası uzun bir dönem alırdı! sizse, dünya devrimine yardım işlerini bunun arkasına atamayacağınızı düşünüyorsunuz. "paralel ve bağlantısı için ele almak" ise, alternatifiniz değil... böyle bir şeyin olabileceğini düşünmüyorsunuz. Demek ki, sosyalizmin kuruluşuna dair görevlere kısa bir zaman ayıracaksınız. Bu durumda ortaya eksik, yarım bir şey çıkacaktır. Peki, sizin gene de bir ekonomik sosyal formasyon olarak oluşturduğunuz bu şey, bu asgari sosyalizminizi, dondurabilecekmisiniz? Buna kâdir değilsiniz. Hiç kimse de kâdir değildir. Peki onu kendi başına mı bırakacaksınız? Çünkü siz umutsuz girişimlerde bulunmasanız da, bu formasyon kendi çelişki ve çatışmalarına göre hareket halinde olacaktır ve değişecektir.

Burada M.Gündüz'ün çıkmazının, Troçkistlerin çıkmazı olduğu görülüyor. Çünkü, siyasal iktidarı ele geçirmiş bir proletarya, dünya devrimine yardım görevlerini ne kadar vurgularsa vurgulasın ve bu alana bağlı ne kadar önemli görevler üstlenirse üstlensin, ülkedeki sosyalizmin inşası görevlerinden kaçınmak şansına ya da bir süre için ihmal etmek lüksüne sahip değildir. Tek ülkede, Çarlık gibi bir tek ülkede bu, arzu edilebilir, ama mümkün değildir. Çünkü, asgari sosyalizmde de sınıf mücadelesi bütün yaygınlığı ve yoğunluğu ile devam eder ve proletarya bunu yürütmekten kaçındığı zaman, daha "başlangıçta" iktidarını yitirmek tehlikesiyle karşı karşıya kalır. Hatta bu bir tehlike olmaktan çıkar, amacına ulaşmış bir eylem olur. Çünkü, dünya devrimi işlerine yardım dolayısıyla siz ertelediğiniz zaman, burjuvazi ertelememiştir.

Demek ki, başlangıçta asgari olarak kurduğunuz şey, öyle kalamaz. Kuruluşunu tamamlayacak, böylece temel yapılarını çatacak, sonra da onu bütün alanlarda tamamlamak için inşa etmeyi sürdürmek zorunda kalacaksınız. Ama eğer, onun "nihai zaferi" komünizme geçmedikçe, geçemeyeceksiniz. Çünkü, burjuva dünyanın ortasında, bir tek ülkede sosyalizmin inşasına dair bütün görevler, tamamlanamaz.

Ayrıca, dünya devrimi, bir ülkedeki proletarya diktatörlüğünün iradi kısırtılmalarıyla gerçekleşecek bir şey değildir. Onun dışında, yalnızca bir potansiyel olarak değil, yürürlükteki bir eylem olarak bulunması gerekir. Her iki halde de sorumluluklar vardır, ama ancak eylemli durumda tek ülkenin sosyalizmi, dünya

proleter devrimine ilişkin görevlerini öne alabilir ve bunu kendi ülkesindeki sosyalizmi gene de ayakta tutabildiği sürece yapabilir. Çünkü, özellikle Avrupa ekonomik ve sosyal bağlantılılığı içinde, bir tek ülkenin devrimini Avrupa devriminin başlangıcı yapar. Aynı koşullar, bir tek ülkenin karşı devrimini de, Avrupa çapında bir karşı devrimin başlangıcı yapabilir. Avrupa'da Fransız 1848 devriminin yenilgisi, birbirini etkileyen ve izleyen burjuva devrimleri dalgasında kırılmanın başlangıcı oldu ve arkasından karşı devrim dalgası geldi. Alman burjuvazisi hemen ertesi gün tavrını değiştirerek tavizlerini geri aldı. Avusturya ve İtalyan devrimleri de yenildiler.

Bu sıkıntının sonucu olacak, ancak bir geveleme olarak "doğru olan şudur"-diyor M.Gündüz, proletarya sosyalizmi tek ülkede kesin zaferine ulaştıramazdı, ama pekala sosyalist üretimi örgütleyebilir ve sosyalizmin inşası yolunda adımlar atabilirdi." (abç)

Bir satır arası. Dil ucuyla söylenmiş. Çekinmeyi içinde taşıyor. Sistematik, aralıksız bir inşa gayreti mi yoksa bir kaç adım mı? Hani, yalnızca başlangıçta ve yalnızca "asgari olarak" kurulacaktı? Burada ise "adımlar"a izin çıkıyor.

"Sosyalist üretimi örgütlemek ve inşasında adımlar atmak" nasıl bir şey oluyor? Ve eğer bu sınıflar mücadelesini sürdürmek demekse ki demektir, bu, devrimin sürdürülmesine karşılık karşı-devrim girişimleri demekse, bu, devrim yıllarındaki ittifakların bozulması, sınıflar konumlanmasının değişmesi, sınıfsal ve siyasal direnme ve tasfiye demekse; küçük burjuva aydınlarının yüreğini ağzına getiren ("korkunç") çatışmaları göze almadan, bu olanaklı olmayacak demektir. SB'de bir dizi çatışma ve kanlı olay geçti. Ama M.Gündüz, SB'de iktidarla aynı şey olarak sunduğu Stalin'i bu çatışmalar içinde devrimi "oldukça kanlı yöntemlerle bastırarak kişi" olarak sunuyor. Demek ki Stalin'in karşısındakiler devrimi temsil ediyorlardı ve Stalin onları oldukça kanlı yöntemlerle bastırmıştı. Durum böyle olduğuna göre, onların da ancak oldukça kanlı yöntemlerle ayakta kalabilecekleri açıktır. Dolayısıyla M.Gündüz'ün kendi görüşü bu kapıya gelir: Sosyalizmde devrimle karşı devrim arasında dönem dönem kanlı geçen çarpışmalardan kaçınılamaz.

Küçük kapitalist girişim ve ticaret:

Kulaklar, sonra tarımdaki köy küçük meta üreticiliği tasfiye edildi. Belki erken, belki geç... Belki ileri gidilmiş olarak, belki sakıngan, tartışılabilir, ama sosyalizmin inşasında "adımlar atmak" bütün bunlara dokunmadan nasıl mümkün olabiliyor?

"zafer", "kesin zafer" tartışmasındaki çıkmazından kurtulmak için yaptığı manevra, böylece onu yeni bir çıkmazın eşiğine getiriyor: Sosyalizmi inşa etmek, programı olan bir eylemdir. Ekonomik düzeyde özel mülkçülüğün bütün biçimleri (aynı zamanda ve tabii ki tek vuruşta değil) sosyalizmin bütün sürecine yayılmış olarak, tekrar eden devrimlerle her aşamada çok yönlü, ve birbiri içinde başlayıp biten geçişmeli aşamalar zincirinde; kültürel, üst yapısal, bütün yansımaları ile birlikte kalkacaktır.

Stalin'in eylemi başarıya ulaşmadı. O'nun eylemi,

ona, onun samimi amacına rağmen yitirdiği şeyin kapitalizmin başka bir biçimde devlet kapitalizmi biçiminde yeniden ortaya çıkmasıyla sonuçlandı. Onun sosyalist eylemi, bürokratik burjuva ekonomik ve ideolojik kökleri, adeta bir yan etki olarak yarattı. Bu yan etkiler, Çarlığın ekonomik ve toplumsal koşullarının, dünya ortamının ve devriminin zorluklarının kaçınılmaz dayatmalarıydı. Ve devrimin başından beri değişik açılardan ve değişik etkiler olarak vardılar. Stalin zamanındaki kaçınılmaz yanlılıklar, sosyalist alyuvayı güçsüz düşürerek, bünyenin bağımsızlığını azalttı. Ölümü, tedavinin kesilmesi ve yan etkilerin serbest kalmasına yol açtı. İklim değişmişti ve bundan dolayı hasta sosyalizm çabucak öldü.

Stalin savaşa tutuşmuştu. Düşmanı doğru ama askeri yanlıştı. Savaşma biçimi yanlışlıklar taşıyordu. Çünkü sosyalist mücadele kendine has metodlarla, araçlarla yürüyebilir. Herhangi bir burjuva devlet adamının devrimlere karşı uyguladığı basit tarzı, sosyalist eylemde uygulamak, büyük bir yanlışlık olur. Devrim tehdit edince burjuva devlet, basitçe, orduyu ve polisi harekete geçirir. Temsili parlamento kararları, hükümet emirleri, tartışmasız uygulanır. Zorunlu askerlik ve benzeri yaptırımlarla asker toplanır, savaşa sürülür. Ama sosyalist bir eylem, sürekli olarak ve doğrudan doğruya halk gücüyle, asil olarak da proletaryanın gücüyle yürütülmelidir. Çünkü temel sorun, sadece daha büyük bir devrimci zor meydana getirmek sadece askeri olarak yenmek değildir. Marks, devrimlerin aynı zamanda, kitlelerin kendilerini değiştirmelerinin araçları olduğunu söyler. Mao'nun kültür devrimi ve sosyalizmde sınıflar mücadelesi anlayışı buna dayanır. Çünkü :

Kitlelerin, genellikle en geniş kesimleri (özellikle de geri ülkelerde) devrime çok basit ve çok temel ve genellikle de maddi taleplerle katılırlar. Ekonomik talepleri, özetle: Refahat, sömürülmemektir. Siyasal açıdan ise, baskı görmemek, haksızlığa uğramamaktır. Bu ideolojik ve kültürel açıdan sosyalizm için asla yeterli değildir. Devrim bir dizi olumsuz koşulla, abluka ve ambargolarla çevrelenmiş olarak, içsavaşın yıkıntıları içinde, acemilikle, yetersizlikle belini doğrultmaya çalışırken, başında, beklentilerine hemen cevap vermekten uzak kaldığı bu kesimin, bocalamaları, pişmanlıkları, umutsuzlukları ile karşılaşır. Kültürel ve ideolojik olarak da esasta burjuva olan bu büyük insan kitlesini devrimin safında tutmak, çok maharetli yöntemler izlemeyi gerektirir. Sosyalist inşada adımlar atmak, ekonomik alanda, giderek daha derinlere uzanarak, kabaca büyükten küçüğe doğru feodal kalıntı ve kapitalist mülkiyet ve özel mülkçülüğün en basit biçimlerine kadar uzanmayı gerektirir. Bu da başlangıçta ittifak yapılan sınıfların, sonradan devrimin sürdürülmesine karşı direnmelerine yol açar. Hoşnutsuzluk, zaman zaman fiili direnişe varabilir. Burjuva hakkı ve öteki uygulamalar yeni eşitsizlikleri doğurarak geliştirir. Bazı koşullarda, örneğin demokratik devrimlerde, genellikle büyük kısmı, doğrudan doğruya kamu mülkü haline getirilmeyip dağıtılan toprak, özel mülkiyetin bu biçimini geliştirir.

Neden doğrudan doğruya, en ideal biçimiyle sosyalizm kurulamaz? Neden dolaylı hale sokulsun ki, en iyisi burjuvaziyi devirir devirmez, komünizmi kurmak değil midir? Sonra, bu burjuva demokratik görevlerle neden uğraşsın?

Ancak, toplumların ekonomik hattaki, diyalektik sıralı gelişmesi Kültür ve ideoloji alanında da geçerlidir. Belirli bir kültür ve ideolojinin hakim hale gelmesi, temelde aynı kategorik ekonominin istikrarlı yaşanmasına bağlıdır. İdeolojik ve kültürde yasalı olarak gelişir ve değişirler. Ekonomi ile ideoloji arasında, kaba olmayan, atbaşı olmayan ama kesin bir bağlantı vardır. Sosyalizm de yalnız ekonomi değil, ideoloji ve kültür ister. Sosyalist ideoloji, ancak sosyalist kültür içinde egemen olabilir.

Toplum, kendi doğal seyri içinde köleciliği yaşar, feodalizme geçer, evrilir, devrilir kapitalizme geçer. Aynı zamanda kültürel ve ideolojik olarak da geçer. Sosyalist eylem, tarihsel gelişmeye bilincin müdahalesidir. Bilincin maddeye aktif etkisidir. Bu açıdan genel olarak iradi bir etkidir. Ve örneğin yarı-feodal bir ülke sözkonusu ise, sosyalist bilinç verili toplumun saf biçimiyle ve olgunlaşarak kapitalizmi yaşamadığını bilir. Oysaki sosyalizm ekonomik ve kültürel olarak, ancak kapitalist ekonomi ve kültürden sonra gelişir. Zorla ve yapay olarak empoze edilemez. Bundan dolayıdır ki; devrimci müdahale, toplumların gelişmesindeki yasaya göre hareket etmek zorundadır. Bu, örneğin şu demektir: Sosyalist eylem feodalizm, yarı-feodalizm koşullarında, sosyalizmi ilk aşama devrimi olarak kurmaya yeltenmez. Demokratik görevleri bundan dolayı üstlenir.

Devrimci eylem, gene verili koşullar içinde, sınırlı bir olanak olarak gelişmeyi hızlandırır. Onda kopukluk yaratmaz, yaratamaz. Bu yüzden ne ekonomik alanda, ne de ideolojik vs. alanda, elde edilmiş bir zoru kullanarak, keyfi biçimde bir toplum elde edemez.

Ekonomi, kültür, ideoloji kendi doğal seyri içinde olgunlaşmaktadır ve sonunda yadsınırlar. Ama yadsıma rasgele değil, belirlidir. Bilinçli eylem seyri hızlandırır ve anca belirli olan bir yadsıma doğru hızlandırabilir. Zaman düzeyinde bu bir kısaltmadır. Bu da gösterir ki, örneğin, azami programı komünizm olan bir hareket, işte bu kısa zaman içinde birbirini zorunlu olarak izleyen ekonomik, kültürel ve ideolojik aşamalarını olgunlaştırmak, aşamayı olgunlaştırdıktan sonra, gene belirli olan bir yadsıma geçmek zorundadır.

Öte yandan, toplumların, ekonomik, toplumsal, kültürel bir komple olmalarından dolayı, gene elde edilmiş bir zorla, yasalara dayanan doğru bir seyir itici eylem, komple yıkmalı ve komple kurmalıdır. Ne yalnızca ekonomik alanda ya da yalnızca üst yapı alanında yıkmak, teorik açıdan sakat bir toplum, gerçekte ise olanaksızdır. Çünkü, yasayı izlemeyen aykırı eylem, yasanın zoruyla geri çevrilir. Maddi süreçler eylemi aşarlar ve kendilerini tamamlarlar.

Bütün bunlardan şu sonuç çıkar:

Sosyalist eylem tek yanlı bir eylem değildir. Tek yanlı eylem yasalara aykırıdır. Ele geçirilmiş iktidarın yüksekliklerinden, hemen ertesi gün özel mülkiyetin

kaldırıldığı ilan edilebilir, ama bu hükümsüz kalır. Çünkü, buna aykırı çıkar koşulları içinde bulunan sınıflar, çatışmayı göze alırlar ve onlar da kendi ideoloji ve kültürleri ile, ekonomik koşulları ile belirlenmiş bir siyaset izlerler.

Bu nedenle sosyalizm yalnızca ekonomik olarak kurulamaz.

Seyri iten bir eylem, yarı-feodal toplumsal yapıyı yıkmaya elverişli güçleri elde ettiğinde onu yıkar ama hemen sosyalizmi kuramaz. Demokratik devrime bağlı görevlerin gündeme girmesi bundan dolayıdır. Ve sonra sosyalizmi kurmaya elverişli maddi koşulların yaratılması ve yeterli güçlerin toplanması gerekir.

Bundan dolayıdır ki, hareket, basit taleplerle devrime katılan yığınlarca geri düzeyli kitlenin askeri direncini ezmek yoluna sapsa, bu yasalı gelişme açısından doğru değildir ve genellikle mümkün de değildir. Aksine yasalara uygun, çok yönlü bir olgunlaşmaya varmak için, onlara bunun ortamını sağlamak gerekir. Kültür devrimlerinin mantığı budur. Burjuva ekonomi, burjuva kültür, burjuva kurum, burjuva ideoloji... Bütün bunların ne olduğundan neden olduğundan genellikle habersiz kitleleri, sosyalizmi kurmak için mücadeleye çağırarak, onları anlamadıkları, kavramadıkları bir hedefe saldırmaya çağırarak gibi bir şey olur.

Çarlık'ta sosyalizmi kurmak, yaratmak, inşa etmek mümkündü. Ama o yıkıldı. Eğer Troçkist bir açıklamaya sığınmayacaksak, sosyalist eylemin yasalı gelişmeye aykırı taraflarını bulmak zorundayız. Zaten Stalin'i açıklayacak olan da budur.

Volantirizm eleştirilerini de bu bağlamda incelemek gerekir. Bu eleştiri Mao'ya yapılmaktadır. Stalin'in eylemi Volantirist bir özellik taşıyor. Çünkü yasalı seyri dışlayan bir özelliği yok. Onu hedefliyor. Güçlerin elde edilmesi bakımından bir tartışma yapılabılır. Yani müdahalenin devrimci olduğu tartışmasız, ama biçimi yanlış. Fakat volantirizm bakımından değil, sosyalist eylemin kiteselliği, sınıfın Örgütlü ve yığınsal gücüyle yürütülmesi açısından özellikle Volantirizm ancak yasaya aykırı müdahaleler için geçerli olabilir. Stalin'in böyle bir hatası oldu ki bu sonraya rastlıyor. O da SB'de sosyalizmin artık komünizmin eşliğinde olduğu görüşüdür.

Şanlı 15-16 Haziran Direnişini Yaşıyor Ve Yaşamaya Devam Edecektir!..

4 yıllık yayın hayatımız süresince Türkiye proletaryasının ve ezilen halklarının ölümsüz önderi İBRAHİM KAYPAKKA-YA'nın görüşlerini her ölüm yıldönümünde kapak konusuyla yeni devrimci kuşağa aktarmak şeklindeki geleneksel çabamızın, bu yıl kesintiye uğramış olması bir boşluk yarattı. Onun görüşleri ışığında Yeni Demokratik Halk İktidarına varılacağına olan inancımızın her geçen sürede güçlendiği görülüyor;

Anısı Önünde Saygıyla Eğiliyoruz!